

20
23

תמצית דוחות כספיים

Q1

Q2

Q3

קבוצת דיסקונט,
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים,
מרכינים ראש לזכר הנרצחים באסון 7 באוקטובר
והנופלים במלחמת חרבות הברזל,
ומתפללים לשלומם ולשובם המהיר
של החטופים והנעדרים ולהחלמתם השלמה
של הפצועים בגוף ובנפש.

הקבוצה תומכת, מלווה ומחבקת את
כל אזרחי ישראל, נפגעי האסון, המפונים
מהדרום והצפון וחיילי צה"ל בסדיר ובמילואים
ותמשיך להיות שותפה מרכזית בשיקומה
ובצמיחתה המחודשת של הכלכלה והחברה בישראל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בקרה פנימית על דיווח כספי

הצהרת המנהל הכללי	79
הצהרת החשבונאי הראשי	80
תמצית דוחות כספיים	
דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ	83
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד	84
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל	85
תמצית מאזן מאוחד	86
תמצית דוח על השינויים בהון העצמי	87
תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים	89
ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים	92

דוח הדירקטוריון וההנהלה - רשימת לוחות	9
פרק א' - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	11
מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות	11
נתח שוק	12
יעדים ואסטרטגיה עסקית	13
פרק ב' - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	16
מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	16
התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	22
המבנה וההתפתחויות של הנכסים,	30
ההתחייבויות, ההון והלימות ההון	37
הון והלימות ההון	37
חלוקת דיבידנדים	40
פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים עיקריים והתפתחויות עיקריות	40
תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"	44
חברות מוחזקות עיקריות	46
פרק ג' - סקירת הסיכונים	50
תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	50
סיכוני אשראי	50
סיכוני שוק	68
סיכוני נזילות ומימון	72
סיכונים תפעוליים	73
סיכוני סביבה ואקלים	74
סיכוני ציות	74
סיכונים אחרים	74
טבלת גורמי סיכון	74
פרק ד' - מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	75
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	75
ואומדנים חשבונאיים קריטיים	75
בקרות ונהלים	76

נספחים לדוח הרבעוני

נספחים - רשימת לוחות	215
נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	216
נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך	224
נספח מס' 3 - פירוטים נוספים	226
נספח מס' 4 - מילון מונחים	229
נספח מס' 5 - אינדקס	231

ממשל תאגידי, ביקורת, ופרטים
נוספים בנוגע לעסקי התאגיד
הבנקאי ואופן ניהולם

ממשל תאגידי ופרטים נוספים - רשימת לוחות	185
ממשל תאגידי וביקורת	186
הדירקטוריון וההנהלה	186
הביקורת הפנימית בקבוצה	187
עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים	187
ועדה מיוחדת ובלתי תלויה - הליכים באוסטרליה	187
פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	188
תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט	188
רכוש קבוע ומתקנים	189
ההון האנושי	189
סביבה, חברה וממשל (ESG)	189
תמיכה בקהילה בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"	190
דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות	191
פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים	192
הפעילות בתחום כרטיסי האשראי	196
שיפורים טכנולוגיים וחדשנות	197
קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם	198
בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023	
חקיקה ופיקוח	202
הליכים משפטיים	210
הליכים של רשויות	211

דוח הדירקטוריון וההנהלה

9	דוח הדירקטוריון וההנהלה - רשימת לוחות	50	סיכוני אשראי
11	פרק א' - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	68	סיכוני שוק
11	מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות	72	סיכוני נזילות ומימון
12	נתח שוק	73	סיכונים תפעוליים
13	יעדים ואסטרטגיה עסקית	74	סיכוני סביבה ואקלים
16	פרק ב' - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	74	סיכוני ציות
16	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	74	סיכונים אחרים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	74	טבלת גורמי סיכון
30	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון	75	פרק ד' - מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
37	הון והלימות ההון	75	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
40	חלוקת דיבידנדים	76	בקרות ונהלים
40	פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים		
44	עיקריים והתפתחויות עיקריות תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"		
46	חברות מוחזקות עיקריות		
50	פרק ג' - סקירת הסיכונים		
50	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם		

דוח הדירקטוריון והנהלה - רשימת לוחות

עמוד

11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן - מאוחד
12	נתונים בניטרול כאל
12	נתח שוק
12	התפתחות במניית דיסקונט
23	ההתפתחויות בסעיפים תוצאתיים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022
23	רווחיות - בניטרול רכיבים מסויימים
24	ההתפתחויות בסעיפים תוצאתיים, ברבעון השלישי של שנת 2023, לעומת רבעון השני 2023 ולעומת רבעון שלישי 2022
24	רווחיות - בניטרול רכיבים מסויימים
25	התפלגות היקף הפעילות בהתאם לנכסים נושאי הריבית, הכנסות הריבית נטו ופער הריבית בחתך מגזרי הצמדה
26	הרכב הכנסות מימון, נטו
26	ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו
27	נתונים על התפתחות הכנסות מריבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
28	ההתפתחות הרבעונית של ההוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
29	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
29	התפלגות העמלות
29	ההתפתחות הרבעונית של הוצאות משכורות והוצאות נלוות, תוך פירוט ההשפעה של רכיבים מסויימים
30	שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר, לאחר השפעת המס
31	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
31	נתונים על הרכב האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי הצמדה
32	נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
33	התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק עיקריים
33	סיכון האשראי הכולל ושיעור סיכון האשראי הבעייתי בענפי משק עיקריים
34	התפלגות ההוצאות ושיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בענפי המשק השונים ביחס ליתרת האשראי לציבור באותם ענפים
35	הרכב תיק ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה
35	הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג לתיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים
36	נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
37	נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
39	מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 30 בספטמבר 2023
41	נתונים עיקריים אודות מגזר משקי בית (פעילות בישראל)
41	נתונים עיקריים אודות מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל)
41	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל)
42	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)
42	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)
43	נתונים עיקריים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)
43	נתונים עיקריים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)
44	נתונים עיקריים אודות מגזר פעילות בחו"ל
46	חובות ששוננו תנאיהם במסגרת התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה

דוח הדירקטוריון וההנהלה - רשימת לוחות (המשך)

עמוד	
46	התפלגות הרווח הנקי לפי מבנה הקבוצה
47	דיסקונט בנקורפ אינק. – נתונים עיקריים
48	בנק מרכנתיל דיסקונט – נתונים עיקריים
49	כרטיסי אשראי לישראל – נתונים עיקריים
50	דיסקונט קפיטל – נתונים עיקריים
51	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
52	תנועה בחובות לא צוברים (בגין אשראי לציבור בלבד)
54	מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, הוצאות וההפרשה להפסדי אשראי
55	סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד
58	חשיפות למדינות זרות – מאוחד
59	נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים, על בסיס מאוחד
60	מאפייני סיכון מסויימים של תיק ההלוואות לדיור של הקבוצה
60	סכום הלוואה ושיעורי מימון ממוצעים
60	התפלגות יתרות האשראי לדיור לפי גודל האשראי ללווה
60	היקף החוב הבעייתי בהלוואות לדיור
61	התפלגות ביצועי אשראי לדיור שניתן בפילוח לפי שיעורי מימון וכשיעור ממתן האשראי
61	התפתחות יתרות האשראי לדיור לפי מגזרי הצמדה
61	הרכב ביצוע אשראי למטרת מגורים בפילוח לפי שיעור ההחזר מההכנסה
62	התפלגות בחתך הכנסות קבועות ללקוח ובחתך תיק נכסים פיננסיים מקושרים לחשבון
62	התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
63	התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה
63	התפלגות בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית
63	התפלגות הבטחונות המבטיחים את האשראי
63	התפתחות סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים
68	חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענפי משק של התאגיד הנרכש
69	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים
69	השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם
69	השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
71	השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה
72	רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין
72	רגישות ההון לשינויים במדד
73	פקדונות הציבור
73	פקדונות מבנקים
75	ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

פרק א' - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 26 בנובמבר 2023, אושרו הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות הבת שלו ליום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "תמצית הדוחות הכספיים"). הנתונים המוצגים בדוח הם נתונים מאוחדים, אלא אם נאמר מפורשות אחרת.

מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן - מאוחד

שנת	תשעה חודשים	
2022	2022	2023
באחוזים		
מדדי ביצוע עיקריים:		
15.1	15.0	16.6
תשואה להון ⁽¹⁾		
0.99	0.98	1.13
תשואה לנכסים ⁽¹⁾		
82.5	81.5	86.6
אשראי לציבור, נטו ביחס לפקדונות הציבור		
10.25	10.17	10.36
יחס הון עצמי רובד 1		
13.03	12.79	13.13
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
6.2	6.0	6.4
יחס המינוף		
130.5	125.3	135.9
יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾		
124.8	121.4	120.8
יחס מימון יציב נטו		
55.8	56.5	48.4
יחס יעילות		
מדדי איכות אשראי עיקריים⁽¹⁾:		
1.31	1.31	1.54
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת האשראי לציבור		
0.67	0.68	0.89
שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור		
0.11	0.07	0.15
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור		
0.18	0.10	0.58
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור		
במיליוני שקלים חדשים		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:		
3,495	2,556	3,273
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק		
8,693	6,153	8,381
הכנסות ריבית, נטו		
407	177	1,112
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
4,251	3,137	3,904
הכנסות שאינן מריבית		
3,404	2,547	2,674
מזה: עמלות		
7,217	5,250	5,944
הוצאות תפעוליות ואחרות		
3,568	2,580	2,871
מזה: משכורות והוצאות נילוות		
2,757	1,812	3,680
רווח כולל המיוחס לבעלי המניות של הבנק		
2.87	2.11	2.65
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק (בש"ח)		
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:		
376,754	379,074	399,202
סך כל הנכסים		
מזה:		
65,713	71,510	57,552
מזומנים ופקדונות בבנקים		
44,794	42,633	52,380
ניירות ערך		
241,079	236,881	258,429
אשראי לציבור, נטו		
351,276	354,356	370,811
סך כל ההתחייבויות		
מזה:		
292,293	290,646	298,435
פקדונות הציבור		
15,376	16,719	14,551
פקדונות מבנקים		
12,308	13,491	16,225
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
24,880	24,112	27,621
הון עצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק		
25,478	24,718	28,391
סך-כל ההון העצמי		
נתונים נוספים:		
1,848	1,816	2,059
שער המניה		
49.88	24.45	74.74
דיבידנד למניה (באגורות)		
0.96	0.98	0.93
יחס עמלות לנכסים ⁽¹⁾		

(1) הערות:

(1) במונחים שנתיים.

(2) היחס מחושב בגין שלושת החודשים שהסתיימו בסוף תקופת הדיווח.

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק מיום 26 בנובמבר 2023, על חלוקת דיבידנד בסכום של כ-9.91 אג' למניה, ראו להלן "חלוקת דיבידנדים" וביאור 18 לתמצית הדוחות הכספיים.

נתונים בניטרול כאל

שנת 2022		לתשעת החודשים לשנת 2023		רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
בפועל	בניטרול כאל ⁽¹⁾	בפועל	בניטרול כאל ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים				
3,305	3,495	3,062	3,273	
באחוזים				
14.8 ⁽²⁾	15.1	16.1 ⁽²⁾	16.6	תשואה להון
51.5	55.8	44.8	48.4	יחס יעילות
1.23	1.31	1.43	1.54	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת האשראי לציבור
0.14	0.18	0.51	0.58	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור
הערות:				

הערות:

(1) נוטרלו במלואם נתוני כאל, ללא חישוב שימוש חלופי בנכסי הסיכון שיתפנו כתוצאה מההפרדה ובתשואה שתופק מהם וללא חישוב הרווח שינבע ממימוש ההחזקות בכאל והתשואה שתנבע מהשקעתו בפעילות חלופית.

(2) בהלימה לאמור לעיל, ההון תוקנן כך שתישמר רמת הלימות ההון הקיימת בפועל ובהתאם, תוקננה התשואה על ההון.

לפרטים בדבר הפרדת כאל מדיסקונט, ראו להלן.

נתח שוק

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 30 ביוני 2023, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקה של קבוצת דיסקונט במערכת הבנקאית בישראל היה כלהלן:

31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	
באחוזים		
15.9	16.4	סך-כל הנכסים
16.8	16.9	אשראי לציבור, נטו
15.4	15.6	פקדונות הציבור
17.6	18.2	הכנסות ריבית, נטו
22.7	26.1	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית

התפתחות במניית דיסקונט

השינוי בתשעת החודשים הראשונים של 2023 באחוזים	שער סגירה בסוף יום המסחר			
	31.12.2022	30.9.2023	23.11.2023	
11.4	1,848	2,059	1,995	מניית דיסקונט
15.3	3,280.79	3,781.44	3,535.61	מדד ת"א בנקים-5
2.7	1,796.92	1,844.61	1,797.16	מדד ת"א-35
11.4	22.86	25.47	24.18	שווי שוק דיסקונט (במיליארדי ש"ח)

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התכנית האסטרטגית, שגובשה במהלך שנת 2020, מכוונת למימוש חזון שאפתני של **להיות המוסד הפיננסי הטוב ביותר ללקוחותינו, המייצר ערך מקסימלי לבעלי המניות לאורך זמן**. התכנית האסטרטגית מורכבת משלושה נדבכים מרכזיים – ניצחון בבנקאות המסורתית, חדשנות פורצת דרך, מינוף עוצמת הקבוצה. לאור ההתפתחויות מאז אישור התוכנית, הבנק בוחן שינויים ועידכונים לתוכנית.

נדבך ראשון – ניצחון בבנקאות המסורתית

כחלק מהשינויים שעובר ענף הבנקאות, קבוצת דיסקונט תפעל להאצת האבולוציה בפעילות הבנקאית, במטרה לשפר את היכולת התחרותית ולהגדיל את נתח השוק והרווחיות שלה בפעילות הבנקאית. ההאצה האמורה תבוצע באמצעות התמקדות בארבעה תחומים:

חוויית לקוח מנצחת

היעד: להיות הבנק עם חוויית הלקוח הטובה ביותר במערכת

המציאות המשתנה מחייבת אותנו לשפר את חוויית הלקוח במהירות ובאיכותיות – הלקוחות מצפים לרמת שירות אחרת ובסיס ההשוואה אינו בהכרח בנקים אחרים אלא ארגונים המובילים בחוויית הלקוח שמעניקים. דיסקונט יפעל ליצור יתרון תחרותי מבדל באמצעות חוויית לקוח מנצחת. על מנת להגשים את החזון ולהפוך לבנק הטוב ביותר ללקוחותינו, דיסקונט השיק מספר פרויקטים אסטרטגיים, שנועדו להפוך את הבנק כולו לארגון ממוקד לקוח. פרויקטים אלו דורשים מאמץ משמעותי ורחב של כל יחידות הבנק, אשר יוביל לשינוי יסודי ועמוק של תהליכי עבודה ועקרונות שירות והתנהגות. הטמעה הדרגתית זו תוביל לשיפור הזמינות עבור הלקוחות, לסגירת מעגל טיפול מלא, ולהנגשת מוצרים ושירותים המותאמים באופן אישי לצרכי הלקוח. לשם מדידת ההצלחה של תהליך השינוי היסודי, יעשה שימוש במדד המוביל מדד ההמלצה של הלקוחות - Net Promoter Score. מדד זה יושם בהצלחה באלפי ארגונים מובילים בעולם. מדד זה הוכח כמקושר באופן ישיר להגדלת הכנסות, לגיוס לקוחות חדשים והגברת נאמנות לקוחות. במסגרת מנגנון זה הבנק הטמיע תהליכי הקשבה ללקוחות, ניתוח מעמיק ומתודולוגי של משוב הלקוחות תוך תרגום המסרים ליוזמות אפקטיביות לשיפור חוויית הלקוח בכל נקודות הממשק שלו עם הבנק.

צמיחה משמעותית וגידול בנתחי שוק במגזרים במיקוד

היעד: צמיחה בקצב גבוה מהמערכת הבנקאית בתיק האשראי ובהכנסות

- הבנק יפעל על מנת לצמוח בהכנסות מעבר לקצב צמיחת השוק, ולמקסום פוטנציאל ההכנסות מריבית, מעמלות ומהכנסות מימון שאינן מריבית; הבנק יפעל על מנת לצמוח בתיק האשראי, מעבר לקצב צמיחת השוק, בעיקר בתחומי הדיור, העסקים הקטנים, הבנקאות המסחרית, ובתחומים נוספים שבמיקוד והכל תוך שמירה על איכות תיק האשראי;
- בכדי לאפשר את הצמיחה האמורה, הבנק מיישם מודלי הפעלה חדשים בתחומי הבנקאות הקמעונאית והעסקית, שיכללו, בין היתר, שינויים במערכי השירות, המכירה והתפעול.

מצוינות בנקאית

היעד: יצירת פלטפורמה ארגונית איכותית המבוססת על יעילות, מצוינות תפעולית וביצועיות גבוהה

- על מנת לתמוך בכל היעדים האסטרטגיים של הבנק, בכוונת הבנק להטמיע מצוינות תפעולית, שתתמוך בשיפור חוויית הלקוח, תקטין טעויות וסיכונים תפעוליים ותסייע להשגת התייעלות משמעותית;
- במסגרת זו הבנק יבצע אוטומציה, דיגיטציה ושיפורי תהליכים שיאפשרו התייעלות, קיצור זמני תגובה, ושיפור ביכולת המדידה והניטור, ויטמיע שיטות עבודה חדשות נוספות לשיפור תהליכים מרכזיים;
- הבנק ימשיך לבצע מהלכי התייעלות בדגש על הסטת פעילות לערוצים הדיגיטליים, אופטימיזציה בשטחי נדל"ן, וחיסכון בהוצאות רכש ובהוצאות אחרות.

תרבות ארגונית מנצחת

היעד: הטמעת תרבות ארגונית מנצחת המקדמת את אסטרטגיית הבנק באמצעות מנהיגות מובילה ומחבורות העובדים הגבוהה ביותר במערכת הבנקאית

- מתוך הבנת החשיבות והמרכזיות של עובדי הבנק במתן השירות הטוב ביותר ללקוחות וביכולת לממש את התכנית האסטרטגית, הבנק יפעל במספר מישורים:
- הבנק ימשיך להעצים את מנהליו ועובדיו תוך פיתוח מנהיגות ברוח דיסקונט וחתירה למיצוי הפוטנציאל של העובדים והמנהלים באמצעות תהליכי פיתוח קריירה איכותיים;
 - הבנק יפעל על מנת לשפר את תחושת המחויבות והמחבורות הארגונית של העובדים והמנהלים, תוך מינוף המעבר לקמפוס המשותף במתחם האלף בראשון לציון, כל זאת על מנת להיות הבנק הטוב ביותר עבור עובדיו;
 - הבנק יפעל על מנת לאמץ שיטות עבודה אגיליות, שיתמכו בשיפור חווית הלקוח והעובד ויסייעו בשיפור יכולת הביצוע ולקיצור זמני תגובה.

נדבך שני - חדשנות פורצת דרך

היעד: להיות שחקן פיננסי מוביל בבנקאות החדשה בישראל באמצעות יישום מודלים בנקאיים פורצי דרך ומחוללי תחרות ללקוחות כלל הבנקים

- ענף הפיננסים בכלל, והבנקאות בפרט, נמצאים בתהליך שינוי מואץ. השינוי מונע על ידי מגוון מגמות ובראשן - מעבר הולך וגובר לבנקאות דיגיטלית, רגולציה מעודדת תחרות, כניסת שחקנים חדשים לתחומי הבנקאות המסורתית, ועליה בציפיות הלקוחות להצעות ערך מותאמות ומגוונות יותר מאשר בעבר.
- המיצוב התחרותי הייחודי של קבוצת דיסקונט, שמצד אחד גדולה מספיק כדי להוביל שינוי ומנגד קטנה מספיק כדי לא להירתע מהשלכות השינוי, מייצר עבורה הזדמנות משמעותית לביסוס מעמדה כקבוצה בנקאית-פיננסית מובילה ומעודדת תחרות במערכת ולהגדלת נתח שוק, בין היתר באמצעות יישום המהלכים הבאים:
- המשך העמקת את מערכת היחסים ושיתופי הפעולה עם קהילת הפינטק בישראל ובעולם, במטרה להציע ללקוחות הבנק, וללקוחות כל הבנקים, את השירותים והמוצרים המתקדמים ביותר, הן בתחום הבנקאות והן בתחומים משיקים;
 - ייזום והקמה של מידמים חדשים, חוץ בנקאיים, תוך שיתוף פעולה עמוק עם חברות פינטק וצדדים שלישיים אחרים, בעלי DNA ייחודי, לטובת יצירת מוצרים ושירותים חדשניים, שמיועדים ללקוחות כלל הבנקים¹;
 - הרחבת פעילות פייבוקס כארנק דיגיטלי לניהול חשבונות תשלום חוץ בנקאיים, המציע גם מוצרים ושירותים פיננסיים, לרבות של צדדים שלישיים, המיועדים ללקוחות כלל הבנקים;
 - מינוף רפורמת הבנקאות הפתוחה לטובת הרחבת הצעות הערך שלו ללקוחותיו, תוך הנגשת שירותים ומוצרים בערוצים דיגיטליים.

נדבך שלישי - מקסום ערך הקבוצה

היעד: חברות הבת מובילות צמיחה

- הבנק, כחברת החזקות, ימשיך לפעול ליישום האסטרטגיות הייחודיות שהוגדרו לחברות הבת המרכזיות - אי די בי ניו יורק, בנק מרכנתיל דיסקונט, דיסקונט קפיטל וכאל, במטרה להתאים את פעילותן לסביבה התחרותית החדשה;
- הבנק, כחברת החזקות, ימשיך ליזום מהלכים משמעותיים, מייצרי ערך בפורטפוליו של חברות הקבוצה, תוך שמירה על התנהלות בהתאם לכללי הממשל התאגידי;
- הבנק ימשיך לפעול לזיהוי ומיצוי סינרגיות אפשריות בין חברות הקבוצה, הן בתחום ההכנסות והן בתחום ההוצאות, שיש בהן כדי לתרום תרומה משמעותית לערך הכלכלי של הקבוצה;
- הבנק ימשיך לקדם את ריכוז כלל יחידות המטה של חברות הקבוצה בקמפוס משותף במתחם האלף בראשון לציון, במטרה להאיץ מימושן של סינרגיות ותהליכי העבודה, תוך התייעלות נדל"נית משמעותית.

1. לפרטים בדבר הקמת Greenland, ראו להלן.

יעדי התכנית האסטרטגית

לאחר עדכון התכנית האסטרטגית שגובשה בשנת 2020, אשר כוללת תכנית פיננסית לשנים 2021 עד 2025, ולאור הירידה ברמת אי הוודאות הכרוכה במשבר הקורונה והתייבבות המשק בשנת 2021, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 8 במרס 2022, לאשר יעדים כלהלן:

- יעד תשואה להון שיעלה על 12.5% בשנת 2025;
- יעד יחס יעילות שיפחת מ- 55% בשנת 2025;
- יעד רווח נקי שיעלה על 3.5 מיליארד ש"ח בשנת 2025;
- המשך חלוקת דיבידנד בהתאם למדיניות הקיימת, היינו עד שיעור של 30%. עם התקדמות ביצוע התכנית, תיבחן אפשרות להעלות את שיעור הדיבידנד².

להלן הנתונים בפועל ברכיבים שהוגדרו כיעדי התוכנית האסטרטגית:

- תשואה להון בשנת 2022: 15.1%.
- יחס יעילות בשנת 2022: 55.8%.
- רווח נקי בשנת 2022: 3,495 מיליון ש"ח.
- כפי שעולה מהנתונים האמורים, יעדי התוכנית האסטרטגית הושגו בעיקרם כבר בשנת 2022.

מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את תוכניות הנהלת הבנק וכוונותיה, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות באשר להתפתחות ענף הבנקאות, לתחזיות מקרו כלכליות, לרבות ביחס לעליה בשיעורי הריבית והאינפלציה, ולאי ודאות הכרוכה בתכנון לטווח של מספר שנים. שינויים מהותיים בסביבה הכלכלית והרגולטורית או במצב הגיאוגרפי או פוליטי או הביטחוני, התפתחויות טכנולוגיות, פעולות של המתחרים הפועלים בענף הבנקאות ומתחרים פוטנציאליים אחרים, ושינויים בדפוסי הצריכה ובצפייות הלקוחות, שאינם בשליטת הבנק, עשויים להביא לשינוי ביכולת להוציא לפועל את תוכניות הבנק הקיימות במועד פרסום הדוחות. בכלל האמור, ההשפעות הכלכליות של מלחמת "חרבות ברזל", בפרט בשים לב למשך הלחימה ולעוצמתה, שבשלב זה לא ניתן להעריכם, עלולות לפגוע מהותית ביכולת הבנק להוציא לפועל את תוכניותיו לפחות בטווח הקצר. להגדרת המונח "מידע צופה פני עתיד", ראו "נספח מס' 4 - מילון מונחים".

אסטרטגיית סביבה, חברה וממשל. בנק דיסקונט, שחרט על דגלו להיות המוסד הפיננסי הטוב ביותר ללקוחותיו, נוקט בצעד נוסף ביישום החזון שלו ומפרסם אסטרטגיית ESG משמעותית ומאתגרת כפי שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 בפברואר 2023. כחלק מיישום האסטרטגיה שגובשה יקדם דיסקונט חיבור של היבטי סביבה, חברה וממשל בליבת הפעילות העסקית, הארגונית והחברתית של הקבוצה תוך מיקוד בשלושה תחומים מרכזיים:

- מוביליות חברתית והכללה פיננסית - קידום בנקאות מאפשרת אשר פועלת להגברת הנגישות הפיננסית של אוכלוסיות מוחלשות, לצד תמיכה במהלכים התורמים לצמצום פערים בפריפריה החברתית והגיאוגרפית בישראל באמצעות חינוך והשכלה.
 - העסקה מגוונת ותשוויונית - קידום גיוון תעסוקתי והעסקת עובדים ממגזרים מאתגרי תעסוקה בבנק לצד תמיכה בתכניות להרחבת העסקתם של מגזרים אלו במשק הישראלי ככלל. לצד זאת יפעל הבנק ליצירת סביבת עבודה מכילה ומאפשרת.
 - עתיד ירוק - קידום התנהלות ירוקה בפעילות התפעולית והעסקית של הבנק, במטרה לצמצם את השפעותיו הסביבתיות.
- בחודש מאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק יעדים ומדדי ביצוע לשנת 2030³.

2 לפרטים בדבר החלטה מיום 13 באוגוסט 2023 לעדכון המדיניות, ראו להלן "חלוקת דיבידנדים".

3 היעדים מוצגים בדוח ESG של הבנק לשנת 2022.

פרק ב' - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים

הבסיס הפיננסי והתשתית ההונית של הבנק ממשיכים להיות יציבים ומנוהלים בקפידה. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 10.36% ויחס כיסוי הנזילות עומד על 135.9%. זוהי התשתית ההונית והפיננסית המאפשרת לקבוצה להמשיך ולצמוח. האתגרים והסוגיות המרכזיות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 היו:

מלחמת "חרבות ברזל"

מלי: ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" בעקבות מתקפת פתע של ארגון הטרור חמאס ושותפיו על עוטף עזה, שבמהלכה רצחו ארגון הטרור ושותפיו כ-1,200 אזרחים ישראלים וזרים וחטפו כ-240 אזרחים ישראלים וזרים. מתקפת הפתע התחילה בחסות מטח רקטות כבד לעבר עוטף עזה ואזורים נוספים. המתקפה התנהלה כמסע טבח באזרחים בעוטף עזה, שכלל גם השתלטות על בסיסי צה"ל, חטיפת חיילים ואזרחים, בהם נשים, ילדים, קשישים ואזרחים זרים, תוך ביצוע פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה, ובכלל זה הטבח במסיבת הטבע ליד רעים. בעקבות המתקפה, מדינת ישראל נכנסה למצב חירום לאומי והוכרז מצב מלחמה. צה"ל גייס 360 אלף חיילים, גיוס המילואים הגדול ביותר בתולדות המדינה.

בימים שלאחר פרוץ המלחמה יזמו ארגון הטרור חיזבאללה ושותפיו אירועי תקיפה שונים בגבול הצפון, הן בגבול עם לבנון והן בגבול עם סוריה (ירי רקטות, נסיונות חדירה, שיגור כטב"מים ועוד), שהתפתחו לעימותים בעצימות נמוכה. בעקבות האירועים פונו עשרות יישובים בדרום ובצפון, ולמעלה מ-100 אלף תושבים הפכו לפליטים בתוך שטחי המדינה. מקומות עבודה הושבתו, עובדים רבים נאלצו להעדר ממקומות העבודה, בין היתר לאור השבתת חלקים גדולים ממערכת החינוך וגיוס המילואים, ועובדים רבים אחרים הוצאו לחל"ת.

ביום 28 באוקטובר 2023 החלה כניסה קרקעית של כוחות צה"ל לרצועת עזה, במסגרת תמרון קרקעי רחב היקף אשר נמשך גם בימים אלה, כמו גם מטחי טילים ורקטות על איזורים נרחבים בארץ, הן מרצועת עזה והן מגבול הצפון.

היערכות הבנק: דירקטוריון הבנק וההנהלה מקיימים דיונים תכופים העוסקים במצב המלחמה וההשלכות על הבנק בהיבטים שונים, לרבות ההמשכיות העסקית של פעילות הבנק, היערכות הבנק לתרחישים שונים וכן היערכות "ליום שאחרי". מאז פרוץ המלחמה ממקדת הנהלת הבנק את מלוא תשומת הלב הניהולית במלחמה ובהשלכותיה. צוותי עבודה חוצי ארגון, בראשות מנכ"ל הבנק, מנהלים את הרבדים השונים של פעילות הבנק תחת המשבר, תוך מעקב הדוק אחר ההתפתחויות ונקיטת פעולות לצמצום הסיכונים השונים ולשמירת המשכיות העסקית. החטיבות העסקיות הגבירו את פעילויות הניטור והבקרה אחר מצב תיק האשראי ותיק הנכסים הפיננסיים של הבנק.

במקביל, הבנק נערך מייד לאחר פרוץ המלחמה לתמיכה בלקוחות, בספקים, בקהילה ובעובדים (ראו להלן). **תפעול והמשכיות עסקית:** הבנק הוגדר על ידי ממשלת ישראל כנותן שירותים חיוניים למשק, וככזה, המשיך בפעילות רציפה, אך במתכונת חירום, בהתאם להנחיות פיקוד העורף והפיקוח על הבנקים.

הבנק פעל להבטחת המשכיות העסקית והמשך מתן השירותים ללקוחות הבנק לרבות באזורי העימות באמצעות סניפי הבנק, תגבור פעילות הערוצים הישירים וקווים ייעודיים לתושבי אזורי העימות, מתן שירותים בנקאיים באזורי מופנים באמצעות סניף נייד ועוד. הבנק התאים את פעילותו בהתאם להנחיות פיקוד העורף ומענה לסיכונים באמצעות מעבר לעבודה היברידית בהיקף רחב, תוך מתן אפשרות לעובדים לעבוד מהבית.

עליה ברמת הסיכון: אתגרי סביבת המקרו ובכלל זה ההשפעה של המלחמה על רמת האינפלציה ומתווה הריבית, שערי החליפין ורמת התעסוקה במשק, צפויים להשפיע בצורה מהותית על הכנסות ורווחיות המערכת הבנקאית ולהוביל לעליה בסיכון, בדגש על סיכונים אשראי, מודל עסקי ושוק. הסיכון המובנה באשראי עלה לרמה גבוהה. עם זאת, בשלב זה מוקדם לעדכן את הערכות הסיכון השיורי אשר משמשות בסיס להערכת הסיכונים המוצגת בטבלת גורמי סיכון. הקבוצה עוקבת מקרוב אחר התפתחות החשיפות לרבות ניטור הדוק אחר התפתחות החשיפות, בין היתר באמצעות שימוש בתרחישים ברמות חומרה שונות.

סיכונים אשראי: לפרטים ראו "סיכונים אשראי" ב"פרק ג' - סקירת הסיכונים". לפרטים בדבר חובות ששונות תנאיהם לאחר תאריך הדוח, ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

סיכונים ריבית ומטבע חוץ: לפרטים ראו "סיכונים שוק" ו-"סיכון אינפלציה ושערי חליפין" ב"פרק ג' - סקירת הסיכונים".

גידול בהפסדי אשראי: להערכת הבנק, מלחמת "חרבות ברזל" תשפיע על מצבם של לוויים ועל יכולת ההחזר שלהם, אך עם זאת קיימת אי וודאות בדבר משך המלחמה ועוצמתה, ובהתאמה, בדבר השפעותיה על הלוויים כאמור. על רקע האמור החליט הבנק להגדיל ברבעון השלישי של שנת 2023 את ההפרשה הקבוצתית, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי האשראי המוערכים לתקופה בגין לוויים שנפגעו או שייפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו (היינו לוויים אשר המידע לגביהם אינו מעלה בשלב זה את הצורך לערוך בגינם הפרשה פרטנית להפסדי אשראי).

ברבעון השלישי של שנת 2023 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 596 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 106 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 462.3%, ולעומת הוצאות בסך של 312 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2023, עליה בשיעור של 91.0%. העליה נובעת, בעיקר, מהשלכות המלחמה, ובפרט מגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

ראו להלן "ההוצאות בגין הפסדי אשראי" בסעיף "התפתחות ההכנסות וההוצאות". במסגרת סעיף זה ראו, בין היתר, פרטים בדבר "הנחות העבודה ששימשו בקביעת ההפרשה הקבוצתית" ופרטים בדבר "מבחני רגישות".

הלימות הון, נזילות ומינוף. הבסיס הפיננסי והתשתית ההונית של הבנק ממשיכים להיות יציבים ומנוהלים בקפידה. מדדי הלימות הון יחס הנזילות ויחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2023 נאותים ועולים על המינימום הנדרש בהוראות הפיקוח ועולים על היעדים הפנימיים שקבע דירקטוריון הבנק. בהתאם לנתונים שוטפים שבידי הבנק, לא חל שינוי מהותי ביחס הנזילות למועד סמוך למועד פרסום הדוח. להערכת הבנק לא חל שינוי מהותי בהלימות הון וביחס המינוף למועד סמוך למועד פרסום הדוח.

חלוקת דיבידנדים. לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק מיום 26 בנובמבר 2023, על חלוקת דיבידנד בשיעור של 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023 (זאת, לעומת דיבידנד בשיעור של 30% מרווחי הרבעון השני של שנת 2023), ראו "חלוקת דיבידנדים".

מידע צופה פני עתיד. הערכות הבנק בדבר השלכותיה האפשריות של מלחמת "חברות ברזל", הן בבחינת מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע הקיים בידי הבנק במועד עריכת הדוח. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהמוערך על ידי הבנק.

תמיכה בלקוחות. לאור המצב הביטחוני, מיד לאחר פרוץ המלחמה פעל הבנק על מנת לסייע ללקוחותיו בשעות הקשות. הבנק אישר סדרת הקלות באשראי ומתן פתרונות פיננסיים, לכלל לקוחותיו במגזר משקי הבית ובמגזר העסקים הקטנים ובפרט, ללקוחות הבנק המתגוררים בקו העימות בדרום, בצפון ולכוחות הביטחון השונים.

בנוסף, הבנק גיבש מעטפת סיוע והקלות ללקוחות, הן במסגרת המתווה שפרסם בנק ישראל והן במסגרת הקלות נוספות שהבנק קבע מעבר למתווה ובעיקר הארכת תקופת המתווה ל-6 חודשים, במקום 3 חודשים במתווה בנק ישראל. בין היתר, אושר, באופן חריג, ויתור על תשלומי הלוואות לדיוור (קרן וריבית) ללקוחות הבנק ביישובי עוטף עזה (7-0 ק"מ), למשך 6 חודשים, הוגדלו מסגרות אשראי למשקי בית ולעסקים קטנים, ניתנו הלוואות ייעודיות, בוצעו מהלכי דחיית תשלומים, ניתנו הקלה או פטורים מעמלות, ועוד. לפרטים נוספים, ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

תמיכה בספקים. בסמוך לאחר פרוץ המלחמה החליט הבנק על הקדמת תשלומים לספקים בגין מוצרים ושירותים שסופקו, על מנת לסייע ולתמוך בנותני שירותים לבנק.

תמיכה בקהילה. מאז פרוץ המלחמה, הבנק ועובדיו נחלצו לסייע לקהילה בכלל ולתושבי הדרום בפרט. הוקם צוות ייעודי מחטיבות משאבי אנוש ואסטרטגיה לטיפול בדרישות הסיוע מול הגורמים השונים, בניית תרומות והמתנדבים לפעילויות השונות. לצד הסיוע הפרטני והמיידי אשר ניתן לגורמים שונים, הבנק העביר תרומות משמעותיות למרכזי חוסן בעוטף עזה, לבתי חולים, ליישובים בעוטף עזה, ליחידות צה"ל אותן הבנק מאמץ, ועוד. בנוסף, הבנק מימן חדרי מלון במרכז הארץ למשפחות שהתפנו מהדרום.

לצד התמיכות הכספיות שהעמיד הבנק, עובדי הבנק נרתמו לפעילויות התנדבותיות שונות ומגוונות. לפרטים נוספים, ראו "תמיכה בקהילה בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

פרויקט התמיכה המרכזי הינו הקמת "קרן אור" - קרן סיוע ייעודית עבור ילדים ובני נוער שנפגעו בקו העימות במהלך המלחמה. הקרן, בהקמת בנק דיסקונט ובנק מרכנתיל דיסקונט, תעמוד על סך 50 מיליון ש"ח ותפעל לספק מענה הוליסטי רחב היקף וארוך טווח עבור צרכיהם של הילדים ובני הנוער, לטובת ריפוי הגוף והנפש הרכה ובמטרה להשיב להם את הבטחון האישי והקהילתי. לפרטים נוספים, ראו "תמיכה בקהילה בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

תמיכה בעובדים. לרשות העובדים ובני משפחותיהם הועמד מוקד משאבי אנוש וצוות הרווחה התומכת של הבנק אשר כולל עובדות סוציאליות. למנהלים בבנק ניתן שיקול דעת נרחב על מנת להפעיל בימי המלחמה הקשים מדיניות מכילה ועוטפת, בפרט בהיבטים של נוכחות פיזית במתקני הבנק. בכלל האמור, מתן אפשרות לעבודה מהבית לכל העובדים שנמצאים באזורי העימות, לעובדים עם ילדים קטנים ועוד. כמו כן, ניתן למנהלים שיקול דעת לאשר הימנעות מניכוי מהשכר לעובדים אשר בשל הנסיבות נמנעה מהם גם האפשרות לעבוד מהבית. הבנק גם סייע למשפחות של עובדים המתגוררים בעוטף ומימן עבורם חדרי מלון במרכז הארץ.

העלות הכוללת של התמיכה בלקוחות דיסקונט ושל ההתחייבויות לתמיכה בקהילה, נאמדת בכ-340-350 מיליון ש"ח (לפרטים בדבר ההנחות ששימשו באומדן והיבטים של מידע צופה פני עתיד, ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת חרבות ברזל").

הפרדת כאל מדיסקונט

ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק"). במסגרת יישום החוק, בשלב ראשון הופרדו חברות כרטיסי אשראי ישראליות MAX (לשעבר: לאומיקארד) מבנק הפועלים ומבנק לאומי, בהתאמה, משום שהחזיקו בשווי נכסים של למעלה מ-20% ועל כן הוגדרו "בנק בעל היקף פעילות רחב". בהתאם, באותו שלב לא חלה על הבנק חובה למכור את כאל.

ביחס לכאל, ביום 31 בינואר 2021 החלה תקופה של שנתיים שהסתיימה ביום 31 בינואר 2023, שבמהלכה היה שר האוצר רשאי, בהסכמת נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, להורות על הפרדת כאל מידי דיסקונט בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בסעיף 111(ד) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות").

בהתאם להוראות סעיף 12(ב)(3) לחוק אף הוקמה ועדה שבין תפקידיה להמליץ לשר בעניין הפעלת סמכותו לכפות את חובת המכירה של כאל כאמור. ביום 21 בדצמבר 2022 פרסמה הוועדה את המלצתה לשר האוצר, כפי שהתקבלה על ידי רוב חבריה, ובה העמדה כי עליו להפעיל את סמכותו האמורה. במסמך המלצתה נכללה גם דעת המיעוט של המפקח על הבנקים, אשר לא היה שותף לדעת יתר חברי הוועדה. ביום 18 בינואר 2023, לאחר שקיבל את הסכמת נגיד בנק ישראל, פנה שר האוצר ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, וביקש את אישור הוועדה לטיוטת תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023. במסגרת הפניה התייחס השר גם לאפשרות של רכישת חברת כרטיסי חיוב בידי גופים מוסדיים וציין כי על רקע התפתחויות בשוק, והוראות סעיף 10 לחוק, הוא הורה על הקמת צוות ייעודי במשרד האוצר לבחינת הנושא.

ביום 30 בינואר 2023 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 ("התקנות").

בהתאם לתקנות, חלה על הבנק החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, וזאת עד תום שלוש שנים מיום התחילה (יום פרסום התקנות ברשומות) או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק. בנוסף חלות, בין השאר, ההוראות הבאות:

- בתקופה שמיום התחילה ועד תום תקופה של המאוחר מבין 5 שנים או 3 שנים ממועד ההיפרדות, על הבנק לבצע את תפעול ההנפקה של כרטיסי החיוב שהוא מנפיק באמצעות חברה מתפעלת, ולאפשר לה להיות צד לחוזה כרטיס החיוב;
- מתום שנה מיום התחילה ועד תום תקופה של המאוחר מבין 5 שנים או 3 שנים ממועד ההיפרדות, אסור לבנק לבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים שהוא מנפיק ללקוחותיו;
- קיבוע מנגנון חלוקת הכנסות הנובעות מתפעול ההנפקה של כרטיסי חיוב ומפעילות הלקוחות בכרטיסי חיוב, בין הבנק לבין חברת כרטיסי החיוב, כך שחלוקת ההכנסות כאמור תהיה בהתאם להסכם שנחתם בין הצדדים בשנת 2022;
- מגבלות על פניה ללקוחות בעניין חידוש כרטיס אשראי.

יועזר כי המגבלות שנוגעות לחובה לאפשר לחברת כרטיסי האשראי להיות צד לחוזה, האיסור לבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים והמגבלות על פניה ללקוחות בעניין חידוש כרטיס אשראי חלות גם על חלק מהבנקים האחרים. התקנות נכנסו לתוקף ביום 31 בינואר 2023. יצוין כי באותו מועד פורסם "קול קורא" בו הודיע שר האוצר, כחלק מהחלטתו בנושא תיקון הגדרת בנק בעל היקף פעילות רחב, על הקמת צוות במשרד האוצר בראשות הממונה על התקציבים, היועץ המשפטי במשרד האוצר והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, לבחינת סוגיית ההבחנה הקיימת בחוק בין רכישת חברת כרטיסי חיוב מבנק בעל היקף פעילות רחב (רכישה ראשונה) לבין רכישת חברת כרטיסי חיוב מהגוף שרכש מבנק כאמור חברה כאמור (רכישה שנייה), האם נכון להותיר הבחנה זו על כנה וכן אמורה להיבחן שאלת ההשפעות האפשריות של שלטת גופים מוסדיים גדולים בחברות כרטיסי חיוב.

ביום 11 במאי 2023 פורסמו המלצות הצוות לבחינת החזקות גופים מוסדיים בחברות כרטיסי חיוב ("הצוות"). ההמלצה המרכזית של הצוות היא לתקן את סעיף 10 לחוק, כך שיבטל האיסור על גוף מוסדי גדול לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב (גם ברכישה ראשונה). המשמעות המעשית של המלצה זו, לו תיושם, היא שהבנק יוכל למכור את כאל גם לגוף מוסדי גדול. בנוסף, הצוות המליץ, בין היתר, כצעד משלים, על הפרדה מבנית מובהקת בין חברת כרטיסי חיוב ובין הגוף המוסדי המחזיק בה וקביעת מגבלות לעניין ממשקי פעולה מהותיים בין גופים מוסדיים ובין בנקים. למועד סמוך למועד פרסום הדוח, טרם פורסם תזכיר לתיקון הסעיף כאמור. בהמשך להחלטת שר האוצר ואישור התקנות, החליט הבנק לערוך הפרשה בגין יתרת המסים על חלקו ברווחי כאל, שבהתאם לכללי החשבונאות לא הופרשו בעבר, בסך של 50 מיליון ש"ח. ההפרשה האמורה נכללה בדוח רבעון ראשון 2023.

הבנק נערך לביצוע ההפרדה ובין היתר, שכר את שירותיו של בנק השקעות זר שסייע בתהליך. במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל על, הוקנתה לאל על בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכויות כלכליות בכאל (שוות ערך ל-8.75% מעליית השווי של כאל, מעל סך של 1,800 מיליון ש"ח). האופציה תהיה ניתנת למימוש אך ורק באירועי מכירה או הנפקה של כאל, בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם בקשר לכך, ותסולק במזומן. (ההון העצמי של כאל ליום 30 בספטמבר 2023 מסתכם ב-2,444 מיליון ש"ח). בהתאם להערכה שבידי כאל, השווי ההוגן של אופציית הפאנטום (כמשמעות המונח בכללי החשבונאות המקובלים), בהתבסס על נתונים בדבר עסקאות לרכישת חברות כרטיסי האשראי ישראלכר ומקס (מידע פומבי בלבד, בדבר ההסכם במסגרתו עתידה הראל השקעות לרכוש את מלוא מניות ישראלכר וההסכם במסגרתו רכשה כלל החזקות עסקי ביטוח את מלוא מניות מקס, על פי דיווחיהן לציבור) ובהנחה שכאל תמצה את אפשרויות חלוקת הדיבידנד בהתאם להסכם האופציה, במסגרת המשא ומתן העתידי לגיבוש תנאי מכירת החזקות בכאל הינו כ-58 מיליון ש"ח (כ-40 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס). ברבעון הראשון של שנת 2023 הכירה כאל בהתחייבות בגין האופציה האמורה. בהתחשב בהשפעת המס ובניכוי חלק הבנק הבינלאומי ברווחי כאל, רישום האופציה בסכום האמור הקטין את הרווח הנקי של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2023 בסך של כ-24 מיליון ש"ח נטו.

יודגש כי בשלב זה הבנק מצוי בשלבי הערכות ראשוניים להיפרדות מכאל ואף טרם התקבלו החלטות באשר למתווה ההיפרדות. מדובר בעסקה בהיקף הצפוי להיות משמעותי, כאשר מחיר הרכישה שייקבע עשוי להיות מושפע מדינמיקה בשוק כפי שתהיה במועד סמוך למועד ביצוע העסקה, מתוואי ההתפתחות של כאל בהשוואה למתחרותיה, מהמתווה בו תבוצע ההיפרדות, מתחרות אפשרית בין רוכשים פוטנציאליים וממשותנים מקור כלכליים שונים. לאור האמור, מחיר הרכישה עשוי להיות שונה, באופן מהותי מאוד, ממחיר כאל הגלום לכאורה בהערכת השווי ההוגן של האופציה. יצוין כי בשלב זה לא ניתן להעריך את משך מלחמת חרבות ברזל ואת עוצמתה ובהתאמה, לא ניתן להעריך את השפעותיה על תהליך המכירה, אם בכלל.

לפרטים נוספים ראו דוחות מיידיים מהימים 22 בדצמבר 2022, 3 בינואר, 19 בינואר ו-31 בינואר 2023 (מס' אסמכתא: 001587, 0009330-01-2023 ו-012882-01-2023, בהתאמה), שהפרטים הכלולים בהם מובאים כאן בדרך של הפניה. לפרטים בדבר החוק האמור, ראו "חקיקה ופיקוח" בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם". לפרטים בדבר תרומת כאל לרווחי קבוצת דיסקונט, ראו להלן "חברות מוחזקות עיקריות". לפרטים בדבר נתוני מגזר "כאל" במסגרת מגזרי הפעילות הניהוליים, ראו להלן בביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

עליית המדד והריבית והשפעותיהן על פעילויות הבנק ולקוחותיו

בשנת 2022 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 5.3%, לאחר תקופה ממושכת בה סביבת האינפלציה היתה נמוכה. בחודש ספטמבר 2023 סביבת האינפלציה בישראל התמתנה לקצב שנתי של 3.8%. גם בעולם חלה התמתנות בסביבת האינפלציה, ובפרט אינפלציית הליבה, אולם זו מוסיפה להיות גבוהה. ריבית בנק ישראל, אשר נותרה ללא שינוי במשך תקופה ממושכת, עלתה מרמה של 0.1% בחודש מרס 2022 לרמה של 4.75% (החל מיום 22 במאי 2023), בדומה למגמה העולמית של עליית הריבית.

כמפורט בסעיף "סיכוני שוק", הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות לסיכון ריבית. כמפורט בחלק זה, לעליה בריבית השפעה חיובית על הכנסות הבנק, הריבית הממוצעת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, עלתה בכ-3.9% ועל פי האומדנים של הבנק הכנסות המימון של הבנק עלו בכ-2.3 מיליארד ש"ח כתוצאה מעליית הריבית, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בהתייחס לעלייה באינפלציה, הבנק חשוף למדד המחירים לצרכן באופן שבו קיימים עודף נכסים על התחייבויות שצמודים למדד בסכום של כ-17 מיליארד ש"ח בתום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023. עליית המדד תרמה כ-538 מיליון ש"ח להכנסות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023.

עליית המדד והריבית עשויים לגרום להגדלת עומס הפרעונות של לווים, בפרט של משקי הבית, ולפגיעה ביכולת ההחזר שלהם. הנהלת הבנק נתנה ביטוי להשפעות אלה באומדן ההפרשות הקבוצתיות, בהתאם למודלים הקיימים ואולם, השפעתן עלולה לבוא לידי ביטוי גם בתקופות עתידיות ולהצריך גם עריכת הפרשות בגין לווים ספציפיים.

האמצעים העיקריים שנוקט הבנק כדי להתמודד עם השפעות השינויים העיקריים בריבית ובמדד המחירים לצרכן הם:

- ניטור חשיפות הריבית;
- ביצוע עסקאות הגנה, ריבית ומדד;
- מנגנוני חיתום מוקפדים למתן אשראי וניטור איכות תיק האשראי;
- במסגרת חישוב ההפרשה הקבוצתית נעשה שימוש במודל מקרו, אשר נועד לתת מענה לעליה בסיכונים סביבת המקרו. ברבעון השלישי חושבה השפעת רכיבי מקרו על ההפרשה באמצעות תרחיש מלחמה מרכזי שגובש בבנק. התרחיש מציג פגיעה חמורה בצמיחה ובתעסוקה ברבעון הרביעי של שנת 2023, ולאחר מכן התאוששות הדרגתית בתוצר ובאבטלה. בנוסף, המשך שימוש בתרחיש עליית הריבית והאינפלציה והשפעתו על המשך בדומה לרבעונים קודמים.

במקביל, במישור הפעילות מול הלקוחות, נוקט הבנק בצעדים הבאים:

- מתן אפשרות ללקוחות בעלי מאפיינים מסוימים להפחית את גובה ההחזר החודשי של המשכנתא לרמה שהייתה בחודש ספטמבר 2022, לפני 6 ההעלאות האחרונות של הריבית; הסכום שיידחה יוחזר החל מתום 24 חודשים, בפריסה ל-36 תשלומים, ללא ריבית;
- מתן אפשרות להקפאת משכנתא מלאה/חלקית עם הארכת תקופה/ללא הארכת תקופת המשכנתא;
- הארכת מסלול הפריים של המשכנתא;
- מחזור פנימי של המשכנתא;
- כמו כן, הבנק מציע ללקוחותיו פקדונות נושאי ריבית.

לפרטים בדבר הקלות שניתנו ללקוחות בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת "חרבות ברזל".

לפרטים בדבר מרווחי האשראי והפקדונות, ראו להלן "הרכב הכנסות מימון, נטו". ראו גם ביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים ונספח מס' 1 לדוח.

Greenlend

ביום 5 במרס 2023 חתם הבנק עם **Ezbob Ltd.**, חברה המאוגדת באנגליה ("איזיבוב"), על מזכר הבנות לא מחייב להקמת מיזם להעמדת אשראי צרכני ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים, ללקוחות כל הבנקים, באמצעות חברה שתהיה בשליטת הבנק (תאגיד עזר) ("החברה").

ביום 1 באוגוסט 2023 התקבל בבנק אישור המפקח על הבנקים לשלוט לבדו ולהחזיק במישרין באמצעי שליטה בתאגיד העזר גריןלנד פתרונות פיננסיים בע"מ, שיעסוק במתן אשראי צרכני ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים, וכן בכל פעולה אחרת הנלווית לעיסוקים אלה או הנדרשת לשם ביצועם, בתנאים שפורטו באישור המפקח.

ביום 18 בספטמבר 2023, הבנק, החברה ואיזיבוב חתמו על הסכם בעלי מניות מחייב. כמו כן, החברה ואיזיבוב חתמו על הסכם רישיון ושירותים מחייב, לפיו צפויה החברה להעמיד ולנהל אשראי באמצעות מערכות טכנולוגיות חדשניות של איזיבוב. למועד האמור, התקיימו התנאים המתלים לפי ההסכמים.

70% מהון המניות הרגילות של החברה מוחזקים על ידי הבנק ו-30% מוחזקים על ידי איזיבוב. על פי הסכם בעלי המניות, הבנק מעמיד לחברה הון בסכום של 163 מיליון ש"ח, ואיזיבוב מעניקה לחברה רישיון שימוש בטכנולוגיה ללא הגבלת זמן (**Perpetual License**), בשווי של כ-70 מיליון ש"ח. בנוסף, הבנק מעמיד לטובת החברה קו אשראי בסך של 100 מיליון ש"ח. הבנק העניק לחברה אופציה ל-100 מיליון ש"ח נוספים, כנגד הקצאה של מניות בכורה, אשר יצברו ריבית שתשולם רק לאחר שמחזיקי המניות הרגילות יקבלו תשואה בשיעור של 15% לשנה על ההשקעה הראשונית שלהם (בסך של 233 מיליון). כמו כן, הבנק התחייב להעמיד לחברה מסגרות אשראי בתנאי שוק.

קמפוס דיסקונט

בתקופת הדוח הסתיימו עבודות הגמר בקמפוס ולמועד סמוך למועד פרסום הדוח, הושלם המעבר של כל היחידות שתוכננו לעבור לקמפוס בהתאם לתכנון המקורי.

ראו ביאור 10 סעיף 5 לתמצית הדוחות הכספיים וסעיף "רכוש קבוע ומתקנים" להלן.

במהלך שנת 2024 הבנק יבחן את המשך הליך מכירת הנכסים שנותרו בבעלותו בתל אביב והכל בהתאם לתנאי השוק.

נוכח ההיפרדות הצפויה של כאל מבנק דיסקונט, אישרו הדירקטוריונים של כאל ושל הבנק, בחודש יולי 2023, את מכירת חלקה של כאל בקמפוס דיסקונט לבנק או לאחת מחברות הבת שלו. העסקה טרם הושלמה, והשלמתה צפויה בחודשים הקרובים. הבנק בוחן חלופות לאכלוס שטחי כאל ביחידות נוספות של הבנק ו/או בנק מרכזית דיסקונט. להערכת הבנק, לשינוי האמור לא תהיה השפעה מהותית.

הנפקת מכשירי חוב במסגרת הנפקה פרטית בינלאומית

ביום 26 בינואר 2023 השלים הבנק הנפקה פרטית בינלאומית של איגרות חוב דולריות, ראשונה בתולדותיו, בסכום קרן של 800 מיליון דולר ארה"ב ("איגרות החוב"), אשר הונפקו למשקיעים מוסדיים כמשמעם בתקנון הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה" ו"ההנפקה", בהתאמה). איגרות החוב הונפקו ב-99.935% מערכן הנקוב. תמורת ההנפקה ברוטו הסתכמה בסך של כ-799.48 מיליון דולר ארה"ב. תמחור ההנפקה מגלם מרווח של 190 נקודות בסיס מעל אג"ח של ממשלת ארה"ב במח"מ זהה. איגרות החוב נרשמו למסחר במערכת "TASE-UP" של הבורסה.

הנפקות נוספות

הנפקת כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (Coco). ביום 15 ביוני 2023 השלים הבנק, באמצעות מנפיקים, הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (הרחבה של סדרה ט'), בהיקף כולל של כ-385 מיליון ש"ח, במרווח אפקטיבי של 2.66%. **הנפקת איגרות חוב.** ביום 15 ביוני 2023 השלים הבנק, באמצעות מנפיקים, הנפקה של איגרות חוב (הרחבה של סדרה ט'), בהיקף כולל של כ-1,568 מיליון ש"ח, ובמרווח של 0.98% מעל אג"ח ממשלתי.

פייבוקס

בתקופת הדוח עדכן בנק ישראל את היתר הפעילות של פייבוקס, באופן שמאפשר לה לעסוק בקבלת פקדונות כספיים. בנוסף, קיבלה פייבוקס את הסכמת המפקח על הבנקים לכך שהחברה תעסוק בשירותי תיווך אשראי. בתחילת הרבעון השלישי התחילה החברה לשלם ללקוחות זכאים מחזיקי כרטיס פייבוקס ריבית על היתרה האישית באפליקציה. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 20 ו-262-263). לפרטים בדבר הגדלת היקפי הפעילות המותרת באפליקציות תשלומים, ראו "הוראת ניהול בנקאי תקין 251" בפרק "חקיקה ופיקוח". לפי מה שנמסר לבנק, שופרסל בוחנת עסקה למכירת אחזקות בחברת פייבוקס, בין אם במסגרת עסקה להכנסת שותף או משקיע לפעילות הפיננסים של שופרסל ובין אם בדרך אחרת. בשלב זה, אין כל וודאות כי תתגבש עסקה כלשהי למימוש אחזקות שופרסל בפייבוקס, לרבות בקשר עם היקפה, עיתויה, אופן מימושה ותנאיה.

סוגיות נוספות

- **סיום כהונת המנהל הכללי ושינויים נוספים בהנהלת הבנק ובמבנה הארגוני שלו.** לפרטים נוספים, ראו להלן "הדירקטוריון וההנהלה";
- **אי די בי ניו יורק.** לפרטים בדבר הליכים בעניין סוגיות מסוימות ביחס לתכנית הציות של אי די בי ניו יורק, ראו להלן "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית" בסעיף "פעילות בחו"ל - פרטים נוספים";
- **דירוג Fitch.** ברבעון הראשון של שנת 2023 דירגה Fitch לראשונה את הבנק. לפרטים נוספים, ראו להלן "דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות";
- **מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק לקמפוס דיסקונט.** לפרטים נוספים, ראו ביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים;
- **חתימה לחוויית לקוח מנצחת.** לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 21).

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן התפתחויות כלכליות עיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ענף הבנקאות בישראל, ובכלל זה הבנק. במהלך חודש ינואר 2023 החלה הממשלה לקדם תכנית לביצוע שינויים מהותיים במערכת המשפט בישראל, המעוררת מחלוקת משמעותית בציבור הישראלי. לדעת גורמים כלכליים שונים בארץ ובעולם, שינויים אלו עלולים להשפיע לרעה על השווקים הפיננסיים ועל איתנות המשק והכלכלה בישראל. ההשפעות כאמור עלולות לפגוע גם בבנק ובלקוחותיו. ביום 24 ביולי 2023 אישרה הכנסת, במסגרת מהלך הרפורמה המשפטית, את החוק לצמצום עילת הסבירות. למחרת פרסמה סוכנות הדירוג מודיס דוח מיוחד על ישראל, בעקבות אישור החוק. במסגרת הדוח הצביעה מודיס על הסיכונים בהמשך המתיחות הפוליטית והחברתית בישראל ועל ההשפעות המסתמנות על כלכלתה. בשלב זה לא ניתן להעריך מה יהיו מרכיבי תכנית השינויים במערכת המשפטית, אם וככל שתושלם, ובהתאם - מה תהיינה ההשלכות על מצב השווקים הפיננסיים ועל מצב המשק והכלכלה בישראל. צייון כי על רקע הקמת ממשלת החירום, ההערכה היא כי המשך קידום הרפורמה יושעה עד סיום המלחמה.

לפרטים בדבר התייחסות סוכנויות הדירוג הבינלאומיות למהלכים האמורים ולהשלכות אפשריות של מלחמת "חרבות ברזל", ראו להלן "דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות".

לפרטים בדבר ההשפעה הישירה על הלימות ההון של הבנק, אם ירד דירוג האשראי של מדינת ישראל, ראו "הון והלימות ההון" להלן.

צמיחה. הכלכלה העולמית המשיכה להתרחב, תוך שונות גבוהה מאד בין המדינות. בארה"ב, נמשכה צמיחה מהירה, בקצב שנתי של 4.9% ברבעון השלישי, וכתוצאה, חלה ירידה משמעותית בחששות באשר לכניסת הכלכלה האמריקאית למיתון. מנגד, בגוש האירו נרשם קיפאון ברבעון השני וברבעון השלישי של השנה, וצמיחה אפסית קודם לכן. האינפלציה בעולם מתמתנת, אולם נותרה גבוהה מיעדי הבנקים המרכזיים.

בישראל, צמח המשק ברבעון השלישי של 2023 בקצב שנתי של 2.8%, לעומת 3.5% במחצית הראשונה של השנה, תוך המשך חולשה בצריכה הפרטית. מנגד, שוק העבודה המשיך להפגין עוצמה, ושיעור האבטלה ירד ל-3.2% בספטמבר, לעומת 3.6% ביוני ו-4.2% בדצמבר 2022. עם זאת, נמשכה הירידה בשיעור ובהיקף המשרות הפנויות, אם כי קצב הירידה התמתן.

שערי חליפין. השקל המשיך להיחלש גם במהלך הרבעון השלישי של השנה, ב-3.1% מול הדולר וב-1.5% מול סל המטבעות, בהתאמה, ובמצטבר מתחילת השנה ב-8.4% וב-5%, בהתאמה. היחלשות השקל במהלך הרבעון השלישי הינה על רקע ההתקדמות ביישום הרפורמה המשפטית, התחזקות הדולר בעולם והירידות בנאסד"ק.

אינפלציה. בדומה למגמה הגלובלית, האינפלציה בישראל נמצאת במגמת האטה, אם כי עדיין גבוהה מהיעד. האינפלציה ואינפלציית הליבה עמדו בחודש ספטמבר 2023 על רמה של 3.8%. ציפיות האינפלציה לשנה נעו במהלך הרבעון השלישי סביב 2.85%.

מדיניות מוניטרית. לנוכח העובדה שהאינפלציה נותרה גבוהה מיעדי הבנקים המרכזיים, בנקים מרכזיים בעולם המשיכו להעלות את הריבית. הפד העלה את הריבית לרמה של 5.25%-5.5%, וה-ECB העלה לרמה של 4%. עם זאת, בנק ישראל הותיר במהלך הרבעון השלישי את הריבית ללא שינוי, לאחר שהעלה אותה במהלך המחצית הראשונה מ-3.25% ל-4.75%.

השווקים הפיננסיים. בניגוד למחצית הראשונה של השנה, החל מחודש אוגוסט נרשמו ירידות שערים במדדי המניות המובילים בעולם, על רקע החשש שתהליך העלאות הריבית לא הגיע לסיומו, לנוכח מסרים של הפד האמריקאי. כתוצאה, הרבעון השלישי הסתיים עם ירידה בשערי המניות. לעומת זאת, בבורסה המקומית נרשמו במהלך הרבעון השלישי עליות שערים, לאחר ירידות במהלך המחצית הראשונה לנוכח התקדמות חקיקת הרפורמה המשפטית.

המסחר בישראל באיגרות החוב הממשלתיות הושפע מהמגמה הגלובלית, וכתוצאה, תשואות איגרות החוב הממשלתיות עלו במהלך הרבעון השלישי של השנה, אם כי בשיעור מתון בהשוואה לאג"ח האמריקאיות. לפיכך, עמדו התשואות על האג"ח של ממשלת ישראל ל-10 שנים בסוף חודש ספטמבר על 4.3%, רמה נמוכה ב-30 נקודות בסיס בהשוואה לאיגרות החוב האמריקאיות.

הרבעון הרביעי של שנת 2023. נתוני שוק העבודה בארה"ב לחודש אוקטובר הפתיעו כלפי מטה, שיעור האבטלה עלה ל-3.9%, וקצב השכר התמתן ל-4.1%. האינפלציה האטה לקצב שנתי של 3.2% ואינפלציית הליבה - ל-4%. בישראל פרצה בדרום הארץ מלחמת "חרבות ברזל", לאחר התקפה רצחנית שביצע ארגון החמאס על ישובי עוטף עזה ביום 7 באוקטובר 2023. כתוצאה, נרשמה ירידה ניכרת בהיקף הפעילות במשק, עם דגש על ענף התיירות, הצריכה הפרטית, בעיקר צריכת שירותים, וענף הנדל"ן. מנגד, חלה עליה חדה בהוצאות הממשלה, לנוכח גיוס רחב היקף של אנשי מילואים, לצד עליה חדה בקניות מערכת הביטחון ובהוצאה האזרחית. כתוצאה, נרשמה עליה חדה בגירעון התקציבי לרמה של 2.6% תוצר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש אוקטובר 2023, לעומת 1.5% תוצר בחודש ספטמבר.

על רקע המלחמה, הכניסו חברות הדרוג מודיס ופיץ את ישראל לרשימת מעקב, וחברת S&P הודיעה על הפחתת תחזית הדרוג מיציבה לשלילית. לנוכח פיחות חד בשקל, הודיע בנק ישראל על תוכנית התערבות בשוק המט"ח - מכירה של עד 30 מיליארד דולר, מתוך דרבות המט"ח שברשותו, והזרמת נדירות לשוק, באמצעות עסקות החלף בהיקף של עד 15 מיליארד דולר. במקביל, הודיע הבנק המרכזי על שורת הקלות למשקי בית ולעסקים. בנוסף, חידש את ההלוואה המוניטרית לבנקים המסחריים, בהיקף של עד 10 מיליארד ש"ח, לצורך מתן אשראי לעסקים קטנים בתנאים מועדפים. מנגד, הריבית נותרה ללא שינוי. במסגרת ההתערבות בשוק המט"ח, מכר בנק ישראל, במהלך חודש אוקטובר, כ-8 מיליארד דולר.

גם הממשלה הודיעה על צעדי תמיכה באוכלוסיה, לרבות הקלות בתשלומי מיסים. להערכת הבנק, בתרחיש המרכזי, על רקע המלחמה, צפויה ברבעון האחרון של שנת 2023 נסיגה חדה בתוצר, וכתוצאה, צפוי שיעור הצמיחה הממוצע לשנת 2023 לעמוד על 2.3%, לעומת 6.5% בשנת 2022. במהלך שנת 2024 צפויה, בתרחיש זה, התאוששות בצמיחה, אולם שיעור הצמיחה בשנת 2024 צפוי להצביע על האטה נוספת ל-1.8%. ההאטה תהיה מלווה בעליה באבטלה ל-5% בממוצע לשנת 2024 לעומת 4.4% בשנת 2023 ו-3.8% בשנת 2022.

תשואות אג"ח ממשלת ארה"ב ל-10 שנים המשיכו במגמת העליה, והגיעו לקראת סוף חודש אוקטובר לרמה של כ-5%. עם זאת, בעקבות פרסום נתונים כלכליים שהצביעו על התמתנות בפעילות הכלכלית, לצד מסרים של הפד שלא צפויה העלאת ריבית נוספת, החלה מגמה של ירידת תשואות. כך, ירדו התשואות בכ-50 נקודות בסיס לרמה של כ-4.4%. במקביל למגמה הגלובלית ובשילוב עם המלחמה, עלו בחדות תשואות האג"ח של ממשלת ישראל, ובסוף חודש אוקטובר נסגר הפער השלילי מול האג"ח האמריקאיות. נכון למועד כתיבת שורות אלו, עומד הפער על כ-10 (-) נקודות בסיס. באותה עת, נרשם פיחות בשקל בשיעור של כ-7%, עד לרמה של 4.08 ש"ח לדולר, לקראת סוף חודש אוקטובר, אולם, מאז התחזק השקל בכ-9% מול הדולר, לכ-3.73 ש"ח לדולר, כתוצאה מהתערבות בנק ישראל, סנטימנט חיובי בשווקים והיחלשות הדולר בעולם. בשוק המניות המקומי, נרשמו עד סוף חודש אוקטובר, ירידות מחירים, ולאחר מכן עליות. כך, נרשמה עליה של כ-12% מרמת השפל, ובסך הכל, לעומת סוף הרבעון - ירידה של כ-4%. מדד ה-S&P500 עלה מסוף הרבעון בכ-6%.

פרמיית ה-CDS של ממשלת ישראל עלתה מכ-60 נקודות בסיס ערב המלחמה לכ-140 נקודות בסיס, אולם, במהלך השבועות האחרונים ירדה לכ-119 נקודות בסיס.

מידע צופה פני עתיד. האמור לעיל כולל, בין היתר, הערכות של הבנק בדבר ההתפתחות העתידית של אינדיקטורים עיקריים, שהן בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד הכנת הדוח הרבעוני, באשר למגמות במשק הישראלי ובכלכלה העולמית. האמור עשוי שלא להתממש במידה ויחול שינוי במגמות, בישראל ו/או בעולם, וכתוצאה מהתפתחויות שונות בתנאים המקרו כלכליים, שאינם בשליטת הבנק.

לפרטים נוספים, ראו "קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023", בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים

הבנק רואה בסיכונים סביבת המקרו, סיכונים המודל העסקי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכונים מודלים, וסיכון סביבה ואקלים, סיכונים מובילים ומתפתחים המהותיים ביותר. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 22-23) ולעיל "עליה ברמת הסיכון" בסעיף "מלחמת חרבות ברזל".

סקירת רואי החשבון המבקרים

בסקירה של רואי החשבון המבקרים על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים של הבנק לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 סעיף 4 בדבר תובענות שאינן ניתנות להערכה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 3,273 מיליון ש"ח, לעומת 2,556 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 28.1%.

התשואה נטו להון המיוחס לבעלי המניות של הבנק הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לשיעור של 16.6%, על בסיס שנתי, לעומת 15.0% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 15.1% בכל שנת 2022.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

א. עליה בהכנסות ריבית, נטו, בסך של 2,228 מיליון ש"ח (36.2%), שהושפעה מגידול באשראי לציבור במגזר הלא צמוד ועליה בריבית בנק ישראל.
ב. עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בסך של 935 מיליון ש"ח. ההוצאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נבעו בעיקר מהוצאות על בסיס קבוצתי, במידה רבה עקב הרעה ברכיבי המקרו. כמו כן הושפעו ההוצאות ממחיקות חשבונאיות, משינויים ברכיבי ההתאמות האיכותיות ומשינויים ביתרות.

ג. עליה בסך כל ההכנסות שאינן מריבית, בסך של 767 מיליון ש"ח (24.5%), שהושפעה, בעיקר, מעליה בסך של 754 מיליון ש"ח בהכנסות מימון שאינן מריבית, בעיקר עליה מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים, מעליה בסך של 127 מיליון ש"ח בעמלות (5.0%), בעיקר עליה בעמלות כרטיסי אשראי ומירידה בסך של 114 מיליון ש"ח בהכנסות אחרות, בעיקר ירידה ברווח הון ממכירת בניינים.

ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של 694 מיליון ש"ח (13.2%), שהושפעה, בעיקר מעליה בסך של 291 מיליון ש"ח במשכורות (11.3%), מעליה בסך של 115 מיליון ש"ח באחזקה ופחת בניינים וציוד (12.5%) ומעליה בסך של 288 מיליון ש"ח בהוצאות אחרות (16.4%).

ה. הפרשה למסים על הרווח בסך של 1,846 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת 1,290 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פרטים והסברים נוספים מובאים להלן.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 בסך של 817 מיליון ש"ח, לעומת 1,187 מיליון ש"ח ברבעון השני של השנה, ירידה בשיעור של 31.2%, ולעומת 893 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2022, ירידה בשיעור של 8.5%.

התשואה נטו להון המיוחס לבעלי המניות של הבנק הגיעה ברבעון השלישי של שנת 2023 לשיעור של 12.0%, על בסיס שנתי, לעומת 18.0% ברבעון השני של השנה ולעומת 15.0% ברבעון השלישי של שנת 2022.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה ברבעון השלישי של שנת 2023, בהשוואה לרבעון הקודם:

א. ירידה בהכנסות ריבית, נטו, בסך של 227 מיליון ש"ח (7.7%).

ב. עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בסך של 284 מיליון ש"ח (91.0%).

ג. עליה בהכנסות שאינן מריבית, בסך של 85 מיליון ש"ח (7.4%).

ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בסך של 104 מיליון ש"ח (5.4%).

ה. ברבעון השלישי של שנת 2023 נרשמה הפרשה למסים על הרווח בסך של 457 מיליון ש"ח, לעומת סך של 626 מיליון ש"ח ברבעון הקודם.

התפתחות הכנסות והוצאות

ההתפתחויות בסעיפים תוצאתיים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022

שינוי באחוזים	לתשעת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר		
	2022	2023	
	במיליוני שקלים חדשים		
הכנסות ריבית	98.8	15,449	
הוצאות ריבית	337.1	7,068	
הכנסות ריבית, נטו	36.2	8,381	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	528.2	1,112	
הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	21.6	7,269	
הכנסות שאינן מריבית	446.2	923	
הכנסות מימון שאינן מריבית	5.0	2,674	
עמלות	(27.1)	307	
הכנסות אחרות			
סך-כל ההכנסות שאינן מריבית	24.5	3,904	
הוצאות תפעוליות ואחרות	11.3	2,871	
משכורות והוצאות נלוות	12.5	1,034	
אחזקה ופחת בניינים וציוד	16.4	2,039	
הוצאות אחרות			
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	13.2	5,944	
רווח לפני מסים	35.4	5,229	
הפרשה למסים על הרווח	43.1	1,846	
רווח לאחר מסים	31.5	3,383	
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת המס	(170.0)	(21)	
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות	89.4	(89)	
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק	28.1	3,273	
תשואה להון המיוחס לבעלי מניות הבנק, ב-% ⁽¹⁾	15.0	16.6	
יחס היעילות ב-%	56.5	48.4	
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בניטרול רכיבים מסויימים (ראו להלן)	43.6	3,205	
תשואה להון המיוחס לבעלי מניות הבנק, ב-% ⁽¹⁾ בניטרול רכיבים מסויימים (ראו להלן)	13.1	16.2	
יחס היעילות ב-% בניטרול רכיבים מסויימים (ראו להלן)	59.2	49.1	

הערה:

(1) על בסיס שנתי.

רווחיות - בניטרול רכיבים מסויימים

שינוי באחוזים	לתשעת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר		
	2022	2023	
	במיליוני שקלים חדשים		
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק - כפי שדווח	28.1	3,273	
בניטרול ⁽¹⁾ :			
רווח ממכירת מניות של ויזה אינק	(20)	-	
מימוש נכסים	(315)	(142)	
השפעת סילוק	11	-	
הפרשות הנובעות מהפרדת כאל	-	74	
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בניטרול הרכיבים לעיל	43.6	3,205	

הערה:

(1) ראו להלן "פרטים בדבר הרכיבים שנוטרלו".

פרטים בדבר הרכיבים שנוטרלו

מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק וחברות הבת העיקריות בישראל לקמפוס דיסקונט. לפרטים, ראו בביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים.

הפרשות הנובעות מהפרדת כאל. לפרטים, ראו בביאור 17 ב' 1 לתמצית הדוחות הכספיים.

רווח ממכירת מניות ויזה אינק. רווח בגין חלק מהמניות שקיבלו כאל והבנק בשנת 2016 בעסקת המיזוג בין ויזה אירופה לבין ויזה אינק (ראו בביאור 12 יא' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, עמ' 154).

השפעת סילוק. האצת ההפחתה של "רווחים והפסדים אקטואריים" (זקיפה לדוח רווח והפסד) בעקבות תשלום צפוי של פיצויים לפורשים במסגרת תוכניות פרישה ובפרישה טבעית (ראו בדוח שנתי 2021, עמ' 182-183, וביאור 8 לתמצית הדוחות הכספיים).

פרטים בדבר שינויים מהותיים בסעיפים תוצאתיים

הכנסות ריבית, נטו. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הסתכמו הכנסות ריבית, נטו, בסך של 8,381 מיליון ש"ח, לעומת סך של 6,153 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 36.2%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, בסך של 2,228 מיליון ש"ח, מוסברת בהשפעת מחיר חיובית בסך של 2,265 מיליון ש"ח, והשפעת כמות שלילית בסך של 37 מיליון ש"ח (ראו "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית" בנספח מספר 1).

פער הריבית ללא השפעת נגזרים הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לשיעור של 2.21%, לעומת 2.18% בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה הממוצעת של הנכסים נושאי הריבית עלתה בשיעור של כ-10.9%, מסך של 317,611 מיליון ש"ח לסך של 352,129 מיליון ש"ח והיתרה הממוצעת של ההתחייבויות נושאות הריבית עלתה בשיעור של כ-29.6%, מסך של 199,647 מיליון ש"ח לסך של 258,813 מיליון ש"ח.

הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי הצמדה

התפלגות היקף הפעילות בהתאם לנכסים נושאי הריבית, הכנסות הריבית נטו ופער הריבית בחתך מגזרי הצמדה

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2022				2023			
משקל		משקל		משקל		משקל	
הכנסות	מסך	הכנסות	מסך	הכנסות	מסך	הכנסות	מסך
פער	ריבית, נטו	פער	ריבית, נטו	פער	ריבית, נטו	פער	ריבית, נטו
ריבית ב-	במיליוני ש"ח	ריבית ב-	במיליוני ש"ח	ריבית ב-	במיליוני ש"ח	ריבית ב-	במיליוני ש"ח
%		%		%		%	
2.30 ⁽¹⁾	4,424	71.9	72.9	2.95	7,701	91.9	72.0
1.69	869	14.1	7.8	1.68	983	11.7	8.6
1.79	860	14.0	19.3	0.82	(303)	(3.6)	19.4
2.18	6,153	100.0	100.0	2.21	8,381	100.0	100.0

הערות:

(1) על פי היתרה הממוצעת של הנכסים נושאי ריבית.

(2) חושב מחדש בעקבות סיווג מחדש של היתרה הממוצעת – ראו בביאור 7 א לתמצית הדוחות הכספיים.

העליה בהכנסות מריבית, נטו, נבעה בעיקר מגידול באשראי לציבור במגזר הלא צמוד ומעליה בריבית בנק ישראל שקוזה על ידי ירידה בפער הריבית במגזר המט"ח. הירידה בפער הריבית במגזר המט"ח נובעת מעודף התחייבויות על נכסים במגזר המט"ח, בעיקר מפעילות בישראל. ירידה זו קוזה כתוצאה מעלייה בהכנסות מנגזרים (שנרשמו בהכנסות מימון שאינן מריבית).

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 923 מיליון ש"ח, לעומת 169 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהכנסות מימון שאינן מריבית נבע, בעיקר, מעליה בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים (ראו להלן "ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו").

הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות את השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, המהווים חלק בלתי ניפרד מניהול חשיפת הריבית וחשיפת הבסיס של הבנק. לפיכך, לצורך ניתוח הרווח המימוני מפעילות שוטפת יש לסכום את הכנסות הריבית, נטו, ואת הכנסות המימון שאינן מריבית.

הרכב הכנסות מימון, נטו

2022			2023			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים						
2,084	2,573	3,113	3,930	4,693	5,334	5,422
284	500	833	1,390	1,953	2,400	2,715
1,800	2,073	2,280	2,540	2,740	2,934	2,707
45	(27)	151	248	329	282	312
1,845	2,046	2,431	2,788	3,069	3,216	3,019
הערות:						
(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
1,297	1,367	1,421	1,469	1,443	1,604	1,609
175	358	704	1,086	1,243	1,294	1,225
1.60%	1.97%	3.01%	4.37%	5.42%	6.07%	6.25%
(4) סווג מחדש – הריבית התאורטית על ההון העצמי המיוחס לכל מגזר מוצגת החל בדוח זה במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.						

המרווח מפעילות מתן אשראי לציבור והמרווח מפעילות קבלת פקדונות מהציבור הינו הפער בין הריבית הנקובה באשראי/בפיקדונות לבין התמחור הפנימי של הבנק לאותו מוצר. התמחור הפנימי של הבנק מבוסס על נתוני ריביות השוק לתקופות הרלוונטיות. יודגש כי בקביעת התמחור הפנימי כאמור הבנק מפעיל שיקול דעת ומיישם מודל פנימי, ועל כן יש בקביעת התמחור כאמור מימד סובייקטיבי. לפיכך, יש לנקוט זהירות בעריכת השוואות בין המרווחים של תאגידים בנקאיים שונים.

שיעור המרווח מפעילות מתן אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור עלה מ-2.4% ברבעון הראשון של שנת 2022 לשיעור של 2.5% ברבעון השלישי של שנת 2023.

שיעור המרווח מפעילות קבלת פקדונות מהציבור מהיתרה הממוצעת של פקדונות הציבור עלה מ-0.3% ברבעון הראשון של שנת 2022 לשיעור של 1.6% ברבעון השלישי של שנת 2023.

ריבית הפריים הממוצעת ברבעון השלישי של שנת 2023 עלתה ב-4.7 נקודות אחוז לעומת ריבית הפריים הממוצעת ברבעון הראשון של שנת 2022. עיקר הגידול במרווח מפעילות קבלת פקדונות מהציבור נבע ממגזר משקי הבית (גידול משיעור של 0.3% ברבעון הראשון של שנת 2022 לשיעור של 2.7% ברבעון השלישי של שנת 2023) וממגזר עסקים קטנים (גידול משיעור של 0.3% ברבעון הראשון של שנת 2022 לשיעור של 2.3% ברבעון השלישי של שנת 2023). ראו ביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

המרווח מפעילות קבלת פקדונות מהציבור מושפע מפקדונות עו"ש שאינם נושאי ריבית. בניטרול פקדונות העו"ש, שיעור המרווח מפעילות קבלת פקדונות מהציבור היה מגיע לכ-2.1% ברבעון השלישי של שנת 2023 (לעומת 1.6%).

להערכת הבנק, המרווח מפעילות קבלת פקדונות יצטמצם ככל שתימשך הסטה של פקדונות עו"ש לפקדונות נושא ריבית. **מידע צופה פני עתיד.** האמור משקף את הנחות הנהלת הבנק בדבר התנהגות הלקוחות, בשים לב, בין היתר, למגמה שנצפית כבר כעת. עוצמת ההסטה כאמור ועקביותה תלויה במרכיבים התנהגותיים ובגודל התמריץ לביצוע הסטה כאמור, כמו גם בשינויים בסביבת הריבית במשק.

ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו

2022			2023			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים						
1,730	1,965	2,265	2,513	2,715	2,908	2,771
134	230	151	111	170	227	141
(37)	(65)	(39)	(15)	(8)	(12)	(6)
הכנסות מימון מפעילות שוטפת						
1,730	1,965	2,265	2,513	2,715	2,908	2,771
134	230	151	111	170	227	141
(37)	(65)	(39)	(15)	(8)	(12)	(6)
השפעת מדד המחירים לצרכן על הכנסות ריבית, נטו						
60	16	(11)	(96)	(10)	(95)	(55)
56	(15)	41	2	19	30	73
(144)	(186)	(50)	210	70	116	43
46	100	71	62	113	42	52
-	1	3	1	-	-	-
1,845	2,046	2,431	2,788	3,069	3,216	3,019
הערות:						
4	19	(3)	3	3	2	-
39	15	5	(2)	32	14	14

לפרטים בדבר האשראי לציבור, הצמוד למדד, ראו להלן "הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה". לפרטים בדבר יתרות האשראי למשכנתאות, הצמוד למדד, ראו להלן "התפתחות יתרות האשראי לדיור לפי מגזרי הצמדה".

הכנסות מימון, נטו, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 9,304 מיליון ש"ח, לעומת סך של 6,322 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 47.2%. העליה בהכנסות המימון נבעה, בעיקר, מגידול בהכנסות מימון מפעילות שוטפת, מהשפעה של עליית מדד המחירים לצרכן, ומהשפעה חיובית של התאמות לשווי הוגן של נגזרים.

שיעורי הכנסה והוצאה. בנספחים לדוח הרבעוני - נספח 1, מוצגות הכנסות ריבית, נטו, בגין הפעילות המאזנית. לצורך הסבר פער הריבית הכולל של הבנק, יש להוסיף את השפעת פעילות נגזרים שאינם למסחר (ללא התאמות לשווי הוגן והפרשי שער).

פער הריבית כולל נגזרים שאינם למסחר הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לשיעור של 2.05%, לעומת 2.01% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מימון, נטו, הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 בסך של 3,019 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2,431 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, עליה בשיעור של 24.2% ולעומת 3,216 מיליון ש"ח ברבעון השני של שנת 2023, ירידה בשיעור של 6.1%. הגידול בהכנסות מימון נטו ביחס לרבעון המקביל אשתקד נבע בעיקר מעליית ריבית בנק ישראל בין שתי התקופות. הקטיון בהכנסות מימון נטו ביחס לרבעון הקודם, נבע כתוצאה מכך שמדד המחירים לצרכן עלה בשיעור נמוך יותר ברבעון הנוכחי ביחס לרבעון הקודם וכתוצאה מעלייה בשיעור הריבית על הפקדונות.

פער הריבית כולל נגזרים שאינם למסחר הגיע ברבעון השלישי של שנת 2023 לשיעור של 2.19%, לעומת 2.09% ברבעון המקביל אשתקד ולעומת 2.05% ברבעון השני של שנת 2023.

נתונים על התפתחות ההכנסות מריבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שהסתיימו ב- 30 בספטמבר			
שינוי	2022	2023	שינוי	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	
ב-1%	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	ב-1%	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	
פעילות ישראל:						
משקי בית	83.4	2,032	3,726	56.4	832	1,301
בנקאות פרטית	163.7	113	298	54.0	63	97
עסקים קטנים וזעירים	57.6	1,329	2,094	29.9	529	687
עסקים בינוניים	58.6	348	552	41.5	135	191
עסקים גדולים	50.3	757	1,138	27.9	287	367
גופים מוסדיים	65.9	41	68	36.8	19	26
מגזר ניהול פיננסי	(163.3)	709	(449)	(376.8)	99	(274)
סך-כל פעילות ישראל	39.4	5,329	7,427	21.9	1,964	2,395
סך-כל פעילות חו"ל	15.8	824	954	(1.3)	316	312
סך-הכל	36.2	6,153	8,381	18.7	2,280	2,707

ההוצאות בגין הפסדי אשראי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 1,112 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 177 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים הושפעו בעיקר מהגורמים הבאים:

- הוצאות על בסיס קבוצתי (ללא הלוואות לדיור), בסך של 907 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 188 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפעו במידה רבה עקב גידול ברכיבי המקר. כמו כן הושפעו ההוצאות ממחיקות חשבונאיות, משינויים ברכיבי ההתאמות האיכותיות ומשינויים בירתות;
- הוצאות על בסיס פרטני, בסך של 178 מיליון ש"ח, לעומת הקטנת הוצאות בסך של 57 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפעו, בעיקר, מהחמרה בסיווגים של מספר לוויים ומרישום מחיקות חשבונאיות;
- הוצאות בגין הלוואות לדיור בסך של 27 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 46 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים, ראו להלן "האשראי לציבור" וכן "סיכוני אשראי" בפרק ג' להלן. לפרטים בדבר מרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראו ביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים.

הנחות העבודה ששימשו בקביעת ההפרשה הקבוצתית. במסגרת חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, כמו גם במסגרת תהליכים שמבצע הבנק לצורך הקצאת הון ותרחישי קיצון, נעשה שימוש במתודולוגיה סדורה הקושרת בין מדדי המקר להפסדי הבנק הכלכליים. זאת, על בסיס נוסחה הנסמכת על מתאם סטטיסטי ארוך טווח בין ההפרשות בבנק למדדי המקר. מתודולוגיה זו שימשה גם לביצוע מבחני הרגישות של הפרשה קבוצתית (ראו להלן). במסגרת מבחנים אלו הבנק ניתח את ההשפעה על ההפסד של גורמים מקר כלכליים, שהעיקריים שבהם הם אבטלה ותמ"ג. ההנחות ששימשו בחישוב ההפרשה הקבוצתית הן אבטלה בשיעור ממוצע של 5.7% וצמיחה בתוצר בשיעור של 1.1% בשנה הקרובה (היינו, השיעור הממוצע מרבעון רביעי 2023 ועד רבעון שלישי 2024. השיעור המתייחס לצמיחה ברבעון רביעי 2023 הינו המשפיע ביותר). זאת, לעומת אומדן הגורמים המקר כלכליים שנערך לפני המלחמה: אבטלה בשיעור של 4.2% וצמיחה בתוצר בשיעור של 2.0%.

מבחני רגישות. מבחני הרגישות נועדו לתת ביטוי כמותי להשפעה של שינויים בהנחות העבודה שהוצגו לעיל על אומדן ההפרשה הקבוצתית. ניתוח הרגישות מוצג ביחס להשפעת שינויים היפותטיים קבועים בהנחות העבודה כאמור מעיקרן.

להערכת הבנק, גידול של 1.0% בשיעור האבטלה וירידה של 1.0% בתמ"ג, היו גורמים לגידול של כ-150-160 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית (היינו, אבטלה בשיעור של 6.7% וצמיחה בתוצר בשיעור של 0.7% בשנה הקרובה).

להערכת הבנק, ירידה של 1.0% בשיעור האבטלה וצמיחה נוספת של 1.0% בתמ"ג, היו גורמים לירידה של כ-95-105 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית (היינו, אבטלה בשיעור של 4.7% וצמיחה בתוצר בשיעור של 2.7% בשנה הקרובה).

יודגש כי ההפרשה בפועל מושפעת ממשתנים רבים ושונים, ענפיים ומקרו כלכליים, וכן מהערכות סובייקטיביות. זאת ועוד, מבחני רגישות נועדו לבחון שינויים במצבי מציאות שכחים ונורמליים, ותקפותם פוחתת במצבי אי וודאות חריפה דוגמת מלחמה. לאור האמור, יכולת הניבוי של חישוב הרגישות את ההפרשה שתידרש בפועל בהינתן הפרמטרים הכלכליים בשיעורים שצוינו לעיל, הינה מוגבלת. כן יודגש כי השפעות אלו אינן לינאריות ועל כן לא ניתן לגזור מההערכות שהובאו לעיל את ההשפעה שתהיה לשינוי אחר בפרמטרים הכלכליים העיקריים שצוינו לעיל.

בהקשר זה יצוין כי הנחת הבסיס בהתייחס למצב הביטחוני הינה מצב מלחמה בעצימות גבוהה על פני מספר חודשים וכן תמרון נרחב בחזית הדרומית ואירועים ביטחוניים בעצימות נמוכה יחסית בחזית הצפונית. התארכות משמעותית של משך המלחמה ו/או התפתחות מערכה רב-זירתית עשויים לחייב בחינה מחדש של הנחות העבודה.

יודגש עוד כי בהעדר מודל מוגדר ואחיד להערכת ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בנסיבות שתוארו לעיל ולאור העובדה שבנסיבות העניין הליך קביעת ההפרשה כרוך באומדנים ובהערכות סובייקטיביות, יש לנקוט משנה זהירות בבחינת מבחני הרגישות שהוצגו לעיל ובעריכת השוואה בעניין זה בין הבנקים.

ההתפתחות הרבעונית של ההוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי

2022				2023		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים						
על בסיס פרטי						
44	94	(36) ⁽³⁾	(30)	30	(36)	(71)
54	31	81	111	53	50	58
(36)	(15)	(39)	(24)	(70)	(49)	(22)
62	110	6	57	13	(35)	(35)
על בסיס קבוצתי						
440	130	153 ⁽³⁾	128	55	126	(46)
189	168	154	132	124	138	112
(95)	(96)	(109)	(87)	(86)	(98)	(91)
534	202	198	173	93	166	(25)
596	312	204	230	106	131	(60)
שיעור ההוצאה (הקטנת הוצאה) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾ :						
השיעור ברבעון						
השיעור מצטבר מתחילת שנה						
(2)0.92%	(2)0.49%	(2)0.33%	(2)0.38%	(2)0.18%	(2)0.23%	(2)0.11%
(2)0.58%	(2)0.41%	(2)0.33%	0.18%	(2)0.10%	(2)0.06%	(2)0.11%

(1) על בסיס שנתי.

(2) כולל הוצאה בגין אשראי לבנקים וממשלות בסכום לא מהותי.

(3) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשנת 2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים					
על בסיס פרטני					
שינוי בהפרשה			(107)	(77)	102
מחיקות ברוטו			272	161	166
גביות			(165)	(141)	(90)
סך הכל פרטני			-	(57)	178
על בסיס קבוצתי					
שינוי בהפרשה			263	135	723
מחיקות ברוטו			506	374	511
גביות			(362)	(275)	(300)
סך הכל קבוצתי			407	234	934
סך-הכל			407	177	1,112
שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של אשראי לציבור			0.18%	(1)0.10%	(2)0.58%

הערות:

(1) על בסיס שנתי.

(2) כולל הוצאה בגין אשראי לבנקים וממשלות בסכום לא מהותי.

לפרטים נוספים, ראו להלן "האשראי לציבור" ו-"סיכוני אשראי" בפרק ג' להלן.

העמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 2,674 מיליון ש"ח, לעומת 2,547 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.0%. העליה הושפעה, בעיקר, מעמלות כרטיסי אשראי, עמלות ניהול חשבון, הפרשי המרה וטיפול באשראי שקוזזו בחלקן בירידה מעמלות מפעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים ומעמלות מעסקי מימון.

התפלגות העמלות

לתשעת החודשים			לשלושת החודשים		
שהסתיימו ב-30 בספטמבר			שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
השינוי	2022	2023	השינוי	2022	2023
באחוזים	במיליוני שקלים חדשים		באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	
ניהול חשבון	350	374	4.2	120	125
כרטיסי אשראי	1,268	1,407	11.9	447	500
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים	283	239	(6.8)	88	82
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	120	111	(5.1)	39	37
טיפול באשראי	169	184	9.6	52	57
הפרשי המרה	119	137	4.8	42	44
פעילות סחר חוץ	46	42	(13.3)	15	13
עמלות מעסקי מימון	133	115	(20.8)	48	38
עמלות אחרות	59	65	10.0	20	22
סך-כל העמלות	2,547	2,674	5.4	871	918

הוצאות משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 2,871 מיליון ש"ח, לעומת 2,580 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 11.3%. העליה הושפעה, בעיקר, מעליה במשכורות ומעליה במצבת כח האדם באי די בי ניו יורק. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, הייתה נרשמת עליה בשיעור של 9.0%.

ההתפתחות הרבעונית של הוצאות משכורות והוצאות נלוות, תוך פירוט ההשפעה של רכיבים מסויימים

2022				2023		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
במיליוני שקלים חדשים						
855	844	881	988	945	954	972
(85)	(95)	(106)	(210)	(117)	(138)	(115)
770	749	775	778	828	816	857

משכורות והוצאות נלוות - כפי שדווח

מענקים

משכורות והוצאות נלוות - בניטרול רכיבים מסויימים

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בסך של 1,034 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת סך של 919 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 12.5%. העליה הושפעה בעיקר מהמעבר לקמפוס.

הוצאות אחרות הסתכמו בסך של 2,039 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת סך של 1,751 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 16.4%. העליה הושפעה, מעליה בהוצאות עמלות (130 מיליון ש"ח), כתוצאה מעליה בפעילות בכרטיסי אשראי, הוצאות מחשב (62 מיליון ש"ח), הוצאות בגין פנסיה (42 מיליון ש"ח) והוצאות בגין שיווק ופרסום (34 מיליון ש"ח).

התפתחויות ברווח הכולל

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר, לאחר השפעת המס

רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר המימוש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן

לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-2022 (לא מבוקר)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	(1,319)	(227)	(20)	(452)	(2,018)	(6)	(2,012)
שינוי נטו במהלך התקופה	(95)	404	5	95	409	2	407
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	(1,414)	177	(15)	(357)	(1,609)	(4)	(1,605)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	243	(711)	(1)	(815)	(1,284)	(10)	(1,274)
שינוי נטו במהלך התקופה	(1,611) ⁽¹⁾	512	(19)	380	(738)	6	(744)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	(1,368)	(199)	(20)	(435)	(2,022)	(4)	(2,018)

הערות:

- (1) כולל התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברה מאוחדת - דיסקונט בנקורפ אינק., אשר מטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (2) ראה ביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

הרווח הכולל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 3,680 מיליון ש"ח לעומת 1,812 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022. הפער בין הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לרווח הנקי הושפע, בעיקר, מהפסדים שטרם מומשו בסך של 95 מיליון ש"ח מאיגרות חוב זמינות למכירה, מרווחים בסך של 404 מיליון ש"ח מהתאמות מתרגום ורווחים בסך של 95 מיליון ש"ח מהתאמות בגין הטבות לעובדים.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

סך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם בסך של 399,202 מיליון ש"ח, לעומת סך של 376,754 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 6.0%.

ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
ב- %	במיליוני שקלים חדשים		
			נכסים
(12.4)	65,713	57,552	מזומנים ופקדונות בבנקים
16.9	44,794	52,380	ניירות ערך
7.2	241,079	258,429	אשראי לציבור, נטו
			התחייבויות
2.1	292,293	298,435	פקדונות הציבור
(5.4)	15,376	14,551	פקדונות מבנקים
31.8	12,308	16,225	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11.0	24,880	27,621	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
11.4	25,478	28,391	סך-כל ההון

הסברים לשינויים בסעיפים מאזניים מסויימים

מזומנים ופקדונות בבנקים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 המזומנים והפקדונות בבנקים ירדו בכ-12.4%, אשר מהווים ירידה של כ-8.2 מיליארד ש"ח. הירידה נובעת בעיקר מהגידול בתיק האשראי ומרכישת איגרות חוב קצרות.

פקדונות הציבור גדלו בתשעת החודשים הראשונים בכ-6.1 מיליארד ש"ח, כחלק מאסטרטגית המימון של הבנק לצורך המשך הגידול והצמיחה בתיק האשראי לציבור.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. היתרה גדלה בכ-3.9 מיליארד ש"ח, בעיקר כתוצאה מהנפקה בינלאומית של איגרות חוב דולריות בסך של 800 מיליון דולר ארה"ב והנפקות מקומיות של אג"ח בסך של כ-1.6 מיליארד ושל כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח. סכום זה קוזז כתוצאה מפרעון של ניירות ערך מסחריים סדרה 2 בסך של כ-700 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראו ביאור 21 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן יובאו פרטים בדבר האשראי לציבור, ניירות ערך ופקדונות הציבור.

האשראי לציבור

כללי. האשראי לציבור, נטו, (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 258,429 מיליון ש"ח, לעומת 241,079 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 7.2%.

לפרטים בדבר תיק האשראי, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 34-37). לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי ובכלל זה סיכונים אשראי בהלוואות לדיר, סיכון אשראי לאנשים פרטים וסיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן, ראו "סיכונים אשראי" בפרק ג' להלן ובדוח שנתי 2022 (עמ' 56-74). לפרטים בדבר איכות האשראי, ראו ביאור 14 ב', סעיפים 1 ו-2, לתמצית הדוחות הכספיים ובדוח שנתי 2022 (עמ' 225-227).

הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה

נתונים על הרכב האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי הצמדה

	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
שיעור השינוי	מסך % האשראי	מסך % האשראי	
ב- %	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
5.2	74.6	73.2	מטבע ישראלי לא צמוד
14.3	10.1	10.8	מטבע ישראלי צמוד למדד
12.1	15.3	16.0	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
7.2	100.0	100.0	סך-הכל אשראי לציבור, נטו
	241,079	258,429	

האשראי לציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלה בשיעור של 12.1% לעומת 31 בדצמבר 2022. במונחים דולרים עלה האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 329 מיליון דולר, עליה של 3.1% לעומת 31 בדצמבר 2022. סך כל האשראי לציבור, הכולל את האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ, כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 5.8% לעומת 31 בדצמבר 2022.

הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

31 בדצמבר 2022					
30 בספטמבר 2023					
מגזר הצמדה	מטבע	מטבע	מטבע חוץ	סך-הכל	שינוי
	ישראלי לא צמוד	ישראלי צמוד			ב-1%
	במיליוני שקלים חדשים				
פעילות ישראל:					
משקי בית*	83,068	18,898	262	102,228	97,457
בנקאות פרטית*	387	63	26	477	490
עסקים קטנים וזעירים	39,967	1,385	634	41,986	41,185
עסקים בינוניים	16,914	1,432	956	19,302	17,224
עסקים גדולים	51,582	6,247	7,965	65,794	58,407
גופים מוסדיים	537	-	162	698	416
סך-כל פעילות ישראל	192,454	28,025	10,005	230,485	215,179
סך-כל פעילות חו"ל*	47	-	31,931	31,978	29,109
סך-הכל אשראי לציבור	192,501	28,025	41,936	262,463	244,288
הפרשה להפסדי אשראי	(3,241)	(213)	(580)	(4,034)	(3,209)
סך-הכל אשראי לציבור, נטו	189,260	27,812	41,357	258,429	241,079
*מזה - הלוואות לדיוור	49,725	19,081	226	69,032	65,325
31 בדצמבר 2022					
מגזר הצמדה	מטבע	מטבע	מטבע חוץ	סך-הכל	
	ישראלי לא צמוד	ישראלי צמוד			
	במיליוני שקלים חדשים				
פעילות ישראל:					
משקי בית*	79,445	17,913	100	97,457	
בנקאות פרטית*	405	58	27	490	
עסקים קטנים וזעירים	39,227	1,099	858	41,185	
עסקים בינוניים	15,168	1,205	852	17,224	
עסקים גדולים	47,795	4,223	6,386	58,407	
גופים מוסדיים	366	-	50	416	
סך-כל פעילות ישראל	182,406	24,499	8,273	215,179	
סך-כל פעילות חו"ל*	46	-	29,064	29,109	
סך-הכל אשראי לציבור	182,452	24,499	37,336	244,288	
הפרשה להפסדי אשראי	(2,607)	(165)	(438)	(3,209)	
סך-הכל אשראי לציבור, נטו	179,846	24,334	36,899	241,079	
*מזה - הלוואות לדיוור	47,840	17,035	451	65,325	

הגידול באשראי לציבור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 משקף את הצמיחה במיקודים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית המעודכנת. האשראי למשקי בית ללא הלוואות לדיוור עלה ב-1,081 מיליון ש"ח (3.3%). האשראי לעסקים בינוניים עלה ב-2,078 מיליון ש"ח (12.1%). האשראי לעסקים גדולים גדל ב-7,387 מיליון ש"ח (12.6%) והאשראי לדיוור עלה ב-3,707 מיליון ש"ח (5.7%).

כעולה מהלוח לעיל, בתקופת הדוח אי די בי ניו יורק רשם צמיחה ביתרות האשראי.

הרכב סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק עיקריים

ענף	30 בספטמבר 2023			31 בדצמבר 2022		
	סיכון אשראי כולל		שיעור מסך הכל	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		שיעור מסך הכל
	במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח	%	
תעשייה	25,235	6.1		22,904	6.1	
בינוי ונדל"ן - בינוי	54,249	13.3		49,371	13.1	
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	33,318	8.2		30,507	8.1	
מסחר	42,069	10.3		37,998	10.0	
שירותים פיננסיים	44,423	10.9		35,968	9.6	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	75,721	18.6		73,674	19.7	
אנשים פרטיים - אחר	78,954	19.4		74,956	19.9	
ענפים אחרים	54,039	13.2		50,837	13.5	
סך-הכל סיכון אשראי כולל לציבור	408,008	100.0		376,215	100.0	

הערה:

(1) סווג מחדש - בעקבות טיוב נתונים.

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 גדל סיכון האשראי הכולל לציבור ב-8.5% בהשוואה לסוף שנת 2022. הגידול חל בעיקר ענף שירותים פיננסיים, בינוי ונדל"ן - בינוי, מסחר ואנשים פרטיים - אחר.

התפתחות סיכון אשראי בעייתי

להלן פרטים בדבר האשראי לציבור, כמפורט בביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים:

אשראי בעייתי לציבור. האשראי המאזני הבעייתי לציבור (צובר ושאינו צובר ריבית) עמד ביום 30 בספטמבר 2023 על 8,703 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,703 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, עליה בשיעור של 29.8%.

אשראי בעייתי שאינו צובר ריבית. האשראי הבעייתי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית עמד ביום 30 בספטמבר 2023 על 2,209 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,520 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, עליה בשיעור של 45.3%.

סיכון האשראי הכולל ושיעור סיכון האשראי הבעייתי בענפי משק עיקריים

ענף	30 בספטמבר 2023			31 בדצמבר 2022		
	סיכון אשראי כולל		שיעור מסך הכל	סיכון אשראי כולל		שיעור מסך הכל
	במיליוני ש"ח	%		במיליוני ש"ח	%	
תעשייה	25,235	753		22,904	739	
בינוי ונדל"ן - בינוי	54,249	1,129		49,371	1,219	
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	33,318	2,208		30,507	1,361	
מסחר	42,069	1,905		37,998	931	
שירותים פיננסיים	44,423	23		35,968	5	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	75,721	337		73,674	313	
אנשים פרטיים - אחר	78,954	719		74,956	529	
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	4,052	474		3,842	466	
תחבורה ואחסנה	8,280	129		7,434	271	
ענפים אחרים	41,707	1,541		39,561	1,382	
סך-הכל ציבור	408,008	9,218	2.3	376,215	7,216	1.9
בנקים	9,394	-		7,136	-	
ממשלות	42,710	-		36,055	-	
סך-הכל	460,112	9,218	2.0	419,406	7,216	1.7

הערה:

(1) סווג מחדש - בעקבות טיוב נתונים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, עלה היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לבין סיכון האשראי הכולל. חל גידול בסך סיכון האשראי הבעייתי בעיקר בענפים מסחר, בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן, אנשים פרטיים - אחר. מנגד חל קיטון בסך סיכון האשראי הבעייתי בעיקר בענפים תחבורה ואחסנה ובינוי ונדל"ן - בינוי.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת הפרשה על בסיס קבוצתי והפרשה על בסיס פרטי, לא כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, עמדה ביום 30 בספטמבר 2023 על 4,034 מיליון ש"ח והיוותה 1.5% מהאשראי לציבור, לעומת יתרת ההפרשה בסך של 3,209 מיליון ש"ח, שהיוותה 1.3% מהאשראי לציבור, ביום 31 בדצמבר 2022.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי שאינו צובר עמדה ביום 30 בספטמבר 2023 על 435 מיליון ש"ח, לעומת יתרת ההפרשה בסך של 248 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי צובר עמדה ביום 30 בספטמבר 2023 על 3,599 מיליון ש"ח (מזה בגין חובות בעייתיים צוברים - 538 מיליון ש"ח), לעומת יתרת ההפרשה בסך של 2,961 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022 (מזה בגין חובות בעייתיים צוברים - 397 מיליון ש"ח).

מאפייני סיכון של תיק האשראי לציבור

התפלגות ההוצאות ושיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בענפי המשק השונים ביחס ליתרת האשראי לציבור באותם ענפים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
2023		2022	
הוצאה להפסדי אשראי	שיעור (הקטנות הוצאות)	הוצאה להפסדי אשראי	שיעור (הקטנות הוצאות)
במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%
75	0.7	(8)	(0.1)
176	0.9	112	0.7
168	0.8	7	0.0
188	0.8	(43)	(0.2)
3	0.1	(52)	(1.9)
20	0.5	(30)	(0.6)
66	0.5	(15)	(0.1)
33	0.7	(26)	(0.5)
13	0.1	30	0.3
68	1.0	25	0.5
810	0.7	-	-
27	0.1	46	0.1
273	1.0	129	0.5
1,110	0.6	175	0.1
2	0.0	2	0.1
1,112	0.6	177	0.1

ניירות ערך

כללי. ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ניירות ערך בתיק הנוסטרו בסך של 52,380 מיליון ש"ח, לעומת 44,794 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 16.9%. נייר הערך בתיק הנוסטרו של קבוצת דיסקונט, שהשקעה בו ליום 30 בספטמבר 2023 היוותה שיעור של 5% או למעלה מזה מכלל התיק; "ממשלתית משתנה 1130", שהגיע לכ-9.7% מכלל התיק.

ליום 30 בספטמבר 2023, כ-71.2% מהתיק מושקע באגרות חוב ממשלתיות וכ-16.2% מהתיק מושקע באגרות חוב מגובות משכנתא של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie Mae, Ginnie Mae) בדירוג AAA (מזה כ-0.4% מהתיק מושקע באגרות חוב של סוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב (GSE)). לפרטים בדבר השקעות הבנק באגרות חוב, לפי ענפי משק, ראו "נספחים לדוח הרבעוני", נספח 2, סעיפים 1-3. לפרטים בדבר התפלגות ההשקעה באגרות חוב ממשלתיות, לפי ממשלות עיקריות, ראו "נספחים לדוח הרבעוני" - נספח 3, סעיף 2. לפרטים בדבר מדיניות ניהול תיק הנוסטרו, ראו דוח שנתי 2022 (עמ' 38).

שינויים בשווקים לאחר תאריך המאזן. לאחר תאריך המאזן, חלו תנודות במחירי ניירות ערך בשווקים. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר שווי ניירות הערך הסחיריים שמחזיקה הקבוצה. ליום 23 לנובמבר 2023, הבדיקה העלתה כי במרבית איגרות החוב שהבנק מחזיק חלה ירידה במחיר. עם זאת, ההשפעה על קרן ההון אינה מהותית.

הרכב תיק ניירות ערך לפי מגזרי הצמדה

הרכב תיק ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים			
21.0	21,961	26,583	מטבע ישראלי לא צמוד
60.3	2,494	3,998	מטבע ישראלי צמוד למדד
6.8	18,546	19,806	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
11.2	1,793	1,993	מניות - פריטים שאינם כספיים
16.9	44,794	52,380	סך-הכל

ניירות ערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלו בשיעור של 6.8% לעומת 31 בדצמבר 2022. במונחים דולריים קטנה ההשקעה בניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 91 מיליון דולר, ירידה של 1.7% לעומת 31 בדצמבר 2022. סך כל ניירות הערך, הכוללים את ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 13.4% לעומת 31 בדצמבר 2022.

הרכב תיק ניירות הערך לפי הסיווג לתיקים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מסווגים ניירות הערך כלהלן: איגרות חוב המוחזקות לפדיון, איגרות חוב זמינות למכירה, השקעה במניות שאינן למסחר וניירות ערך למסחר.

הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג לתיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	
במיליוני שקלים חדשים						
איגרות חוב						
14,847	13,594	14,847	13,826	12,264	13,826	מוחזקות לפדיון
25,858	25,858	27,344	29,907	29,907	31,562	זמינות למכירה
2,296	2,296	2,309	6,654	6,654	6,680	למסחר
מניות						
1,767	1,767	1,692	1,934	1,934	1,793	שאינן למסחר
26	26	4	59	59	37	למסחר
44,794	43,541	46,196	52,380	50,818	53,898	סך-הכל ניירות ערך

איגרות חוב קונצרניות (לא כולל איגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים). תיק איגרות חוב זמינות למכירה של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2023, כולל השקעה באיגרות חוב קונצרניות בסכום של 2,783 מיליון ש"ח (מזה סך של 394 מיליון ש"ח המוחזק על ידי אי די בי ניו יורק), לעומת סך של 2,703 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, עליה של 3.0%. לפרטים בדבר רווחים (הפסדים) שטרם מומשו הכלולים ביתרת איגרות החוב האמורות, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

העברת איגרות חוב לתיק המוחזק לפדיון. ביום 17 במאי 2022 העבירו הבנק, אי די בי ניו יורק ובנק מרכנתיל דיסקונט, איגרות חוב מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון, בהיקף כולל של כ-4.5 מיליארד ש"ח. כנדרש בהוראות הדיווח, ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה, בגין איגרות החוב האמורות, ימשיך להיות מוצג ברווח כולל אחר ויופחת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של איגרות החוב כהתאמת תשואה. יתרת ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023, בגין איגרות החוב האמורות, הסתכם בסך של 356 מיליון ש"ח לפני מס.

השקעות בניירות ערך מגובי משכנתאות ונכסים

כללי. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 בספטמבר 2023 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים בסכום של 10,221 מיליון ש"ח, לעומת סך של 8,412 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, עליה בשיעור של 21.5%. הסכום כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים בסכום של 9,291 מיליון ש"ח, אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק, לעומת סך של 7,592 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, עליה בשיעור של 22.4%. כ-82.8% מאגרות החוב מגובות משכנתאות ונכסים, מורכבות מאגרות חוב של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie Mae, Ginnie Mae) בדירוג AAA בארצות הברית. ההשקעה באגרות החוב האמורות אינה כוללת חשיפה לשוק ה-Subprime. ליום 30 בספטמבר 2023, כלל תיק ניירות הערך מגובי משכנתאות ונכסים הפסדים שטרם מומשו, נטו, בסך של 1,376 מיליון ש"ח, לעומת 1,063 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022.

לפרטים בדבר הסוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 39). **CL0.** אי די בי ניו יורק מחזיק אגרות חוב מובטחות מסוג CL0, בסך כולל של כ-826 מיליון ש"ח. ניירות הערך כאמור מדורגים בדירוג AA-AAA, על ידי סוכנות דירוג אחת לפחות. הבנק מחזיק אגרות חוב מובטחות מסוג CL0, בסך של 930 מיליון ש"ח. ניירות הערך כאמור מדורגים בדירוג AA-AAA. לפרטים, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

פרטים בדבר ירידת ערך של אגרות חוב זמינות למכירה

לאור מגמת העלייה בתשואות לפדיון בארה"ב שנרשמה בשוק אגרות החוב בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, נרשמו בתשעת החודשים הראשונים הפסדים שטרם מומשו הכלולים בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה, שהסתכמו ליום 30 בספטמבר 2023 לסך של 1,708 מיליון ש"ח (לפני מס), המהווים כ-5.7% מיתרת התיק (31 בדצמבר 2022 - הפסדים בסך של 1,566 מיליון ש"ח, כ-6.1% מיתרת התיק). להערכת ההנהלה, הפסדים אלה נובעים מעליית תשואות בשוק ההון, המוסברת בצפי לעליית ריבית ושינוי בציפיות האינפלציה. עוד יצוין כי עיקר הפסדים בתיק מיוחס לאגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלות (בעיקר ממשלת ישראל) ולאגרות חוב מגובות נכסים או משכנתאות. בהתבסס על האמור לעיל, מעריכה הנהלת הבנק שהפסדים אלה נובעים משינויים בשוק ולא מהפסדי אשראי. סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. לא הוכרה הפרשה לירידת ערך בדוח רווח והפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023. לפרטים בדבר בחינת ירידת ערך של אגרות חוב זמינות למכירה, ראו להלן "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" וביאור 1 ד' סעיף 4 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 122). לפרטים בדבר הפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה, אשר נמצאות בפוזיצית הפסד, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן

יתרת ההתאמות המוצגת בהון בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, כולל בגין השאלות, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 2,071 מיליון ש"ח הפסדים שטרם מומשו לפני השפעת המס, לעומת 1,940 מיליון ש"ח הפסדים שטרם מומשו לפני השפעת המס, ליום 31 בדצמבר 2022.

נכסי לקוחות

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023, הסתכמו בסך של 298,435 מיליון ש"ח, לעומת 292,293 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 2.1%.

נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה

שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר 2022		30 בספטמבר 2023		מטבע
	מסך %	במיליוני ש"ח	מסך %	במיליוני ש"ח	
(1.5)	67.4	196,945	65.0	194,071	מטבע ישראלי לא צמוד
21.9	1.4	4,188	1.7	5,105	מטבע ישראלי צמוד למדד
8.9	31.2	91,160	33.3	99,259	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
2.1	100.0	292,293	100.0	298,435	סך-הכל פקדונות הציבור

פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלו בשיעור של 8.9% לעומת 31 בדצמבר 2022. במונחים דולריים עלו פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 52 מיליון דולר, עליה של 0.2% לעומת 31 בדצמבר 2022. סך כל פקדונות הציבור, הכוללים את הפקדונות במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, ירדו בשיעור של 0.6% לעומת דצמבר 2022.

נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

	30 בספטמבר	31 בדצמבר	שינוי
	2023	2022	במיליוני שקלים חדשים
פעילות ישראל:			
משקי בית	94,829	94,036	0.8
בנקאות פרטית	23,775	22,319	6.5
עסקים קטנים וזעירים	47,007	47,752	(1.6)
עסקים בינוניים	17,876	15,093	18.4
עסקים גדולים	45,107	48,002	(6.0)
גופים מוסדיים	32,222	29,655	8.7
סך-כל פעילות ישראל	260,816	256,857	1.5
סך-כל פעילות חו"ל	37,619	35,436	6.2
סך-הכל	298,435	292,293	2.1

סך כל האשראי לציבור, נטו, ביחס לפקדונות הציבור היווה ביום 30 בספטמבר 2023 כ-86.6%, לעומת 82.5% בסוף שנת 2022. **פקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות**, הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2023, בסך של 11,991 מיליון ש"ח. **ניירות ערך המוחזקים עבור לקוחות**. ביום 30 בספטמבר 2023, עמדה יתרת ניירות ערך המוחזקים בבנק עבור לקוחות על סך של כ-226.76 מיליארד ש"ח, כולל סך של כ-0.99 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, לעומת סך של כ-215.55 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, אשר כלל סך של כ-1.75 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, עליה של כ-5.2%. לפרטים בדבר הכנסות מפעילות בניירות ערך, ראו לעיל "התפלגות העמלות". בנוסף, יתרת ניירות ערך שהוחזקו בבנק מרכנתיל דיסקונט עבור לקוחותיו עמדה ביום 30 בספטמבר 2023 על סך של 12.27 מיליארד ש"ח, לעומת 11.45 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, עליה של 7.16%. **ייעוץ פנסיוני**. הצבירה הכוללת בגין כל הלקוחות המיועצים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023, הסתכמה בכ-21.6 מיליארד ש"ח, לעומת 21.65 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, ירידה של 0.2%.

הון והלימות ההון

ההוראות. ההוראות בדבר "כללי באזל III", אשר חלות מיום 1 בינואר 2014, כוללות דרישה לעמידה ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5%. לפרטים בדבר השפעת הדרישה בעניין הלוואות לדירור ולפרטים בדבר הקלה זמנית שניתנה בעניין זה, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 1 (ב).

הנפקות של מכשירי הון. מכשירי הון שניתן להנפיק בהתאם להוראות באזל III, כוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים" בין בהמרה למניות ובין במחיקה (חלקית או מלאה) של מכשירי הון.

הקלות בגין תוכנית ההתייעלות. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית פרישה 2018 ו-2020. הפיקוח על הבנקים אישר גם לבנק מרכנתיל דיסקונט הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 185) וביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 1 (ג).

היערכות הבנק. הבנק ערך תוכנית מפורטת לעמידה ביעדי הון, שהם לפחות ברמת ההון שנקבעה בהנחיות המפקח על הבנקים ובלוחות הזמנים שפורסמו על ידו, והוא פועל ליישומה.

ההשפעה של עליה בריבית. להערכת הבנק, עליה בריבית בשיעור של 1%, תגרום להקטנת יחס הון עצמי רובד 1 בכ-0.11%, במונחי 30 בספטמבר 2023 (התחשב מבוסס על השפעה של עליה מקבילה בריבית בשיעור 1% על תיק ניירות ערך הקבוצתי וההתחייבויות האקטואריות ליום 30 בספטמבר 2023 בניכוי השפעת המס).

הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ט'). ביום 15 ביוני 2023 השלים הבנק, באמצעות מנפיקים, מהלך להנפקת כתבי התחייבות נדחים (Coco) בסך כולל של כ-385 מיליון ש"ח. ההנפקה כאמור הגדילה את יחס ההון הכולל ב-0.16%.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל. לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, נוכח העובדה שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי (למשל: רשויות מקומיות) ולבנקים, נגזרות מדירוג האשראי של המדינה. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של מדינת ישראל (notch אחד), יגרום הדבר לירידה של 0.2% ביחס הון רובד 1, במונחי 30 בספטמבר 2023.

ההשפעה של ירידה בשער החליפין. להערכת הבנק, ירידה בשער החליפין בשיעור של 1%, תגרום להקטנת יחס הון עצמי רובד 1 בכ-0.01%, במונחי 30 בספטמבר 2023.

ההשפעה של ירידה בשיעור האינפלציה. להערכת הבנק, ירידה בשיעור האינפלציה בשיעור של 1%, תגרום להקטנת יחס הון עצמי רובד 1 בכ-0.03%, במונחי 30 בספטמבר 2023.

יעד הון עצמי רובד 1 ויעד הון כולל

אחת לשנה לפחות מאשר הדירקטוריון את יעדי ההון של הבנק, אשר כוללים יעד הון עצמי רובד 1 ויעד הון כולל. יעדים אלה מבוססים על המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, המבטאת את התיאבון לסיכון של הבנק, לפיה הבנק נדרש להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהשיעור הנדרש על פי תוצאת ה-ICAAP ועל פי תרחיש קיצון מערכתי. יצוין כי יעדים אלה מביאים בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק (תוצאות ה-ICAAP) ואת תוצאות הליך ה-SREP האחרון שהתקיים, הכולל דיאלוג בין הבנק לבין הפיקוח על הבנקים ביחס לסיכונים הספציפיים של הבנק במועד שבו הליך זה התקיים ומבחני הקיצון האחידים שבוצעו.⁵

ביום 22 בנובמבר 2021 החליט דירקטוריון הבנק להעמיד את יעד יחס הון עצמי רובד 1 בטווח היעד שהיה בתוקף ערב כניסת הוראת השעה בגין נגיף הקורונה לתוקף. על יסוד הליכי ה-ICAAP וה-SREP כאמור, לרבות מבחני הקיצון האחידים האחרונים שבוצעו, החליט הדירקטוריון להעמיד את היעד האמור על שיעור של 9.75% וכן להקטין את יעד ההון הכולל המינימלי ולהעמיד אותו על שיעור של 12.6%. לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2022.

תכנון ההון

במסגרת תהליך תכנון ההון נקבעו יעדי ההון של תוכנית העבודה, במתווה המאפשר הגעה ליעדי הדירקטוריון, תוך שמירת כרית הון למקרה של תנודות בלתי צפויות בעלות השפעה על יחס ההון, ומהם נגזר תקציב נכסי הסיכון. הקצאת נכסי הסיכון בין היחידות העסקיות וחברות הבת תואמת לתכנון האסטרטגי, תוך אופטימיזציה של התשואה להון של הקבוצה.

במתווה ההון נלקחים פרמטרים שונים המשפיעים על יחסי ההון, כגון: הנחת רווחיות בהלימה לתקציב נכסי הסיכון, חלוקת דיבידנד, שינויים בקרנות ההון השונות, התאמות פיקוחיות והפחתות בהתאם להוראות מעבר. הבנק בוחן מספר תרחישים להגעה ליחסי ההון שנקבעו.

במסגרת תהליך ניהול ההון, הבנק בוחן באופן שוטף את יכולת העמידה ביעדי ההון הפנימיים שקבע הדירקטוריון ובתוכנית העבודה. במידה ויחס ההון החזוי רחוק מהתכנון (בשיעור שנקבע מראש), מתקיים דיון הנהלה לבחינת הצעדים הנדרשים לעמידה במתווה שנקבע - צעדים כגון צמצום נכסי סיכון, שימוש בכרית ההון ועוד.

לפרטים נוספים, ראו "הלימות ההון" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2022. המסמך עומד לעיון יחד עם הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך, ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

חשיפה בגין ההשקעה בדיסקונט בנקורפ. אינק

קיימת חשיפה דולרית (פוזיציה מבנית) בסך של 1,169 מיליון דולר ליום 30 בספטמבר 2023, אשר נובעת מההשקעה בחברת הבת הבנקאית בניו יורק (דיסקונט בנקורפ. אינק). חשיפה זאת מונעת תנודות מהותיות ביחס ההון לרכיבי סיכון הנגרמות מהשפעת שינויים בשער החליפין של הדולר על סיכון האשראי. מאידך, שינויים בשער החליפין של הדולר משפיעים על הערך השקלי של ההשקעה בחברה הבת האמורה וגורמים לתנודות ברווח הכולל האחר ובהון הבנק.

מרכיבי ההון

סך-כל ההון ליום 30 בספטמבר 2023, הסתכם בסך של 28,391 מיליון ש"ח, לעומת סך של 25,478 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 11.4%.

ההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023, הסתכם בסך של 27,621 מיליון ש"ח, לעומת 24,880 מיליון ש"ח בסוף שנת 2022, עליה בשיעור של 11.0%. השינוי בהון המיוחס לבעלי המניות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפע, בין היתר, מהרווח הנקי בתקופה, מירידה בסך של 95 מיליון ש"ח במרכיב של התאמות נטו בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, מעליה בסך של 404 מיליון ש"ח בהתאמות מתרגום דוחות כספיים ומרווח אקטוארי, נטו, בסך של 95 מיליון ש"ח ומדיבידנד שחולק במהלך התקופה.

יחס סך-כל ההון, לסך כל הנכסים ליום 30 בספטמבר 2023, הגיע לשיעור של 7.1%, לעומת 6.8% ביום 31 בדצמבר 2022.

5 למשמעות המונח "תרחיש קיצון אחיד" ולפרטים נוספים, ראו "תרחיש קיצון" בפרק ג' בדוח שנתי 2022 (עמ' 56) וכן "הערכת הנאותות ההונית" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2022.

מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 30 בספטמבר 2023

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2023, הגיע לשיעור של 10.36%, לעומת 10.25% ביום 31 בדצמבר 2022.
יחס ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2023, הגיע לשיעור של 13.13%, לעומת 13.03% ליום 31 בדצמבר 2022.

מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 30 בספטמבר 2023

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
25,353	24,653	28,065
-	-	-
25,353	24,653	28,065
6,878	6,360	7,498
32,231	31,013	35,563
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
225,052	220,019	243,711
3,633	4,294	5,079
2,077	2,154	2,514
16,685	15,979	19,601
247,447	242,446	270,905
3. יחס ההון לרכיבי הסיכון		
10.25	10.17	10.36
13.03	12.79	13.13
יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים		
9.19	9.19	9.19
12.50	12.50	12.50

הערות:

- (1) בתוספת 0.19% בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור – ראו ביאור 9 (ו) (ב) לתמצית הדוחות הכספיים.
 (2) מסך היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 179 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2022: 276 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022: 252 מיליון ש"ח) בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות. כמו כן, ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 31 בדצמבר 2022 הופחתו סך של 963 מיליון ש"ח וסך של 555 מיליון ש"ח בהתאמה, בשל התאמות בגין הגדלת דרישות ההון בגין הלוואות בסיכון מוגבר המיועדות לרכישת קרקע.

גיוס מקורות

הבנק עשוי לגייס מכשירי הון פיקוחיים נוספים, בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 ותנאי השוק, על מנת לעמוד ביעדי ההון הכולל לשנת 2023.

גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל

במסגרת המסמך "גילויים פיקוחיים נוספים" מובא תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו. במסגרת המסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" מובא גילוי על ההון הרגולטורי וניהולו ובכלל זה הרכב ההון הפיקוחי. המסמכים עומדים לעיון באתר מג"א של רשות ניירות ערך, באתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ובאתר הבנק.

חלוקת דיבידנדים

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד שאישר הדירקטוריון, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 44).

ביום 13 באוגוסט 2023 אישר דירקטוריון הבנק עדכון במדיניות הדיבידנד של הבנק, לפיו יוכל הבנק לחלק מדי רבעון דיבידנד בשיעור של עד 40% מהרווח הנקי הראוי לחלוקה על פי הדוחות הכספיים המאוחדים לרבעון שחלף, חלף שיעור חלוקה של עד 30%. עדכון מדיניות הדיבידנד אושר נוכח עמידת הבנק במתווה ההון שלו והשיפור העקבי בתוצאות העסקיות של הקבוצה.

מובהר כי, אין לראות במדיניות זו התחייבות של הבנק לבצע חלוקת דיבידנד או בדבר שיעור הדיבידנד שיחולק, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישורים הנדרשים על פי כל דין, לרבות אישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה על פי שיקול דעתו, ובכפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד, בין היתר, על פי חוק החברות והוראות בנק ישראל. עוד יצוין, כי החלוקה בפועל כפופה לעמידה ביעדי הלימות ההון שקבע המפקח על הבנקים וביעדי ההון הפנימיים, שנקבעו ויקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. הדירקטוריון יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין והאסדרה החלות על הבנק, על שינויים במדיניות הדיבידנד, לרבות שיעור הדיבידנד שיחולק, וכן רשאי להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

במכתב מיום 12 בנובמבר 2023 ביקש הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, וזאת על רקע הגידול בחוסר הוודאות לבני הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק.

לאור האמור ולאור מחויבות הבנק להמשיך את התמיכה בלקוחות ובצרכי האשראי שלהם, הן במהלך המלחמה והן "ביום שאחרי", החליט דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 26 בנובמבר 2023, על חלוקת דיבידנד בשיעור של 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, בסך של כ-122.6 מיליון ש"ח, המהווה כ-9.91 אג' לכל מניה רגילה א' בת 0.1 ש"ח ע.נ. (זאת, לעומת דיבידנד בשיעור של 30% מרווחי הרבעון השני של שנת 2023).

לפרטים בדבר דיבידנדים ששולמו החל מרבעון ראשון 2022, ראו ביאור 18 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר מגבלות שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, ראו ביאור 24 ג' (2) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 182).

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים עיקריים והתפתחויות עיקריות

כללי

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בהוראות החדשות בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות - (ASC 280). ואולם, בהתאם להוראות החדשות ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים, הגילוי בדוח הדירקטוריון וההנהלה יתייחסו למגזרי פעילות פיקוחיים בלבד. בביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים מובא גילוי כמותי למגזרי הפעילות הניהוליים שהבנק זיהה.

נתונים מרוכזים אודות הפעילות במגזרים השונים מובאים בביאורים 12 ו-13 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר הוראות הדיווח לציבור הרלבנטיות, והגדרת המגזרים השונים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים, ראו ביאור 29 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 206-207).

מבנה ניהולי

בחודש יולי 2023 הועברה האחריות על הייעוץ הפנסיוני מחטיבת אסטרטגיה וכספים לחטיבה הבנקאית.

מגזר משקי בית (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 1,393 מיליון ש"ח, לעומת סך של 489 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 184.9%. העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מגידול בהכנסות. הגידול בהכנסות מוסבר בעיקר בגידול בהכנסות מריבית, נטו, שמיוחס בעיקר לעליה בהכנסות מרווח מפעילות פקדונות כתוצאה מהעליה בריבית בנק ישראל.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמו הוצאות בסך של 310 מיליון ש"ח, לעומת סך של 173 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 79.2%. העליה בהוצאות נבעה, בעיקר, מההפרשה הקבוצתית.

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 209 מיליון ש"ח, לעומת סך של 157 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 33.1%.

הוצאות בגין הפסדי האשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 129 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר
2022	2022	2023	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים				
648	454	672	172	235
סך ההכנסות				
35	12	129	17	68
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
281	205	221	70	77
סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
221	157	209	55	60
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק				

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 303 מיליון ש"ח, לעומת סך של 383 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 20.9%.

הוצאות בגין הפסדי האשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמו הוצאות בסך של 375 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בהוצאות נבעה, בעיקר, מעליה בהפרשה הקבוצתית.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר
2022	2022	2023	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים				
1,576	1,092	1,501	403	501
סך ההכנסות				
70	7	375	26	206
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
703	506	609	178	228
סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
528	383	303	129	28
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק				

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל), ובכלל זה פרטים בדבר פעילות בניה ונדל"ן, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)**היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו**

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 17 מיליון ש"ח, לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים עיקריים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו		לתשעת החודשים שהסתיימו		לשנה
ב-31 בדצמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-31 בדצמבר
2022	2022	2023	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים					
77	50	74	22	27	סך ההכנסות
(2)	2	2	5	2	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
59	43	46	15	13	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
14	4	17	1	9	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק

לפרטים נוספים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)**היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו**

סך ההכנסות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכמו בסך של 754 מיליון ש"ח, לעומת 1,312 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 42.5%. הקיטון בהכנסות הושפע, בין היתר, מקיטון במימוש נכסים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (ראו ביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים) ומעליה במחיר הכסף על הפקדונות, בקיזוז עליה במחיר הכסף על האשראי ועליה בריבית פקדונות בבנקים ואג"ח.

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 185 מיליון ש"ח, לעומת סך של 670 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 72.4%.

נתונים עיקריים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו		לתשעת החודשים שהסתיימו		לשנה
ב-31 בדצמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-30 בספטמבר	ב-31 בדצמבר
2022	2022	2023	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים					
1,494	1,312	754	259	16	סך ההכנסות
-	2	2	2	(4)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
465	333	389	113	127	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
702	670	185	103	(61)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות של הבנק

לפרטים נוספים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל), ובכלל זה פרטים בדבר פעילות חברות ריאליות, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

פעילות בחו"ל

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 222 מיליון ש"ח, לעומת סך של 260 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 14.6%.

סך הוצאות תפעוליות ואחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בסך של 773 מיליון ש"ח, לעומת 617 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 25.3%, שנבעה, בעיקר, מגידול בהוצאות משכורת, אשר נבע מגידול במצבת כוח האדם, מתשומות כוח אדם זמניות ומהפרשות לבונוסים, וגידול בהוצאות ייעוץ בנושאים הקשורים לציות וניהול סיכונים, שקוץ בחלקו בירידה בהוצאות אחרות.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בהוצאות בסך של 13 מיליון ש"ח, לעומת הקטנת הוצאות בסך של 12 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים עיקריים אודות מגזר פעילות בחו"ל

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו	לתשעת החודשים שהסתיימו	לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו
31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר
2022	2022	2023	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים				
1,348	993	1,124	366	380
(8)	(12)	13	17	19
834	617	773	234	272
348	260	222	76	59

לפרטים נוספים אודות מגזר פעילות בחו"ל, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"

לאור המצב הביטחוני, מיד לאחר פרוץ המלחמה פעל הבנק על מנת לסייע ללקוחותיו בשעות הקשות. הבנק אישר סדרת הקלות באשראי ומתן פתרונות פיננסיים, לכלל לקוחותיו במגזר משקי הבית ובמגזר העסקים הקטנים ובפרט, ללקוחות הבנק המתגוררים בקו העימות בדרום, בצפון ולקוחות הביטחון השונים.

בנוסף, הבנק גיבש מעטפת סיוע והקלות ללקוחות, הן במסגרת המתווה שפרסם בנק ישראל והן במסגרת הקלות נוספות שהבנק קבע מעבר למתווה.

מתווה בנק ישראל

ביום 15 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח את המתווה שמטרתו להקל על נטל האשראי והעמלות למשקי הבית והעסקים המתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, אזרחים שפוננו מביתם על ידי גורם רשמי, משרתי המילואים ומגויסי צו 8 או בעלי קרבה ראשונה להרוגי המלחמה, חטופים או נעדרים (להלן: "המעגל הראשון"). המתווה מתייחס ל- (1) דחיית תשלומי הלוואות בשלושה חודשים ללא חיוב בריבית וללא חיוב בעמלות, בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות (בהתייחס לדירה ראשונה ומשפרי דור); אשראי צרכני (בסכום מצטבר של עד 100 אלף ש"ח); ואשראי עסקי (עסק עם מחזור פעילות של עד 25 מיליון ש"ח לשנה לא כולל הלוואות בשיתוף פעולה מסחרי עם צד שלישי; בסכום מצטבר של עד 2 מיליון ש"ח); (2) אי גביית ריבית על יתרת החובה עד לסכום של 10 אלפים ש"ח ללקוחות שעבר פרסום המתווה החשבון שלהם היה ביתרת חובה (לא חל על משרתי מילואים ומגויסי צו 8) ו- (3) פטור ל-3 חודשים בגין עמלות בתחומי פעילות מסוימים. ליתר הלקוחות (להלן: "המעגל השני"), תינתן האפשרות לדחות את ההלוואות כאמור ללא חיוב בעמלות למשך 3 חודשים, כאשר התשלומים הנדחים יישאו ריבית שלא תעלה על שיעור הריבית בחוזה ההלוואה והתשלומים יתווספו בסוף תקופת ההלוואה. מועד הכניסה לתוקף של המתווה הוא לכל המאוחר ביום 31 באוקטובר 2023. ביום 23 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח מתווה נוסף, שעניינו הקלות ללקוחות מעגל ראשון ומעגל שני של חברות כרטיסי האשראי, בתשלום הלוואות ופטור מעמלות. המתווים מציגים תנאי מינימום להקלות, וכל בנק וחברת כרטיסי אשראי רשאים להציע תנאים מיטיבים נוספים. ביום 8 בנובמבר הודיע הפיקוח על הבנקים על הרחבת תחולת המתווים, כך שיחולו גם על משקי בית ועסקים המתגוררים ופועלים ביישובי צפון הארץ (מפונים או המופיעים ברשימות שבאתר בנק ישראל).

תמיכה בלקוחות דיסקונט

סיוע לכלל הלקוחות. עם פרוץ המלחמה העמיד הבנק לכלל לקוחותיו (פרטיים ועסקים קטנים) שורה של הטבות בניהול חשבון הבנק, בין היתר, הגדלת משיכת היתר בסך של 2,000 ש"ח או עד 10% מגובה הקו הקיים ללקוח, לפי הגובה מבניהם. סכום התוספת, ככל שינוצל, לא יישא ריבית ולא יחויב בעמלות. העדכון בוצע באופן יזום מטעם הבנק ללא צורך בפניית הלקוחות, והיה בתוקף עד ליום 9 בנובמבר 2023. ללקוחות שניצלו את הקו המעודכן הוארכה תקופת הגדלת הקו עד ליום 30 בדצמבר 2023. בדחיית החזרי תשלום קרן הלוואות קיימות, לתקופה של עד 3 חודשים, לכלל הלקוחות, ללא עמלה.

סיוע מיידי ללקוחות בדרום. ללקוחות הבנק המתגוררים בדרום (עד 40 ק"מ מעזה) ניתנה אפשרות לקבל הלוואה בגובה של עד פי 2 ממשכורתם או ממחזור העסקים שלהם, ועד סך כולל של 24,000 ש"ח, ללא ריבית או עמלות, באמצעות פנייה למוקד הבנק. תקופת ההחזר תתפרס על פני 24 חודשים. בהמשך הורחבה אוכלוסיית הלקוחות הזכאים לסיוע זה, כך שתכלול את יתר הלקוחות במעגל הראשון. כמו כן, הוקם מוקד טלפוני למתן שירות וסיוע ייעודי.

מתווה דיסקונט. לאחר פרסום מתווה בנק ישראל, החליט הבנק להאריך את תקופת מתווה הסיוע של בנק ישראל, מתקופה של שלושה חודשים, לתקופה של שישה חודשים וזאת ללקוחות דיסקונט מאוכלוסיות המעגל הראשון, כהגדרתן במתווה בנק ישראל. (תושבי יישובים הנמצאים במרחק של עד 30 ק"מ מגבול רצועת עזה, תושבי יישובים שפוננו בצפון הארץ, חטופים ונעדרים (על בסיס הצהרה) מגויסי מילואים וצו 8 (על בסיס הצהרה), בעלי קרבה ראשונה לנרצחים). להלן עיקרי המתווה של הבנק:

- ויתור על תשלומי הלוואות לדיור (קרן וריבית) לתושבי יישובי עוטף עזה הנמצאים במרחק של עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה ושדרות, למשך 6 חודשים. הויתור נכנס לתוקף באופן אוטומטי, ללא צורך בפניה של הלקוח אל הבנק.
- דחיית תשלומי הלוואות לדיור (קרן וריבית), הלוואות אשראי צרכני בהיקף של עד 100 אלפי ש"ח והלוואות אשראי עסקי בסכום של עד 2 מיליון ש"ח, (להלן: "לקוחות זכאים במעגל הראשון"), למשך 6 חודשים ללא עלות וללא זקיפת ריבית על הסכום הנדחה.
- פטור מתשלומי עמלות עיקריות (שהוגדרו) - ללקוחות זכאים במעגל הראשון, למשך 6 חודשים.
- אי חיוב בריבית על משיכת יתר בחשבונות עובר ושב עד לסכום של 10,000 ש"ח ללקוחות זכאים במעגל הראשון, למשך 6 חודשים (למעט אוכלוסיית מגויסי מילואים וצו 8).

בנק מרכנתיל דיסקונט. גם בנק מרכנתיל דיסקונט הצטרף למתווה בנק ישראל, כאשר גם הוא הצטרף לויתור על תשלומי הלוואות לדיור (קרן וריבית) לתושבי היישובים בעוטף עזה הנמצאים במרחק של עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, ויישובים שפוננו בצפון הארץ, למשך 6 חודשים. הויתור נכנס לתוקף באופן אוטומטי, ללא צורך בפניה של הלקוח אל הבנק. בנוסף, בנק מרכנתיל דיסקונט מציע ללקוחותיו שהם רשויות מקומיות או תאגידים וחברות הקשורים בפעילות הרשויות המקומיות, לדחות למשך 3 חודשים את תשלומי הלוואות, ללא עמלה ותוך זקיפת ריבית הלוואה על הסכום הנדחה.

כאל. כאל מעניקה ללקוחות תושבי הדרום והצפון ואוכלוסיות נוספות של לקוחות פטור מעמלת דמי כרטיס וכן דחיית תשלומים ללא ריבית. כמו כן, כאל הצטרפה למתווה ההקלות שפרסם בנק ישראל בהתייחס לחברות כרטיסי אשראי. בנוסף, כאל מאפשרת דחיית תשלומי הלוואות ופריסת חיובים ללא עלות ללקוחות פרטיים לתקופה של 3 חודשים, וכן מתן מקדמות ללא עלות ללקוחות עסקיים.

אמדן עלות התמיכה בלקוחות

ההטבות ניתנו ללקוחות בעיקרן ברבעון הרביעי של שנת 2023, ועל כן טרם באו לידי ביטוי בתוצאות העסקיות של הרבעון השלישי. ההטבות צפויות להשפיע בדרך של קיטון בהכנסות מעמלות ובהכנסות ריבית בסכום שנאמד בכ-270-280 מיליון ש"ח. הסכום כאמור אומדן את הפגיעה העתידית בהכנסות.

ההנחות העיקריות ששימשו באומדן. בהתאם להנחיות הפיקוח, הבנק ערך אומדן של העלויות המקסימליות של ההטבות. האומדן נערך בהתאם למתווה שאימץ הבנק, שכאמור רחב יותר ממתווה בנק ישראל. לגבי חלק מההטבות, האומדן מתבסס על מספר הלקוחות בפועל במגזר/אזור הרלבנטי. לגבי חלק מההטבות נאמד מספר הלקוחות על בסיס חלק הבנק בפעילות ענף הבנקאות באותו מגזר ושיעור צרכני האשראי במוצרים הרלבנטיים. אומדן עלות ההטבות חושב על בסיס עלות ממוצעת ללקוח על בסיס הנפה הממוצע במגזר הרלבנטי. באומדן ההטבה בעמלות נלקח חלק מהכנסות הבנק מעמלות שיש עליהן פטור בהתאם למתווה, כשיעור הלקוחות הזכאים להטבה (חלקם בהתאם לאומדן כאמור) מתוך כלל לקוחות הבנק. עלות הויתור על תשלומי משכנתא חושבה על בסיס העלות בפועל בחודש הראשון של הפעלת ההטבה.

מידע צופה פני עתיד. הערכות הבנק בדבר עלות ההטבות שניתנו ללקוחות, הן בבחינת מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע הקיים בידי הבנק במועד עריכת הדוח ועל ההנחות העיקריות כמפורט לעיל. בכלל האמור, הבנק הניח, בהתאם להנחיות הפיקוח, שכל הלקוחות הזכאים יממשו את ההקלות שמציע להם הבנק. כמו כן, האומדן עושה שימוש בנתונים ממוצעים שונים. הערכות אלה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהמוערך על ידי הבנק ועל כן העלות בפועל עשויה להיות שונה מהותית מזו שנאמדה על ידי הבנק.

התרומה של החברות המוחזקות, בארץ ובחוץ לארץ, לתוצאות העסקיות של הבנק, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הסתכמה ברווח בסך של 1,185 מיליון ש"ח, לעומת 951 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ורווח בסך של 1,203 מיליון ש"ח בכל שנת 2022. הבנק מעריך את הביצועים וההזדמנויות של החברות המוחזקות העיקריות, הערכה אשר כוללת, מעת לעת, את הבחינה של החלופות האסטרטגיות הנוגעות לחברות המוחזקות העיקריות. להלן יובאו עיקרי ההתפתחויות בחברות המוחזקות העיקריות.

דיסקונט בנקורפ אינק.

דיסקונט בנקורפ אינק. (להלן: "בנקורפ") הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק. בנקורפ היא חברת החזקות בנקאיות שהתאגדה על פי חוקי מדינת דלאוור. בנקורפ מחזיקה במלוא הבעלות והשליטה ב-אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק הינו הבנק האמריקאי היחיד בבעלות ישראלית מלאה והגדול מבין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל. הנתונים המובאים בסעיף זה להלן נלקחו מהדוחות הכספיים של בנקורפ.

דיסקונט בנקורפ אינק. – נתונים עיקריים

שנת	תשעה חודשים		רבעון שלישי	
2022	2022	2023	2022	2023
במיליוני דולר				
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:				
114	82	69	25	17
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות				
335	243	255	92	82
הכנסות ריבית, נטו				
(3)	(4)	3	5	5
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי				
68	55	55	17	21
הכנסות שאינן מריבית				
255	191	215	71	74
הוצאות תפעוליות ואחרות				
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:				
12,512	12,369	12,443	12,369	12,443
סך-כל הנכסים				
8,154	8,455	8,236	8,455	8,236
אשראי לציבור, נטו				
2,460	2,571	2,714	2,571	2,714
ניירות ערך				
10,479	10,462	10,318	10,462	10,318
פקדונות הציבור				
1,121	1,081	1,169	1,081	1,169
סך-כל ההון				
מדדי ביצוע עיקריים:				
10.2	9.8	7.9	8.9	5.9
התשואה להון				
63.4	64.1	69.4	65.1	71.8
יחס יעילות				
15.1	14.4	15.4	14.4	15.4
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון				
(0.03)	(0.06)	0.06	0.23	0.25
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור				
2.80	2.68	2.95	3.10	2.86
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית				

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות בתשעת החודשים הראשונים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הם: גידול בהכנסות ריבית נטו (12.5 מיליון דולר; 5.2%) שהושפע משיפור בתשואה על הנכסים, עליה בהוצאות להפסדי אשראי (7.3 מיליון דולר), וגידול בסך ההוצאות התפעוליות ואחרות (24.1 מיליון דולר; 12.6%) שנבע, בעיקר, מגידול בהוצאות משכורת (כ-18 מיליון דולר; 19.3%), אשר נבע מגידול במצבת כוח האדם, מתשומות כוח אדם זמניות ומהפרשות לבונוסים, גידול בהוצאות ייעוץ (כ-5.3 מיליון דולר; 39%) בנושאים הקשורים לציות וניהול סיכונים, שקוזז בחלקו בירידה בהוצאות אחרות (כ-4.1 מיליון דולר).

התרומה של בנקורפ לתוצאות העסקיות של הבנק הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לרווח בסך של 230 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 25 מיליון ש"ח), לעומת 258 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 34 מיליון ש"ח).

לפרטים בדבר הליכים בעניין סוגיות מסוימות ביחס לתכנית הציות של אי די בי ניו יורק, ראו להלן "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית" בסעיף "פעילות בחו"ל - פרטים נוספים".

הדוחות הכספיים השנתיים של בנקורפ ושל אי די בי ניו יורק עומדים לעיון באתר של אי די בי ניו יורק (IDB Bank). נתונים כספיים, שנתיים ורבעוניים, עומדים לעיון באתר האינטרנט של ה-FDIC.

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

בנק מרכנתיל דיסקונט הינו חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.

בנק מרכנתיל דיסקונט – נתונים עיקריים

שנת	תשעה חודשים		רבעון שלישי		
2022	2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:					
601	450	692	185	197	הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות
1,746	1,225	1,748	452	577	הכנסות ריבית, נטו
155	77	227	16	111	הוצאות בגין הפסדי אשראי
376	279	324	101	104	הכנסות שאינן מריבית
1,051	741	796	253	275	הוצאות תפעוליות ואחרות
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:					
64,786	65,485	61,388	65,485	61,388	סך-כל הנכסים
42,569	42,325	45,081	42,325	45,081	אשראי לציבור, נטו
6,988	6,911	6,881	6,911	6,881	ניירות ערך
51,047	51,507	48,788	51,507	48,788	פקדונות הציבור
4,055	3,928	4,725	3,928	4,725	סך-כל ההון
מדדי ביצוע עיקריים:					
15.7	15.9	21.2	19.3	17.1	התשואה להון
49.5	49.3	38.4	45.8	40.4	יחס יעילות
13.60	13.68	14.55	13.68	14.55	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
0.38	0.15	0.98	0.25	0.68	הוצאות בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור
2.92	2.76	3.79	2.90	3.83	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על התוצאות העסקיות. הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד הושפע, בעיקר, מהגורמים הבאים: עליה בסך של 150 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי; עליה בסך של 523 מיליון ש"ח בהכנסות הריבית, נטו, (גידול של 42.7%), שנבע בעיקר מעליה בשיעור ממוצע של 3.73% בריבית בנק ישראל, מעליה בשיעור של 4.1% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים ומעליה בשיעור של 0.56 נקודות האחוז בפער הריבית, עליה בסך של 45 מיליון ש"ח בהכנסות שאינן מריבית (גידול של 16.1%) ועליה בסך של 55 מיליון ש"ח בבסיס ההוצאות התפעוליות (גידול של 7.4%).

תוכנית אסטרטגית. לפרטים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 51).

לפרטים בדבר תובענות ובקשות לאשר אותן כתובענות ייצוגיות ולפרטים בדבר הליכים נוספים, ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, סעיפים 10.7 ו-10.8 (עמ' 196) וביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיפים 3.5 ו-4.6.

הדוחות השנתיים והרבעוניים של בנק מרכנתיל דיסקונט עומדים לעיון באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, תחת "מרכנתיל הנפקות", ובאתר של בנק מרכנתיל דיסקונט.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל ("כאל") הינה חברה בת של הבנק. ליום 30 בספטמבר 2023 הבנק החזיק 71.8% מזכויות ההון ו-79.0% מזכויות הצבעה בכאל. יתרת המניות מוחזקת בידי הבנק הבינלאומי. לפרטים בדבר הפרדת כאל מקבוצת דיסקונט, ראו ביאור 17 ב' 1 לתמצית הדוחות הכספיים.

כרטיסי אשראי לישראל – נתונים עיקריים

שנת 2022	תשעה חודשים 2022		רבעון שלישי 2022	
	2023	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים				
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:				
309	270	424	109	79
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות				
190	166	210	67	48
התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק				
1,651	1,223	1,350	434	480
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי				
680	502	609	170	212
הכנסות ריבית, נטו				
102	109	310	61	9
הכנסות שאינן מריבית				
1,992	1,451	1,714	510	595
סך כל ההוצאות				
97	54	187	28	93
מזה: הוצאות בגין הפסדי אשראי				
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:				
18,547	18,564	20,454	18,564	20,454
סך-כל הנכסים				
8,183	7,831	9,103	7,831	9,103
אשראי לציבור נושא ריבית				
2,120	2,091	2,444	2,091	2,444
סך-כל ההון				
מדדי ביצוע עיקריים:				
14.3	16.5	25.0	20.9	13.2
התשואה להון				
77.9	76.2	67.3	72.5	71.6
יחס יעילות				
13.5	13.6	14.1	13.6	14.1
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון				
149,851	111,081	124,954	39,406	44,511
מחזור עסקאות בכרטיסי אשראי – במיליוני ש"ח				
3,330	3,300	3,491	3,300	3,491
מספר כרטיסים פעילים – באלפים				

הערה:

(ו) הפער בין הרווח הנקי לבין התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מהכרה בחבות מס שוטפת בגין ההשקעה בחברה ומשיעור ההחזקה של הבנק בחברה.

התוצאות העסקיות של כאל בתקופת הדוח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו בעיקר מעליה בהכנסות (169 מיליון ש"ח, 9.4%), שנבעה בעיקר מעליה בהכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי (127 מיליון ש"ח, 10.4%), שנבעה בעיקר מגידול במחזורי ההנפקה של החברה ובפרט מגידול בעסקאות חו"ל, ומעליה בהכנסות ריבית נטו (107 מיליון ש"ח, 21.4%), שנבעה בעיקר מצמיחה בשיעור של 16.2% בתיק האשראי של החברה לעומת 30 בספטמבר 2022. מנגד חלה עליה בהוצאות החברה (263 מיליון ש"ח, 18.1%), שנבעה בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות של החברה ובהוצאות בגין הפסדי אשראי (133 מיליון ש"ח, 248.2%).

הרווח בתשעת החודשים הראשונים הושפע, בין היתר מרווח ממימוש מבנה החברה בגבעתיים, בסך של 231 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס ומנגד, מרישום הוצאה בגין אופציית הפאנטום שהוענקה לחברת אל על, בסך של 40 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס (ראו ביאור 17 ב' 1 וביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים, בהתאמה). הגידול מוסבר בעיקר בגידול בהיקף המחיקות החשבוניות ובהקטנת הפרשות קבוצתיות שבוצעה אשתקד, עם התאוששות המשק ממשבר הקורונה ומגידול בהפרשה במהלך הרבעון הנוכחי עקב ההשפעות האפשריות של המלחמה על המצב הכלכלי.

תוכנית אסטרטגית. לפרטים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 53).

יעד הון רובד 1. ביום 16 ביולי 2023 אישר דירקטוריון כאל כי יעד הון רובד 1 יעמוד על 10.0%.

חלוקת דיבידנד. ביום 31 במרס 2023 חילקה כאל דיבידנד בסך של 74 מיליון ש"ח לבעלי מניותיה (חלק הבנק כ-53 מיליון ש"ח).

לפרטים בדבר הפעילות בתחום כרטיסי אשראי, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 259-263, 311-317), בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם" להלן וביאור 17 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תובענות ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד כאל, ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, סעיפים 10.1, 10.4 ו-10.9 (עמ' 194-196) וביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 3.1. הדוחות השנתיים והרבעוניים של כאל עומדים לעיון באתר החברה.

דיסקונט קפיטל בע"מ

דיסקונט קפיטל בע"מ הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק, הפועלת בתחום ההשקעות בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון ומזינן, בתחום הבנקאות להשקעות, בתחום הפצת ניירות ערך ובתחום חיתום להנפקות וניהולן (באמצעות חברה בת).

דיסקונט קפיטל – נתונים עיקריים

נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתשעת החודשים הראשונים של שנת:	במיליוני שקלים חדשים		שינוי ב-%
	2022	2023	
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות	109 ⁽¹⁾	71	(34.9)
התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק ⁽²⁾	90	65	(27.9)
נתונים מאזניים	31.12.2022	30.9.2023	
סך-כל הנכסים	2,579	2,653	2.9
סך-כל ההון	1,293	1,377	6.5

הערות:

- (1) הפער בין הרווח הנקי לבין התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מההבדלים ביישום כללי חשבונאות ומהכרה בחבות מס שוטפת בגין ההשקעה בחברה.
(2) הוצג מחדש – דיסקונט קפיטל החלה ליישם את כללי החשבונאות הנקוטים בבנק בכל הנוגע להשקעות. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש בהתאם.

לפרטים בדבר ההכנסות מתיק ההשקעות של דיסקונט קפיטל, ראו להלן "חברות ריאליות" בסעיף "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים".

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, השתתפה דיסקונט קפיטל, באמצעות חברה בת, ב-27 הנפקות לציבור, ו-16 עסקאות פרטיות, מהן הנפקה אחת לציבור והנפקה פרטית אחת עבור קבוצת דיסקונט, בהיקף כולל של כ-18.3 מיליארד ש"ח. זאת, לעומת 30 הנפקות לציבור, מהן 2 הנפקות עבור קבוצת דיסקונט ו-11 עסקאות פרטיות, בהיקף כולל של כ-21.9 מיליארד ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

פרק ג' – סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט

לפרטים בדבר פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 54). לפרטים בדבר עקרונות ניהול סיכונים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 54-55).

גילויים בהתאם לנדבך השלישי של באזל

הוראות באזל מרחיבות את דרישות הגילוי, האיכות והכמות, בנושא ניהול החשיפות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק והסיכון התפעולי, ובתחומים נוספים. גילוי איכותי וכמותי אודות הסיכונים השונים לעיל ולהלן בפרק זה, מובא בדוח שנתי 2022 (עמ' 54-90) וכן במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים". המסמך עומד לעיון יחד עם הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 ויחד עם הדוח של הבנק לרבעון שלישי 2023 (דוח זה) באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך, ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכונים אשראי

לפרטים בדבר "סיכונים האשראי" ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 56-74). לפרטים בדבר חשיפות לרוסיה ואוקראינה, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 63).

היערכות הבנק בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" – סיכון אשראי

כחלק מהיערכות הבנק להתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה, הבנק מקיים קשר שוטף עם לווים במטרה לסייע להם. מצב זה מצריך ערנות מוגברת, הערכת סיכונים ויכולת תגובה מהירה, ולכן הבנק מפעיל תכנית להמשכיות עסקית ומבצע דיווח, בקרה וניטור, בתדירות מוגברת, אחר חשיפות הלווים בכל קווי העסקים בבנק, תוך מעקב אחר ההתפתחויות הרגולטוריות. זאת ועוד, הבנק מפעיל תרחישי קיצון כחלק מהאסטרטגיה להיערכות ולניהול סיכון האשראי.

הבנק נערך לסייע ללקוחותיו, בהתאם למתווה שפרסם בנק ישראל, ואף מעבר לכך. ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים המחייבות אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL). ברבעון הראשון של שנת 2022, יושמו לראשונה הכללים החדשים על נתוני 1 בינואר 2022 (יום המעבר). חברת כאל מיישמת את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2023.

במהלך שנת 2022 הבנק המשיך לטייב ולפתח את תהליך מדידת ההפרשות להפסדי אשראי. טיוב ופיתוח כאמור נמשכים גם בשנת 2023. יצוין כי יישום הכללים החדשים חייב גיבוש מתודולוגיה ומודלים מורכבים ויישום טכנולוגי חדש. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה נמשכים טיוב ופיתוח הליך מדידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. עוד יצוין כי הכללים החדשים אינם מחייבים יישום מתודולוגיה אחידה ועל כן, התאגידים הבנקאיים קבעו לעצמם את המתודולוגיה והמודלים המשמשים ביישום הכללים, תוך הפעלת שיקול דעת. על כן נדרשת זהירות בעריכת השוואה בין השלכות היישום המדווחות על ידי הבנקים.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

מסחרי	דיוור	פרטי	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים			
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾			
161,153	68,385	32,499	262,037
77,716	6,638	42,971	127,325
238,869	75,023	75,470	389,362
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
1. לא בעייתי	310	1,960	6,561
2. בעייתי צובר	94	504	6,495
3. בעייתי לא צובר	243	183	2,209
11,971	647	2,647	15,265
סך-הכל סיכון אשראי מאזני			
2,493	51	837	3,381
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾			
14,464	698	3,484	18,646
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
83	-	47	130
253,333	75,721	78,954	408,008
סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:			
1,815	243	183	2,241
סיכון אשראי לא צובר			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾			
147,607	64,409	31,547	243,563
68,907 ⁽⁵⁾	8,293	40,551 ⁽⁵⁾	117,751
216,514	72,702	72,098	361,314
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:			
1. לא בעייתי	603	2,037	6,460
2. בעייתי צובר	84	437	5,186
3. בעייתי לא צובר	1,211 ⁽⁴⁾	81	1,521 ⁽⁴⁾
9,696	916	2,555	13,167
סך-הכל סיכון אשראי מאזני			
1,375	56	303	1,734
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני⁽³⁾			
11,071	972	2,858	14,901
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
70	-	45	115
227,585⁽⁵⁾	73,674	74,956⁽⁵⁾	376,215
סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:			
1,263 ⁽⁴⁾	229	81	1,573 ⁽⁴⁾
סיכון אשראי לא צובר			

הערות:

- (1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (2) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ליום 31.12.2022 לרבות איגרות חוב קונצרניות לא צוברות בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (5) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

תנועה בחובות לא צוברים (בגין אשראי לציבור בלבד)

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2022				2023			
סך-הכל	פרטי ⁽²⁾	דיוור	מסחרי	סך-הכל	פרטי	דיוור	מסחרי
במיליוני שקלים חדשים							

תנועה בחובות לא צוברים (בגין אשראי לציבור בלבד):

יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת תקופה							
1,845	119	243	1,483	2,143	177	239	1,727
204	49	24	131	423	95	45	283
(282)	-	(21)	(261)	(67)	(12)	(29)	(26)
(74)	(47)	(1)	(26)	(109)	(63)	-	(46)
(172)	(11)	(12)	(149)	(184)	(14)	(12)	(158)
2	-	-	2	3	-	-	3

יתרת אשראי לציבור לא צובר לסוף התקופה							
1,523	110	233	1,180	2,209	183	243	1,783

מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש

יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת תקופה							
710	82	10	618	497	72	3	422
82	7	1	74	155	22	1	132
(148)	-	-	(148)	(10)	(5)	-	(5)
(17)	(7)	(1)	(9)	(11)	(4)	-	(7)
(34)	(8)	-	(26)	(146)	(14)	-	(132)
-	-	-	-	1	-	-	1

יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף התקופה							
593	74	10	509	486	71	4	411

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות לא צוברים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה							
269	45	8	216	384	90	12	282
99	29	2	68	171	35	3	133
(70)	(31)	(1)	(38)	(120)	(31)	(2)	(87)

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה							
298	43	9	246	435	94	13	328

הערה לטבלה ראה בעמוד הבא.

תנועה בחובות לא צוברים (בגין אשראי לציבור בלבד) (המשך)

לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2022				2023			
סך-הכל	פרטי ⁽²⁾	דיוור	מסחרי	סך-הכל	פרטי	דיוור	מסחרי
במיליוני שקלים חדשים							

תנועה בחובות לא צוברים (בגין אשראי לציבור בלבד):

יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום							
31.12.2022				1,520	81	229	1,210
התאמה לאשראי שאינו צובר ליום							
1.1.2023 ⁽¹⁾				71	70	-	1
יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת תקופה							
1,565	106	275	1,184	1,591	151	229	1,211
1,123	166	91	866	1,584	227	124	1,233
(493)	(15)	(79)	(399)	(193)	(35)	(77)	(81)
(248)	(118)	(10)	(120)	(251)	(124)	(1)	(126)
(436)	(29)	(44)	(363)	(521)	(36)	(32)	(453)
12	-	-	12	(1)	-	-	(1)
יתרת אשראי לציבור לא צובר לסוף התקופה							
1,523	110	233	1,180	2,209	183	243	1,783

מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש ליום							
31.12.2022				496	42	4	450
התאמה לאשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 1.1.2023 ⁽¹⁾							
				24	26	-	(2)
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת תקופה							
637	78	7	552	520	68	4	448
404	39	4	361	294	58	1	235
(248)	(15)	-	(233)	(74)	(21)	(1)	(52)
(29)	(11)	(1)	(17)	(35)	(15)	-	(20)
(171)	(17)	-	(154)	(222)	(19)	-	(203)
-	-	-	-	3	-	-	3
יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף התקופה							
593	74	10	509	486	71	4	411

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות לא צוברים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום							
31.12.2022				248	30	13	205
התאמה להפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2023 ⁽¹⁾							
				44	43	-	1
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה							
325	39	9	277	292	73	13	206
296	83	12	201	498	155	6	337
(323)	(79)	(12)	(232)	(355)	(134)	(6)	(215)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה							
298	43	9	246	435	94	13	328

הערות:

(1) חברת כאל יישמה לראשונה את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) החל מיום 1 בינואר 2023, ראו ביאור 1(ה).

(2) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, הוצאות והפרשה להפסדי אשראי

אנשים פרטיים - הלוואות פרטיים - אחר				מסחרי	סך-הכל
30.9.2023					
ניתוח איכות האשראי לציבור					
0.84%	0.52%	0.35%	1.13%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור	
0.89%	0.65%	0.35%	1.18%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור	
3.32%	1.95%	0.49%	4.85%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור	
7.10%	9.91%	1.01%	9.14%	שיעור סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור	
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח					
0.58%	1.05%	0.05%	0.71%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (במונחים שנתיים)	
0.15%	0.63%	-	0.11%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (במונחים שנתיים)	
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור					
1.54%	2.50%	0.43%	1.81%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	
182.62%	479.23%	120.99%	160.57%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר	
172.47%	381.30%	120.99%	153.43%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר	
10.58	4.01	110.25	17.89	יחס ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו (במונחים שנתיים)	
30.9.2022					
ניתוח איכות האשראי לציבור					
0.63%	⁽¹⁾ 0.33%	0.37%	0.83%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור	
0.68%	⁽¹⁾ 0.44%	0.37%	0.87%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור	
2.31%	1.47%	0.48%	3.33%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור	
5.89%	7.96%	⁽¹⁾ 1.26%	7.46%	שיעור סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור	
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח					
0.10%	0.53%	0.10%	-	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (במונחים שנתיים)	
0.07%	0.28%	0.02%	0.04%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (במונחים שנתיים)	
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור					
1.31%	2.19%	0.39%	1.51%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	
206.89%	⁽¹⁾ 672.73%	106.01%	183.39%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר	
193.08%	⁽¹⁾ 493.33%	106.01%	173.26%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר	
19.86	8.04	26.46	37.74	יחס ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו (במונחים שנתיים)	
31.12.2022					
ניתוח איכות האשראי לציבור					
0.62%	0.24%	0.35%	0.84%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור	
0.67%	0.37%	0.35%	0.88%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור	
2.74%	1.52%	0.48%	4.05%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור	
6.10%	8.38%	1.49%	7.64%	שיעור סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור	
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח					
0.18%	0.49%	0.10%	0.13%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	
0.11%	0.35%	0.01%	0.09%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור					
1.31%	2.14%	0.41%	1.53%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	
211.12%	902.47%	116.16%	182.81%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר	
196.27%	580.16%	116.16%	172.81%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר	
12.78	6.36	53.20	16.89	יחס ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו	

הערה:

(1) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

30 בספטמבר 2023							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
סיכון אשראי לא	מזה: סיכון אשראי בעייתי	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי בדירוג ביצוע ⁽⁴⁾
יתרת ההפרשה	מחיקות חשבוניות ההפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי לא צובר
במיליוני שקלים חדשים							
298	9	77	91	263	613	17,991	18,867
653	16	175	822	631	1,129	52,243	54,003
411	20	83	233	94	309	16,783	17,186
462	46	177	154	633	816	28,346	29,795
160	(4)	62	22	129	23	31,204	31,356
764	43	126	301	824	867	41,693	43,384
2,748	130	700	1,623	2,574	3,757	188,260	194,591
306	2	36	243	357	337	74,562	75,256
958	164	273	183	2,712	633	73,452	76,797
4,012	296	1,009	2,049	5,643	4,727	336,274	346,644
2	-	1	-	-	-	38,409	38,409
4,014	296	1,010	2,049	5,643	4,727	374,683	385,053
517	(10)	101	192	3,785	4,491	53,088	61,364
30	1	1	-	-	-	13,695	13,695
547	(9)	102	192	3,785	4,491	66,783	75,059
4,561	287	1,112	2,241	9,428	9,218	441,466	460,112

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽¹⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 272,476 מיליון ש"ח, 50,387 מיליון ש"ח, 1,150 מיליון ש"ח, 2,699 מיליון ש"ח ו-133,400 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בניה בסך של 428 מיליון ש"ח.
- כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 8,238 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 227 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FHLMC ו-FNMA.
- כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 10,765 מיליון ש"ח.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיר בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2022							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
ההוצאה (הקטנת הוצאה)				סיכון אשראי לא			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות (גביות) נטו	התקופתית בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי	מזה: סיכון אשראי ביצוע	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽¹⁰⁾	מזה: סיכון אשראי כולל ⁽¹⁰⁾ (8)(9)
במיליוני שקלים חדשים							
265	14	(7)	184	304	472	15,685	16,461
466	10	112	289	446	562	45,942	46,950
320	2	56	213	211	348	15,737	16,296
298	21	(49)	130	689	444	24,004	25,137
107	-	(13)	26	320	48	22,425	22,793
635	25	(4)	235	1,160	1,028	37,811	39,999
2,091	72	95	1,077	3,130	2,902	161,604	167,636
254	7	45	233	485 ⁽¹⁰⁾	306	71,383 ⁽¹⁰⁾	72,174
828	69	129	76	2,108	449	70,638	73,195
3,173	148	269	1,386	5,723	3,657	303,625	313,005
1	-	-	-	-	-	28,808	28,808
3,174	148	269	1,386	5,723	3,657	332,433	341,813
360	(29)	(94)	150	2,500	2,254	50,519	55,273
32	-	2	-	-	-	14,573	14,573
392	(29)	(92)	150	2,500	2,254	65,092	69,846
3,566	119	177	1,536	8,223	5,911	397,525	411,659

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽¹⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 248,411 מיליון ש"ח, 40,749 מיליון ש"ח, 1,271 מיליון ש"ח, 4,806 מיליון ש"ח ו-116,422 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בניה בסך של 441 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 7,141 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 250 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FHLMC ו-FNMA.
- (8) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 9,101 מיליון ש"ח.
- (9) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיר בסך של 202 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.
- (10) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

חשיפות למדינות זרות – מאוחד

המדינה	ליום 30 בספטמבר						ליום 31 בדצמבר		
	2023			2022			2022		
	חשיפה			חשיפה			חשיפה		
	חוץ			חוץ			חוץ		
	מאזנית ⁽⁷⁾	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾	מאזנית ⁽⁷⁾	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾	מאזנית ⁽⁷⁾	מאזנית ⁽²⁾	מאזנית ⁽³⁾
במיליוני שקלים חדשים									
ארצות הברית	18,025	11,671	29,696	16,345	8,527	24,872	18,431	9,748	28,179
אחרות	7,360	11,128 ⁽⁵⁾	18,488	7,262	8,163 ⁽⁵⁾	15,425	6,191	9,876 ⁽⁵⁾	16,067
סך-כל החשיפות למדינות זרות⁽¹⁾	25,385	22,799	48,184	23,607	16,690	40,297	24,622	19,624	44,246
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	25	182	207	24	123	147	9	244 ⁽⁸⁾	253
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁶⁾	451	224	675	479	156	635	413	162	575
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות חילות	18	27	45	32	23	55	31	13	44

הערות:

- (1) חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך - על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.
- (5) כולל העברת סיכונים אשראי לקונסורציום מבטחים בינלאומיים ליום 30 בספטמבר 2023 במדינות: שווייץ - סך של 3,197 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 3,160 מיליון ש"ח, ליום 30 בספטמבר 2022 במדינות: שווייץ - סך של 2,638 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 2,259 מיליון ש"ח וליום 31 בדצמבר 2022 במדינות: שווייץ - סך של 2,993 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 2,920 מיליון ש"ח.
- (6) שורת "סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
- (7) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין מכשירים נגזרים מוצג לאחר הפחתת סיכון אשראי.
- (8) סווג מחדש- טיוב נתונים.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

כללי. הגדרת מוסדות פיננסיים זרים כוללת בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים. בשונה מהגדרת ענף משק "שירותים פיננסיים", לצורך הגילויי בסקירת הנהלה של "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק", החשיפה בגין מוסדות פיננסיים זרים המוצגת בטבלה שלהלן כוללת חשיפות לבנקים זרים ולבנקים להשקעות זרים שאינם נכללים באשראי לציבור מחד, ומאידך אינה כוללת חשיפות בגין השקעות בניירות ערך מגובי נכסים ובגין חשיפה חוץ מאזנית פוטנציאלית.

ככלל, מדיניות סיכון האשראי בקבוצה מאפשרת חשיפה לבנקים מ-Tier 1 בלבד ותיאבון נמוך לסיכון אשראי בגין בנקים איזורים ובינוניים (החשיפה של הקבוצה לבנקים אזוריים ובינוניים בארה"ב, ליום 30 בספטמבר 2023, מתייחסת לארבעה בנקים ומסתכמת במיליוני דולרים בודדים).

הבנק מקיים מדיניות אשראי זהירה ועוקב באופן שוטף וברמה קבוצתית, במסגרת פורום בינחטיבתי, אחר ההתפתחויות והיקפי החשיפות בשוקי מפתח ובמדינות בסיכון. חדר העסקאות של הבנק עוקב אחר השווקים לקבלת תמונה מקיפה ומנטר בזמן אמת את סיכונים המטבע בהתאמה לפרופיל הסיכון של כל לקוח ולמסגרות המאושרות.

כעולה מהנתונים שהובאו לעיל, בדבר "חשיפה למדינות זרות", החשיפה הישירה של הבנק למדינות בסיכון אינה מהותית.

לפרטים בדבר אופן ניהול חשיפת האשראי הנובעת ממוסדות פיננסיים זרים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 64-65).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה ברובה לבנקים ולבנקים להשקעות. כעולה מהנתונים שיובאו להלן, כ-98% מהחשיפה ליום 30 בספטמבר 2023 הינה למוסדות פיננסיים בדרוג "A" ומעלה, בדומה ליום 31 בדצמבר 2022. במהלך תשעת החודשים הראשונים קרסו שלושה בנקים בארה"ב. בשווייץ, בעקבות חשש לקריסת בנק מסויים, יזמה הממשלה המקומית תהליך רכישה מהיר שלו על ידי בנק אחר. חשיפת הבנק לבנקים אלה אינה מהותית.

המדינות בגין קיימת לבנק חשיפת אשראי כאמור ליום 30 בספטמבר 2023 כוללות, בין היתר, את ארה"ב ובריטניה.

החשיפה לרוסיה ואוקראינה ליום 30 בספטמבר 2023 הינה בהיקפים זניחים (מיליוני שקלים בודדים).

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לא נכללו בגין חשיפה למוסדות פיננסיים הפסדים בגין ירידת ערך של ניירות ערך.

נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים, על בסיס מאוחד

חשיפת אשראי נוכחית ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾⁽⁵⁾
במיליוני שקלים חדשים		
30 בספטמבר 2023		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾⁽⁷⁾		
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾		
882	14	868
4,996	488	4,508
60	5	55
36	35	1
39	37	2
6,013	579	5,434
סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		
31 בדצמבר 2022		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾⁽⁷⁾		
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾		
791	20	771
3,666	470	3,196
33	5	28
22	20	2
27	25	2
4,539	540	3,999
סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וסיכון אשראי מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) חשיפות האשראי וסיכון האשראי הבעייתי מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני הניכויים כהגדרתם בסעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.
- (5) למידע נוסף אודות הרכב חשיפות האשראי שנקללו בטבלה בגין מכשירים נגזרים מול בנקים/דילרים/ברוקרים, ראו ביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (6) חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. (לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים).
- (7) לפי דירוג Moody's ובהעדרו, דירוג Fitch או S&P.

בנוסף לחשיפה המוצגת בטבלה לימים 30 בספטמבר 2023 ו-31 בדצמבר 2022 קיימת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית לבנקים זרים בגין מכשירים נגזרים (כהגדרתם בסעיף 4)(א) להגדרת חבות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים" דהיינו, אחוז משתנה מיתרת עסקה עתידית בסך של 1,444 מיליון ש"ח ו-1,479 מיליון ש"ח, בהתאמה.

סיכוני אשראי בהלוואות לדיר

כללי. הנתונים המוצגים להלן מתייחסים לכלל פעילות הקבוצה בתחום זה: הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ו-אי די בי ניו יורק (והם יכוננו להלן, לשם הנוחות, "הקבוצה"). יצוין עם זאת שהנתונים המתייחסים ל-אי די בי ניו יורק הינם זניחים (אשראי לדיר בסך של 367 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2023 ו-336 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022).

התפתחויות בתחום ההלוואות לדיר. בשנים האחרונות נרשם גידול בביקושים ובהיקף הביצוע של הלוואות לדיר. לגידול בהיקף הביצועים תרמו הן התגברות הביקושים בשוק הדיר והן עליות המחירים, שנגרמו כתוצאה מהמחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים כאמור. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיר במערכת הבנקאית, אשר חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות משקי הבית, יחד עם העליה שנרשמה בריבית ותרחיש של עליה באבטלה, עלולה לפגוע באיכות תיק האשראי לדיר ולהגדיל את החשיפה לסיכונים אשראי במערכת הבנקאית. החל מהרבעון השני של שנת 2022 נרשמה ירידה בהיקף הביצוע בהלוואות לדיר בכלל המערכת. האטה זו נמשכה גם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023. בהמשך למגמה של עליית הריבית במשק, נמשכה הירידה בהיקף ביצוע ההלוואות לדיר. יחד עם האטה בשוק הדיר, נצפו בחודשים האחרונים ירידות במדד מחירי הדירות הכולל, והמתנתות בשיעור עליית מחירי הדירות במונחים שנתיים. לנוכח מלחמת "חברות ברזל" קיימת ציפייה להאטה משמעותית בשוק הנדל"ן ולאור מתווה בנק ישראל קיים צפי לגידול משמעותי בהקפאת משכנתאות. לפרטים בדבר הצעדים שננקטו על ידי הקבוצה, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 65-66).

היקף תיק ההלוואות לדיר של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-69,144 מיליון ש"ח (31.12.2022 - 65,543 מיליון ש"ח).

מאפייני סיכון מסויימים של תיק ההלוואות לדיור של הקבוצה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2022	2023	
%		
0.8	0.6	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ-75% משווי הנכס
12.4	14.2	שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסות הלווה
58.7	58.0	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽¹⁾

הערה:

(1) בחישוב היחס נכללו גם הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

סכום הלוואה ושיעורי מימון ממוצעים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2022	2023	
993	948	סכום הלוואה ממוצעת (באלפי ש"ח)
56.7	54.3	שיעור מימון ממוצע לדיור (באחוזים)
30.3	24.0	שיעור מימון ממוצע לכל מטרה (באחוזים)

התפלגות יתרות האשראי לדיור לפי גודל האשראי ללווה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022		2023		
מסך	במיליוני	מסך	במיליוני	
האשראי	ש"ח	האשראי	ש"ח	תקרת אשראי נטו ⁽¹⁾⁽²⁾ (באלפי ש"ח)
64.9	42,342	63.5	43,748	עד 1,200
33.0	21,554	34.3	23,617	מעל 1,200 ועד 4,000
2.1	1,379	2.2	1,483	מעל 4,000
100.0	65,275	100.0	68,848	סך-הכל

מזה:

323	361	הלוואות לדיור שניתנו בחו"ל
-----	-----	----------------------------

הערות:

- (1) יתרת האשראי הינה לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך של 296 מיליון ש"ח (31.12.2022: 268 מיליון ש"ח).
- (2) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה (31.12.2022: 218 מיליון ש"ח).

היקף החוב הבעייתי בהלוואות לדיור

מזה יתרת אשראי בעייתי					
יתרת	יתרת				
הפרשה	אשראי				
להפסדי	לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾	לא צובר	סה"כ	ש"ח	שיעור
החוב	הבעייתי	החוב	הבעייתי	החוב	הבעייתי
במיליוני שקלים חדשים					
2023	2022	2023	2022	2023	2022
69,144	65,543	94	84	243	268
337	313	337	313	296	268
0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5

הערות:

- (1) יתרת חוב רשומה.
- (2) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה (31.12.2022: 218 מיליון ש"ח).

התפלגות ביצועי אשראי לדיור שניתן בפילוח לפי שיעורי מימון וכשיעור ממתן האשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31					
בדצמבר 2022			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022			2023		
ש"ח במיליוני	% מסך	הביצועים	ש"ח במיליוני	% מסך	הביצועים
25.3	4,493	24.8	3,602	33.4	2,638
32.6	5,800	33.7	4,900	27.3	2,161
42.1	7,472	41.5	6,020	39.3	3,107
100.0	17,765	100.0	14,522	100.0	7,906

שיעור מימון⁽¹⁾ (LTV)

עד 45%

בין 45%-60%

מעל 60%

סך-הכל

הערה:

(1) שיעור המימון (LTV) מחושב ביחס לנכס הנרכש ולא כולל בטוחות נוספים, באם ניתנו.

תקופת ההלוואה הממוצעת של הלוואות לדיור בבנק (סולו) עמדה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 על 23.5 שנים, בהשוואה ל-23.8 שנים במערכת. האשראי לתקופה של למעלה מ-20 שנה עמד על 56.9% מכלל תיק האשראי של הלוואות לדיור בבנק. מנתוני התפלגות ביצועי האשראי לפי תקופת הלוואה ליום 30 בספטמבר 2023, עולה כי הביצוע לתקופות של למעלה מ-20 שנים הגיע לשיעור של 76.1% מהתיק.

התפתחות יתרות האשראי לדיור לפי מגזרי הצמדה

אשראי לא צמוד		אשראי צמוד מדד		אשראי צמוד מט"ח	
ריבית קבועה	ריבית משתנה	ריבית קבועה	ריבית משתנה	ריבית קבועה	ריבית משתנה
% מסך האשראי		% מסך האשראי		% מסך האשראי	
לדיור	במיליוני ש"ח	לדיור	במיליוני ש"ח	לדיור	במיליוני ש"ח
21,944	27,778	6,702	12,322	26	76
20,996	26,822	5,756	11,596	24	81

הערות:

(1) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה (31.12.2022: 218 מיליון ש"ח).

(2) יתרת האשראי הינה לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך של 296 מיליון ש"ח (31.12.2022: 268 מיליון ש"ח).

מרבית ההלוואות ניתנות לתקופה מקורית של עד 25 שנה. תקופת ההלוואה הממוצעת בבנק גבוהה במקצת מזו של המערכת. יתרת תיק האשראי לדיור לפי תקופה נוכחית לפירעון של מעל 20 שנה ליום 30 בספטמבר 2023 עומדת על סך של 12,451 מיליון ש"ח ומהוות 18.1% מסך תיק האשראי לדיור (ליום 31 בדצמבר 2022 עמדה היתרה על סך של 9,527 מיליון ש"ח והוותה 14.6% מסך תיק האשראי לדיור).

הרכב ביצוע אשראי למטרת מגורים בפילוח לפי שיעור החזר מההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31					
בדצמבר 2022			לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022			2023		
ש"ח במיליוני	% מסך	הביצועים	ש"ח במיליוני	% מסך	הביצועים
7,126	99.9	13,718	99.4	16,713	99.4
9	0.1	79	0.6	100	0.6
7,135	100.0	13,797	16,813	100.0	100.0

הערה:

(1) סכומי הביצוע אינם כוללים הלוואות במשכון דירת מגורים, הלוואות בולט והלוואות בלון.

בהתאם להוראות מוגבל יחס החזר לשיעור של 50%. הקצאת ההון הנדרשת בהלוואות ביחס החזר גבוה מ-40% עומדת על 100%, וזאת ללא קשר לשיעור המימון המבוקש. על רקע דרישות אלה, ביצוע הלוואות לדיור בשיעור גבוה מ-40% הינו זניח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא סיכון אשראי לדיור)

כללי. הנתונים בסעיף זה הם נתוני הפעילות בארץ, ללא הלוואות לדיור, והם כוללים את הבנק ואת בנק מרכזית דיסקונט. בנפרד מובאים להלן נתונים מסויימים אודות האשראי לאנשים פרטיים בכלל, בהתאם לנתונים שהיו זמינים בכלל.

הגדרות. להלן ההגדרות ששימשו בעת הכנת דיווח זה:

גובה ההכנסה לחשבון - ממוצע הכנסות בעלות דפוס חוזר ממשכורת, קצבאות, העברות והפקדות, בנטרול סכומים חריגים.
תקרת אשראי מאזני - בהתאם לדיווח לפיקוח לפי הוראת דיווח לפיקוח מס' 836 - יתרות עו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות. ללא מסגרות לא מנוצלות של עו"ש וכרטיסי אשראי.

"תיק נכסים פיננסיים" - תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון הלקוח: פקדונות כספיים (לרבות יתרת עו"ש), תיק ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפתחות היתרות

התפלגות בחתך הכנסות קבועות ללקוח ובחתך תיק נכסים פיננסיים מקושרים לחשבון

סיכון אשראי מאזני				
תיק נכסים פיננסיים				
סך-הכל				
הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
יתרה במיליוני שקלים חדשים				
30 בספטמבר 2023				
גובה ההכנסה לחשבון				
ללא הכנסה קבועה לחשבון				
1,123	82	1,205	523	1,728
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח				
3,327	637	3,964	2,931	6,895
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח				
4,420	1,460	5,880	3,808	9,688
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח				
4,858	3,017	7,875	6,358	14,233
13,728	5,196	18,924	13,620	32,544
סך-הכל				
31 בדצמבר 2022				
גובה ההכנסה לחשבון				
ללא הכנסה קבועה לחשבון				
1,046	103	1,149	574	1,723
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח				
3,904	838	4,742	3,300	8,042
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח				
4,312	1,637	5,949	3,771	9,720
גבוהה מ-20 אלפי ש"ח				
4,108	3,018	7,126	5,616	12,742
13,370	5,596	18,966	13,260	32,226
סך-הכל				

מאפיינים כמותיים נוספים

התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון

ליום 30 בספטמבר 2023		ליום 31 בדצמבר 2022
יתרת הלוואות		
במיליוני שקלים חדשים		
תקופה לפירעון		
עד שנה		1,273
שנה עד 3 שנים		4,599
מעל 3 עד 5 שנים		3,645
מעל 5 שנים		3,037
סך-הכל		12,554
		13,005

יצוין כי בטבלה לעיל מוצגת ההתפלגות בהתייחס להלוואות בלבד, בעוד שבשאר הטבלאות מוצגת ההתפלגות בהתייחס לתקרת אשראי מאזני, הכוללת גם יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי.

התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים		תקרת אשראי מאזני (באלפי ש"ח)
5,132	4,869	עד 40
9,563	9,138	מעל 40 ועד 150
4,271	4,917	מעל 150
18,966	18,924	סך-הכל

התפלגות בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים		
5,714	5,652	אשראי בריבית קבועה
13,252	13,272	אשראי בריבית משתנה
18,966	18,924	סך הכל אשראי

התפלגות הבטחונות המבטיחים את האשראי

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים		סך הביטחונות
1,047	909	סוג הביטחון
1,050	882	נכסים פיננסיים נזילים
		בטחונות אחרים
2,097	1,791	סך-הכל

התפתחות סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים

שיעור מסך אשראי לציבור מאזני			ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	שינוי ב- %	במיליוני ש"ח		
0.9	0.9	(0.8)	179	178	סיכון אשראי בעייתי
0.2	0.2	(1.8)	39	38	מזה: סיכון אשראי לא צובר
0.2	0.2	4.4	45	47	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.1	0.3	251.7 ^(י)	14	37	מחיקות חשבונאיות נטו
2.4	2.7	9.8	459	504	יתרת הפרשה להפסדי אשראי

הערה:

(י) מחושב על בסיס שנתי.

סיכון אשראי לרכישת כלי רכב. יתרת האשראי לרכישת רכב ששועבד (בבנק, בבנק מרכזי דיסקונט ובחברת כאל) הסתכמה בסך של 1,188 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2023, לעומת 1,491 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, ירידה בשיעור של 20.3%.

פרטים נוספים

רקע

מוצרי אשראי. פעילות האשראי בתחום זה מתבצעת ב-3 אפיקים עיקריים; מסגרות עו"ש, מסגרות כרטיסי אשראי והלוואות. ההלוואות מהוות את עיקר יתרות האשראי הצרכני וניתנות לרוב בסכומים הנמוכים מ-50 אלף ש"ח ולתקופות קצרות (לרוב עד 5 שנים). נתח פעילות ההלוואות בערוצים הדיגיטליים, עולה בהדרגה מדי שנה ומהווה רובד מרכזי מסך פעילות האשראי הצרכני.

חיתום האשראי. במהלך השנים הבנק פיתח מודלים מתקדמים, האומדים את סיכון הלקוח מבקש האשראי. תהליכי חיתום האשראי הצרכני בבנק מלווים בשימוש נרחב בתוצרי המודלים ומתבצעים בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, תוך הקפדה על התאמת המוצר לצרכי הלקוח.

החיתום בסניפים מחולק ל-2 רבדים: האחד, חיתום על פי סמכות - מבוצע לפי שיקול דעת בעל סמכות, תוך שימוש באינדיקציות ותוצרים של מודלי דירוג סיכון הלקוח, כושר החזר ואינדיקציות נוספות הנדרשות בהתאם לסיכון הלקוח וגובה החבות. השני, חיתום אוטומטי - מבוצע לרוב בסכומים נמוכים יחסית בהתאם להמלצת המודל המשקללת את רמת סיכון הלקוח, כושר החזר וניסיון העבר של הבנק מול הלווה. הבנק משלב בשני הרבדים את המידע מדוח נתוני האשראי של הלקוח ממאגר בנק ישראל בשיקולים להחלטת האשראי, הכל בהתאם לעקרונות החוק בנושא השימוש במידע.

התפתחות הסיכון

החל מתחילת העשור הקודם, הכפיל האשראי למשקי בית את שיעורו בתיק האשראי של 5 הקבוצות הבנקאיות הגדולות. עיקר הגידול באשראי משקי הבית בישראל מקורו בהלוואות לדיר (כשני שלישים מהאשראי למשקי בית). במקביל, המשיך לגדול היקף האשראי למשקי הבית שמעמידים הגופים החוץ-בנקאיים, אם כי חלקו עדיין נמוך ביחס לאשראי הבנקאי.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, המשיך מגמת ההאטה במשק והירידה בהיקף גביית המיסים תרמו לעלייה בהערכת סיכון האשראי. לאור עליית הריבית והאינפלציה והצפי להאטה בפעילות הכללית במשק, צפויה עליה בסיכון האשראי. הסיבה העיקרית לעליה זו הינן הכבדה בעומס החוב על הלווים כתוצאה מעליית הריבית והאינפלציה.

יצוין כי להתפתחות הסיכון קשר ישיר למדדים נוספים של המשק ובפרט שיעור הצמיחה, התעסוקה והצריכה הפרטית. להתפתחות מדדים אלו בתקופה הקרובה השפעה מהותית על רמת סיכון האשראי.

במסגרת היערכות הבנק להתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל", מבצע הבנק ניטור מוגבר במטרה לזהות סימני מצוקה אצל לווים קמעונאים. הניטור מבוצע הן ברמת המיקרו - זיהוי ספציפי של לווים בקשיים והן ברמת המקרו - זיהוי מגמות ושינויים בתיק ובסיכון האשראי.

למועד פרסום הדוח טרם זוהו משקי בית שאינם עומדים בהתחייבויותיהם כתוצאה מהשפעות המלחמה, אולם ייתכן שבאים לידי ביטוי השפעות התמיכה שהוענקה ללקוחות וחוק דחיית מועדים. לפרטים בדבר התמיכה בלקוחות, ראו "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת חרבות ברזל".

פעולות מכחיתות סיכון

קביעת ספי חיתום. במסגרת קביעת התיאבון לסיכון, נקבעו ספי חיתום, המשקפים את רמת הסיכון המקסימלית בה ניתן להעמיד אשראי צרכני חדש. חריגה מכללים אלו מתאפשרת רק במקרים חריגים ובסכומים מוגבלים, תוך אסקלציה במדרג הסמכויות.

מודלים וכלים אנליטיים. תהליכי קביעת סיכון אשראי הצרכני בבנק מלווים במודלים סטטיסטיים המחשבים את אומדני סיכון האשראי (LGD ו-PD) החוזים את רמת סיכון הלקוח והעסקה השולית. המודלים מתבססים על משתנים, המתייחסים למאפייני הלקוח, כושר החזר, איתנותו הפיננסית ועברו הבנקאי. המודלים מעודכנים מעת לעת בהתאם לשינויים במשק, מצב הלווים וגורמים נוספים.

מדידה אפקטיבית. כלל היחידות העסקיות בבנק נמדדות באופן שוטף על פי איכות תיק האשראי הצרכני שבאחריותן ועמידה בכללי החיתום. לכל בעלי התפקידים הקשורים לחיתום אשראי, מוגדרים מדדים שמטרתם שמירה על איכות התיק ופיזור אשראי רחב ככל הניתן.

שימוש במידע המתקבל ממאגר נתוני אשראי. חיתום האשראי מבוצע תוך שימוש במידע המתקבל ממאגר בכפוף לספי מהותיות כפי שהוגדרו ע"י הבנק ולמגבלות החוק. בתקופה זו ניתן דגש לבחינה מעמיקה של רמת סיכון האשראי בגין חשיפת הלקוחות בפעילותם בבנק ומחוצה לו.

עקרון ההוגנות

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים הוגדרו קריטריונים לייזום ושייוק אשראי לאוכלוסיית הלקוחות הפרטיים, מולם רשאי הבנק ליזום הצעות אשראי. הכללים מתבססים על רמת סיכון הלקוח וכן על כדאיות נטילת האשראי מבחינת הלקוח.

הפניה ללקוחות מתבצעת לפי תסריטי שיחה הכוללים גילוי נאות לגבי תנאי האשראי, צרכי הלקוח ומאפייניו וכן אזכור הנכסים וההתחייבויות בחשבון הלקוח.

יצוין כי עקרון ההוגנות מול הלקוח הוגדר הן כחלק מהתיאבון לסיכון של קבוצת דיסקונט והן כחלק ממדיניות חיתום האשראי ללקוחות פרטיים.

עקרון ההוגנות וההגינות כלפי חייבים מופעל הן בהיותם בטיפול באחריות הסניף המנהל והן לאחר העברתם לטיפול משפטי, באמצעות משרדי עורכי דין המועסקים על ידי הבנק. ההנחיה היא לנסות ולהגיע מול כל חייב שכשל להסדר המתאים ליכולותיו ולכושר החזר שלו.

הבנק מיישם את דרישות חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993.

ניטור ובקרה

הבנק מבצע באופן שוטף בקרה על איכות החיתום, עמידה בכללי מדיניות וכללי גילוי נאות. הבקרה מתבצעת באמצעות קציני הציות ביחידות העסקיות, בקרי אשראי והביקורת הפנימית.

כמו כן מתבצע ניטור שוטף אחר איכות תיק האשראי הצרכני בבנק.

לפרטים בדבר תיק ההלוואות לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), ראו בדוח הסיכונים.

נתונים כמותיים בדבר אשראי לאנשים פרטיים בכאל

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמה עליה בשיעור של 10.3% ביתרת האשראי נושא הריבית שניתן לאנשים פרטיים וזאת בהמשך לעליה של 21.9% בשנת 2022. אשראי זה הסתכם ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 7,770 מיליון ש"ח ומהווה 60.8% מסך האשראי לאנשים פרטיים באחריות כאל, ועיקרו אשראי בריבית משתנה בעסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, הלוואות, אשראי ייעודי לרכישת רכב ועסקאות אחרות. יתר האשראי לאנשים פרטיים, הסתכם בסך של 5,011 מיליון ש"ח לעומת 4,788 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022 (עליה של כ-4.7%), ומשקף יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. הרוב המכריע של הפסדי האשראי נובע מאשראי נושא ריבית.

הפסדי האשראי בגין אנשים פרטיים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים בסך של 190 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך של 58 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות הפסדי אשראי נבע, בעיקר, מקיטון בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בתקופות קודמות, מגידול בהיקפי המחיקות החשבונאיות, מגידול בתיק האשראי, מהפרשות שבוצעו בעטייה של מלחמת "חברות ברזל" ומהמצב המאקרו כלכלי בישראל.

סיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן

ענפי הבינוי והנדל"ן הינם מרכזיים בתיק האשראי של הבנק, ומרבית האשראי לענפים אלו מנוהל באגף נדל"ן בחטיבה העסקית, אשר הינו בעל מיומנות גבוהה וניסיון רב בתחום.

עם פרוץ מלחמת "חברות ברזל" חלה האטה ניכרת בהתקדמות הבניה באתרים ומכירת הדירות החדשות הגיעה לשפל. למלחמה פוטנציאל מהותי להשפעה שלילית על מצבם הפיננסי של יזמי הנדל"ן, בדגש על לווים שחלה עליה ברמת המינוף שלהם לאור עליית הריבית מאז חודש אפריל 2022. הירידה בהיקפי הפעילות במשק עשויה לפגוע גם בביצועי הנדל"ן המסחרי כתלות בהקלות לשוכרים.

הבנק עוקב אחר החשיפה ומנטר באופן הדוק את החשיפה ואת השפעות המלחמה ותנאי המקרו, בכלל זה רמת הריבית הגבוהה, על האיתנות הפיננסית של הלווים ומחירי הנכסים.

הבנק פועל בכפוף למגבלה הרגולטורית ובהתאם להקלות שקבע הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראת שעה בכדי לאפשר התמודדות עם משבר הקורונה. ההקלות האמורות אפשרו לבנקים להגדיל את האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, כך ששיעור האשראי לענף זה לא יעלה על 26% מסך האשראי, ובניכוי חביות לתשתיות לאומיות לא יעלה על 22%. הבנקים יידרשו לחזור לשיעור של 20% במהלך תקופה של 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025 ובלבד ששיעור החבות במהלך שנתיים אלה לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025. הבנק עומד במגבלות האמורות וגם במגבלות הפנימיות המשמשות כספי התראה. בנוסף, הבנק פועל בהתאם לשורה של הקלות שפרסם הפיקוח על הבנקים מאז פרוץ המלחמה.

מדיניות האשראי לענף מתמקדת במימון הפעילות בישראל תוך מתן עדיפות ללווים ותיקים ובעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר לבנק ניסיון חיובי בפעילות עימם. מימון ייזום פרויקטים למגורים ונכסים מניבים מבוצע בשיטת הליווי הסגור תחת דרישות סף. בכלל זה הון עצמי, רווחיות מינימאלית חזויה, עמידה בתרחישי קיצון (בין השאר תרחישי ירידת מחיר), כושר ספיגת ירידת מחירים, מכירות מוקדמות ועוד - לפירוט נרחב ראו להלן "פעילות בניה ונדל"ן" בפרק "פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

ברבעון השלישי של שנת 2023, חלה האטה משמעותית בענף הבינוי והנדל"ן, תוך התעצמות המגמה שהחלה ברבעון השני של השנה. הבנק פועל תוך מיקוד בליווי פרויקטים למגורים ובמימון רכישת קרקעות. הבנק מנטר ועוקב מקרוב אחר הגידול בחשיפה, בין היתר אחר עסקאות חדשות בסיכון מוגבר (ראו להלן), וככל שנדרש ביצע התאמות בהפרשה הקבוצתית.

הבנק רוכש פוליסות עבור ביטוח סיכויי אשראי בערבויות חוק מחר, ערבויות ביצוע ובהלוואות למימון רכישת קרקעות. במסגרת הפוליסות מעביר הבנק חלק מסיכון האשראי לקונסורציום בינלאומי של מבטחי משנה. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 203, הדירוג הבינלאומי של מבטחי המשנה מאפשר לבנק לבצע שיחלוף של סיכון צד נגדי ובכך להקטין עד 80% מהקצאת ההון בגין הנכסים המבוטחים. נכון ליום 30 בספטמבר 2023, סך של כ-31.2 מיליארד ש"ח מהחשיפה לענף נדל"ן כולל התחייבויות להעמדת אשראי, מבוטחים במסגרת פוליסות הביטוח.

שיעור החשיפה לאשראי בענף בינוי ונדל"ן ירד ל-16.87% ליום 30 בספטמבר 2023, לעומת 17.03% בסוף שנת 2022.

הגברת תהליכי הניטור והבקרה והרחבת הגילוי על האשראי לענף בינוי ונדל"ן

ביום 19 באוגוסט 2021, הפיץ הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "עליה בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן" על רקע הגידול המשמעותי שחל במחצית הראשונה של שנת 2021 במערכת הבנקאית בירת האשראי העסקי בכלל ובירת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בפרט, ונוכח התגברות התחרות, הגדלת התאבון לסיכון וכפועל יוצא עליה בסיכון האשראי. במסגרת המכתב נדרשו התאגידים הבנקאיים להגביר את תהליכי הניטור והבקרה על התפתחות הסיכונים, ובפרט בעסקאות אשראי חדשות. במסגרת הניטור והבקרה כאמור, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקבוע קריטריונים לחיתום אשראי שיוגדר על ידם כאשראי "בסיכון מוגבר" (על בסיס פרמטרים שהובאו בנספח למכתב). כמו כן נדרשו התאגידים הבנקאיים לבצע התאמות בחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בעקבות גידול מהיר בתיק האשראי והקלות בתנאי החיתום.

בהמשך לאמור לעיל ועל רקע הגידול בסיכונים בענף הבינוי והנדל"ן, התקבלה ביום 11 באוקטובר 2021 דרישת הפיקוח על הבנקים להרחבת הגילוי הכמותי והאיכותי בדוח הדירקטוריון וההנהלה על הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן, החל בדוח לרבעון שלישי 2021 ובהתאם לתוספת טבלה המפרטת את חשיפות האשראי ונתונים ביחס לאשראי בדירוג ביצוע ושאינו בדירוג ביצוע. במכתב נוסף של הפיקוח, מיום 30 בדצמבר 2021, נדרשו התאגידים הבנקאיים להתאים את ההפרשה הקבוצתית בדוחות הכספיים לשנת 2021 נוכח העליה בסיכון ובמידת החשיפה לענף הבינוי והנדל"ן וכן להרחיב את הגילוי בנושא.

ביום 22 במאי 2022 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 בדבר הגישה הסטנדרטית למדידת סיכון האשראי והלימות הון, לפיו ברשימת החובות המשוקללים בסיכון של 150% ייכללו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש, למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן. תחילת התיקון מיום 30 ביוני 2022 אך התאפשרה פריסה של ההשפעה על יחס הלימות ההון בגין מלאי הלוואות הקיים בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023 (החל מרבעון שלישי 2022).

ניתוח מפורט של העסקאות בסיכון מוגבר שנערכו בבנק דיסקונט מעלה כי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 חלה ירידה בהיקף העסקאות החדשות לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח בנק מרכזתיל דיסקונט לא העמיד אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, העונה להגדרה של אשראי בסיכון מוגבר בהתאם לפרמטרים שהוגדרו בבנק זה.

הנתונים המובאים להלן מתייחסים לפעילות בישראל (פעילות בנק דיסקונט ופעילות בנק מרכזתיל דיסקונט).

התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בישראל בחתך מאפיינים עיקריים

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן

שיעור השינוי בסיכון האשראי	31 בדצמבר 2022					30 בספטמבר 2023				
	מזה: סיכון	סך הכל סיכון	מסגרות לא סיכון	מסגרות לא מנוצלות	מסגרות לא מנוצלות	מסגרות לא סיכון	מסגרות לא סיכון	מסגרות לא מנוצלות	מסגרות לא מנוצלות	מסגרות לא מנוצלות
	אשראי בעייתי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי בעייתי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
	%									
נדל"ן מניב	8.3	328	14,893	⁽¹⁾ 1,475	242	⁽¹⁾ 13,176	277	16,134	2,235	257
בינוי										
קבלנות										
בניין										
כללית	(6.2)	39	1,926	352	835	739	48	1,807	502	321
ליווי										
פרוייקטים										
למגורים	14.0	139	23,689	11,724	6,655	5,310	91	27,017	13,582	6,249
רכישת										
קרקעות										
לבניה	8.2	859	13,411	⁽¹⁾ 214	356	⁽¹⁾ 12,841	780	14,516	702	424
קבלנות										
משנה	2.6	99	3,285	607	1,159	1,519	83	3,371	671	1,142
עבודות										
הנדסה										
אזרחית	6.5	43	5,251	1,067	2,329	1,855	73	5,593	924	2,728
אחר	3.1	⁽¹⁾ 74	2,694	682	550	1,462	86	2,778	639	505
סך-הכל	9.3	⁽¹⁾ 1,581	65,149	⁽¹⁾ 16,121	12,126	⁽¹⁾ 36,902	1,438	71,216	19,255	11,626
הערה:										

(1) הצגה מחדש - עקב טיוב נתונים.

סיכון האשראי לענף בינוי ונדל"ן גדל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור של 9.3%, בהמשך לגידול בשיעור של 13.5% בשנת 2022. עיקר הגידול הינו בתחום של ליווי פרויקטים למגורים, נדל"ן מניב ורכישת קרקעות לבניה.

התפלגות בחתך איכות תיק האשראי

	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2022	2023	
שיעור במיליוני שקלים חדשים	השינוי %		
חובות לא צוברים	112.7	1,055	496
חובות בפיגור של 90 יום ומעלה	16.7	14	12
חובות בעייתיים אחרים	(65.6)	369	1,073 ⁽¹⁾
סך הכל חובות בעייתיים	(9.0)	1,438	1,581
אשראי תקין בדרוג ביצוע	9.3	69,053	63,188 ⁽¹⁾
אשראי תקין שאינו בדרוג ביצוע	90.8	725	380 ⁽¹⁾
סך הכל אשראי	9.3	71,216	65,149

הערה:

(1) הצגה מחדש - עקב טיוב נתונים.

כעולה מהטבלה, סיכון האשראי של חובות לא צוברים לענף הבינוי והנדל"ן עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור של כ-112.7%, כתוצאה מהחמרה בסיווגים של לווים מסויימים. חל קיטון בשיעור של 65.6% בחובות בעייתיים אחרים וגידול בשיעור של כ-90.8% באשראי התקין שאינו בדירוג ביצוע.

לפרטים בדבר פוליסה לביטוח סיכוני אשראי בערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע ובדבר רכישת ביטוח סיכוני אשראי בתחום הנדל"ן, ראו לעיל.

התפלגות בחתך סוג המימון

	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2022	2023	
שיעור במיליוני שקלים חדשים	השינוי %		
בניה למגורים	8.4	41,601	38,389
בניה לתעשייה ומסחר	21.5	15,141	12,460
ללא ביטחון נדל"ן	1.2	14,474	14,300
סך הכל	9.3	71,216	65,149

התפלגות בחתך סוג הביטחון

	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2022	2023	
שיעור במיליוני שקלים חדשים	השינוי %		
קרקע "גולמית"	7.8	14,325	13,294
נדל"ן בתהליך בניה	20.1	26,638	22,175
נדל"ן בנוי	2.6	15,779	15,380
ללא בטחון נדל"ן	1.2	14,474	14,300
סך הכל	9.3	71,216	65,149

סיכוני אשראי בגין מימון ממונף (Leveraged Finance)

הגדרת מימון ממונף. מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים הניתן בשיעור מימון גבוה ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמת מינוף פיננסי העולה באופן משמעותי על הנורמות המקובלות בענף הפעילות. לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 327, נקבעה ההגדרה להלוואות ממונפות הכוללת, בין היתר, עסקאות רכישת תאגיד אחר, פעילות רכישת עצמית של מניות וחלוקת הון.

סיכוני אשראי בגין מימון ממונף. מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף. בנוסף, התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלות שנקבעו מדווחים להנהלת הבנק ולדירקטוריון אחת לרבעון, לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון זה.

בהוראות ניהול בנקאי תקין נקבעו מגבלות ביחס למימון עסקאות הוניות, אשר הבנק עומד בהן. להלן יובאו נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף ליום 30 בספטמבר 2023. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין עסקאות ממונפות שכל אחת מהן עולה על הרף שנקבע במדיניות הבנק ובכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין.

חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענפי משק של התאגיד הנרכש

30 בספטמבר 2023				31 בדצמבר 2022			
חשיפה		פרטנית		חשיפה		פרטנית	
חשופה	סך	חשופה	סך	חשופה	סך	חשופה	סך
מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית
הענף							
במיליוני שקלים חדשים							
בינוי ונדל"ן	922	215	1,137	-	1,041	181	1,222
מסחר	152	-	152	-	181	-	181
שירותים ציבוריים וקהילתיים	244	5	249	-	258	5	263
סך-הכל	1,318	220	1,538	-	1,480	186	1,666

החשיפה בגין מימון ממונף ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-1,318 מיליון ש"ח לעומת 1,480 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. יתרת החשיפה המוצגת בטבלה לעיל הינה לאחר מחיקות חשבוניות. החשיפה החוץ מאזנית בגין עסקאות מימון ממונף ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה בסך של 220 מיליון ש"ח, לעומת 186 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022. לפרטים נוספים, ראו "סיכון אשראי" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" העומד לעיון באתר מג"א של רשות ניירות ערך, באתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב ובאתר הבנק.

גילוי נוסף על סיכון אשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 30 בספטמבר 2023 אין קבוצת לוויים שהחבות שלה עולה על 15% מההון כהגדרתו בהוראה.

סיכוני שוק

סיכוני השוק מוצגים בסקירה זו על בסיס קבוצתי הכולל את הבנק, בנק מרכזי דיסקונט, אי די בי ניו יורק, כאל והקופה לפיצויים של עובדי הבנק (להלן בסעיף זה: "הקבוצה"). חברות הקבוצה האחרות אינן בעלות סיכון שוק מהותי.

לפרטים בדבר סיכוני שוק, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 74-81).

השפעות מלחמת חרבות ברזל. בעקבות פרוץ המלחמה חלה תנודתיות רבה בעקומי הריבית בישראל. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים הציפיות הגלומות בשוק הריבית מגלמות ירידה מהירה יותר ביחס לזו שהייתה גלומה בשווקים במועד הדוחות הכספיים. לעניין ההשפעה של ירידה בשיעור הריבית על הכנסות המימון של הבנק ראו להלן "השפעת תרחישים של שינויים בשיעור הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית".

מידע כמותי על סיכון הריבית – ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים

30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2022			31 בדצמבר 2022			
מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	
ישראלי	חוץ ⁽²⁾	סך-הכל	ישראלי	חוץ ⁽²⁾	סך-הכל	ישראלי	חוץ ⁽²⁾	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים									
שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾⁽³⁾	17,785	7,936	25,721	19,098 ⁽⁴⁾	5,029	24,127	16,876 ⁽⁴⁾	5,099	21,975
מזה: תיק בנקאי	18,522	5,724	24,246	19,426 ⁽⁴⁾	3,274	22,700	16,743 ⁽⁴⁾	4,038	20,781

הערות:

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.
- (4) טיוב החישובים בחברה בת.

השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם

30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2022			31 בדצמבר 2022		
מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע
ישראלי	חוץ(4)	סך-הכל(5)	ישראלי	חוץ(4)	סך-הכל(5)	ישראלי	חוץ(4)	סך-הכל(5)
במיליוני שקלים חדשים								
שינויים מקבילים								
עליה במקביל של 1%	(361)	(37)	(398)	(136)	87	(49)	(3)	170
מזה: תיק בנקאי	(288)	(18)	(306)	(124)	136	12	-	186
ירידה במקביל של 1%	345	14	359	105	(123)	(18)	7	(202)
מזה: תיק בנקאי	270	(2)	268	91	(172)	(81)	9	(217)
שינויים לא מקבילים								
התללה(2)	(737)	(15)	(752)	(601)	63	(538)	(649)	55
השטחה(3)	642	-	642	558	(59)	499	631	(28)
עליית ריבית בטווח הקצר	462	(169)	293	470	(27)	443	585	52
ירידת ריבית בטווח הקצר	(515)	37	(478)	(504)	47	(457)	(635)	(53)

הערות:

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
- (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
- (4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (5) לאחר השפעות מקוזזות.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלתה החשיפה לעליית ריבית ב-565 מיליון ש"ח. עיקר השינוי בחשיפה נבע מהמגזר השקלי והמט"ח. במגזר המט"ח, הגידול בחשיפה נבע מהארכת תיק האג"ח. במגזר השקלי, עיקר השינוי נבע מהתקצרות מח"מ הפיקדונות.

השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2022			31 בדצמבר 2022		
הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות
מימון	מימון	מימון	מימון	מימון	מימון	מימון	מימון	מימון
הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות	הכנסות
ריבית	ריבית	ריבית	ריבית	ריבית	ריבית	ריבית	ריבית	ריבית
במיליוני שקלים חדשים								
שינויים מקבילים								
עליה במקביל של 1%	510	(24)	486	648	(190)	458	521	(44)
מזה: תיק בנקאי	484	(43)	441	633	(181)	452	509	(41)
ירידה במקביל של 1%	(842)	25	(817)	(1,167)	184	(983)	(1,033)	35
מזה: תיק בנקאי	(816)	46	(770)	(1,152)	176	(976)	(1,021)	35

רגישות ההכנסה מחושבת על בסיס הנחות שונות לגבי השפעת השינוי בריבית על תשואת הנכסים ועלות הפיקדונות (Beta) ויישום רצפות ריבית לתמחור.

ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם אומדן ההשפעה של עליה במקביל של 1% על הכנסות הריבית בעליה של 510 מיליון ש"ח ואילו אומדן ההשפעה של ירידה במקביל של 1% הסתכמה בירידה של 842 מיליון ש"ח, זאת בהשוואה לאומדנים ליום 31 בדצמבר 2022, אשר הסתכמו בעליה בהכנסות הריבית של 477 מיליון ש"ח בתרחיש עליה במקביל של 1% וירידה בהכנסות הריבית של 998 מיליון ש"ח בתרחיש ירידה במקביל של 1%. רגישות ההכנסה מחושבת על בסיס הנחות שונות לגבי השפעת השינוי בריבית על תשואת הנכסים ועלות הפיקדונות (Beta) ויישום רצפות ריבית לתמחור. לפרטים נוספים, כמוטיים ואיכותיים, על סיכוני הריבית, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מנגא של רשות ניירות ערך ובאתר מאיה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים המאזניים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שהם אינם נסחרים בשוק פעיל. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, ובפרט חישוב ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית נכיון בשיעור התואם את רמת הסיכון הגלומה במכשיר.

קביעת שיעור ריבית הנכיון הינה סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, אומדן השווי ההוגן שיובא להלן אינו מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול ויהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

עוד ציוין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בפרק זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי. יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ביישום הוראות הדיווח לגבי השווי ההוגן, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

מכשירים פיננסיים מורכבים הינם מכשירי חוב, אשר משוברים בהם רכיבים נגזרים שלא הופרדו מהם. במידע על שווי הוגן, לא נדרש הבנק לסווג מכשירים פיננסיים כמכשירים פיננסיים מורכבים, כיון שבהתאם להנחיות בנק ישראל, החשיפה לריבית של מכשירים אלה כללה את הפריסה של עסקאות אלה על פי מועדי הפרעון, תוך הפרדת מרכיב האופציה ממכשירים אלה. להלן פירוט המכשירים הפיננסיים המורכבים, אשר בגילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית טופלה האופציה שהופרדה והמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם (ההשפעה על הדוחות אינה מהותית): פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה לקבלת ריבית משתנה, תוכניות חסכון צמודות למדד וצמודות למטבע חוץ עם אופציה לשינוי בסיס הצמדה ואופציה להבטחת קרן הפקדה שקלית, פקדונות והלוואות צמודים למדד וצמודים למטבע חוץ עם אופציה להבטחת קרן שקלית. לפרטים נוספים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראו ביאור 34 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 244-245).

להלן יובאו עידכונים מסויימים ליום 30 בספטמבר 2023:

- השווי ההוגן של חובות בעייתיים - העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ב-2.7 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הבעייתיים ב-2 מיליון ש"ח (לעומת הקטנה ב-2.3 מיליון ש"ח והקטנה ב-1.5 מיליון ש"ח, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2022);
- תזרימי המזומנים בגין משכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הגדיל את השווי ההוגן של המשכנתאות, בעיקר במגזר השקלי, ב-102 מיליון ש"ח (לעומת גידול בסך של 167 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022);
- מח"מ הנכסים במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 בספטמבר 2023 ל-3.76 שנים, לעומת 3.36 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 3.87 שנים ו-3.46 שנים, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2022);
- תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטין את השווי ההוגן של הפקדונות, ב-119 מיליון ש"ח (לעומת קיטון בסך של 169 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022);
- מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 30 בספטמבר 2023 ל-2.65 שנים, לעומת 2.57 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 2.79 שנים ו-2.67 שנים, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2022).

לפרטים בדבר השפעת שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של החובות הבעייתיים, ראו ביאור 34 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 244).

השינויים בשווי הוגן, נטו, במגזרי הצמדה השונים, נובעים מניהול אקטיבי של ההון הפעיל והחלטה להסיט אותו בהתאם לתשואות הצפויות במגזרי הצמדה השונים.

בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

ניתוח רגישות על פי הנתונים המשמשים לניהול חשיפת הריבית (להלן: "החשיפה הכלכלית")

הנתונים שהוצגו לעיל, חושבו על בסיס השווי ההוגן, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאמה לחישוב הלוח "חשיפה לשינויים בשיעור הריבית", המוצג במסגרת המסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים".

הניהול השוטף של חשיפת הריבית נערך על כלל פעילות הקבוצה ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית.

ההבדלים העיקריים בין חישוב החשיפה לפי שווי הוגן חשבונאי לבין החשיפה הכלכלית המנוהלת הם אלה:

(א) בחישוב השווי ההוגן החשבונאי נעשה שימוש בעקומים אשר מביאים בחשבון את מרווחי האשראי. בחישוב החשיפה הכלכלית, נעשה שימוש בעקומים המייצגים את מחירי העברה;

(ב) סעיפי התחייבויות לזכויות עובדים נכללים במדידה הכלכלית במגזר הצמוד למדד ואילו במדידה החשבונאית הם מוצגים במגזר הלא צמוד;

(ג) החשיפה הכלכלית לוקחת בחשבון תזרימים עתידיים צפויים, כגון הפקדות בתוכניות חיסכון לעומת החישוב על פי שווי הוגן, שאינו לוקח בחשבון הפקדות עתידיות אלה;

(ד) חוב לא צובר משווי בחשיפה הכלכלית למגזר הלא צמוד, כיוון שאינו נושא ריבית, בעוד שבשווי ההוגן הוא מוצג במגזר המקור שלו;

(ה) תוכניות ברירה מוצגות בשווי הוגן במגזר ההצמדה הראשי בעוד שבחשיפה הכלכלית כל רכיב מוצג במגזר ההצמדה המתאים לו.

השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה

השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לרבעון השלישי שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023					
עליה של BP100 בשיעורי הריבית	(64)	(671)	(69)	33	(772)
ירידה של BP100 בשיעורי הריבית	115	620	51	(35)	751
לרבעון הרביעי שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2022					
עליה של BP100 בשיעורי הריבית	(62)	(518)	106	26	(447)
ירידה של BP100 בשיעורי הריבית	76	432	(135)	(28)	345

השינויים בין השפעת השינויים בריבית בלוח זה לבין השינויים המוצגים בלוח "השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם" המובא לעיל נובעים בעיקר משימוש בעקומי היוון שונים בשתי המדידות, כמפורט לעיל. השפעה זו באה לידי ביטוי בעיקר במגזר הלא צמוד, מאחר ובמגזר זה קיים פער משמעותי בתוצאות כאשר עושים שימוש במחיר האשראי לבין שימוש במחיר המעבר, מאחר ורוב החשיפה לריבית נובעת מתיק האשראי. במגזר הדולרי (כולל מט"ח) לא קיים פער מהותי בין שני הלוחות, מאחר ועיקר החשיפה לריבית במגזר זה נובעת מצד הפיקדונות, אשר אינו מושפע מהפער בין מחיר המעבר למחיר האשראי.

בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, נבחנת גם החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים.

החלפת עוגני הריבית בחו"ל

הבנק יישם את המעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלבנטיים.

ביום 30 ביוני 2023 הופסק ציטוט הליבור בדולר ארה"ב. הבנק החליף את ריבית העוגן ביתרת ההלוואות הצמודות לריבית הליבור, לריבית עוגן חלופית המתבססת על עקום SOFR כפי שמפורסם על ידי CME (Chicago Mercantile Exchange) בתוספת התאמת מרווח סיכון שנקבע על ידי ארגון ISDA הבינלאומי. הודעות נמסרו ללקוחות הרלבנטיים ובפרסומי הבנק. עסקאות נגזרים מסוג החלף ריבית הוחלפו בהתאם להגדרות ארגון ISDA הבינלאומי בריבית עוגן חלופית המבוססת על עקום SOFR בתוספת מרווח מפצה, כפי שנקבע על ידי הארגון.

לבנק היו חוזים שונים שנמשכו מעבר ליום 30 ביוני 2023 שהתייחסו לריביות הליבור. כלל החוזים הוחלפו במועד המעבר בריבית עוגן חלופית בתוספת מרווח מפצה.

לקבוצת דיסקונט לא נותרו חשיפות לריבית הליבור לאחר 30 ביוני 2023.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 78-79).

סיכון אינפלציה ושערי חליפין

החשיפה לסיכון בסיס נמדדת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר מטבע חוץ (לרבות בשקלים צמודים למטבע חוץ). לפרטים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, ראו ביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

השפעות מלחמת "חברות ברזל" המלחמה הובילה לתנודתיות גבוהה בשער החליפין של השקל ביחס לדולר. עם פרוץ המלחמה בנק ישראל התערב בשוק המט"ח ולמרות זאת במהלך חודש אוקטובר נרשם פיחות בשער החליפין, כאשר שער החליפין הגיע לרמה של 4.08 ש"ח לדולר. מגמה זו השתנתה ונכון למועד פרסום הדוחות חל תיסוס בשער החליפין באופן שבו שער החליפין נמוך ביחס לזה שהיה ערב המלחמה. לבנק אין חשיפה משמעותית לשינוי שערי חליפין למעט ההשקעה בניו יורק אשר הוכרה כפוזיציה מבנית. לפרטים נוספים ראו להלן "השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה".

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין. רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון ליום 30 בספטמבר 2023.

השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה. חשיפה במגזר הצמוד למדד נוצרת בגלל עודף שימושים ביחס למקורות במגזר זה. על מנת לגדר את החשיפה במגזר הצמוד למדד, הבנק עושה שימוש בחוזים על מדד המחירים לצרכן.

ככלל, מדיניות הבנק היא לא ליצור חשיפה לשערי מטבעות חוץ בפעילות השוטפת. החיסוי על הפוזיציה המבנית במט"ח, הנובעת מההשקעה ב-אי די בי ניו יורק, בוטל לפני מספר שנים, על מנת לצמצם את רגישות יחס ההון לשינויים בשערי חליפין (ראו לעיל "חשיפה בגין ההשקעה בדיסקונט בנקורפ. אינק" בסעיף "הון והלימות ההון").

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין

ליום 30 בספטמבר 2023				
במיליוני שקלים חדשים				
מגזר	10%	5%	-5%	-10%
דולר	644	322	(322)	(644)
יורו	27	13	(13)	(27)
מט"ח אחר	47	23	(23)	(47)

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. **רגישות ההון לשינויים במדד.** רגישות ההון לשינויים במדד מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינוי ב-3% על ההון ליום 30 בספטמבר 2023.

רגישות ההון לשינויים במדד

ליום 30 בספטמבר 2023		
במיליוני שקלים חדשים		
תרחיש	עלייה 3%	ירידה 3%
	544	(544)

השפעה זו חושבה כפער בין השווי ההון נטו לפי מדד ידוע, כולל החוץ מאזני, לשווי הון נטו לאחר העלאת/הורדת המדד ב-3%.

לפרטים, כמותיים ואיכותיים, על סיכון מחיר מניות, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 80-81) ובמסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכונים נזילות ומימון

סיכון נזילות הינו הסיכון ליציבות הקבוצה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי הנזילות שלה וקושי לעמוד בהתחייבויותיה, בשל התפתחות בלתי צפויה, שכתוצאה ממנה תאלץ הקבוצה לגייס מקורות ו/או לממש נכסים באופן שיגרם לה הפסד מהותי. הבנק קבע מגבלות חשיפה מקסימלית לסיכון נזילות. בנוסף, נבחן ומנוהל באופן שוטף יחס הכיסוי הרגולטורי, כנדרש על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221. ברבעון השלישי של שנת 2023, לא נרשמו חריגות מהמגבלות האמורות. לפרטים נוספים בדבר ניהול סיכונים נזילות ומימון, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 81-83).

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת דיסקונט ברבעון השלישי של שנת 2023, על בסיס ממוצע 74 תצפיות, עמד ביום 30 בספטמבר 2023 על 135.9%, בהשוואה ל-130.47% ביום 31 בדצמבר 2022, מעבר לדרישות המינימום בהוראות. **השפעות מלחמת "חברות ברזל"**. לאחר תאריך המאזן פרצה מלחמת חרבות ברזל. מאז פרוץ המלחמה ועד מועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחסי הנזילות של הבנק. לפרטים נוספים, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

יחס הנזילות של הבנק גדל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בעיקר כתוצאה מהנפקות החוב שהבנק ביצע במחצית הראשונה בסך של כ-4 מיליארד ש"ח וכן ומשעבוד תיק משכנתאות ומההשפעה החיובית של שער החליפין של הדולר על יתרות הנזילות. השפעה זו קוזזה כתוצאה מהצמיחה בתיק האשראי של הבנק.

עבירות נזילות בקבוצה. העברת נזילות בין חברות הקבוצה לבנק מתבצעת על בסיס מנגנון מחירי כסף שנקבע בבנק. כאמור, חברות הבת אינן רשאיות להסתמך על העברת נזילות מבלי שהוגדרה מסגרת נזילות שנלקחת בחשבון במודל הנזילות בצד הנגדי.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הבנק שמר על נכסים נזילים בהיקף גדול מסך ההתחייבויות הנזילות ומודל הנזילות הפנימי של הבנק הראה עודפי נזילות ניכרים.

מניתוח השינויים בפיקדונות הציבור לפי בסיסי הצמדה במהלך התקופה עולה כי הירידה בפיקדונות השקלים קוזזה מהעלייה במגזרים האחרים, שהושפעה גם מעליית שער החליפין של השקל.

פקדונות הציבור

שינוי לעומת 31.12.2022	שינוי לעומת 30.9.2022	31.12.2022	30.9.2022	30.9.2023	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
(0.3)	(1.7)	153,976	156,025	153,450	מטבע ישראלי לא צמוד
27.6	30.6	10,304	10,069	13,147	מטבע ישראלי צמוד למדד
9.9	16.1	53,139	50,296	58,385	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
3.5	4.0	217,419	216,390	224,982	סך-הכל
1.1	7.6	15,101	14,196	15,268	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ - במיליוני דולרים

פקדונות מבנקים

שינוי לעומת 31.12.2022	שינוי לעומת 30.9.2022	31.12.2022	30.9.2022	30.9.2023	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
(4.6)	(10.7)	9,241	9,874	8,814	מטבע ישראלי לא צמוד
(22.7)	(19.0)	22	21	17	מטבע ישראלי צמוד למדד
86.1	24.1	568	852	1,057	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
0.6	(8.0)	9,831	10,747	9,888	סך-הכל

לפרטים נוספים אודות סיכוני הנזילות ודרכי ניהולם, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון כאמור, וכן ביאור 15 שעניינו נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכונים תפעוליים

לפרטים אודות הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם ובכלל זה בנושא המשכיות עסקית, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 84) ומסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון כאמור.

סיכון מודלים

לאור השפעות מלחמת "חרבות ברזל" על הפרמטרים הכלכליים והעסקיים, נבחנות ההשלכות על תפקוד המודלים ונגקטים צעדים להפחתת הסיכון ככל שנדרש. לפרטים נוספים, ראו מסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון כאמור.

סיכונים סביבה ואקלים

לפרטים בדבר סיכונים סביבה ואקלים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 86-87).

סיכונים ציות

איסור הלבנת הון ומימון טרור

פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית. בשנת 2018 התקבלו בבנק כתב חסינות וכתב שיפוי חתומים בידי המדינה. תוקפם של כתבי השיפוי והחסינות הוארך בהמשך עד ליום 31 במאי 2021. על רקע עיכוב בתחילת פעילותה של החברה הממשלתית לקורספונדציה, שהוקמה אך טרם החלה לפעול למתן שירותים לבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית, הוארך תוקף כתבי השיפוי והחסינות פעמים נוספות, עד ליום 31 במרס 2023. לבקשת הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט, התקבל ביום 9 בפברואר 2023 נוסח כתב שיפוי מתוקן, שבו בין היתר התחייבה המדינה לשפות את הבנק ואת בנק מרכנתיל דיסקונט בסכום של עד 2 מיליארד ש"ח לכל אירוע בר שיפוי. התחייבות המדינה לשיפוי כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, בדומה לסייגים ולתנאים שנקבעו בכתב השיפוי המקורי. תוקף כתב השיפוי וכתב החסינות הוארך עד ליום 31 במרס 2024. לאור האמור, ממשיך הבנק בשלב זה במתן שירותים לבנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית.

לפרטים נוספים אודות סיכונים ציות ובכלל זה פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 87-88).

סיכונים אחרים

לפרטים נוספים בדבר סיכונים אחרים, ראו בדוח שנתי 2022 (ובכלל זה: סיכונים חוצי גבולות - עמ' 84-85; סיכונים טכנולוגיות המידע - עמ' 85; סיכון אסטרטגי - עמ' 85; סיכון מוניטין - עמ' 86; סיכון אבטחת מידע והגנת סייבר - עמ' 86; סיכונים משפטיים - עמ' 87; סיכון התנהגותי (Conduct Risk) - עמ' 88).

טבלת גורמי סיכון

הערכת ההשפעה של סיכונים חוצי גבולות הופחתה בדוח רבעון שני 2023 מ"בינונית-גדולה" ל"בינונית", כתוצאה משיפור מתמשך באיכות הניהול ובתשתיות ומיקוד ניהולי בנושא. הערכת ההשפעה של סיכונים מודלים הועלתה בדוח רבעון שני 2023 מ"בינונית" ל"בינונית גדולה" לאור שינויים חדים בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית, אשר השפיעו על איכות החיזוי של מודלים. הבנק פעל לחיזוק תשתיות ניהול הסיכון, חיזוק כוח אדם בתחום והאצת תכנית העבודה. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 88-90). ריבוי היחזמות להטלת מגבלות על הבנקים בתחום העלאות הריבית, להתערבות בתשלום ריבית על העו"ש ועל פקדונות, להטלת מס על "רווחי היתר" וכיוצ"ב - ראו "חקיקה פרטית" בפרק "חקיקה ופיקוח" - מעלה חשש לפגיעה בפעילות הבנקים וברווחיותם. בשלב זה, אף אחת מהיחזמות לא הבשילה כדי חקיקה או הוראה רגולטורית. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות והשפעותיהן. ראו "עליה ברמת הסיכון" בסעיף "מלחמת חרבות ברזל".

פרק ד' - מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, עמ' 118-130) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים. יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי. סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים" הובאה בדוח שנתי 2022 (עמ' 91-95).

מידת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

סיכון האשראי. התאמת סיכון האשראי של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים גרמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 להפסד בסך של 9 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההתאמה של הנכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים		
11,423	14,858	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(61)	(68)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,356	11,463	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(5)	(3)	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

לפרטים נוספים בדבר מידת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 92-94).

זכויות עובדים

חוות דעת אקטוארית מעודכנת. הבנק הזמין הערכה אקטוארית מעודכנת ליום 30 בספטמבר 2023. לפרטים אודות תחשיב בדבר סכום העתודה האקטוארית שהיה נדרש אילו שיעור ההיוון היה נקבע בהתאם להנחיית רשות ניירות ערך בדבר "שוק עמוק", ראו בהערכה האקטוארית אשר צורפה לדוח שנתי 2022.

העמדת חוות דעת האקטואר לעיון. חוות דעת האקטואר עומדת לעיון, בהסכמת נותנה, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, יחד עם הדוח לרבעון שלישי 2023 (דוח זה). ההערכה האקטוארית ליום 30 בספטמבר 2023 בהשוואה להערכה ליום 31 בדצמבר 2022, הושפעה מעליה בשיעור ההיוון. השינוי נבע מעליה בשיעורי התשואה לפדיון של איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד ומירידה במרווח הבינלאומי.

בקורות ונהלים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו, בשיתוף הנהלת הבנק, העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אבי לוי
המנהל הכללי

שאול קוברינסקי
יו"ר הדירקטוריון

26 בנובמבר 2023

בקרה פנימית על דיווח כספי

הצהרת המנהל הכללי	79
הצהרת החשבונאי הראשי	80

הצהרה (Certification)

אני, אבי לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אבי לוי
המנהל הכללי

26 בנובמבר 2023

הצהרה (Certification)

אני, יוסף ברסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יוסף ברסי, סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

26 בנובמבר 2023

תמצית דוחות כספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ	83
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד	84
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל	85
תמצית מאזן מאוחד	86
תמצית דוח על השינויים בהון העצמי	87
תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים	89
ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים	92

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק") הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים הביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 סעיף 4 בדבר תובענות שאינן ניתנות להערכה.

סומך חייקין
רואי חשבון

זיו האפט
רואי חשבון

26 בנובמבר 2023

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

מבוקר		בלתי מבוקר			
לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
2022	2022	2023	2022	2023	ביאור
במיליוני שקלים חדשים					
11,700	7,770	15,449	3,113	5,422	הכנסות ריבית
3,007	1,617	7,068	833	2,715	הוצאות ריבית
8,693	6,153	8,381	2,280	2,707	2 הכנסות ריבית, נטו
407	177	1,112	106	596	14,6 הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,286	5,976	7,269	2,174	2,111	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
417	169	923	151	312	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
3,404	2,547	2,674	871	918	עמלות
430	421	307	5	6	20 הכנסות אחרות
4,251	3,137	3,904	1,027	1,236	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
3,568	2,580	2,871	881	972	משכורות והוצאות נלוות
1,232	919	1,034	309	384	אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,417	1,751	2,039	637	687	הוצאות אחרות
7,217	5,250	5,944	1,827	2,043	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
5,320	3,863	5,229	1,374	1,304	רווח לפני מסים
1,806	1,290	1,846	472	457	הפרשה למסים על הרווח
3,514	2,573	3,383	902	847	רווח לאחר מסים
27	30	(21)	11	(17)	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת המס
רווח נקי:					
3,541	2,603	3,362	913	830	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(46)	(47)	(89)	(20)	(13)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,495	2,556	3,273	893	817	3א רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
2.87	2.11	2.65	0.72	0.66	3א רווח נקי למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, המיוחס לבעלי המניות של הבנק (בש"ח)

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

יוסף ברסי,
סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

אבי לוי
המנהל הכללי

שאול קוברניסקי
יו"ר הדירקטוריוןתאריך אישור הדוחות הכספיים:
26 בנובמבר 2023

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים		
שהסתיימה ב-31 בדצמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר		שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
3,541	2,603	3,362	913	830	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(46)	(47)	(89)	(20)	(13)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,495	2,556	3,273	893	817	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:					
(2,317)	(2,384)	(131)	(366)	(130)	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ⁽¹⁾
484	512	404	51	162	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו
548	572	144	103	107	התאמות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(27)	(27)	7	(8)	3	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(1,312)	(1,327)	424	(220)	142	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
578	589	(15)	83	1	השפעת המס המתייחס
					רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
(734)	(738)	409	(137)	143	
4	6	2	1	2	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(738)	(744)	407	(138)	141	רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק, לאחר מיסים
2,807	1,865	3,771	776	973	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(50)	(53)	(91)	(21)	(15)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,757	1,812	3,680	755	958	הרווח הכולל המיוחס לבעלי המניות של הבנק⁽³⁾

הערות:

(1) ראו ביאור 4.

(2) משקף בעיקר התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(3) ראה ביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית מאזן מאוחד

מבוקר		בלתי מבוקר		ביאור
31.12.2022	30.9.2022	30.9.2023		
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים		57,552	71,510	65,713
ניירות ערך				
איגרות חוב מוחזקות לפידיון		13,826	14,662	14,847
איגרות חוב זמינות למכירה		29,907	24,679	25,858
מניות שאינן למסחר		1,934	1,865	1,767
ניירות ערך למסחר		6,713	1,427	2,322
סך הכל ניירות ערך (מזה: בהתאמה 16,359 ,15,694 ,24,695 שועבדו למלווים)		5	52,380	44,794
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			1,150	857
אשראי לציבור		14,6	262,463	244,288
הפרשה להפסדי אשראי		14,6	(4,034)	(3,209)
אשראי לציבור, נטו			258,429	241,079
אשראי לממשלות			3,313	2,599
השקעות בחברות כלולות			468	486
בניינים וציוד			4,502	3,904
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין			162	162
נכסים בגין מכשירים נגזרים		11	14,857	13,601
נכסים אחרים			6,389	6,215
סך-כל הנכסים			399,202	379,074
376,754				
התחייבויות והון				
פקדונות הציבור		7	298,435	290,646
פקדונות מבנקים			14,551	16,719
פקדונות הממשלה			117	120
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			11,007	3,038
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			16,225	13,491
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		11	11,445	11,718
התחייבויות אחרות ^(ז)			19,031	18,624
סך-כל ההתחייבויות			370,811	354,356
351,276				
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק			27,621	24,112
זכויות שאינן מקנות שליטה			770	606
סך-כל ההון			28,391	24,718
25,478				
סך-כל ההתחייבויות וההון			399,202	379,074
376,754				

הערה:

(ז) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 30.9.2022, 31.12.2022 ו-30.9.2023, בסך של 500 מיליון ש"ח, 384 מיליון ש"ח ו-424 מיליון ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

	הון המניות הנפרע	מכרמיה	אחרות	קרנות הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	סך-כל הון המניות והקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינו מקנות שליטה	סך-כל ההון
במיליוני שקלים חדשים									
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-2022 (בלתי מבוקר)									
יתרה ליום 30 ביוני 2023	683	5,565	7	253	6,508	(1,746)	27,016	666	27,682
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	-	817	13	830
דיבידנד ששולם	-	-	-	-	-	-	(356)	-	(356)
חלק המיעוט במכשירי הון של חברה מאוחדת	-	-	-	-	-	-	-	19	19
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	3	-	3	-	3	-	3
זכויות מיעוט בחברת בת שהוקמה בתקופת הדיווח	-	-	-	-	-	-	-	70	70
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	-	141	141	2	143
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	683	5,565	10	253	6,511	(1,605)	27,621	770	28,391
יתרה ליום 30 ביוני 2022	683	5,565	-	251	6,499	(1,880)	23,490	603	24,093
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	-	893	20	913
דיבידנד ששולם	-	-	-	-	-	-	(136)	-	(136)
עסקאות עם מיעוט	-	-	-	1	1	-	1	2	3
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	2	-	2	-	2	2	4
דיבידנד לבעלי זכויות שאינו מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-	(22)	(22)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	-	(138)	(138)	1	(137)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	683	5,565	2	252	6,502	(2,018)	24,112	606	24,718
ב. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-2022 (בלתי מבוקר)									
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	683	5,565	3	253	6,504	(2,012)	20,388	598	25,478
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	(21)	(10)	(31)
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	-	3,273	89	3,362
דיבידנד ששולם	-	-	-	-	-	-	(925)	-	(925)
חלק המיעוט במכשירי הון של חברה מאוחדת	-	-	-	-	-	-	-	40	40
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	-	-	7	-	7	-	-	2	9
דיבידנד לבעלי זכויות שאינו מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-	(21)	(21)
זכויות מיעוט בחברת בת שהוקמה בתקופת הדיווח	-	-	-	-	-	-	-	70	70
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	-	407	407	2	409
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	683	5,565	10	253	6,511	(1,605)	27,621	770	28,391

הערות ראו בעמוד הבא.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

קרנות הון													
מהטבה													
בשל													
עסקאות													
תשלום													
הון													
המניות													
מבוסס													
מניית													
מפרמיה													
אחרות													
ההון													
מצטבר													
עודפים													
של הבנק													
של													
המניות													
שאינו													
זכויות													
המיוחס													
הון													
סך-כל													
ההון													
במיליוני שקלים חדשים													

ב. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ו-2022 (בלתי מבוקר) (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021										
676	4,174	-	258	5,108	(1,274)	17,649	21,483	665	22,148	(מבוקר)
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו										
ממס בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾										
-	-	-	-	-	-	(139)	(139)	-	(139)	
-	-	-	-	-	-	2,556	2,556	47	2,603	רווח נקי בתקופה
-	-	-	-	-	-	(438)	(438)	-	(438)	דיבידנד ששולם
-	-	-	(6)	(6)	-	-	(6)	4	(2)	עסקאות עם מיעוט
7	1,391	-	-	1,398	-	-	1,398	-	1,398	הנפקת מניות ⁽¹⁾
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות										
	2			2			2	2	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	(118)	(118)	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס										
-	-	-	-	-	(744)	-	(744)	6	(738)	
יתרה ליום 30 בספטמבר										
683	5,565	2	252	6,502	(2,018)	19,628	24,112	606	24,718	2022

ג. לשנת 2022 (מבוקר)

22,148	665	21,483	17,649	(1,274)	5,108	258	-	4,174	676	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו										
ממס בשל השפעת היישום										
(139)	-	(139)	(139)	-	-	-	-	-	-	לראשונה ⁽¹⁾
3,541	46	3,495	3,495	-	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(617)	-	(617)	(617)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
(7)	(2)	(5)	-	-	(5)	(5)	-	-	-	עסקאות עם מיעוט
1,398	-	1,398	-	-	1,398	-	-	1,391	7	הנפקת מניות ⁽²⁾
הטבה בשל עסקאות תשלום										
6	3	3	-	-	3	-	3	-	-	מבוסס מניות
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן										
(118)	(118)	-	-	-	-	-	-	-	-	מקנות שליטה
הפסד כולל אחר, נטו לאחר										
(734)	4	(738)	-	(738)	-	-	-	-	-	השפעת מס
25,478	598	24,880	20,388	(2,012)	6,504	253	3	5,565	683	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הערות:

- (1) השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) הובאה בביאור ו(ג)5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.
 - (2) חברת כאל יישמה לראשונה את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) החל מיום 1 בינואר 2023, ראו ביאור ו(ה).
 - (3) ראה ביאור 24 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.
- הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה	לתשעת החודשים		לשלושת החודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2023	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2023	
2022	2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת					
3,541	2,603	3,362	913	830	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות
ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:					
(27)	(30)	21	(11)	17	חלקו של הבנק בהפסדים (רווחים) בלתי מחולקים של חברות כלולות
579	425	466	144	169	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
60	13	42	10	8	הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך
407	177	1,112	106	596	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5)	(4)	-	(3)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי, נטו
(47)	(114)	25	(41)	36	הפסד (רווח) ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(88)	(80)	36	(12)	(1)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו
28	40	(61)	22	(56)	הפסד (רווח) שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(15)	(15)	-	-	-	רווח מממוש השקעה בחברות מוחזקות (במאחד - כלולות)
(421)	(415)	(297)	(1)	-	רווח מממוש בניינים וציוד, נטו
6	2	7	2	3	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(433)	(418)	6	(73)	(81)	מסים נדחים, נטו
(370)	(323)	(59)	(32)	(61)	פצווי פרישה - גידול בעודף התחייבויות
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
(5,898)	(8,081)	(3,436)	(2,580)	(2,455)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1,142)	(254)	(4,429)	102	1,988	ניירות ערך למסחר
908	(66)	(603)	(664)	(241)	נכסים אחרים
(282)	(274)	(136)	(39)	(56)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(1,252)	(1,175)	(980)	52	(476)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
3,025	5,394	2,097	2,412	1,319	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
386	1,416	1,139	1,839	(617)	התחייבויות אחרות
68	880	259	58	82	התאמות בגין הפרשי שער בנכסים והתחייבויות שוטפים
26	18	14	4	2	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(946)	(281)	(1,415)	2,208	1,006	תזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים (המשך)

מבוקר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	בלתי מבוקר			
	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2022	2023	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים				
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה				
שינוי נטו בפקדונות בבנקים	(99)	(291)	(218)	(29)
שינוי נטו באשראי לציבור	(18,106)	(17,035) ⁽¹⁾	(2,398)	(3,211)
שינוי נטו באשראי לממשלה	2,831	1,890	800	1,366
שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	350	(64)	59	(126)
רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון	(1,143)	(696)	(255)	(169)
תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון	1,033	849	403	100
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(16,069)	(11,051)	(2,623)	(1,988)
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	12,981	10,060	2,155	2,251
רכישת תיקי אשראי	(14,165)	(9,605)	(3,189)	(4,236)
תמורה ממכירת תיקי אשראי	1,511	1,479 ⁽¹⁾	84	-
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה	3,971	2,621	1,706	188
רכישת מניות בחברות כלולות	(24)	(24)	-	-
תמורה ממימוש השקעות בחברות כלולות	26	26	-	-
רכישת בניינים וציוד	(1,064)	(768)	(274)	(341)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	521	508	1	-
מזומנים נטו לפעילות השקעה	(27,446)	(22,101)	(3,749)	(6,195)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
שינוי נטו בפקדונות מבנקים	2,842	4,185	1,959	343
שינוי נטו בפקדונות הציבור	29,701	28,248	6,954	5,998
שינוי נטו בפקדונות הממשלה	(229)	(226)	(4)	(19)
שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	3,739	3,038	1,092	279
הנפקת כתבי התחייבות ואיגרות חוב	2,197	1,690	-	-
פדיון כתבי התחייבות	(5,220)	(3,704)	(1,320)	(486)
הנפקת מניות	1,398	1,398	-	-
דיבידנד ששולם לבעלי המניות	(617)	(438)	(136)	(356)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(118)	(118)	(22)	-
מזומנים נטו מפעילות מימון	33,693	34,073	9,357	5,896
גידול (קטון) במזומנים	5,301	11,691	7,816	707
יתרת מזומנים לתחילת התקופה	59,277	59,277	63,015	55,851
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים	674	(110)	27	120
יתרת מזומנים לסוף התקופה	65,252	70,858	70,858	56,678
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו				
ריבית שהתקבלה	10,318	6,811	2,723	4,907
ריבית ששולמה	(2,110)	(1,160)	(425)	(2,223)
דיבידנדים שהתקבלו	41	30	11	10
מסים על הכנסה ששולמו	(1,480)	(853)	(408)	(585)
מסים על הכנסה שהתקבלו	279	280	23	6

הערה:

(1) טיוב בחישוב הנתונים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה					
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2022	2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
588	96	37	2	14	נכס זכות שימוש והתחייבויות חכירה שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
94	46	113	17	76	רכישת רכוש קבוע
330	537	(123)	(217)	24	השאלת ניירות ערך

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

עמוד	
93	1. מדיניות חשבונאית
94	2. הכנסות והוצאות ריבית
95	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
96	3א. רווח למניה רגילה
97	4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
100	5. ניירות ערך
113	6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
117	7. פקדונות הציבור
118	8. הטבות לעובדים
123	9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
127	10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
130	11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון
135	12. מגזרי פעילות פיקוחיים
146	13. מגזרי פעילות ניהוליים
149	14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
164	15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד
167	16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
178	17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי
179	18. עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים
180	19. מיסוי
180	20. מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק וחברות הבת העיקריות בישראל לקמפוס דיסקונט
181	21. הנפקת מכשירי חוב
181	22. שיעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות
181	23. תשקיף מדף
181	24. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
181	25. חברת Greenlend
181	26. מלחמת "חרבות ברזל"

1. מדיניות חשבונאית

- א. כללי.** בנק דיסקונט לישראל בע"מ ("להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי אשר התאגד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות הבת שלו ("להלן: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. הדוחות הכספיים ביניים אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2022 ולביאורים אשר נכללו בהם. הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2022, פרט לאמור בסעיף ה' להלן.
- ב.** הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 בנובמבר 2023.
- ג. עקרונות הדיווח הכספי.** הדוחות הכספיים ביניים נערכים בהתאם לכללי החשבונאות שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי, בשינויים המחויבים בנסיבות העניין, ובהתאם לעקרונות החשבונאיים המקובלים בארה"ב לעניין דיווח כספי לתקופות ביניים, וכללי הדיווח שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
- ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת.** בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם לכללים, להוראות ולהנחיות כאמור, נדרשות הנהלות הבנק והחברות המוחזקות להפעיל שיקול דעת, ולעשות שימוש בהערכות, אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.
- ה. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים**
החל בתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2023, יושמו תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:
(1) הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) (ראו סעיף 1 להלן) – בחברת כאל.
להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:
- (1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות – חברת כאל**
חברת כאל מיישמת את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2023. הגידול בהפרשה להפסדי אשראי הוכר ביתרת העודפים ליום 1 בינואר 2023, ולא השפיע על התוצאות העסקיות השוטפות.

להלן פרטים בדבר השפעת היישום לראשונה בחברת כאל⁽¹⁾:

(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
31 בדצמבר		1 בינואר 2023	
2022		CECL יישום	
השפעת			
במיליוני שקלים חדשים			
מאזן			
סך יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	347	50	397
מזה: הפרשה להפסדי אשראי לאנשים פרטיים	320	34	354
מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי	24	16	40
הון עצמי			
יתרת עודפים, לפני השפעת המס	2,133	(50)	2,083
השפעת המס	-	16	16
יתרת עודפים, לאחר השפעת המס	2,133	(34)	2,099

הערה:

(1) כפי שהוצג בדוחות הכספיים של כאל.

1. הפרשה להפסדי אשראי – השפעות מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" (ראו ביאור 24 להלן). בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי הבנק כלל את ההשפעה הצפויה של מלחמת "חרבות ברזל" למועד הסמוך למועד פרסום הדוחות, על בסיס אומדנים והערכות, והגדיל בהתאם את הסכומים שנכללו בהפרשה להפסדי אשראי. זאת, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים במסמך "דגשים נוספים לדוחות לרבעון השלישי של שנת 2023" מיום 9 בנובמבר 2023.

2. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי. ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי. העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ההוראות של העדכון חלות על ישויות אשר אימצו את עדכון תקינה 13-2016 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ביום 19 באוקטובר 2023 הפיץ הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בדבר "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים", בתחילה מיום 1 בינואר 2024. הבנק לומד את דרישות התיקון וההוראה המתוקנת ובוחר את השפעתן על הדוחות הכספיים.

2. הכנסות והוצאות ריבית

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2023	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים			
א. הכנסות ריבית⁽¹⁾			
מאשראי לציבור	4,305	2,690	12,344
מאשראי לממשלות	45	22	124
מפקדונות בבנק ישראל	545	209	1,536
מפקדונות בבנקים	59	10	164
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	11	4	34
מאגרות חוב ⁽²⁾	447	173	1,218
מנכסים אחרים	10	5	29
סך-כל הכנסות הריבית	5,422	3,113	15,449
ב. הוצאות ריבית⁽³⁾			
על פקדונות הציבור	(2,310)	(648)	(5,994)
על פקדונות הממשלה	(1)	-	(3)
על פקדונות מבנק ישראל	(1)	(1)	(4)
על פקדונות מבנקים	(76)	(27)	(187)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	(158)	(21)	(356)
על איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	(169)	(136)	(524)
סך-כל הוצאות הריבית	(2,715)	(833)	(7,068)
סך-הכנסות ריבית, נטו	2,707	2,280	8,381
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽³⁾			
הכנסות ריבית	34	(5)	98
הוצאות ריבית	(35)	(1)	(92)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב:			
מוחזקות לפדיון	52	48	157
זמינות למכירה	310	112	844
למסחר	85	13	217
סך-הכל כלול בהכנסות ריבית	447	173	1,218
הערות:			
(1) הכנסות הריבית מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) - במיליוני דולר	15	10	40
הכנסות הריבית מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) - במיליוני ש"ח	55	32	147
(2) כולל השפעת יחסי גידור.			
(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א+ב.			

3. הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים		לתשעת החודשים	
שהסתיימו ב-30 בספטמבר		שהסתיימו ב-30 בספטמבר	
2023	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
מפעילות במכשירים נגזרים, נטו			
1,547	210	4,084	2,723
הכנסות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾			
1,547	210	4,084	2,723
סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים מהשקעה באיגרות חוב:			
-	5	10	53
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ⁽¹⁾			
(58)	(14)	(137)	(31)
הפסדים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾			
-	(5)	-	(5)
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾			
(58)	(14)	(127)	17
סך-הכל מהשקעה באיגרות חוב הפרשי שער, נטו			
(1,370)	(206)	(3,506)	(2,911)
רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות:			
22	50	102	93
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר			
-	-	-	(1)
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר			
(8)	(5)	(42)	(8)
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר			
5	6	9	11
דיבידנד ממניות שאינן למסחר			
56	(22)	61	(40)
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽⁵⁾			
-	-	-	15
רווח ממכירת מניות ופעילות של חברות מוחזקות			
75	29	130	70
סך-הכל מהשקעה במניות רווחים, נטו בגין הלוואות שנמכרו			
-	3	-	4
סך-כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
194	22	581	(97)
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר⁽⁶⁾:			
117	117	378	186
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר			
3	-	(28)	68
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾			
(2)	12	(8)	12
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾			
118	129	342	266
סך-הכל מפעילויות מסחר⁽⁶⁾			
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון:			
76	68	214	189
חשיפת ריבית			
44	49	135	65
חשיפת מטבע חוץ			
(2)	12	(7)	12
חשיפה למניות			
118	129	342	266
סך-הכל לפי חשיפת סיכון			
312	151	923	169
סך-כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית			
הערות:			
(1)	(19)	(26)	(11)
מזה, חלק הפסדים הקשורים לאיגרות חוב למסחר שעדין מוחזקות ליום המאזן			
(2)	(2)	22	14
מזה, חלק רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדין מוחזקות ליום המאזן			
(3)			
סווג מרווח כולל אחר מצטבר, ראו ביאור 4:			
(4)	(58)	(14)	17
מזה, רווחים (הפסדים) נטו, מהשקעה באיגרות חוב			
(5)			
למעט השפעת יחסי גידור.			
(6)			
כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.			
(7)			
להכנסות ריבית מהשקעה באיגרות חוב למסחר, ראו ביאור 2 לעיל.			
(7)			
לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.			

3א. רווח למניה רגילה

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה					
שהסתיימה ב-31	לתשעת החודשים	לשלושת החודשים			
בדצמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	בספטמבר	ב-30	בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים					
רווח נקי למניה					
3,495	2,556	3,273	893	817	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
באלפים					
רווח נקי למניה:					
ממוצע משוקלל של מניות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב:					
1,164,017	1,164,017	1,237,011	1,237,011	1,237,011	יתרה לתחילת תקופה
55,396	49,465	-	-	-	מניות שהונפקו במהלך השנה ⁽¹⁾
1,219,413	1,213,482	1,237,011	1,237,011	1,237,011	ממוצע משוקלל של מניות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב, ששימש לחישוב
2.87	2.11	2.65	0.72	0.66	הרווח הנקי למניה
רווח נקי למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)					

הערה:

(1) כמתואר בביאור 24 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

בהתאם לכללים, האופציות שהוקצו לנושאי משרה ולעובדים בכירים (כמפורט בביאור 24 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022) לא הובאו בחשבון בתקופת הדיווח בחישוב הרווח המדולל למניה.

בתקופות הדיווח לא היו בבנק ניירות ערך עם השפעה מדללת.

4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס ואחרי השפעת המס

בלתי מבוקר					
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022		2023			
לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני
מס	המס	מס	מס	המס	מס
במיליוני שקלים חדשים					
השינויים במרכיבי הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
(276)	127	(403)	(145)	61	(206)
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
25	(12)	37	54	(22)	76
הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה ששוויו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
(251)	115	(366)	(91)	39	(130)
התאמות מתרגום					
התאמות מתרגום דוחות כספיים ^(א)					
51	-	51	162	-	162
51	-	51	162	-	162
גידור תזרימי מזומנים					
הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים					
(7)	3	(10)	(2)	1	(3)
הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים ששוויו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
2	-	2	4	(2)	6
(5)	3	(8)	2	(1)	3
הטבות לעובדים					
רווח אקטוארי נטו					
50	(24)	74	61	(33)	94
הפסדים נטו ששוויו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
18	(11)	29	9	(4)	13
68	(35)	103	70	(37)	107
סך-כל השינוי נטו במהלך התקופה	83	(220)	143	1	142
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
1	-	1	2	(1)	3
סך-כל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
(138)	83	(221)	141	2	139
סך-כל השינוי נטו במהלך התקופה					

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס ואחרי השפעת המס (המשך)

מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר	
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		לשנת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		2022		2023		2022	
לפני	השפעת	לפני	השפעת	לפני	השפעת	לפני	השפעת	לפני	השפעת
מס	המס	מס	המס	מס	המס	מס	המס	מס	המס
במיליוני שקלים חדשים									
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:									
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן									
(1,651)	797	(2,448)	(1,621)	778	(2,399)	(224)	88	(312)	
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן									
הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה ששווה מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾									
89	(42)	131	10	(5)	15	129	(52)	181	
(1,562)	755	(2,317)	(1,611)	773	(2,384)	(95)	36	(131)	
התאמות מתרגום									
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽³⁾									
484	-	484	512	-	512	404	-	404	
484	-	484	512	-	512	404	-	404	
גידור תזרימי מזומנים									
הפסדים נטו בגין גידור תזרימי מזומנים									
(22)	9	(31)	(20)	8	(28)	(6)	3	(9)	
הפסדים נטו בגין גידור תזרימי מזומנים ששווה מחדש לדוח רווח והפסד ⁽⁵⁾									
3	(1)	4	1	-	1	11	(5)	16	
(19)	8	(27)	(19)	8	(27)	5	(2)	7	
הטבות לעובדים									
רווח אקטוארי נטו									
290	(147)	437	336	(168)	504	70	(37)	107	
73	(38)	111	44	(24)	68	25	(12)	37	
363	(185)	548	380	(192)	572	95	(49)	144	
734	578	(1,312)	(738)	589	(1,327)	409	(15)	424	
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:									
4	(1)	5	6	(2)	8	2	(1)	3	
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:									
(738)	579	(1,317)	(744)	591	(1,335)	407	(14)	421	

הערות:

- (1) כולל התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברה מאוחדת - דיסקונט בנקורפ אינק., אשר מטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור על הכנסות מימון שאינן מריבית.
(3) הסכום לפני מס סווג להוצאות אחרות.
(4) כמתואר בביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.
(5) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות והוצאות ריבית.

5. ניירות ערך

א. הרכב הסעיף

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
הערך במאזן	עלות מופחתת	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות
במיליוני שקלים חדשים				

(1) איגרות חוב המוחזקות לפדיון^(א)

איגרות חוב ומלוות:

של ממשלת ישראל ^(א)	9,964	9,964	-	987	8,977
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	3,796	3,796	-	567	3,229
של אחרים זרים ^(א)	66	66	-	8	58
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	13,826	13,826	-	1,562	12,264

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ^(א)
במיליוני שקלים חדשים				

(2) איגרות חוב זמינות למכירה^(א)

איגרות חוב ומלוות:

של ממשלת ישראל ^(א)	16,173	16,834	18	679	16,173
של ממשלות זרות	4,526	4,666	-	140	4,526
של מוסדות פיננסיים בישראל	85	89	-	4	85
של מוסדות פיננסיים זרים	543	537	7	1	543
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	6,425	7,234	5	814	6,425
של אחרים בישראל	316	353	-	37	316
של אחרים זרים ^(א)	1,839	1,849	23	33	1,839
סך-הכל איגרות חוב הזמינות למכירה	29,907	31,562	53	1,708	29,907

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
הערך במאזן	עלות	הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו
במיליוני שקלים חדשים				

(3) השקעה במניות שאינן למסחר	1,934	1,793	(4)153	(4)12	1,934
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	1,773	1,701	72	-	1,773
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	45,667	47,181			44,105

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

5. ניירות ערך (המשך) א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן ^(י)
מהתאמות לשווי הוגן				
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
6,565	6,590	-	25	6,565
82	82	-	-	82
7	8	-	1	7
6,654^(א)	6,680	-	26	6,654
59	37	24	2	59
6,713	6,717	24^(א)	28^(א)	6,713
52,380	53,898			50,818

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים "ברוח כולל אחר מצטבר".
- (3) מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (6) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שסכום ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2023 הינו זניח.
- (7) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 30 בספטמבר 2023 לא נדרשה הפרשה כאמור.
- (8) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת, מהתיק לפידיון בעלות מופחתת של 4,355 מיליון ש"ח, מהתיק הזמין בשווי שוק של 3,022 מיליון ש"ח ומהתיק למסחר בשווי שוק של 4,290 מיליון ש"ח.
- (9) כמתואר בביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון^(א)				
איגרות חוב ומלוות:				
11,323	11,323	1	769	10,555
3,245	3,245	-	378	2,867
94	94	-	8	86
14,662	14,662^(א)	1	1,155	13,508

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

5. ניירות ערך (המשך) א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(2) איגרות חוב זמינות למכירה ⁽¹⁾				
איגרות חוב ומלוות:				
12,114	12,716	92	694	12,114
של ממשלת ישראל ⁽⁹⁾				
4,426	4,584	-	158	4,426
של ממשלות זרות				
88	92	-	4	88
של מוסדות פיננסיים בישראל				
473	491	1	19	473
של מוסדות פיננסיים זרים				
5,537	6,188	-	651	5,537
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
398	424	1	27	398
של אחרים בישראל				
1,643	1,696	7	60	1,643
של אחרים זרים ⁽⁸⁾				
24,679⁽⁸⁾	26,191	101⁽²⁾	1,613⁽²⁾	24,679
סך-הכל איגרות חוב הזמינות למכירה				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
הערך במאזן				
עלות				
הוגן				
ההתאמות לשווי				
ההתאמות לשווי				
הפסדים שטרם מומשו				
שווי הוגן ⁽³⁾				
במיליוני שקלים חדשים				
1,865	1,805	98 ⁽⁴⁾	38 ⁽⁴⁾	1,865
(3) השקעה במניות שאינן למסחר				
1,664	1,630	34	-	1,664
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין				
41,206	42,658			40,052
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
הערך במאזן				
עלות מופחתת (במניות-עלות)				
הוגן				
ההתאמות לשווי				
ההתאמות לשווי				
הפסדים שטרם מומשו				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
1,322	1,332	-	10	1,322
של ממשלת ישראל				
77	77	-	-	77
של ממשלות זרות				
9	10	-	1	9
של אחרים בישראל				
1,408⁽⁸⁾	1,419	-	11	1,408
סך-הכל איגרות חוב				
19	5	16	2	19
מניות				
1,427	1,424	16⁽⁴⁾	13⁽⁴⁾	1,427
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
42,633	44,082			41,479
סך-הכל ניירות ערך				

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים "ברוח כולל אחר מצטבר".
- (3) מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (6) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שסכום ההפרשה ליום 30 בספטמבר 2022 הינו זניח.
- (7) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 30 בספטמבר 2022 לא נדרשה הפרשה כאמור.
- (8) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בבנק, מהתיק לפידיון בעלות מופחתת של 605 מיליון ש"ח, מהתיק הזמין בשווי שוק של 1,892 מיליון ש"ח ומהתיק למסחר בשווי שוק של 768 מיליון ש"ח.
- (9) כמתואר בביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

5. ניירות ערך (המשך) א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
הערך במאזן	עלות מופחתת	לשווי הוגן	לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב המוחזקות לפדיון⁽¹⁾				
איגרות חוב ומלוות:				
11,497	11,497	1	843	10,655
של ממשלת ישראל ⁽¹⁾				
3,257	3,257	1	408	2,850
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
93	93	-	4	89
של אחרים זרים ⁽¹⁾				
14,847	14,847	2	1,255	13,594
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון				
(2) איגרות חוב זמינות למכירה⁽²⁾				
איגרות חוב ומלוות:				
12,625	12,625	57	683	12,625
של ממשלת ישראל ⁽¹⁾				
5,375	5,375	3	135	5,375
של ממשלות זרות				
89	89	-	5	89
של מוסדות פיננסיים בישראל				
549	549	5	12	549
של מוסדות פיננסיים זרים				
5,155	5,155	1	657	5,155
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
384	384	1	31	384
של אחרים בישראל				
1,681	1,681	13	43	1,681
של אחרים זרים ⁽¹⁾				
25,858	25,858	80	1,566	25,858
סך-הכל איגרות חוב הזמינות למכירה				
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר				
מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
הערך במאזן	עלות	הוגן	ההתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
1,767	1,692	85 ⁽⁴⁾	10 ⁽⁴⁾	1,767
(3) השקעה במניות שאינן למסחר				
1,637	1,603	34	-	1,637
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין				
42,472	43,883			41,219
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר				

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

5. ניירות ערך (המשך) א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
2,206	2,218	-	12	2,206
76	76	-	-	76
14	15	-	1	14
2,296⁽⁸⁾	2,309	-	13	2,296
26	4	24	2	26
2,322	2,313	24⁽⁴⁾	15⁽⁴⁾	2,322
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
44,794	46,196			43,541
סך-הכל ניירות ערך				

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים "ברווז כולל אחר מצטבר".
- (3) מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (6) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שסכום ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2022 הינו זניח.
- (7) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 31 בדצמבר 2022 לא נדרשה הפרשה כאמור.
- (8) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בבנק, מהתיק לפידיון בעלות מופחתת של 808 מיליון ש"ח, מהתיק הזמין בשווי שוק של 2,282 מיליון ש"ח ומהתיק למסחר בשווי שוק של 976 מיליון ש"ח.
- (9) כמתואר בביאור 12 יג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

5. ניירות ערך (המשך)

ב. עלות מופחתת והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב מוחזקות לפדיון אשר נמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש - מאוחד

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2023							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת	
0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

237	34	-	34	8,731	670	283	953
809	25	-	25	2,987	267	275	542
27	1	-	1	38	7	-	7
1,073	60	-	60	11,756	944	558	1,502

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2022							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת	
0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

8,794	393	14	407	1,862	341	21	362
2,415	275	27	302	824	66	10	76
65	8	-	8	-	-	-	-
11,274	676	41	717	2,686	407	31	438

מבוקר							
31 בדצמבר 2022							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת		עלות מופחתת	
0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%	0-20%	20-40%
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

8,825	456	13	469	1,802	352	22	374
1,407	152	21	173	1,714	175	60	235
63	4	-	4	-	-	-	-
10,295	612	34	646	3,516	527	82	609

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה אשר נמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש - מאוחד

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2023							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב זמינות למכירה

איגרות חוב ומלוות:

583	103	480	6,151	96	17	79	9,582	של ממשלת ישראל
87	-	87	1,554	53	-	53	2,592	של ממשלות זרות
4	-	4	68	-	-	(1)	17	של מוסדות פיננסיים בישראל
1	-	1	26	-	-	(1)	52	של מוסדות פיננסיים זרים
764	495	269	4,078	50	-	50	1,472	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
36	-	36	267	1	-	1	25	של אחרים בישראל
24	8	16	367	9	-	9	436	של אחרים זרים
1,499	606	893	12,511	209	17	192	14,176	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2022							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב זמינות למכירה

איגרות חוב ומלוות:

206	7	199	1,474	488	85	403	5,451	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	158	-	158	4,427	של ממשלות זרות
-	-	-	-	4	-	4	86	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	19	-	19	327	של מוסדות פיננסיים זרים
274	99	175	1,283	377	18	359	4,209	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	(1)	4	27	-	27	311	של אחרים בישראל
-	-	-	-	60	7	53	1,234	של אחרים זרים
480	106	374	2,761	1,133	110	1,023	16,045	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה

מבוקר							
31 בדצמבר 2022							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סך-הכל	20-40%	0-20%	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים							

איגרות חוב זמינות למכירה

איגרות חוב ומלוות:

203	17	186	1,588	480	49	431	5,576	של ממשלת ישראל
78	-	78	1,419	57	-	57	2,018	של ממשלות זרות
-	-	-	-	5	-	5	89	של מוסדות פיננסיים בישראל
2	-	2	40	10	-	10	309	של מוסדות פיננסיים זרים
424	260	164	1,924	233	-	233	3,035	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	(1)	3	31	-	31	294	של אחרים בישראל
7	-	7	61	36	-	36	1,050	של אחרים זרים
714	277	437	5,035	852	49	803	12,371	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

- ד. תיק ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2023 כולל השקעה בניירות ערך מגובי נכסים, בעיקר איגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) אשר מוחזקות בעיקר בידי חברה מאוחדת בחו"ל. פרטים בדבר המונחים "נייר ערך המגובה במשכנתא MBS", תיעול השקעות נדל"ן למשכנתאות (REMIC – real estate mortgage investment conduit), MBS מפוצלות (Stripped MBS), ניירות ערך מסוג העבר באמצעות – "Mortgage Pass Through" והתחייבויות משכנתא מובטחות – "Collateralized Mortgage Obligation CMO" הובאו בביאור 12 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.
- ה. בתיק הזמין למכירה נכללו איגרות חוב קונצרניות בהיקף כולל של 2,783 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022: 2,703 מיליון ש"ח). יתרת איגרות החוב האמורות כללה, ליום 30 בספטמבר 2023, הפסדים שטרם מומשו, נטו, בסך של 45 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2022: 72 מיליון ש"ח רווחים שטרם מומשו, נטו).
- ו. **הפסדים שטרם מומשו**
איגרות חוב זמינות למכירה. כיוון שאין בכוונת הבנק וחברות הבת הרלבנטיות למכור איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש, לא הוכרה בגין ירידת ערך בדוח רווח והפסד. כמו כן, בהתבסס על ההערכה שבוצעה, הבנק וחברות הבת הרלבנטיות לא הכירו בהפרשה להפסדי אשראי בגין איגרות החוב האמורות.
- איגרות חוב מוחזקות לפידיון.** הבנק וחברות הבת הרלבנטיות לא הכירו בהפרשה להפסדי אשראי בגין מרבית איגרות החוב בתיק המוחזק לפידיון, בעיקרן איגרות חוב של ממשלת ישראל ואיגרות חוב מגובות משכנתאות. ליום 30 בספטמבר 2023, קיימת הפרשה להפסדי אשראי בגין איגרות חוב אחרות בסכום זניח.
- ז. **הצגה בשווי הוגן.** ביתרת ניירות הערך לימים 30 בספטמבר 2023, 30 בספטמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2022, נכללו ניירות ערך בסך של 36,757 מיליון ש"ח, 27,971 מיליון ש"ח ו-28,251 מיליון ש"ח, בהתאמה, שהוצגו בשווי הוגן.

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2023			
רווחים	הפסדים	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות	מהתאמות	לשווי	לשווי
עלות מופחתת	הוגן ⁽¹⁾	הוגן ⁽¹⁾	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה⁽²⁾			
223	-	19	204
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
168	-	10	158
איגרות חוב בערבות GNMA			
55	-	9	46
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
5,249	-	784	4,465
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
5,249	-	784	4,465
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
5,472	-	803	4,669
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון⁽³⁾			
36	-	4	32
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
8	-	-	8
איגרות חוב בערבות GNMA			
28	-	4	24
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
3,760	-	563	3,197
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
3,760	-	563	3,197
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
3,796	-	567	3,229
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
9,268	-	1,370	7,898
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
1,762	5	11	1,756
2. סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
1,762	5	11	1,756
מזה איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
11,030	5	1,381	9,654
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערות:

(1) איגרות חוב זמינות למכירה – רווח כולל אחר מצטבר.

(2) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 30 בספטמבר 2023 לא נדרשה הפרשה כאמור.

5. ניירות ערך (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים (המשך)

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2022			
עלות מופחתת	לשווי הוגן ⁽¹⁾	לשווי הוגן ⁽²⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה⁽²⁾			
270	-	21	249
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
210	-	12	198
איגרות חוב בערבות GNMA			
60	-	9	51
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
4,461	-	566	3,895
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-MBS STRIPPED):			
4,461	-	566	3,895
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
4,731	-	587	4,144
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון⁽²⁾			
41	-	3	38
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
8	-	-	8
איגרות חוב בערבות GNMA			
33	-	3	30
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
3,204	-	375	2,829
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-MBS STRIPPED):			
3,204	-	375	2,829
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
3,245	-	378	2,867
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
7,976	-	965	7,011
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
1,457	-	64	1,393
2. סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
1,455	-	64	1,391
מזה איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
2	-	-	2
מזה איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
9,433	-	1,029	8,404
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערות:

(1) איגרות חוב זמינות למכירה - רווח כולל אחר מצטבר.

(2) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 30 בספטמבר 2022 לא נדרשה הפרשה כאמור.

5. ניירות ערך (המשך)

ה. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים (המשך)

מבוקר			
31 בדצמבר 2022			
עלות מופחתת	לשווי הוגן ⁽¹⁾	לשווי הוגן ⁽²⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות
לשווי הוגן ⁽¹⁾	לשווי הוגן ⁽²⁾	לשווי הוגן ⁽²⁾	לשווי הוגן ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה⁽³⁾			
251	-	17	234
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
194	-	10	184
איגרות חוב בערבות GNMA			
57	-	7	50
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
4,053	1	581	3,473
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
4,053	1	581	3,473
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
4,304	1	598	3,707
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון⁽⁴⁾			
39	-	2	37
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
8	-	-	8
איגרות חוב בערבות GNMA			
31	-	2	29
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
3,218	1	406	2,813
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
3,217	1	406	2,812
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
3,257	1	408	2,850
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
7,561	2	1,006	6,557
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
1,507	-	59	1,448
2. סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
1,506	-	59	1,447
מזה איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
1	-	-	1
מזה איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
9,068	2	1,065	8,005
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערות:

(1) איגרות חוב זמינות למכירה - רווח כולל אחר מצטבר.

(2) לא נכללו נתונים בדבר יתרת הפרשה להפסדי אשראי כיוון שליום 31 בדצמבר 2022 לא נדרשה הפרשה כאמור.

5. ניירות ערך (המשך)

ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2023			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה			
א. איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
10	144	(1)	14
איגרות חוב בערבות GNMA			
9	46	-	-
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
19	190	-	14
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC , CMO ו-STRIPPED MBS):			
734	2,951	50	1,458
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
734	2,951	50	1,458
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
753	3,141	50	1,472
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
2. איגרות חוב מוחזקות לפידיון			
א. איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
(1)	4	(1)	4
איגרות חוב בערבות GNMA			
4	23	(1)	1
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
4	27	-	5
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC , CMO ו-STRIPPED MBS):			
538	2,418	25	779
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
538	2,418	25	779
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
542	2,445	25	784
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
1,295	5,586	75	2,256
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
11	937	-	-
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
11	937	-	-
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			
1,306	6,523	75	2,256

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

בלתי מבוקר			
30 בספטמבר 2022			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם שוי	הפסדים שטרם שוי	הפסדים שטרם שוי	הפסדים שטרם שוי
הוגן	מומש	הוגן	מומש
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה			
א. איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
איגרות חוב בערבות GNMA		191	12
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC		51	9
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות		242	21
ב. איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם		2,754	301
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים		2,754	1,106
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)		2,996	1,106
2. איגרות חוב מוחזקות לפידיון			
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
איגרות חוב בערבות GNMA		3	(1)
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC		1	(1)
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות		4	28
איגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם		2,109	302
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים		2,109	720
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)		2,113	748
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)		5,109	1,854
2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
איגרות חוב מובטחות מסוג CLO		1,213	55
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)		1,213	177
סך-הכל איגרות חוב מגובי משכנתאות ומגובות נכסים		6,322	2,031

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ט. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

מבוקר			
31 בדצמבר 2022			
פחות מ- 12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
במיליוני שקלים חדשים			

1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):

ניירות ערך זמינים למכירה

א. איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):

184	10	-	-	איגרות חוב בערבות GNMA
25	2	25	5	איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC
209	12	25	5	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות

ב. איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC , CMO ו-STRIPPED MBS):

1,700	174	1,616	407	איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם
1,700	174	1,616	407	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים
1,909	186	1,641	412	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)

איגרות חוב מוחזקות לפידיון

איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):

6	(1)	-	-	איגרות חוב בערבות GNMA
1	(1)	28	2	ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC
7	-	28	2	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות מסוג העבר באמצעות

איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC , CMO ו-STRIPPED MBS):

1,227	173	1,451	233	איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם
1,227	173	1,451	233	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים
1,234	173	1,479	235	סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)
3,143	359	3,120	647	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)

2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)

1,125	47	283	12	איגרות חוב מובטחות מסוג CLO
1	(1)	-	-	איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS
1,126	47	283	12	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)
4,269	406	3,403	659	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

י. מידע לגבי איגרות חוב בעייתיות

30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022	
במיליוני שקלים חדשים			
-	1	1	יתרת חוב רשומה של איגרות חוב בעייתיות שאינן צוברות הכנסות ריבית

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

חובות – בביאור זה: אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.

יצוין כי בביאור 14 מובאים הפרטים הכלולים בביאור זה, והרחבה שלהם.

1. חובות, איגרות חוב לפדיון חמיניות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2023					
אשראי לציבור					
מסחריים	לדיוור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים, ממשלות, איגרות חוב לפדיון חמיניות למכירה
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
148,127	367	1,185	149,679	53,654	203,333
10,159 ⁽¹⁾	68,665	33,960	112,784	92	112,876
158,286	69,032	35,145	262,463	53,746	316,209
מזה:					
1,783	243	183	2,209	-	2,209
83	-	47	130	-	130
5,813	94	457	6,364	-	6,364
7,679	337	687	8,703	-	8,703
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,482	6	5	2,493	27	2,520
381	288	872	1,541	-	1,541
2,863	294	877	4,034	27	4,061
328	13	94	435	-	435
461	1	76	538	-	538

הערה:

(1) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרויקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, איגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2022					
אשראי לציבור					
בנקים, ממשלות	אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה ⁽²⁾	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר ⁽²⁾	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽²⁾	מסחריות ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
182,434	47,720	134,714	1,906	311	132,497
שנבדקו על בסיס פרטי					
105,318	-	105,318	31,807	63,130	10,381 ⁽¹⁾
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
287,752	47,720	240,032	33,713	63,441	142,878
סך-הכל חובות					
מזה:					
1,523	-	1,523	110	233	1,180
חובות לא צוברים					
109	-	109	40	-	69
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
3,924	-	3,924	344	73	3,507
חובות בעייתיים אחרים					
5,556	-	5,556	494	306	4,756
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
1,934	31	1,903	25	12	1,866
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,248	-	1,248	715	235	298
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
3,182	31	3,151	740	247	2,164
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
298	-	298	43	9	246
מזה: בגין חובות לא צוברים					
308	-	308	99	1	208
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

הערה:

- (1) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך של 202 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לוויים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בוונות מצויים בהליכי בניה.
- (2) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, איגרות חוב לפדיון חמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2022					
אשראי לציבור					
מסחריים ⁽¹⁾	לדיור	אחר	סך-הכל	למכירה	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
134,873	336	1,458	136,667	47,453	184,120
שנבדקו על בסיס פרטני					
9,989 ⁽¹⁾	64,989	32,643	107,621	-	107,621
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
144,862	65,325	34,101	244,288	47,453	291,741
מזה:					
1,210	229	81	1,520	-	1,520
חובות לא צוברים					
70	-	45	115	-	115
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
4,592	84	392	5,068	-	5,068
חובות בעייתיים אחרים					
5,872	313	518	6,703	-	6,703
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
1,909	13	22	1,944	29	1,973
שנבדקו על בסיס פרטני					
303	253	709	1,265	-	1,265
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
2,212	266	731	3,209	29	3,238
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
205	13	30	248	-	248
מזה: בגין חובות לא צוברים					
268	1	128	397	-	397
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

הערה:

(1) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 218 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	למכירה	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים						
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2023	2,822	302	908	4,032	36	4,068
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	464	10	126	600	(4)	596
מחיקות חשבונאיות	(102)	(1)	(140)	(243)	-	(243)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	61	-	70	131	-	131
מחיקות חשבונאיות, נטו	(41)	(1)	(70)	(112)	-	(112)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	9	1	(1)	9	-	9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023	3,254	312	963	4,529	32	4,561
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	391	18	86	495	5	500
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022	2,390	254	803	3,447	30	3,477
הוצאות בגין הפסדי אשראי	41	12	50	103	3	106
מחיקות חשבונאיות	(96)	-	(81)	(177)	-	(177)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	94	-	62	156	-	156
מחיקות חשבונאיות, נטו	(2)	-	(19)	(21)	-	(21)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	4	-	-	4	-	4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022	2,433	266	834	3,533	33	3,566
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	269	19	94	382	2	384
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	2,525	285	821	3,631	31	3,662
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾	16	-	34	50	-	50
הוצאות בגין הפסדי אשראי	810	27	273	1,110	2	1,112
מחיקות חשבונאיות	(299)	(2)	(375)	(676)	(1)	(677)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	179	-	211	390	-	390
מחיקות חשבונאיות, נטו	(120)	(2)	(164)	(286)	(1)	(287)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	23	2	(1)	24	-	24
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023	3,254	312	963	4,529	32	4,561
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	391	18	86	495	5	500
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)	2,258	258	773	3,289	22	3,311
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾	183	(32)	-	151	9	160
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	46	129	175	2	177
מחיקות חשבונאיות	(266)	(7)	(262)	(535)	-	(535)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	223	-	193	416	-	416
מחיקות חשבונאיות, נטו	(43)	(7)	(69)	(119)	-	(119)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	35	1	1	37	-	37
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022	2,433	266	834	3,533	33	3,566
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	269	19	94	382	2	384

הערה:

(1) חברת כאל יישמה לראשונה את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) החל מיום 1 בינואר 2023, ראו ביאור 1(ה).

7. פקדונות הציבור

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
בישראל		
לפי דרישה:		
79,535 ⁽¹⁾	86,320 ⁽¹⁾	63,113
37,944 ⁽¹⁾	39,836 ⁽¹⁾	34,147
117,479	126,156	97,260
139,379	128,923	163,556
256,858	255,079	260,816
סך-הכל לפי דרישה		
לזמן קצוב		
256,858	255,079	260,816
סך-הכל פקדונות בישראל*		
* מזה:		
116,356	115,595	118,604
29,655	33,525	32,222
110,847	105,959	109,990
מחוץ לישראל		
לפי דרישה:		
6,622	8,313	4,944
20,968	20,318	23,219
27,590	28,631	28,163
7,845	6,936	9,456
35,435	35,567	37,619
292,293	290,646	298,435
סך-הכל פקדונות מחוץ לישראל		
סך-הכל פקדונות הציבור		

הערה:

(1) החל בדוחות הביניים ליום 30 ביוני 2023, בפקדונות אשר נושאים ריבית על חלק מהפקדון, רק החלק מהפקדון שנושא ריבית מוצג במסגרת פקדונות נושאי ריבית והיתרה במסגרת פקדונות שאינם נושאים ריבית. מספרי השוואה סווגו מחדש בהתאם.

ב. פקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
יתרה		
במיליוני שקלים חדשים		
96,125	95,666	96,043
69,671	69,360	70,444
43,702	43,953	44,484
34,338	32,228	34,664
48,457	49,439	52,800
292,293	290,646	298,435
סך-הכל		

8. הטבות לעובדים

א. פירוט הטבות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31	30 בספטמבר	בדצמבר
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה:		
2,644	2,703	2,640
סכום ההתחייבות		
1,219	1,231	1,273
השווי ההוגן של נכסי התוכנית		
1,425	1,472	1,367
עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית שנכלל בסעיף התחייבויות אחרות		
סכומים שנכללו בסעיף התחייבויות אחרות:		
562	526	529
הטבות לגימלאים לאחר פרישה		
142	153	150
חופשה		
7	7	7
מחלה		
2,136	2,158	2,053
סך-כל עודף ההתחייבויות שנכלל בסעיף התחייבויות אחרות		
30	35	33
מזה - בגין הטבות לעובדים בחו"ל		

ב. תוכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

מבוקר	בלתי מבוקר								
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר							
2022	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	במיליוני שקלים חדשים
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת התקופה									
677	3,180	677	562	3,180	2,644	554	557	2,756	2,692
8	117	6	4	88	74	2	1	29	26
13	81	12	18	57	83	4	6	23	28
(106)	(542)	(148)	(32)	(544)	(69)	(26)	(26)	(84)	(72)
שינויים בשערי החליפין של מטבע חוץ									
3	-	3	2	-	-	-	1	-	-
(33)	(172)	(24)	(25)	(58)	(92)	(8)	(10)	(21)	(34)
-	(20)	-	-	(20)	-	-	-	-	-
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה									
562	2,644	526	529	2,703	2,640	526	529	2,703	2,640
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה⁽¹⁾									
562	2,272	526	529	2,307	2,273	526	529	2,307	2,273

הערה:

(1) המחויבות בגין הטבה מצטברת שונה מהמחויבות בגין הטבה חזויה בכך שהיא אינה כוללת הנחות כלשהן בדבר רמות התגמול העתידיות.

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

1.2 שינוי בשווי הוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר			
לשנה	לשלושת החודשים	לשלושת החודשים	לשלושת החודשים	לשלושת החודשים
שהסתיימה ב-31 בדצמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר
2022	2022	2023	2022	2023
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים				
1,384	1,384	1,219	1,253	1,264
(135)	(128)	51	(18)	11
26	19	19	6	6
(53)	(41)	(16)	(10)	(8)
(3)	(3)	-	-	-
1,219	1,231	1,273	1,231	1,273
(1,425)	(1,472)	(1,367)	(1,472)	(1,367)

1.3 סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר			
31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2022	2022	2023	2022	2023
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים				
(562)	(1,425)	(526)	(529)	(1,472)
(562)	(1,425)	(526)	(529)	(1,472)

1.4 סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המס

מבוקר	בלתי מבוקר			
31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2022	2022	2023	2022	2023
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים				
(22)	(665)	21	8	(682)
(1)	-	(1)	(1)	-
(23)	(665)	20	7	(682)

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

1.5 תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר	
31	30 בספטמבר	
בדצמבר		
2022	2022	2023
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
במיליוני שקלים חדשים		
2,154	2,189	2,154
1,068	1,067	1,109
מחויבות בגין הטבה מצטברת		
שווי הוגן של נכסי התוכנית		

1.6 תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
במיליוני שקלים חדשים		
2,644	2,703	2,640
1,219	1,231	1,273
מחויבות בגין הטבה חזויה		
שווי הוגן של נכסי התוכנית		

2. הוצאה לתקופה

2.1 רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת ולהפקדה מוגדרת

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה		
שהסתיימה ב-31 בדצמבר	לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר
2022	2022	2023
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
117	88	74
29	26	23
81	57	83
(73)	(55)	(45)
(20)	(20)	-
עלות שירות		
עלות ריבית		
תשואה חזויה על נכסי התוכנית		
אחר		
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:		
67	53	39
15	13	15
67	53	39
46	16	-
52	139	151
63	143	179
428	282	330
327	231	253
101	51	77
הפסד אקטוארי נטו		
סך-כל ההפחתות של סכומים שלא הוכרו		
46	16	-
52	139	151
63	143	179
428	282	330
327	231	253
101	51	77
סך-כל עלות ההטבה נטו		
210	143	179
428	282	330
327	231	253
101	51	77
סך-כל ההוצאה בגין תוכניות פנסיה להפקדה מוגדרת		
428	282	330
327	231	253
101	51	77
סך-כל ההוצאות בגין פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
327	231	253
101	51	77
מזה: ההוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות		
101	51	77
מזה: ההוצאות שנכללו בהוצאות אחרות		
הטבות לגימלאים לאחר פרישה		
8	6	4
2	1	2
13	12	18
עלות שירות		
עלות ריבית		
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:		
(1)	-	(2)
(1)	(1)	-
(1)	(1)	-
(2)	(1)	(2)
7	17	20
4	17	20
1	6	4
6	11	16
רווח אקטוארי נטו		
זיכוי שירות קודם		
סך-כל ההפחתות של סכומים שלא הוכרו		
7	17	20
4	17	20
1	6	4
6	11	16
סך-כל עלות ההטבה נטו		
1	6	4
6	11	16
מזה: ההוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות		
6	11	16
מזה: ההוצאות שנכללו בהוצאות אחרות		

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה (המשך)

2.2 שינויים בנכסי התוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס

מבוקר		בלתי מבוקר							
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר		לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר				לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
2022		2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
פיצויי פטורין, פרישה לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פטורין, פרישה לגימלאים לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה	פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה	פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה
במיליוני שקלים חדשים									
(106)	(331)	(148)	(32)	(358)	(75)	(26)	(26)	(48)	(68)
רווח אקטוארי נטו									
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי									
1	(67)	-	2	(53)	(39)	1	-	(15)	(13)
הפחתה של זיכוי בגין שירות קודם									
1	-	1	-	-	-	1	-	-	-
אחר, לרבות הפסד מצימצום או סילוק									
-	(46)	-	-	(16)	-	-	-	(16)	-
סך-הכל הוכר הפסד כולל אחר									
(104)	(444)	(147)	(30)	(427)	(114)	(24)	(26)	(79)	(81)
19	218	17	20	139	151	4	7	65	52
סך עלות ההטבה נטו⁽¹⁾									
סך-הכל הוכר בעלות ההטבה נטו וברווח (הפסד) כולל אחר									
(85)	(226)	(130)	(10)	(288)	37	(20)	(19)	(14)	(29)

הערה:

(1) ראו סעיף 2.1 לעיל.

3. הנחות

3.1 ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

3.1.1 ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2022		2022	2023	2022		2022	2023
הטבות לגימלאים לאחר פרישה				פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה			
1.76%-2.00%		1.42%-2.00%	1.97%-2.16%	1.64%-1.83%		1.57%-1.91%	1.88%-2.03%

שיעור היוון

3.1.2 ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות ההטבה נטו לתקופה

מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2022		2022	2023	2022		2022	2023
הטבות לגימלאים לאחר פרישה				פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה			
0.04%-1.49%		-0.42%-1.31%	1.81%-2.03%	0.46%-1.29%		0.09%-1.09%	1.69%-1.86%

שיעור היוון

8. הטבות לעובדים (המשך) ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות (המשך)

3.2 השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
קטון בנקודת אחוז אחת				גידול בנקודת אחוז אחת			
פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה				פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה			
הטבות לגימלאים לאחר פרישה				הטבות לגימלאים לאחר פרישה			
31	30 בספטמבר	31	30 בספטמבר	31	30 בספטמבר	31	30 בספטמבר
בדצמבר	2022	2023	2022	בדצמבר	2022	2023	2022
2022	2022	2023	2022	2022	2022	2023	2022
במיליוני שקלים חדשים							
43	105	39	228	228	212	(43)	(105)
						(38)	(237)
						(220)	(205)

ניתוח הרגישות כאמור מתייחס לבנק ולבנק מרכזי דסקונט, אשר מהווים למעלה מ-90% מסך המחויבות בגין הטבה חזויה.

4. תזרימי מזומנים

4.1 הפקדות

מבוקר	בלתי מבוקר	הפקדות בפועל	תחזית
לשנה	לשלושת החודשים	לתשעת החודשים	לשלושת החודשים
שהסתיימה	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר	שהסתיימו ב-30 בספטמבר
ב-31 בדצמבר	2022	2023	2022
2022	2022	2023	2023
פיצויי פטורין, פרישה ותשלומי קצבה			
במיליוני שקלים חדשים			
26	19	19	6
			6
			7

הערה:

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך יתרת שנת 2023.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

א. אימוץ הוראות באזל וו. פרטים בענין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 א', בדוח שנתי 2022.

ב. דרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור. בהתאם לתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, נדרש התאגיד הבנקאי להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. הדרישה כאמור הגדילה את סך דרישת ההון העצמי המינימלי בכ-0.19%. יצויין כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה כאמור לא תחול בגין הלוואות לדיור שאושרו החל מיום 19 במרץ 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה (31 בדצמבר 2021). הלוואות לדיור שאושרו החל מתחילת תוקף הוראת השעה ולא חלה לגביהן דרישת ההון הנוספת כאמור הסתכמו בסך של 17,245 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2023.

ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא מגבלות על מתן הלוואות לדיור, נקבע כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה ("הלוואה לכל מטרה").

ג. הקלות בגין תוכניות פרישה

(1) הקלות בגין תוכנית פרישה 2018. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית התייעלות 2018. עלויות בסך כולל של כ-145 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 95 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שני 2018 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון שלישי 2018, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 30 ביוני 2023 הופחתו מלוא העלויות שנוטרלו ובמועד זה הסתיימה תקופת ההקלות.

(2) הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. עלויות בסך כולל של כ-257 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 169 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שני 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון שלישי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 30 בספטמבר 2023 הופחתו עלויות בסך של 110 מיליון ש"ח.

(3) הקלות בגין הרחבת תוכנית פרישה 2020. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין הרחבת תוכנית פרישה 2020. עלויות בסך כולל של כ-238 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 157 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שלישי 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון רביעי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 30 בספטמבר 2023 הופחתו עלויות בסך של 94 מיליון ש"ח.

(4) הקלות בגין תוכנית פרישה 2020 בנק מרכזי דיסקונט. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק מרכזי דיסקונט הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. עלויות בסך כולל של כ-60 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 40 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח שנתי 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון רביעי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 30 בספטמבר 2023 הופחתו עלויות בסך של 24 מיליון ש"ח.

ד. הון לצורך חישוב יחס הון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
25,353 ⁽¹⁾	24,653 ⁽¹⁾	28,065 ⁽¹⁾
-	-	-
25,353	24,653	28,065
6,878	6,360	7,498
32,231	31,013	35,563

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים

הון רובד 1

הון רובד 2 לאחר ניכויים

סך-כל ההון הכולל

הערה:

(1) ראו סעיף ג' לעיל וסעיף ז' להלן.

ה. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
225,052	220,019	243,711
3,633	4,294	5,079
2,077	2,154	2,514
16,685	15,979	19,601
247,447	242,446	270,905

הערה:

(1) מסך היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 179 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2022: 276 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022: 252 מיליון ש"ח) בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות. כמו כן, ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 31 בדצמבר 2022 הופחתו סך של 963 מיליון ש"ח וסך של 555 מיליון ש"ח בהתאמה, בשל התאמות בגין הגדלת דרישות ההון בגין הלוואות בסיכון מוגבר המיועדות לרכישת קרקע.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

1. יחס הון לרכיבי סיכון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31	30 בספטמבר	
בדצמבר	2022	2023
באחוזים		
(א) במאוחד		
10.25	10.17	10.36
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.03	12.79	13.13
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.19	9.19	9.19
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾		
12.50	12.50	12.50
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
(ב) חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
11.07	10.86	12.13
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.66	13.68	14.55
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.22	9.21	9.23
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾		
12.50	12.50	12.50
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
2. דיסקונט בנקורפ אינק⁽¹⁾		
14.12	13.49	14.48
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
15.05	14.41	15.43
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
4.50	4.50	4.50
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית ⁽²⁾		
8.00	8.00	8.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית ⁽²⁾		
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
12.40	12.50	13.00
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.50	13.60	14.10
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
8.00	8.00	8.00
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
11.5	11.5	11.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) אי די בי ניו יורק כפופה לכללי ההון החדשים של באזל וו, המבוססים על הכללים הסופיים שפורסמו על ידי ה-FRB. יחסי ההון הינם כלהלן: 4.5% הון עצמי רובד 1 (CET1) לנכסי סיכון; 6.0% הון רובד 1 לנכסי סיכון; ו-8.0% הון כולל לנכסי סיכון.
- (3) בתוספת 0.19% בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור – ראו סעיף ו(ב) לעיל.
- (4) בתוספת 0.23% (ליום 30 בספטמבר 2022: 0.21%, ליום 31 בדצמבר 2022: 0.22%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיור – ראו סעיף ו(ב) לעיל.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)**1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)**

2. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס הון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
א. הון עצמי רובד 1		
25,478	24,718	28,391
הון עצמי		
(262)	(233)	(398)
הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1		
25,216	24,485	27,993
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים		
175	163	162
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים		
25	29	21
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים		
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים		
200	192	183
סך-הכל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות		
202	225	138
סך ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים		
135	135	117
25,353	24,653	28,065
סך הכל הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ב. הון רובד 1 נוסף		
-	-	-
הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים		
-	-	-
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ג. הון רובד 2		
3,942	3,483	4,311
מכשירים לפני ניכויים		
2,839	2,777	3,078
הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים		
97	100	109
זכויות מיעוט בחברת בת		
6,878	6,360	7,498
סך הון רובד 2 לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
6,878	6,360	7,498
סך-הכל הון רובד 2		

ח. השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, בגין הפסדי אשראי צפויים ובגין הלוואות בסיכון מוגבר המיועדות לרכישת קרקע,

על יחס הון עצמי רובד 1

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
באחוזים		
10.07	9.97	10.26
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות		
0.11	0.10	0.06
השפעת התאמות בגין תוכנית ההתייעלות ⁽¹⁾		
0.05	0.06	0.04
השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾		
0.02	0.04	-
השפעת התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע ⁽³⁾		
10.25	10.17	10.36
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		

הערות:

(1) ראו סעיפים ג' ו-ז' לעיל.

(2) התאמות בגין השפעת היישום הראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחדות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2025. ראו גם סעיף ז' לעיל.

(3) התאמות בגין השפעת היישום הראשונה של הוראות המפקח על הבנקים המתייחסות להגדלת דרישות ההון בגין הלוואות בסיכון מוגבר המיועדות לרכישת קרקע, אשר פחתו בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2023.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

2. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי. מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף.

הוראת שעה להקלה ביחס המינוף לאור משבר הקורונה. ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. העדכון עוסק בהקלה ביחס המינוף בתאגיד הבנקאי כך שיעמוד על 4.5% לתאגידים בנקאים שחלקם בשוק קטן מ-24%. זאת על מנת למנוע מצב שיחס המינוף יהווה חסם להעמדת אשראי בנקאי. הוראת השעה הוארכה מעת לעת. בחזר מיום 15 במאי 2022, הוארך תוקף ההקלה שנקבעה בעניין זה כך שתעמוד בתוקף עד ליום 30 ביוני 2024, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי הנדרש מתאגיד בנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ביום 16 בנובמבר 2023 פורסמה טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בה מוצע להאריך את תוקף ההקלה עד ליום 31 בדצמבר 2025.

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		

א. בנתוני מאוחד

25,353	24,653	28,065
הון רובד ⁽¹⁾		
412,180	410,083	435,632
סך החשיפות		

באחוזים		
6.2	6.0	6.4
יחס המינוף		
4.5	4.5	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

ב. חברות בת משמעותיות

1. בנק מרכזי לדיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו

5.9	5.7	7.3
יחס המינוף		
4.5	4.5	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

2. דיסקונט בנקורפ אינק

10.3	10.0	10.9
יחס המינוף		
4.0	4.0	4.0
יחס המינוף המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית		

3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

9.2	9.1	9.5
יחס המינוף		
4.5	4.5	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערה:

(1) להשפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים, ראו סעיפים 1 ו-1' ח' לעיל.

3. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

כללי. מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות. החישוב מתבצע על בסיס ממוצע תצפיות יומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח (פרט ל-כאל, לגביה החישוב התבצע על בסיס ממוצע תצפיות חודשיות).

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31		
בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
באחוזים		

א. בנתוני המאוחד

130.5	125.3	135.9
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

ב. בנתוני התאגיד הבנקאי

145.4	136.7	153.4
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

ג. חברות בת משמעותיות⁽¹⁾

134.2	135.1	145.4
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערה:

(1) ההוראה אינה חלה על חברות כרטיסי אשראי ולפיכך, לא מובאים נתונים המתייחסים לכאל. כמו כן, ההוראה אינה חלה על אי די בי ניו יורק.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)**4. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים**

כללי. החל מיום 31 בדצמבר 2021 הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומהתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
באחוזים		

א. בנתוני המאחד

יחס מימון יציב נטו	120.8	121.4	124.8
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100.0	100.0	100.0

ב. חברות בת משמעותיות**1. בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו**

יחס מימון יציב נטו	123.9	122.6	125.6
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100.0	100.0	100.0

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות**התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות**

מבוקר	בלתי מבוקר	
31	30 בספטמבר	
בדצמבר	2022	2023
במיליוני שקלים חדשים		
515	614	259
847	783	902

1. התקשרויות לרכישת בניינים וציוד¹⁾

2. התחייבויות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות וקרנות הון סיכון

הערה:

(1) בעיקר בגין הקמת קמפוס דיסקונט, ראו סעיף 5 להלן.

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות - המשך

3. תובענות שונות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

כמפורט בביאור 26 ג' 10 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ואו על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו.

סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות שלו, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) הסתכם ליום 30 בספטמבר 2023 בכ-743 מיליון ש"ח.

בביאור 26 ג', סעיפים 10-11, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022, הובא תיאור של הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה. בביאור 1 ד' 16 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 פורטו אמות המידה שעל פיהן מגדיר הבנק, דרך כלל, הליך משפטי כמהותי. להלן יובאו בתמצית עדכונים מהותיים בנוגע לתובענות מהותיות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

3.1 בביאור 26 ג' 10.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארה תובענה שהוגשה ביום 28 באפריל 2014 לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז נגד כאל וחברות כרטיסי אשראי אחרות, ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. עניינה של הבקשה הינה טענה לשני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המידי ("דביט") וכרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ביום 8 ביוני 2016 הוגשה בקשה חדשה, במסגרתה הוערך הנוק, ביחס לכלל הנתבעים, בסך של כ-7 מיליארד ש"ח.

בהמלצת בית המשפט, התקיימו מגעים בין הצדדים בניסיון להביא את התיק לסיום מוסכם. ביום 9 ביולי 2023 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בין המבקש לבין כאל וישראכרט. לאחר חתימת הסכם הפשרה עם כאל וישראכרט, הגיעה גם מקס להסדר עם המבקש. לאור תנאי ההסדר בין המבקש למקס, ביקשו כאל וישראכרט לתקן את הסדר הפשרה בהתאם, ועל הצדדים להגיש בקשה מתוקנת לאישור הסדר הפשרה. הצדדים הגישו בקשה מוסכמת ולפיה המועד להגשת הסדר הפשרה המתוקן יהיה בחלוף שבועיים מתום מצב החירום.

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- 3.2 בביאור 26 ג' 10.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארה תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, שהוגשו לבית משפט המחוזי בתל אביב-יפו נגד הבנק. בבקשה נטען כי הבנק גובה מלקוחות הזכאים לחסות תחת הגדרת "עסק קטן", עמלות שלא על פי תעריפון עסק קטן. עוד נטען כי הבנק לא גילה ללקוחותיו העסקיים את האפשרות להיות מסווגים כעסקים קטנים ואת המשמעות המעשית של סיווג זה, התנהלות שהובילה לגביית עמלות ביתר. המבקשים העמידו את סכום התביעה על סך של כ-261 מיליון ש"ח. ביום 10 בספטמבר 2023 הודיעו הצדדים כי כוונתם ליטול חלק בהליך גישור.
- 3.3 בביאור 26 ג' 10.5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארו ארבע תביעות ובקשות לאישור כתובענות ייצוגית שהוגשו נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בתל אביב. עניינן של הבקשות הינה תקלה בהתקנת שרת באפליקציית התשלומים PayBox, תקלה אשר לטענת המבקשים, גרמה להם נזקים. ביום 23 באוגוסט 2021 הוגשה בקשה מאוחדת בתיק אחד, וביום 29 באוגוסט 2021 נמחקו 3 הבקשות בתיקים האחרים. נקבע דיון הוכחות ליום 5 במרס 2024.
- 3.4 בביאור 26 ג' 10.6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארו כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית שהוגשו נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים, בבית המשפט המחוזי בתל אביב. המבקש טוען, בין היתר, כי הבנק מפר את חובת הסודיות הבנקאית בכך שהוא נותן דריסת רגל לתאגידים בינלאומיים כגון פייסבוק וגוגל לפלטפורמות הדיגיטליות שלו ומאפשר להם לאסוף מידע פרטי על לקוחות. המבקש מצוין כי לא ניתן להעריך את סכום הנזק שנגרם לחברי הקבוצה. ביום 27 בספטמבר 2023 הורה בית המשפט על מחיקת סעיפים מתגובת המבקשים לתשובת הבנקים וכן החליט כי יש לקבל את עמדת המאסדר לסוגיות שבמחלוקת. נקבע דיון ליום 3 בינואר 2024.
- 3.5 בביאור 26 ג' 10.7 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארה תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד בנק מרכזית דיסקונט שהוגשו ביום 16 בספטמבר 2020 בבית המשפט המחוזי בירושלים. לטענת המבקש, כתנאי למתן הלוואה בערבות מדינה, מחייב בנק מרכזית דיסקונט פתיחת פיקדון מכספי הלוואה המשועבד להבטחת החזר הלוואה, היינו שסכום הלוואה המתקבל בפועל הינו סכום הלוואה בניכוי סכום הפיקדון. עוד טוען המבקש כי מסמכי הלוואה אינם מציינים את גובה הריבית האפקטיבית הכוללת את כלל העמלות, הריביות והתשלומים אותם נדרש לשלם.
- הקבוצה אותה מבוקש לייצג הוגדרה כלהלן: "כל לקוח שנטל ב-7 השנים האחרונות הלוואה מאת המשיב, והריבית האפקטיבית שננקבה במסמכי הלוואה (כהגדרתה בחוזר המפקח על הבנקים – חוזר מס' 06-2140) לא כללה את כלל העמלות והתשלומים שעל הלקוח לשלם". המבקש העמיד את סכום תביעתם של כלל חברי הקבוצה על סך של כ-817 מיליון ש"ח אך צוין כי השווי המדויק יקבע לאחר קבלת החומר המצוי בידי בנק מרכזית דיסקונט.
- ביום 8 בדצמבר 2021, התקיים דיון ראשון, בעקבותיו הגיש המבקש הודעה לפיה הוא מקבל את הצעת בית המשפט לצמצם את בקשת האישור ומוותר על העילות הנוגעות להתניית שירות בשירות ולפיקדון הכספי.
- הצדדים מצויים במשא ומתן לפשרה.
4. נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות, אשר לדעת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, ואו על עמדת ההנהלות של החברות המאוחדות, אשר נסמכת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולפיכך לא נערכה בגינן הפרשה.
- 4.1 בביאור 26 ג' 11.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תוארו תביעה ובקשה לדחיית תשלום אגרה, אשר הוגשו ביום 19 בדצמבר 2019 לבית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו נגד הבנק ונגד 5 נתבעים נוספים. התביעה הוגשה על ידי בנק מסחרי באוקראינה Joint Stock Company Commercial Bank Privat Bank, ועניינה מעשי הונאה, מעילה ותרמית אשר בוצעו לטענת התובע על ידי מי שהיו בעלי השליטה של התובע והינם נתבעים בכתב התביעה.
- על פי הנטען בכתב התביעה, בעלי השליטה של התובע פעלו למתן הלוואות על ידי התובע לגופים אשר היו בשליטתם, וכספי הלוואות גולגלו דרך חשבוניות בנקים במטרה להסוות את מקורם, ולבסוף נגזלו לטובתם האישית של בעלי השליטה. עוד נטען, כי כחלק ממעשי המרמה וההונאה שבוצעו בהוראת בעלי השליטה, הוברח לישראל סך של כ-1.2 מיליארד דולר ארה"ב, באמצעות העברות כספיות מחשבון בנק בקפריסין של חברה שבבעלות בעלי השליטה לחשבונה בבנק. על פי המתואר בכתב התביעה, מדובר בהעברות כספיות שבוצעו בין השנים 2007 ל-2011. לטענת התובע, הבנק גרם לו נזק בכך שאפשר את ביצוע ההעברות הכספיות אל ומחוץ לבנק חזאת, לטענת התובע, בניגוד לחובות החלות עליו מכוח חוק איסור הלבנת הון בישראל.
- סכום התביעה כנגד כלל הנתבעים הועמד על סך של 2.1 מיליארד ש"ח.
- מאז הגשת התביעה, הדיונים בתיק מתקיימים, בעיקר, בסוגיות מקדמיות. בכלל האמור, בין היתר, נמשכו בחודשים פברואר-אפריל 2023 ההליכים בעניין בקשות הכפירה בסמכות שהגישו חלק מהנתבעים, אך בקשות הכפירה טרם הוכרעו. בהחלטתו מיום 28 למאי 2023 קיבל בית המשפט את בקשות הכפירה בסמכות וקבע כי ישראל אינה הפורום הראוי לבירור התביעה נגד המבקשים. ביום 13 בספטמבר 2023 הוגש ערעור על החלטה זו.
- 4.2 ביום 5 ביוני 2023 נמסרה לבנק בקשה לאשר תובענה ייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי-מרכז נגד בנק דיסקונט ובנקים נוספים ("הבקשה"). בבקשה נטען, בין היתר, כי על הבנקים ליידיע לקוחות אשר יש להם יתרת זכות בחשבון כי באפשרותם להעביר את הכספים לפיקדון יומי נושא ריבית, או להעניק לאותם לקוחות באופן אוטומטי ריבית יומית על יתרת הזכות.
- סכום הנזק הקבוצתי הנטען בבקשה הוא מעל מיליארד ש"ח.

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- 4.3 ביום 25 ביוני 2023 נמסרה לבנק תובענה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד בנק דיסקונט ונגד בנקים נוספים.
- בבקשה נטען, בין היתר, כי על אף הוראות המקנות לבנקים זכות להעלות את הריבית במהלך ההתקשרות בהסכמים בין הבנק לבין לקוחותיו, הבנק אינו רשאי להעלות את הריבית בקשר עם יתרות חובה בעו"ש, ריבית על הלוואות וכד' באותו שיעור בו הועלתה ריבית בנק ישראל, בין השאר משום שההוראות הנ"ל מהוות תניות מקפחות בחוזה אחיד, וכי הבנקים רשאים להעלות את הריבית רק תוך שמירת מרווח מתאים, סביר והוגן בין ריבית הזכות לריבית החובה.
- סכום הנזק הקבוצתי הנטען (ביחס לכל המשיבים) הוא 5.8 מיליארד ש"ח.
- 4.4 ביום 24 ביולי 2023 נמסרה לבנק תובענה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד בנק דיסקונט ונגד בנקים נוספים ("המשיבים"). בבקשה נטען, בין היתר, כי המשיבים לא מגלים ללקוחותיהם הפונים באינטרנט/אפליקציה ומבקשים להפקיד כספיהם בפקדון, כי הריבית שמוצעת להם באותו ערוץ נמוכה מהריבית הממוצעת/נהוגה אצל המשיבים ביחס לאותו סוג פקדון אשר ניתנת ללקוח שפנה בערוץ אחר או שהתמקח עם הבנק. סכום הנזק הקבוצתי הנטען הוא 984 מיליון ש"ח, והוא מיוחס לכל הבנקים המשיבים יחדיו.
- 4.5 ביום 9 באוגוסט 2023 נמסר לבנק העתק תובענה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד הבנק ונגד בנקים נוספים ("המשיבים"). בבקשה נטען, בין היתר, כי המשיבים דורשים מלווים הנוטלים משכנתאות לבטח את הנכס מושא המשכנתא בפוליסת ביטוח מבנה, ולא מיידעים את הלווים כי לא קיימת חובה על פי דין לבטח את הנכס לצורך נטילת משכנתא.
- 4.6 ביום 1 בנובמבר 2023 הוגשה נגד הבנק בבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעניינה גביה אסורה של עמלת עריכת מסמכים שהבנק גובה מלקוחותיו בעת חידוש ערבות בנקאית שאינה כרוכה בעריכת בטחונות חדשים או נוספים וזאת, לפי הנטען בבקשה, בניגוד למפורט בתעריפון הבנק לעסק גדול ובניגוד לסעיף הפטור המופיע בו. המבקשת צירפה חוות דעת מומחית מטעמה שהעריכה את הנזק שנגרם לקבוצה בסך של 201 מיליון ש"ח.
- יצוין כי נגד בנק מרכנתיל דיסקונט ונגד הבנק הוגשו תובענות דומות, כלהלן:
- ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה לבית המשפט מחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד בנק מרכנתיל דיסקונט. בבקשה נטען כי בנק מרכנתיל דיסקונט גובה עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות במועד הארכת תוקפה, בניגוד למערכת ההסכמית בין הלקוח לבין הבנק, וצוין כי סכום הנזק לכלל חברי הקבוצה מוערך בכ-24 מיליון ש"ח. ביום 11 בינואר 2022 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית. הצדדים פנו להליך גישור. ביום 4 בספטמבר 2023 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה בין הצדדים.
- ביום 23 באוקטובר 2023 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה נגד הבנק ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. בהעדר נתונים מלאים, התובענה הועמדה על סך של למעלה מ-2.5 מיליון ש"ח. עם זאת, המבקשת ניסתה לכמת את סך הנזק הקבוצתי מתוך נתוני הערבויות המפורסמים בדוחות הבנק, בסכום משוער של 127 מיליון ש"ח.
5. **קמפוס דיסקונט.** פרטים אודות הפרוייקט הובאו בביאור 26 ג' 13 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022. ההשקעה בפרוייקט הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 1,830 מיליון ש"ח. למועד זה הסתכמה יתרת ההתחייבות בגין הפרוייקט בסך של 132 מיליון ש"ח (כל הסכומים אינם כוללים מע"ח).
6. **ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה.** ביום 1 באפריל 2023, בהתאם לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון, התקשר הבנק בפוליסה קבוצתית לביטוח דירקטורים ונושאי משרה, המכהנים ואשר יכהנו מעת לעת בבנק לרבות בגין כהונתם מטעם הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה (להלן: "פוליסת הביטוח") וזאת בהתאם לתקנה 1 וב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), תש"ס-2000 ובהתאם לעמדת רשות ניירות ערך 21-101, מדיניות תגמול (כפי שעודכנה לאחרונה בחודש אוגוסט 2020) ולהוראות מדיניות התגמול של הבנק כפי שאושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 28 בפברואר 2023, בכפוף לאמור להלן.
- פוליסת הביטוח תהיה בתוקף מיום 1 באפריל 2023 ועד ליום 31 במרץ 2024 (להלן: "תקופת הביטוח"). גבול אחריות המבטח במסגרת פוליסת הביטוח הינו 175 מיליון דולר לתביעה ובסך הכל לתקופת הביטוח. במקרה של תביעה נגד מי מנושאי המשרה, לא תחול השתתפות עצמית על נושאי המשרה עצמם. הבנק יישא בהשתתפות עצמית בסכומים ובתנאים המפורטים בפוליסה.

11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים ואשראי ומועדי פרעון

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

מבוקר			בלתי מבוקר					
31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים								
חוזי ריבית								
34,613	27,591 ⁽¹⁾	7,022	38,445	32,324 ⁽¹⁾	6,121	18,117	11,933	6,184
1,153	1,152	1	1,021	1,009	12	1,185	1,185	-
1,012	1,011	1	1,021	1,009	12	803	803	-
188,588	153,515	35,073	187,671	153,986	33,685	215,254	179,270	35,984
225,366	183,269	42,097	228,158	188,328	39,830	235,359	193,191	42,168
10,109	-	10,109	9,317	-	9,317	12,696	-	12,696
חוזי מטבע חוץ								
43,889	42,502	1,387	50,799	48,444	2,355	55,055	52,889	2,166
10,218	10,218	-	15,288	15,288	-	18,446	16,537	1,909
11,044	11,044	-	14,793	14,793	-	19,048	18,472	576
139,212	105,180	34,032	135,685	99,527	36,158	140,252	95,144	45,108
204,363	168,944	35,419	216,565	178,052	38,513	232,801	183,042	49,759
חוזים בגין מניות								
7,688	7,661	27	8,100	8,025	75	11,146	11,137	9
7,689	7,661	28	8,102	8,025	77	11,146	11,137	9
925	925	-	791	791	-	3,797	3,797	-
16,302	16,247	55	16,993	16,841	152	26,089	26,071	18
חוזי סחורות ואחרים								
839	839	-	1,864	1,864	-	10	10	-
-	-	-	4	4	-	-	-	-
-	-	-	4	4	-	-	-	-
839	839	-	1,872	1,872	-	10	10	-
446,870	369,299	77,571	463,588	385,093	78,495	494,259	402,314	91,945

הערות:

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי

משלם שיעור ריבית קבוע

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ

ספוט

(4) מזה: נסחרים בבורסה

(5) הבנק מבצע גידור חשבונאי באמצעות עסקאות IRS.

(6) סווג מחדש - טיוב בסוגי הנגזרים המוצגים בשורה זו.

(7) סווג מחדש - בעקבות טיוב נתונים.

11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

התחייבויות בגין נגזרים					
נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
במיליוני שקלים חדשים					
בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2023					
1,013	5,481	6,494	583	5,005	5,588
738	-	738	251	-	251
2,684	3,856	6,540	495	3,557	4,052
1	1,823	1,824	1	1,822	1,823
-	-	-	-	-	-
3,698	11,160	14,858	1,079	10,384	11,463
3,698	11,160	14,858	1,079	10,384	11,463
40	1,702	1,742	19	1,694	1,713
בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2022					
958	5,172	6,130	751	5,165	5,916
588	-	588	156	-	156
1,736	5,297	7,033	572	4,797	5,369
2	441	443	2	441	443
-	-	-	-	-	-
2,696	10,910	13,606	1,325	10,403	11,728
2,696	10,910	13,606	1,325	10,403	11,728
95	550	645	19	713	732
מבוקר					
31 בדצמבר 2022					
947	4,986	5,933	671	4,930	5,601
606	-	606	158	-	158
1,074	3,394	4,468	53	2,680	2,733
1	1,021	1,022	1	1,021	1,022
-	-	-	-	-	-
2,022	9,401	11,423	725	8,631	9,356
2,022	9,401	11,423	725	8,631	9,356
55	516	571	21	969	990

הערה:

- (1) מזה - שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 1 מיליוני ש"ח (30.9.2022 - 5 מיליוני ש"ח, 31.12.2022 - 3 מיליוני ש"ח).
מזה - שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 18 מיליוני ש"ח (30.9.2022 - 10 מיליוני ש"ח, 31.12.2022 - 8 מיליוני ש"ח).

11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

3. השפעת הפעילות במכשירים נגזרים בגידורי תזרים מזומנים (המשך)

ב. סכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר לרווח והפסד

מבוקר	בלתי מבוקר			
לשנה				
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31
בדצמבר	בספטמבר	בספטמבר	בספטמבר	בדצמבר
2022	2022	2023	2022	2023
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לרווח והפסד				
במיליוני ש"ח				

חזרה הגידור

שיעור ריבית	6	2	16	1	4
-------------	---	---	----	---	---

4. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

מבוקר			בלתי מבוקר	
לשנה				
31-הסהייה ב-1	30-הסהייה ב-1	לשעה החודשים שהסהייה ב-30	לשלושה החודשים שהסהייה ב-30	
בדצמבר	בספטמבר		בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾				
במיליוני ש"ח				
(289)	(325)	90	(63)	78
3,402	3,233	4,372	390	1,586
2	1	-	-	-
3,115	2,909	4,462	327	1,664
סך הכל				

הערה:

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	גופים מוסדיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסה
במיליוני שקלים חדשים						
בלתי מבוקר						
30 בספטמבר 2023						
14,858	7,149	3,379	-	54	4,179	97
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,503)	(3,824)	(518)	-	-	(2,161)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁶⁾						
(4,749)	(741)	(2,523)	-	(41)	(1,444)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל						
(904)	(909)	-	-	-	5	-
התאמת היתרה המאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני						
2,702	1,675	338	-	13	579	97
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
6,950	1,655	1,728	20	25	1,653	1,869
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
9,652	3,330	2,066	20	38	2,232	1,966
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
11,463	4,941	851	237	1	3,782	1,651
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,503)	(3,824)	(518)	-	-	(2,161)	-
מכשירים פיננסיים						
(1,373)	(137)	(266)	-	-	(970)	-
בטחון במזומן ששועבד						
(3,587)	980	67	237	1	651	1,651
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
בלתי מבוקר						
30 בספטמבר 2022						
13,606	(5,596)	(3,265)	-	63	4,564	118
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(7,595)	(4,021)	(651)	-	-	(2,923)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁶⁾						
(1,198)	(134)	-	-	(38)	(1,026)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל						
(956)	(236)	(713)	-	-	(7)	-
התאמת היתרה המאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני						
3,857	1,205	1,901	-	25	608	118
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
4,353	(1,697)	655	33	226	1,545	197
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
8,210	2,902	2,556	33	251	2,153	315
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים⁽⁵⁾						
11,728	(5,573)	(1,026)	137	2	4,709	281
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(7,595)	(4,021)	(651)	-	-	(2,923)	-
מכשירים פיננסיים						
(1,207)	-	-	(113)	-	(1,094)	-
בטחון במזומן ששועבד						
2,926	1,552	375	24	2	692	281
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
מבוקר						
31 בדצמבר 2022						
11,423	(5,679)	(2,381)	-	61	3,227	75
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(5,615)	(3,680)	(207)	-	-	(1,728)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁶⁾						
(2,901)	(370)	(1,639)	-	(34)	(858)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל						
(544)	(544)	-	-	-	-	-
התאמת היתרה המאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני						
2,363	1,085	535	-	27	641	75
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
6,322	(1,357)	(1,536)	34	125	1,737	1,533
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
8,685	2,442	2,071	34	152	2,378	1,608
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
9,356	(4,925)	(277)	113	1	3,115	925
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(5,615)	(3,680)	(207)	-	-	(1,728)	-
מכשירים פיננסיים						
(942)	(134)	(54)	(94)	-	(660)	-
בטחון במזומן ששועבד						
2,799	1,111	16	19	1	727	925
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

הערות:

- ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- מזה: יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך של 14,857 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים (ליום 30 בספטמבר 2022 - סך של 13,601 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022 - סך של 11,420 מיליון ש"ח).
- מזה: יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך של 11,445 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (ליום 30 בספטמבר 2022 - סך של 11,718 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022 - סך של 9,348 מיליון ש"ח).
- הסכום אינו כולל את ההפחתות לעיל.
- השווי ההוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז הינו בסך של 6,503 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2022 - סך של 7,595 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022 - סך של 5,659 מיליון ש"ח).
- סוג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך) ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף תקופה על בסיס מאוחד

מל 3				
עד 3 חודשים	מל 5 שנים	מל 5 שנים	מל 5 שנים	עד 3 חודשים
סך-הכל				
במיליוני שקלים חדשים				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
חזי ריבית:				
שקל-מדד	1,508	3,725	7,927	2,288
15,448				
אחר	16,749	74,802	87,156	41,204
219,911				
חזי מטבע חוץ	136,590	74,895	15,681	5,635
232,801				
חזים בגין מניות	23,181	2,814	94	-
26,089				
חזי סחורות ואחרים	7	3	-	-
10				
סך-הכל	178,035	156,239	110,858	49,127
494,259				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	157,365	138,619 ⁽¹⁾	110,604	57,000
463,588				
מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
סך-הכל	164,753	120,261 ⁽¹⁾	107,975	53,881
446,870				

הערה:

(1) סווג מחדש - בעקבות טיוב נתונים.

12. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. פרטים בדבר המגזרים הפיקוחיים הובאו בביאור 29 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022. עיקרי ההנחות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים פורטו בביאור 29 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

פרטים בדבר מגזרים ניהוליים, שהבנק זיהה, הובאו בביאור 30 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

מאחר שלא היה בידי הבנק, בגין חלק מהלקוחות, את מלוא המידע הנדרש לצורך סיווג למגזר פיקוחי בהתאם להוראות החדשות, בעיקר מידע על מחזור פעילות, בוצעו פעולות שונות להשגת המידע וכן, במקרים מסוימים, בהעדר מידע, התקבלו החלטות על בסיס הערכות ואומדנים. הבנק פועל להשלמת טיוב הנתונים ובהתאמה, יכול והטיוב כאמור יצריך סיווג לקוחות בין המגזרים בתקופות הדיווח הבאות. יצוין עם זאת, כי היקף הלקוחות המסווגים על פי אמדן הולך ופוחת במהלך השנים.

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד

בלתי מבוקר					
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
פעילות ישראל					
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית			
		מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים					
871	5	257	856	1,459	הכנסות ריבית מחיצוניים
311	210	-	-	339	הוצאות ריבית לחיצוניים
560	(205)	257	856	1,120	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
127	302	(4)	(630)	181	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
687	97	253	226	1,301	סך הכנסות ריבית, נטו
(94)	(322)	400	3	311	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
244	342	-	-	218	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
150	20	400	3	529	סך הכנסות שאינן מריבית
837	117	653	229	1,830	סך הכנסות
168	(1)	80	12	138	הוצאות בגין הפסדי אשראי
376	33	383	66	917	הוצאות תפעוליות ואחרות
293	85	190	151	775	רווח (הפסד) לפני מסים
104	29	67	52	266	הפרשה (הקטנת הפרשה) למסים על הרווח
189	56	123	99	509	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
189	56	123	99	509	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	-	(29)	-	(29)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
186	56	94	99	480	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות של הבנק
41,209	613	17,134	67,510	99,753	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
40,649	544	16,563	67,556	98,688	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
41,986	⁽⁴⁾ 477	19,261	⁽⁴⁾ 68,283	102,228	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾
630	-	145	243	426	יתרת חובות לא צוברים
82	-	-	-	47	יתרת חובות בפיגור של 90 יום או יותר
53,076	21,871	3,064	168	100,016	יתרה ממוצעת של התחייבויות
48,013	21,715	11	-	95,996	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
47,007	23,775	11	-	94,829	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
43,940	1,019	18,652	39,369	75,094	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
42,565	965	18,173	38,795	74,000	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
32,528	27,165	-	390	38,450	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾
					הכנסות ריבית, נטו:
378	2	249	193	603	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
281	95	-	-	652	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
28	-	4	33	46	אחר
687	97	253	226	1,301	סך הכנסות ריבית, נטו

הערות:

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.

(4) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 4,162 מיליון ש"ח.

סך-הכל	פעילות חו"ל					
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
5,422	693	4,729	963	9	1,066	356
2,715	381	2,334	368	422	515	169
2,707	312	2,395	595	(413)	551	187
-	-	-	(869)	439	(184)	4
2,707	312	2,395	(274)	26	367	191
1,236	68	1,168	1,755	(293)	(80)	(109)
-	-	-	(1,465)	294	214	153
1,236	68	1,168	290	1	134	44
3,943	380	3,563	16	27	501	235
596	19	577	(4)	2	206	68
2,043	272	1,771	127	13	228	77
1,304	89	1,215	(107)	12	67	90
457	30	427	(41)	3	36	30
847	59	788	(66)	9	31	60
(17)	-	(17)	(17)	-	-	-
830	59	771	(83)	9	31	60
(13)	-	(13)	22	-	(3)	-
817	59	758	(61)	9	28	60
399,453	44,527	354,926	126,638	558	66,714	19,441
470	-	470	470	-	-	-
256,192	30,389	225,803	-	525	65,980	19,417
262,463	31,978	230,485	-	698	65,794	19,302
2,209	110	2,099	-	-	782	261
1,135	1	1,134	1,005	-	-	-
369,952	39,281	330,671	51,447	34,564	50,888	18,809
298,041	36,160	261,881	-	34,509	43,961	17,687
298,435	37,619	260,816	-	32,222	45,107	17,876
276,738	38,319	238,419	20,425	1,201	76,544	20,196
270,905	38,051	232,854	20,779	1,011	73,716	19,818
270,667	18,689	251,978	522	92,790	50,064	10,459
1,609	253	1,356	-	2	245	126
1,225	70	1,155	-	23	51	53
(127)	(11)	(116)	(274)	1	71	12
2,707	312	2,395	(274)	26	367	191

סך-הכל	פעילות חו"ל					
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
3,113	420	2,693	352	3	501	193
833	104	729	181	129	165	42
2,280	316	1,964	171	(126)	336	151
-	-	-	(72)	145	(49)	(16)
2,280	316	1,964	99	19	287	135
1,027	50	977	345	(28)	(17)	2
-	-	-	(185)	31	133	35
1,027	50	977	160	3	116	37
3,307	366	2,941	259	22	403	172
106	17	89	2	5	26	17
1,827	234	1,593	113	15	178	70
1,374	115	1,259	144	2	199	85
472	39	433	54	1	68	30
902	76	826	90	1	131	55
11	-	11	11	-	-	-
913	76	837	101	1	131	55
(20)	-	(20)	2	-	(2)	-
893	76	817	103	1	129	55
370,483	41,392	329,091	123,194	611	53,406	16,713
477	-	477	477	-	-	-
232,207	28,912	203,295	-	583	52,572	16,628
240,032	30,362	209,670	-	752	54,195	16,986
1,489	82	1,407	-	-	412	234
481	3	478	372	-	1	1
344,989	37,014	307,975	41,914	30,033	46,220	16,045
286,649	35,354	251,295	-	30,020	42,254	14,868
290,646	35,567	255,079	-	33,525	43,029	14,571
237,949	34,438	203,511	19,045	861	58,783	16,714
242,446	35,120	207,326	19,388	924	60,269	16,862
257,172	14,857	242,315	560	86,483	51,905	9,232
(⁵)1,421	195	(⁵)1,226	-	(⁵)-	(⁵)228	(⁵)101
704	115	589	-	19	39	30
(⁵)155	6	(⁵)149	99	(⁵)-	(⁵)20	(⁵)4
2,280	316	1,964	99	19	287	135

פעילות חו"ל						
סך-הכל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
15,449	1,947	13,502	2,659	20	2,941	1,002
7,068	993	6,075	1,008	1,061	1,401	419
8,381	954	7,427	1,651	(1,041)	1,540	583
-	-	-	(2,100)	1,109	(402)	(31)
8,381	954	7,427	(449)	68	1,138	552
3,904	170	3,734	5,047	(546)	(148)	(234)
-	-	-	(3,844)	552	511	354
3,904	170	3,734	1,203	6	363	120
12,285	1,124	11,161	754	74	1,501	672
1,112	13	1,099	2	2	375	129
5,944	773	5,171	389	46	609	221
5,229	338	4,891	363	26	517	322
1,846	116	1,730	156	9	201	110
3,383	222	3,161	207	17	316	212
(21)	-	(21)	(21)	-	-	-
3,362	222	3,140	186	17	316	212
(89)	-	(89)	(1)	-	(13)	(3)
3,273	222	3,051	185	17	303	209
391,291	44,003	347,288	124,004	530	63,764	18,653
482	-	482	482	-	-	-
250,943	29,767	221,176	-	499	62,922	18,675
262,463	31,978	230,485	-	698	65,794	19,302
2,209	110	2,099	-	-	782	261
1,135	1	1,134	1,005	-	-	-
362,786	38,975	323,811	48,911	30,280	51,474	17,735
294,201	36,230	257,971	-	30,237	45,877	16,415
298,435	37,619	260,816	-	32,222	45,107	17,876
266,647	36,241	230,406	20,835	1,155	72,728	19,138
270,905	38,051	232,854	20,779	1,011	73,716	19,818
260,797	17,833	242,964	512	91,108	48,294	9,323
4,656	613	4,043	-	3	769	360
3,762	350	3,412	-	62	184	160
(37)	(9)	(28)	(449)	3	185	32
8,381	954	7,427	(449)	68	1,138	552

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר					
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
פעילות ישראל					
עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה:	מזה:	
זעירים			מזה:	מזה:	
			כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
1,422	10	524	1,842	2,981	הכנסות ריבית מחיצוניים
116	76	-	-	224	הוצאות ריבית לחיצוניים
1,306	(66)	524	1,842	2,757	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
23	179	(14)	(1,305)	(725)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,329	113	510	537	2,032	סך הכנסות ריבית, נטו
(353)	(829)	1,015	8	784	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
806	891	-	-	616	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
453	62	1,015	8	1,400	סך הכנסות שאינן מריבית
1,782	175	1,525	545	3,432	סך הכנסות
(8)	1	61	45	173	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
992	79	1,088	192	2,475	הוצאות תפעוליות ואחרות
798	95	376	308	784	רווח לפני מסים
265	31	136	103	245	הפרשה למסים על הרווח
533	64	240	205	539	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
533	64	240	205	539	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	-	(49)	-	(50)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
529	64	191	205	489	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
41,004	540	14,079	58,042	87,729	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
40,421	479	13,589	58,085	86,628	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
42,060	⁽⁴⁾ 492	17,319	⁽⁴⁾ 62,721	95,185	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾
452	-	36	233	309	יתרת חובות לא צוברים
64	-	-	-	40	יתרת חובות בפיגור של 90 יום או יותר
54,395	19,063	2,918	131	97,255	יתרה ממוצעת של התחייבויות
49,280	18,945	12	-	93,064	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
48,359	20,893	11	-	94,702	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
39,417	638	15,886	33,004	64,487	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
40,718	726	16,840	35,607	68,439	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
34,533	24,107	-	366	36,377	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
הכנסות ריבית, נטו:					
⁽⁵⁾ 1,066	⁽⁵⁾ 4	⁽⁵⁾ 508	⁽⁵⁾ 522	⁽⁵⁾ 1,516	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
249	109	-	-	493	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
⁽⁵⁾ 14	⁽⁵⁾ -	⁽⁵⁾ 2	⁽⁵⁾ 15	⁽⁵⁾ 23	אחר
1,329	113	510	537	2,032	סך הכנסות ריבית, נטו

הערות:

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.

(4) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 3,838 מיליון ש"ח.

(5) סווג מחדש - הריבית התאורטית על ההון העצמי המיוחס לכל מגזר מוצגת החל בדוח זה במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

סך-הכל	פעילות חו"ל					
	סך-הכל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
7,770	993	6,777	643	6	1,233	482
1,617	169	1,448	514	201	249	68
6,153	824	5,329	129	(195)	984	414
-	-	-	580	236	(227)	(66)
6,153	824	5,329	709	41	757	348
3,137	169	2,968	4,795	(643)	(351)	(435)
-	-	-	(4,192)	652	686	541
3,137	169	2,968	603	9	335	106
9,290	993	8,297	1,312	50	1,092	454
177	(12)	189	2	2	7	12
5,250	617	4,633	333	43	506	205
3,863	388	3,475	977	5	579	237
1,290	128	1,162	350	1	191	79
2,573	260	2,313	627	4	388	158
30	-	30	30	-	-	-
2,603	260	2,343	657	4	388	158
(47)	-	(47)	13	-	(5)	(1)
2,556	260	2,296	670	4	383	157
352,931	40,164	312,767	114,352	649	52,166	16,327
463	-	463	463	-	-	-
223,539	27,610	195,929	-	615	51,448	16,338
240,032	30,362	209,670	-	752	54,195	16,986
1,489	82	1,407	-	-	412	234
481	3	478	372	-	1	1
328,785	36,096	292,689	38,052	24,823	43,594	15,507
275,339	35,022	240,317	-	24,788	39,808	14,432
290,646	35,567	255,079	-	33,525	43,029	14,571
228,955	33,090	195,865	18,359	737	55,811	16,416
242,446	35,120	207,326	19,388	924	60,269	16,862
262,698	13,809	248,889	414	88,833	55,155	9,470
(⁵)4,085	546	(⁵)3,539	-	(⁵)3	(⁵)657	(⁵)293
1,237	229	1,008	-	38	70	49
(⁵)831	49	(⁵)782	709	(⁵)-	(⁵)30	(⁵)6
6,153	824	5,329	709	41	757	348

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד (המשך)

מבוקר					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022					
פעילות ישראל					
משקי בית		בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים		
מזה:	מזה:				
הלוואות	כרטיסי אשראי				
לדיוור	אשראי				
סך-הכל	במיליוני שקלים חדשים				
4,151	2,533	725	18	2,094	הכנסות ריבית מחיצוניים
380	-	-	176	246	הוצאות ריבית לחיצוניים
3,771	2,533	725	(158)	1,848	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(690)	(1,784)	(17)	359	107	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
3,081	749	708	201	1,955	סך הכנסות ריבית, נטו
1,086	12	1,373	(854)	(269)	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
799	-	-	933	869	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
1,885	12	1,373	79	600	סך הכנסות שאינן מריבית
4,966	761	2,081	280	2,555	סך הכנסות
222	60	95	1	89	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
3,393	259	1,482	111	1,371	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,351	442	504	168	1,095	רווח לפני מסים
435	148	179	56	368	הפרשה למסים על הרווח
916	294	325	112	727	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
916	294	325	112	727	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(67)	-	(67)	-	(6)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
849	294	258	112	721	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
89,445	59,251	14,704	614	40,563	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
88,604	59,389	14,450	546	40,085	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽³⁾
97,457	(4)64,593	17,917	(4)490	41,185	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾
310	229	42	-	600	יתרת חובות לא צוברים
45	-	-	-	67	יתרת חובות בפיגור של 90 יום או יותר
97,253	167	2,935	19,631	54,086	יתרה ממוצעת של התחייבויות
93,478	-	12	19,503	48,853	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
94,036	-	11	22,319	47,752	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
65,601	33,758	16,130	665	39,641	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
70,055	36,773	17,105	772	40,541	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
36,229	368	-	23,664	33,570	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
הכנסות ריבית, נטו:					
(5)2,064	(5)715	(5)704	(5)7	(5)1,440	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
966	-	-	193	484	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
(5)51	(5)34	(5)4	(5)1	(5)31	אחר
3,081	749	708	201	1,955	סך הכנסות ריבית, נטו

הערות:

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.

(4) כולל הלוואות לדיוור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 3,992 מיליון ש"ח.

(5) סווג מחדש - הריבית התאורטית על ההון העצמי המיוחס לכל מגזר מוצגת החל בדוח זה במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

סך-הכל	פעילות חו"ל					
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
11,700	1,522	10,178	1,250	9	1,946	710
3,007	375	2,632	686	445	558	141
8,693	1,147	7,546	564	(436)	1,388	569
-	-	-	52	501	(263)	(66)
8,693	1,147	7,546	616	65	1,125	503
4,251	201	4,050	5,087	(527)	(62)	(411)
-	-	-	(4,209)	539	513	556
4,251	201	4,050	878	12	451	145
12,944	1,348	11,596	1,494	77	1,576	648
407	(8)	415	-	(2)	70	35
7,217	834	6,383	465	59	703	281
5,320	522	4,798	1,029	20	803	332
1,806	174	1,632	387	6	270	110
3,514	348	3,166	642	14	533	222
27	-	27	27	-	-	-
3,541	348	3,193	669	14	533	222
(46)	-	(46)	33	-	(5)	(1)
3,495	348	3,147	702	14	528	221
359,669	40,776	318,893	117,756	630	53,485	16,400
466	-	466	466	-	-	-
227,284	28,146	199,138	-	599	52,872	16,432
244,288	29,109	215,179	-	416	58,407	17,224
1,520	81	1,439	-	-	339	190
779	2	777	664	-	-	1
334,901	36,562	298,339	39,769	26,545	45,147	15,908
279,319	35,024	244,295	-	26,515	41,171	14,775
292,293	35,436	256,857	-	29,655	48,002	15,093
232,654	33,370	199,284	18,279	767	57,782	16,549
247,447	34,494	212,953	17,950	886	65,667	17,082
260,085	14,252	245,833	461	87,877	54,756	9,276
(5)5,554	727	(5)4,827	-	(5)3	(5)921	(5)392
2,323	384	1,939	-	61	137	98
(5)816	36	(5)780	616	(5)1	(5)67	(5)13
8,693	1,147	7,546	616	65	1,125	503

13. מגזרי פעילות ניהוליים

בלתי מבוקר										
בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות	בנקאות
קמעונאית	מסחרית	עסקית	פיננסית	קפיטלי	בנקורפי	כאלי	אחר	התאמות	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים										
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023										
1,694	249	460	(235)	7	317	212	3	-	2,707	הכנסות ריבית, נטו
308	31	108	184	83	66	489	19	(52)	1,236	הכנסות שאינן מריבית
2,002	280	568	(51)	90	383	701	22	(52)	3,943	סך-כל הכנסות
210	127	149	(1)	-	19	93	-	(1)	596	הוצאות בגין הפסדי אשראי
897	82	191	95	11	269	502	50	(54)	2,043	הוצאות תפעוליות ואחרות
895	71	228	(145)	79	95	106	(28)	3	1,304	רווח (הפסד) לפני מסים
305	24	79	(45)	23	31	36	3	1	457	הפרשה למסים על הרווח
590	47	149	(100)	56	64	70	(31)	2	847	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	3	(18)	-	-	-	(2)	(17)	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת המס
590	47	149	(97)	38	64	70	(31)	-	830	רווח (הפסד) נקי לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(22)	9	-	(13)	רווח (הפסד) מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
590	47	149	(97)	38	64	48	(22)	-	817	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
114,739	31,802	80,288	128,322	2,656	47,582	20,455	15,333	(41,975)	399,202	יתרת נכסים לסוף התקופה
113,274	32,305	72,689	-	95	31,977	19,254	-	(7,131)	262,463	יתרת האשראי לציבור לסוף התקופה
164,175	27,841	68,965	13,279	-	37,628	11	641	(14,105)	298,435	יתרת פקדונות הציבור לסוף התקופה
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022										
1,122	213	337	113	5	318	169	1	2	2,280	הכנסות ריבית, נטו
302	39	117	48	17	53	495	18	(62)	1,027	הכנסות שאינן מריבית
1,424	252	454	161	22	371	664	19	(60)	3,307	סך-כל הכנסות
9	38	13	-	-	17	29	-	-	106	הוצאות בגין הפסדי אשראי
798	90	155	81	13	235	481	32	(58)	1,827	הוצאות תפעוליות ואחרות
617	124	286	80	9	119	154	(13)	(2)	1,374	רווח (הפסד) לפני מסים
202	43	96	28	4	39	58	3	(1)	472	הפרשה למסים על הרווח
415	81	190	52	5	80	96	(16)	(1)	902	רווח (הפסד) לאחר מסים
(1)	-	-	1	10	-	1	-	-	11	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
414	81	190	53	15	80	97	(16)	(1)	913	רווח נקי (הפסד) לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	(31)	10	1	(20)	רווח (הפסד) מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
414	81	190	53	15	80	66	(6)	-	893	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
109,201	30,818	66,561	131,761	2,583	43,823	18,564	14,793	(39,030)	379,074	יתרת נכסים לסוף התקופה
107,925	30,946	59,787	-	90	30,362	17,450	-	(6,528)	240,032	יתרת האשראי לציבור לסוף התקופה
161,959	30,012	63,665	12,790	-	35,568	10	471	(13,829)	290,646	יתרת פקדונות הציבור לסוף התקופה

הערה:

(1) תרומה לתוצאות העסקיות של הבנק.

11. מגזרי פעילות ניהוליים (המשך)

בלתי מבוקר									
התאמות סך-הכל	אחר	כאלי	דיסקונט בנקורפי	דיסקונט קפיטלי	פעילות פיננסית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות קמעונאית	
במיליוני שקלים חדשים									
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023									
8,381	1	20	609	963	28	(356)	1,372	759	4,985
3,904	(151)	58	1,660	168	137	654	361	103	914
12,285	(150)	78	2,269	1,131	165	298	1,733	862	5,899
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי									
1,112	-	-	187	13	-	-	439	136	337
5,944	(151)	123	1,527	772	35	274	533	255	2,576
5,229	1	(45)	555	346	130	24	761	471	2,986
1,846	-	11	227	116	39	24	260	160	1,009
3,383	1	(56)	328	230	91	-	501	311	1,977
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס									
(21)	(3)	-	1	-	(26)	6	-	-	1
3,362	(2)	(56)	329	230	65	6	501	311	1,978
רווח (הפסד) נקי לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
(89)	2	28	(119)	-	-	-	-	-	-
3,273	-	(28)	210	230	65	6	501	311	1,978
יתרת נכסים לסוף התקופה									
399,202	(41,975)	15,333	20,455	47,582	2,656	128,322	80,288	31,802	114,739
262,463	(7,131)	-	19,254	31,977	95	-	72,689	32,305	113,274
298,435	(14,105)	641	11	37,628	-	13,279	68,965	27,841	164,175
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
6,153	3	2	501	825	10	721	880	564	2,647
3,137	(165)	296	1,332	169	134	11	348	113	899
9,290	(162)	298	1,833	994	144	732	1,228	677	3,546
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי									
177	-	-	55	(12)	1	-	(33)	30	136
5,250	(162)	89	1,396	620	42	236	450	269	2,310
3,863	-	209	382	386	101	496	811	378	1,100
1,290	-	60	143	128	37	196	268	126	332
2,573	-	149	239	258	64	300	543	252	768
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס									
30	(2)	-	2	-	26	4	-	-	-
2,603	(2)	149	241	258	90	304	543	252	768
רווח (הפסד) נקי לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
(47)	2	27	(76)	-	-	-	-	-	-
2,556	-	176	165	258	90	304	543	252	768
יתרת נכסים לסוף התקופה									
379,074	(39,030)	14,793	18,564	43,823	2,583	131,761	66,561	30,818	109,201
240,032	(6,528)	-	17,450	30,362	90	-	59,787	30,946	107,925
290,646	(13,829)	471	10	35,568	-	12,790	63,665	30,012	161,959

הערה:

(1) תרומה לתוצאות העסקיות של הבנק.

13. מגזרי פעילות ניהוליים (המשך)

מבוקר									
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
התאמות סך-הכל	אחר	כאלי	דיסקונט בנקורפי	דיסקונט קפיטלי	פעילות פיננסית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות קמעונאית	
במיליוני שקלים חדשים									
8,693	5	5	680	1,151	16	651	1,287	809	4,089
4,251	(219)	317	1,753	199	138	256	463	152	1,192
12,944	(214)	322	2,433	1,350	154	907	1,750	961	5,281
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי									
407	-	-	97	(8)	1	-	44	90	183
7,217	(214)	126	1,895	837	54	329	623	370	3,197
5,320	-	196	441	521	99	578	1,083	501	1,901
1,806	-	62	166	174	36	238	361	168	601
3,514	-	134	275	347	63	340	722	333	1,300
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס									
27	(3)	-	2	-	22	5	-	-	1
רווח (הפסד) נקי לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
3,541	(3)	134	277	347	85	345	722	333	1,301
רווח (הפסד) מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
(46)	3	38	(87)	-	-	-	-	-	-
3,495	-	172	190	347	85	345	722	333	1,301
יתרת נכסים לסוף השנה									
376,754	(38,030)	13,671	18,546	44,031	2,572	125,777	68,081	31,144	110,962
244,288	(6,214)	-	17,421	29,109	94	-	62,953	31,278	109,647
292,293	(12,673)	534	11	35,436	-	11,562	64,238	29,652	163,533

הערה:

(1) תרומה לתוצאות העסקיות של הבנק.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי. חובות – בביאור זה: אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.

א. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר					
אשראי לציבור					
מסחרי	אנשים פרטיים – הלוואות לדיור	אנשים פרטיים – אחר	סך-הכל	בנקים, ממשלות, אגרות חוב לפדיון חזמינות למכירה	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2023	2,822	302	908	4,032	36
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	464	10	126	600	(4)
מחיקות חשבונאיות	(102)	(1)	(140)	(243)	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	61	-	70	131	-
מחיקות חשבונאיות נטו	(41)	(1)	(70)	(112)	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים	9	1	(1)	9	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023	3,254	312	963	4,529	32
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	391	18	86	495	5
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022	2,390	254	803	3,447	30
הוצאות בגין הפסדי אשראי	41	12	50	103	3
מחיקות חשבונאיות	(96)	-	(81)	(177)	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	94	-	62	156	-
מחיקות חשבונאיות נטו	(2)	-	(19)	(21)	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים	4	-	-	4	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022	2,433	266	834	3,533	33
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	269	19	94	382	2
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	2,525	285	821	3,631	31
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾	16	-	34	50	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	810	27	273	1,110	2
מחיקות חשבונאיות	(299)	(2)	(375)	(676)	(1)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	179	-	211	390	-
מחיקות חשבונאיות נטו	(120)	(2)	(164)	(286)	(1)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	23	2	(1)	24	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023	3,254	312	963	4,529	32
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	391	18	86	495	5
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)	2,258	258	773	3,289	22
התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾	183	(32)	-	151	9
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	46	129	175	2
מחיקות חשבונאיות	(266)	(7)	(262)	(535)	-
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	223	-	193	416	-
מחיקות חשבונאיות נטו	(43)	(7)	(69)	(119)	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים	35	1	1	37	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022	2,433	266	834	3,533	33
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	269	19	94	382	2

הערה:

(1) חברת כאל יישמה לראשונה את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) החל מיום 1 בינואר 2023, ראו ביאור 1(ה).

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2023					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	בפיגור של 30 ימים או יותר ⁽³⁾	לא צוברים סך-הכל	צוברים	לא צוברים	תקינים
במיליוני שקלים חדשים					

פעילות לווים בישראל

ציבורי-מסחרי

25	13	25,841	798	227	24,816	בינוי ונדל"ן - בינוי
15	1	14,494	233	57	14,204	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	16,555	21	1	16,533	שרותים פיננסיים
128	68	66,640	539	1,670	64,431	מסחרי - אחר
168	82	123,530	1,591	1,955	119,984	סך-הכל מסחרי
360	-	68,580	243	94	68,243	אנשים פרטיים הלוואות לדירור
145	47	33,998	183	449	33,366	אנשים פרטיים - אחר
673	129	226,108	2,017	2,498	221,593	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי-מסחרי

-	-	13,649	75	1,778	11,796	בינוי ונדל"ן
80	1	21,107	117	2,163	18,827	מסחרי - אחר
80	1	34,756	192	3,941	30,623	סך-הכל מסחרי
3	-	1,599	-	55	1,544	אנשים פרטיים
83	1	36,355	192	3,996	32,167	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
756	130	262,463	2,209	6,494	253,760	סך-הכל אשראי לציבור

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2022					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	בפיגור של 30 ימים או יותר ⁽³⁾	לא צוברים סך-הכל	צוברים ⁽⁴⁾	לא צוברים ⁽⁴⁾	תקינים
במיליוני שקלים חדשים					

פעילות לווים בישראל

ציבורי-מסחרי

74	14	21,609	246	205	21,158	בינוי ונדל"ן - בינוי
10	1	14,478	211	112	14,155	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
1	2	13,799	25	23	13,751	שרותים פיננסיים
114	49	59,722	547	1,308	57,867	מסחרי - אחר
199	66	109,608	1,029	1,648	106,931	סך-הכל מסחרי
287	-	63,036	233	73	62,730	אנשים פרטיים הלוואות לדירור
151	40	32,397	110	336	31,951	אנשים פרטיים - אחר
637	106	205,041	1,372	2,057	201,612	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי-מסחרי

-	-	11,779	27	533	11,219	בינוי ונדל"ן
1	3	21,491	124	1,395	19,972	מסחרי - אחר
1	3	33,270	151	1,928	31,191	סך-הכל מסחרי
-	-	1,721	-	48	1,673	אנשים פרטיים
1	3	34,991	151	1,976	32,864	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
638	109	240,032	1,523	4,033	234,476	סך-הכל אשראי לציבור

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2022					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של יותר ⁽²⁾	לא צוברים סך-הכל	צוברים	תקינים	
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבורי-מסחרי					
25	10	22,853	240	872	21,741
בינוי ונדל"ן - בינוי					
15	2	14,049	218	100	13,731
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
5	-	14,144	1	4	14,139
שרותים פיננסיים					
227	56	61,780	622	1,397	59,761
מסחרי - אחר					
272	68	112,826	1,081	2,373	109,372
סך-הכל מסחרי					
309	-	64,891	229	84	64,578
אנשים פרטיים הלוואות לדיוור					
151	45	32,866	81	397	32,388
אנשים פרטיים - אחר					
732	113	210,583	1,391	2,854	206,338
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבורי-מסחרי					
-	-	12,413	26	941	11,446
בינוי ונדל"ן					
7	2	19,623	103	1,348	18,172
מסחרי - אחר					
7	2	32,036	129	2,289	29,618
סך-הכל מסחרי					
-	-	1,669	-	40	1,629
אנשים פרטיים					
7	2	33,705	129	2,329	31,247
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל					
739	115	244,288	1,520	5,183	237,585
סך-הכל אשראי לציבור					

הערות:

- (1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או השגחה מיוחדת.
- (2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.
- (3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 337 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים (2022.9.30 - 209 מיליון ש"ח, 2022.12.31 - 229 מיליון ש"ח).
- (4) סוג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

בלתי מבוקר								
30 בספטמבר 2023								
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב								
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023	סה"כ
במיליוני שקלים חדשים								
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
40,335	-	7,044	1,469	1,254	1,789	5,727	9,441	13,611
38,741	-	6,668	1,374	1,209	1,547	5,115	9,279	13,549
279	-	110	18	10	20	31	37	53
284	-	161	41	5	18	12	38	9
1,031	-	105	36	30	204	569	87	-
83,195	-	29,633	7,751	2,914	5,274	7,961	12,510	17,152
79,778	-	28,632	7,490	2,776	5,030	7,299	11,851	16,700
1,186	-	371	42	42	85	138	227	281
1,671	-	543	124	60	94	489	225	136
560	-	87	95	36	65	35	207	35
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סה"כ								
68,580	-	-	16,023	5,483	8,158	15,357	16,473	7,086
41,393	-	-	10,750	3,572	5,140	9,171	8,478	4,282
26,494	-	-	4,791	1,878	2,948	6,117	7,965	2,795
693	-	-	482	33	70	69	30	9
67,937	-	-	15,733	5,426	8,093	15,262	16,388	7,035
40	-	-	1	9	8	-	7	15
360	-	-	131	28	34	68	64	35
243	-	-	158	20	23	27	14	1
33,998	-	9,898	514	620	967	2,848	6,175	12,976
31,444	-	9,094	447	547	859	2,548	5,580	12,369
2,179	-	688	51	64	92	262	513	509
145	-	49	3	3	7	17	32	34
47	-	28	-	2	2	4	7	4
183	-	39	13	4	7	17	43	60
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל								
226,108	-	46,575	25,757	10,271	16,188	31,893	44,599	50,825
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל								
36,355	574	13,504	2,634	1,952	1,775	4,894	4,685	6,337
32,167	312	11,883	2,333	1,259	1,376	4,665	4,251	6,088
3,996	262	1,590	262	620	399	203	411	249
192	-	31	39	73	-	26	23	-
262,463	574	60,079	28,391	12,223	17,963	36,787	49,284	57,162

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

בלתי מבוקר									
30 בספטמבר 2022 ⁽¹⁾⁽²⁾									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב		יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים									
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סה"כ									
36,087	-	6,360	1,153	690	1,789	3,093	10,063	12,939	אשראי בדירוג ביצוע
34,210	-	5,316	1,074	660	1,708	2,968	9,862	12,622	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,103	-	740	27	11	29	59	109	128	אשראי בעייתי צובר
317	-	87	34	12	41	37	35	71	אשראי שאינו צובר
457	-	217	18	7	11	29	57	118	
מסחרי - אחר - סה"כ									
75,673	-	22,495	7,126	2,445	4,730	7,551	11,465	19,861	אשראי בדירוג ביצוע
71,977	-	21,316	6,874	2,227	4,479	7,115	10,850	19,116	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,800	-	676	106	45	127	194	228	424	אשראי בעייתי צובר
1,331	-	312	70	165	86	151	360	187	אשראי שאינו צובר
565	-	191	76	8	38	91	27	134	
אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג - סה"כ									
63,036	-	-	13,453	4,290	5,734	8,670	16,446	14,443	LTV עד 60%
39,880	-	-	9,005	2,862	3,813	5,527	9,992	8,681	LTV מעל 60% ועד 75%
22,394	-	-	3,907	1,411	1,887	3,085	6,378	5,726	LTV מעל 75%
762	-	-	541	17	34	58	76	36	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
62,245	-	-	13,012	4,209	5,674	8,613	16,361	14,376	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
271	-	-	146	32	19	16	39	19	בפיגור 30-89 יום
287	-	-	124	30	28	30	34	41	אשראי שאינו צובר
233	-	-	171	19	13	11	12	7	
אנשים פרטיים - אחר - סה"כ									
18,784	-	6,994	339	498	1,151	1,641	3,944	4,217	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
17,082	-	6,483	274	436	1,013	1,456	3,572	3,848	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,513	-	442	52	56	122	162	333	346	בפיגור 30-89 יום
109	-	42	4	4	8	11	22	18	בפיגור של 90 ימים או יותר
40	-	27	1	-	2	3	4	3	אשראי שאינו צובר
40	-	-	8	2	6	9	13	2	
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל									
193,580	-	35,849	22,071	7,923	13,404	20,955	41,918	51,460	
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל									
34,991	560	14,528	2,591	890	2,748	2,640	6,245	4,789	אשראי לא בעייתי
32,864	501	14,007	2,368	757	2,185	2,568	5,943	4,535	אשראי בעייתי צובר
1,976	59	477	199	133	533	46	302	227	אשראי שאינו צובר
151	-	44	24	-	30	26	-	27	
סך הכל אשראי לציבור									

הערות:

(1) נתוני הגילוי אינם כוללים את חברת הבת כאל אשר יישמה לראשונה את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2023.

(2) סוג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

מבוקר									
31 בדצמבר 2022 ⁽¹⁾⁽²⁾									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות רשומה של הלוואות מתחדשות לזמן קצוב	סה"כ	2022	2021	2020	2019	2018	קודם	2022	2021
במיליוני שקלים חדשים									
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סה"כ	36,902	-	6,320	1,173	690	1,588	2,547	8,917	15,667
אשראי בדירוג ביצוע	35,299	-	5,899	1,046	664	1,523	2,412	8,245	15,510
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	173	-	43	16	8	15	21	33	37
אשראי בעייתי צובר	972	-	160	91	11	39	86	585	-
אשראי שאינו צובר	458	-	218	20	7	11	28	54	120
מסחרי - אחר - סה"כ	77,998	-	24,724	6,414	2,112	3,607	6,919	10,069	24,153
אשראי בדירוג ביצוע	74,343	-	23,504	6,187	1,912	3,422	6,523	9,439	23,356
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	1,643	-	713	55	40	69	150	183	433
אשראי בעייתי צובר	1,401	-	366	78	145	75	149	432	156
אשראי שאינו צובר	611	-	141	94	15	41	97	15	208
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סה"כ									
LTV עד 60%	64,891	-	-	13,274	4,423	5,818	8,576	16,278	16,522
LTV מעל 60% ועד 75%	39,461	-	-	8,991	2,936	3,822	5,431	9,855	8,426
LTV מעל 75%	24,711	-	-	3,775	1,470	1,962	3,074	6,360	8,070
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	719	-	-	508	17	34	71	63	26
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	63,987	-	-	12,814	4,337	5,751	8,503	16,170	16,412
אשראי בפיגור 30-89 יום	366	-	-	175	28	21	27	55	60
אשראי בפיגור 90 ימים או יותר	309	-	-	116	41	30	31	45	46
אשראי שאינו צובר	229	-	-	169	17	16	15	8	4
אנשים פרטיים - אחר - סה"כ	18,974	-	6,911	265	397	952	1,385	3,376	5,688
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	17,182	-	6,362	213	346	834	1,222	3,027	5,178
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	1,610	-	476	41	47	104	146	316	480
אשראי בפיגור 30-89 יום	98	-	43	2	2	7	8	17	19
אשראי בפיגור של 90 ימים או יותר	45	-	30	-	-	2	2	5	6
אשראי שאינו צובר	39	-	-	9	2	5	7	11	5
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל									
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	33,705	528	13,559	2,419	862	2,304	2,443	5,635	5,955
אשראי לא בעייתי	31,247	436	12,972	2,184	755	1,515	2,300	5,340	5,745
אשראי בעייתי צובר	2,329	92	550	235	107	757	118	287	183
אשראי שאינו צובר	129	-	37	-	-	32	25	8	27
סך הכל אשראי לציבור	232,470	528	51,514	23,545	8,484	14,269	21,870	44,275	67,985

הערות:

(1) נתוני הגילוי אינם כוללים את חברת הבת כאל אשר יישמה לראשונה את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2023.

(2) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על חובות לא צוברים

בלתי מבוקר					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים ⁽⁴⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
במליוני שקלים חדשים					
30 בספטמבר 2023					
פעילות לווים בישראל					
25	1,669	1,031	78	151	953
בינוי ונדל"ן					
4	2,176	560	107	165	453
מסחרי - אחר					
29	3,845	1,591	185	316	1,406
סך-הכל מסחרי					
1	279	243	-	13	243
אנשים פרטיים הלוואות לדיוור					
-	223	183	-	94	183
אנשים פרטיים - אחר					
30	4,347	2,017	185	423	1,832
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
1	377	192	85	12	107
סך-הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל					
31	4,724	2,209	270	435	1,939
סך-הכל					
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
	770	562	46	170	516
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
	3,364	1,166	223	146	943
נמדד על בסיס קבוצתי					
	590	481	1	119	480
30 בספטמבר 2022					
פעילות לווים בישראל					
4	1,312	457	75	39	382
בינוי ונדל"ן					
7	2,159	572	83	205	489
מסחרי - אחר					
11	3,471	1,029	158	244	871
סך-הכל מסחרי					
-	283	233	5	9	228
אנשים פרטיים הלוואות לדיוור					
1	⁽⁵⁾ 148	110	-	⁽⁵⁾ 43	⁽⁵⁾ 110
אנשים פרטיים - אחר					
12	3,902	1,372	163	296	1,209
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
2	328	151	85	2	66
סך-הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל					
14	4,230	1,523	248	298	1,275
סך-הכל					
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
	830	684	45	210	639
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
	2,888	443	197	27	246
נמדד על בסיס קבוצתי					
	⁽⁵⁾ 512	396	6	⁽⁵⁾ 61	⁽⁵⁾ 390
הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.					

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2022					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים ⁽³⁾⁽⁴⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
10	1,339	458	64	40	394
10	2,263	623	109	164	514
20	3,602	1,081	173	204	908
1	273	229	-	13	229
-	121	81	-	30	81
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
21	3,996	1,391	173	247	1,218
פעילות לווים בחו"ל					
3	313	129	96	1	33
24	4,309	1,520	269	248	1,251
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים					
	871	673	82	140	591
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
	2,965	491	187	57	304
נמדד על בסיס קבוצתי					
	473	356	-	51	356

הערות:

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(3) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 89 מיליון ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 (30.9.2022 - 42 מיליון ש"ח, 31.12.2022 - 60 מיליון ש"ח).

(4) מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023 הינה 2,533 מיליון ש"ח (30.9.2022 - 1,940 מיליון ש"ח, 31.12.2022 - 2,020 מיליון ש"ח).

(5) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
יתרת חוב רשומה				
צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾
שאינו צובר	בפיגור של	בפיגור של	בפיגור של	בפיגור של
הכנסות	90 ימים או	90 ימים או	90 ימים או	90 ימים או
ריבית	יותר	יותר	יותר	יותר
סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים				

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

142	-	-	13	155
162	-	2	96	260
304	-	2	109	415
4	-	1	12	17
71	-	1	52	124
379	-	4	173	556

פעילות לווים בחו"ל

107	-	-	201	308
486	-	4	374	864

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 30.9.2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 771 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

התחייבויות להעמדת אשראי נוסף לחייבים, שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2023 בסך של 4 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2022 – 13 מיליון ש"ח; ליום 31 בדצמבר 2022 – 21 מיליון ש"ח).

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
יתרת חוב רשומה				
צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾	צובר ⁽¹⁾
שאינו צובר	בפיגור של	בפיגור של	בפיגור של	בפיגור של
הכנסות	90 ימים או	90 ימים או	90 ימים או	90 ימים או
ריבית	יותר	יותר	יותר	יותר
סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾	סך-הכל ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים				

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

159	-	1	42	202
231	-	2	151	384
390	-	3	193	586
10	-	-	9	19
74	-	2	65	141
474	-	5	267	746

פעילות לווים בחו"ל

119	-	-	208	327
593	-	5	475	1,073

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 30.9.2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 967 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
יתרת חוב רשומה				
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	סך-הכל ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים				

פעילות לזוים בישראל

ציבור-מסחרי

161	-	1	27	189	בינוי ונדל"ן
198	-	2	133	333	מסחרי - אחר
359	-	3	160	522	סך-הכל מסחרי
4	-	-	11	15	אנשים פרטיים הלוואות לדיור
42	-	2	92	136	אנשים פרטיים - אחר
405	-	5	263	673	סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

91	-	-	195	286	סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
496	-	5	458	959	סך-הכל

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31.12.2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 863 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

בלתי מבוקר					
2022			2023		
ארגונים מחדש שבוצעו					
ייתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	ייתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	ייתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	ייתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	מספר חוזים
במיליוני שקלים חדשים					
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

12	12	40	76	77	63
18	20	208	18	18	221
30	32	248	94	95	284
-	-	5	1	1	4
21	21	1,328	24	24	1,427
51	53	1,581	119	120	1,715

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

39	39	1	62	62	4
90	92	1,582	181	182	1,719

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר

פעילות לווים בישראל

ציבור-מסחרי

167	167	137	121	122	191
80	83	571	58	58	650
247	250	708	179	180	841
3	3	18	1	1	14
70	70	3,992	68	70	3,682
320	323	4,718	248	251	4,537

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל

90	90	4	69	69	5
410	413	4,722	317	320	4,542

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

בלתי מבוקר			
2022		2023	
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽¹⁾			
יתרת חוב	יתרת חוב		
מספר חוזים	רשומה	מספר חוזים	רשומה
במיליוני שקלים חדשים			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			

פעילות לזוים בישראל

ציבור-מסחרי

2	28	7	23
2	60	3	110
4	88	10	133
-	-	-	-
3	603	4	379
7	691	14	512

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך-הכל מסחרי

אנשים פרטיים הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

-	1	-	-
7	692	14	512

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

סך-הכל

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר

פעילות לזוים בישראל

ציבור-מסחרי

3	62	15	73
10	168	23	262
13	230	38	335
-	2	-	2
10	1,702	10	1,110
23	1,934	48	1,447

בינוי ונדל"ן

מסחרי - אחר

סך-הכל מסחרי

אנשים פרטיים הלוואות לדיור

אנשים פרטיים - אחר

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

-	1	-	1
23	1,935	48	1,448

סך-הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל

סך-הכל

הערה:

(1) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

5. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

מסחרי	בפיגור של עד 90 ימים עד 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סה"כ לא צובר	סה"כ לא צובר
מסחרי	59	70	314	105	43	12	56
הלוואות לדיוור	-	130	54	27	8	8	14
אנשים פרטיים - אחר	4	42	-	-	-	-	-
סך הכל	63	242	368	132	51	20	70
מסחרי	26	18	41	150	32	48	15
הלוואות לדיוור	-	101	55	43	16	7	11
אנשים פרטיים - אחר ⁽¹⁾	4	68	-	-	-	-	-
סך הכל	30	187	96	193	48	55	26
מסחרי	93	78	24	116	32	48	14
הלוואות לדיוור	-	96	63	32	16	7	13
אנשים פרטיים - אחר	3	39	-	-	-	-	-
סך הכל	96	213	87	148	48	55	27

הערה:

(1) סווג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

6. גילוי נוסף בדבר איכות האשראי

(ב) מאפייני הסיכון לפי מגזרי האשראי

(1) אשראי מסחרי

- למלחמת "חרבות ברזל" צפויות השלכות מהותיות על הפעילות המשקית ועל הסביבה הכלכלית של העסקים בישראל. עסקים רבים שאינם חיוניים נסגרו עקב מצב הלוחמה וסופגים הפסדים מידי יום. תוכניות הסיוע לעסקים, שהחלו להתגבש בתחילת חודש נובמבר 2023, נותנות פיתרון חלקי לעסקים הקטנים ובינוניים בלבד;
- ירידה בצריכה הפרטית של כל קשת המוצרים והשירותים, למעט מוצרים חיוניים;
- הריבית שעלתה, על רקע סביבת האינפלציה הגבוהה, בארץ ובעולם, הקטינה את נגישות משקי הבית והמגזר העסקי למקורות מימון והביאה, עוד טרם פרוץ המלחמה, לפגיעה בביצועי המשק ולהאטה בצמיחה;
- המצב המשקי עשוי להשפיע על כושר ההחזר של הלואות בכל קווי העסקים, ובפרט במוקד סיכון ענף הנדל"ן על פעילויותיו השונות לרבות פרויקטים לבניה, תחום בו חלה האטה עוד טרם פרוץ המלחמה;
- צפויות השלכות על רמת ההשקעות מחו"ל, באופן שישיעו גם על יכולת ההתאוששות של ענף ההייטק;
- מתחים גיאופוליטיים, הן באירופה והן ביחסי ארה"ב - סין עשויים להביא לירידה בהיקף הייצור והסחר העולמי ולהמשך עלייה במחירי מוצרים מוגמרים;

האירועים המקרו כלכליים והגיאופוליטיים האמורים, מעלים את רמת הסיכון בטווח הקצר-בינוני.

(2) אשראי לאנשים פרטיים - הלוואות לדיוור

- הלוואות בשיעור מימון גבוה בשילוב עם יחס החזר גבוה מההכנסה הפנויה מהוות מוקד סיכון בעת ירידה בערך הבטוחה מתחת ליתרת ההלוואה ובעת עלייה בשיעורי האבטלה. מדיניות החיתום בבנק מגבילה את שיעור החשיפה בעת מתן האשראי;
- חשיפה גבוהה לריבית משתנה עלולה להעלות את הסיכון ליכולת ההחזר של לווים לאור ייקור הריבית במשק. מדיניות החיתום של הבנק בשילוב האסדרה מגדרת סיכון זה.

(3) אשראי לאנשים פרטיים - אחר

- החשיפה בתחום האשראי הקמעונאי מושפעת מגורמים מקרו כלכליים;
- השפעת מצב הלוחמה על פעילות ענפים רבים במשק והוצאת עובדים רבים לחל"ת, עלולים לפגוע בכושר ההחזר של האשראי שנלקח על ידי אנשים פרטיים. צעדים שיינקטו על ידי הממשלה עשויים למתן פגיעה זו;
- ההידרדרות הביטחונית והשפעותיה על פעילות המשק בישראל עשויים להוביל למיתון שעוצמתו תלויה גם במצב הכלכלה העולמית.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

6. גילוי נוסף בדבר איכות האשראי (המשך)

(ב) אינדיקציה לאיכות האשראי

מבוקר				בלתי מבוקר			
31 בדצמבר 2022				30 בספטמבר 2023			
הלוואות לפרטיים				הלוואות לפרטיים			
סך-הכל	אחר	דיוור	מסחרי	סך-הכל	אחר	דיוור	מסחרי
97.3%	98.5%	99.5%	96.0%	96.7%	98.1%	99.5%	95.2%
שיעור יתרת אשראי תקין לציבור מיתרת אשראי לציבור							
2.1%	1.3%	0.1%	3.2%	2.5%	1.4%	0.1%	3.7%
שיעור יתרת אשראי בעייתי צובר לציבור מיתרת אשראי לציבור							
0.6%	0.2%	0.4%	0.8%	0.8%	0.5%	0.4%	1.1%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור							
1.3%	2.1%	0.4%	1.5%	1.5%	2.5%	0.4%	1.8%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת סיכון אשראי בעייתי (למעט נגזרים ואיגרות חוב)							
44.7%	138.2%	85.0%	34.9%	44.0%	122.0%	87.2%	35.3%

מספר ימי הפיגור של החוב הינו גורם מרכזי בקביעת סיווגי חובות הבנק, ובהתאם משפיע על ההפרשה להפסדי אשראי והמחיקות החשבונאיות. אינדיקציה מרכזית לאיכות תיק האשראי הינה שיעור החובות הבעייתיים לעומת התקינים בבנק.

7. מידע נוסף על הלוואות לדיוור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג ריבית

יתרת הלוואות לדיוור				
סך-הכל סיכון	מזה: בולט	מזה: ריבית	אשראי חוץ מאזני	מזה: משתנה
במיליוני שקלים חדשים				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
עד 60%	41,607	501	24,066	700
מעל 60%	25,890	156	15,174	388
שיעבוד ראשון: שיעור המימון				
עד 60%	1,535	73	759	5,601
מעל 60%	69,032 ⁽²⁾	730	39,999	6,689
שיעבוד משני או ללא שיעבוד				
סך-הכל				
בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
עד 60%	38,785	379	22,849	612
מעל 60%	23,064	137	13,695	472
שיעבוד ראשון: שיעור המימון				
עד 60%	1,592	171	780	8,056
מעל 60%	63,441 ⁽²⁾	687	37,324	9,140
שיעבוד משני או ללא שיעבוד				
סך-הכל				
מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
עד 60%	39,677	365	23,305	554
מעל 60%	24,076	144	14,263	370
שיעבוד ראשון: שיעור המימון				
עד 60%	1,572	151	787	7,425
מעל 60%	65,325 ⁽²⁾	660	38,355	8,349
שיעבוד משני או ללא שיעבוד				
סך-הכל				

הערות:

- היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.
- יתרת הלוואות לדיוור אינה כוללת את יתרת החובות המסחריים בסך של 112 מיליון ש"ח, המשולבת במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרויקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה (ליום 30 בספטמבר 2022 סך של 202 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2022 סך של 218 מיליון ש"ח).

פרטים בדבר תמורה ששולמה או התקבלה עבור רכישה או מכירה של הלוואות

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽³⁾

הערות:

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) כולל מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרונות ושמירת שיעור הריבית" בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדיוור".

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2023							
			מטבע ישראלי				
			מטבע חוץ(1)				
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבעות אחרים	צמוד למדד המחירים				
			אירו	דולר	לא צמוד		
במיליוני שקלים חדשים							
נכסים							
57,552	-	342	607	4,633	19	51,951	מזומנים ופקדונות בבנקים
52,380	1,993	-	1,139	18,667	3,998	26,583	ניירות ערך
1,150	-	-	-	-	-	1,150	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
258,429	-	843	3,273	37,241	27,812	189,260	אשראי לציבור, נטו
3,313	-	-	988	1,250	207	868	אשראי לממשלות
468	466	-	-	-	-	2	השקעות בחברות כלולות
4,502	4,502	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
162	162	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
14,857	1,726	124	375	9,820	470	2,342	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,389	1,971	82	106	1,497	63	2,670	נכסים אחרים
399,202	10,820	1,391	6,488	73,108	32,569	274,826	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
298,435	-	1,795	7,124	90,340	5,105	194,071	פקדונות הציבור
14,551	-	33	46	2,900	-	11,572	פקדונות מבנקים
117	-	-	-	72	-	45	פקדונות הממשלה
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר							
11,007	-	-	-	9,857	-	1,150	
16,225	-	-	-	2,964	9,907	3,354	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,445	1,723	82	428	6,293	468	2,451	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
19,031	238	26	28	1,792	711	16,236	התחייבויות אחרות
370,811	1,961	1,936	7,626	114,218	16,191	228,879	סך-כל ההתחייבויות
28,391	8,859	(545)	(1,138)	(41,110)	16,378	45,947	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	662	1,062	42,835	613	(45,172)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(28)	(79)	1,605	-	(1,498)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(12)	67	754	-	(809)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
28,391	8,859	77	(88)	4,084	16,991	(1,532)	סך-הכל כללי
-	-	(39)	(461)	2,578	-	(2,078)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(56)	358	4,639	-	(4,941)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר							
30 בספטמבר 2022							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים							
נכסים							
71,510	-	440	657	4,653	23	65,737	מזומנים ופקדונות בבנקים
42,633	1,884	1	976	16,746	1,350	21,676	ניירות ערך
1,271	-	-	-	-	-	1,271	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
236,881	-	540	2,391	35,754	23,713	174,483	אשראי לציבור, נטו
2,574	-	-	603	1,228	232	511	אשראי לממשלות
502	500	-	-	-	-	2	השקעות בחברות כלולות
3,724	3,724	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
163	163	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
13,601	400	102	329	9,921	458	2,391	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,215	2,192	98	101	1,347	25	2,452	נכסים אחרים
379,074	8,863	1,181	5,057	69,649	25,801	268,523	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
290,646	-	1,844	6,251	80,384	4,405	197,762	פקדונות הציבור
16,719	-	6	68	3,367	-	13,278	פקדונות מבנקים
120	-	-	-	89	1	30	פקדונות הממשלה
3,038	-	-	-	3,038	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
13,491	-	-	-	-	7,854	5,637	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,718	400	95	288	7,677	607	2,651	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,624	933	31	26	870	750	16,014	התחייבויות אחרות
354,356	1,333	1,976	6,633	95,425	13,617	235,372	סך-כל ההתחייבויות
24,718	7,530	(795)	(1,576)	(25,776)	12,184	33,151	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	912	1,966	28,154	(2,634)	(28,398)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(247)	526	-	(279)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(28)	(65)	211	-	(118)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
24,718	7,530	89	78	3,115	9,550	4,356	סך-הכל כללי
-	-	5	(148)	572	-	(429)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)
-	-	(437)	(20)	2,117	-	(1,660)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (המשך)

מבוקר							
31 בדצמבר 2022							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים							
נכסים							
65,713	-	414	367	5,827	18	59,087	מזומנים ופקדונות בבנקים
44,794	1,793	1	1,061	17,484	2,494	21,961	ניירות ערך
857	-	-	-	-	-	857	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
241,079	-	524	2,362	34,013	24,334	179,846	אשראי לציבור, נטו
2,599	-	-	609	1,172	222	596	אשראי לממשלות
486	484	-	-	-	-	2	השקעות בחברות כלולות
3,904	3,904	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
162	162	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
11,420	1,000	83	625	7,102	430	2,180	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,740	1,878	99	74	1,357	27	2,305	נכסים אחרים
376,754	9,221	1,121	5,098	66,955	27,525	266,834	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
292,293	-	1,779	6,512	82,869	4,188	196,945	פקדונות הציבור
15,376	-	25	83	1,646	-	13,622	פקדונות מבנקים
117	-	-	-	88	1	28	פקדונות הממשלה
3,739	-	-	-	3,739	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
12,308	-	-	-	-	8,258	4,050	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,348	1,000	74	465	4,886	546	2,377	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,095	249	25	12	1,387	761	15,661	התחייבויות אחרות
351,276	1,249	1,903	7,072	94,615	13,754	232,683	סך-כל ההתחייבויות
25,478	7,972	(782)	(1,974)	(27,660)	13,771	34,151	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	928	1,846	30,354	(1,525)	(31,603)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(31)	(32)	119	-	(56)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(21)	124	388	-	(491)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
25,478	7,972	94	(36)	3,201	12,246	2,001	סך-הכל כללי
-	-	(48)	(85)	(113)	-	246	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(67)	494	2,509	-	(2,936)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. ההרכב במאוחד

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
שווי הוגן				
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽³⁾	יתרה במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
57,312	40,623	-	16,689	57,552
מזומנים ופקדונות בבנקים				
50,818	1,798	15,021	33,999	52,380
ניירות ערך ⁽⁴⁾				
1,150	1,150	-	-	1,150
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
256,458	252,374	-	4,084	258,429
אשראי לציבור, נטו				
3,281	3,281	-	-	3,313
אשראי לממשלות				
14,857	5,421	7,683	1,753	14,857
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
2,134	2,131	1	2	2,134
נכסים פיננסיים אחרים				
386,010	306,778	22,705	56,527	(3)389,815
התחייבויות פיננסיות				
297,710	70,703	194,860	32,147	298,435
פקדונות הציבור				
14,572	5,506	7,556	1,510	14,551
פקדונות מבנקים				
117	12	105	-	117
פקדונות הממשלה				
10,453	10,453	-	-	11,007
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
15,179	3,219	49	11,911	16,225
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
11,445	484	9,209	1,752	11,445
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
15,079	14,091	18	970	15,079
התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁴⁾				
364,555	104,468	211,797	48,290	(3)366,859
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
160	160	-	-	160
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 5.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 76,168 מיליון ש"ח ו-147,687 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.
- (4) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. ההרכב במאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
71,278	44,055	-	27,223	71,510
מזומנים ופקדונות בבנקים				
41,479	^(א) 1,732	12,941	^(א) 26,806	42,633
ניירות ערך ^(א)				
1,271	1,271	-	-	1,271
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
236,681	^(א) 232,250	-	4,431	236,881
אשראי לציבור, נטו				
2,580	2,580	-	-	2,574
אשראי לממשלות				
13,601	5,356	7,821	424	13,601
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
2,412	1,699	5	708	2,412
נכסים פיננסיים אחרים				
369,302	288,943	20,767	59,592	^(א)370,882
התחייבויות פיננסיות				
289,391	67,700	189,393	32,298	290,646
פקדונות הציבור				
16,421	10,566	4,594	1,260	16,719
פקדונות מבנקים				
121	89	32	-	120
פקדונות הממשלה				
3,038	3,038	-	-	3,038
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
12,797	286	146	12,365	13,491
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
11,718	614	10,690	414	11,718
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
14,919	13,093	10	1,816	14,919
התחייבויות פיננסיות אחרות ^(א)				
348,405	95,386	204,865	48,153	^(א)350,651
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
149	149	-	-	149
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 5.
- מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 74,699 מיליון ש"ח ו-174,677 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.
- לא כולל התחייבויות בגין חכירות.
- סוג מחדש בעקבות טיוב נתונים.
- טיוב החישובים בחברה בת.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך) א. ההרכב במאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
שווי הוגן			יתרה	
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
65,532	36,779	-	28,753	65,713
מזומנים ופקדונות בבנקים				
43,541	1,696	12,839	29,006	44,794
ניירות ערך ⁽²⁾				
857	857	-	-	857
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
239,058	234,847 ⁽³⁾	-	4,211	241,079
אשראי לציבור, נטו				
2,592	2,592	-	-	2,599
אשראי לממשלות				
11,420	3,836	6,578	1,006	11,420
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,669	1,646	3	20	1,669
נכסים פיננסיים אחרים				
364,669	282,253	19,420	62,996	368,131⁽³⁾
התחייבויות פיננסיות				
290,811	80,886	178,641	31,284	292,293
פקדונות הציבור				
14,961	10,665	3,533	763	15,376
פקדונות מבנקים				
117	88	29	-	117
פקדונות הממשלה				
3,747	3,747	-	-	3,739
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
11,447	364	51	11,032	12,308
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
9,348	565	7,779	1,004	9,348
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
14,500	13,802	8	690	14,500
התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁴⁾				
344,931	110,117	190,041	44,773	347,681⁽³⁾
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
165	165	-	-	165
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 12.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 72,065 מיליון ש"ח ו-159,904 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.
- (4) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.
- (5) טיוב החישובים בחברה בת.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - מאוחד

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2023				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
	נתונים	נצפים	מחירים	מחירים
	השפעת	נצפים	משמעותיים	מחירים
סך-הכל	השפעת	נצפים	משמעותיים	מחירים
שווי הוגן	קניז	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים				
איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר				
16,173	-	-	2,367	13,806
4,526	-	-	344	4,182
85	-	-	-	85
543	-	-	543	-
6,425	-	-	6,425	-
291	-	-	106	185
1,839	-	-	1,839	-
161	-	-	-	161
30,043	-	-	11,624	18,419
ניירות ערך למסחר				
6,565	-	-	42	6,523
82	-	-	-	82
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
7	-	-	-	7
-	-	-	-	-
59	-	-	23	36
6,713	-	-	65	6,648
4,084	-	-	-	4,084
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
467	-	467	-	-
6,027	-	193	5,832	2
6,539	-	4,761	1,750	28
1,824	-	-	101	1,723
-	-	-	-	-
14,857	-	5,421	7,683	1,753
1	-	-	1	-
2	-	-	-	2
55,700	-	5,421	19,373	30,906
התחייבויות				
3,975	-	-	-	3,975
338	-	-	-	338
-	-	-	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
398	-	398	-	-
5,190	-	-	5,189	1
4,041	-	86	3,927	28
1,816	-	-	93	1,723
-	-	-	-	-
11,445	-	484	9,209	1,752
18	-	-	18	-
2	-	-	-	2
968	-	-	-	968
16,746	-	484	9,227	7,035

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - מאוחד (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

בלתי מבוקר				
30 בספטמבר 2022				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
	נתונים	מחירים	נצפים	נתונים לא
	מחירים	מחירים	מחירים	מחירים
סך-הכל	שוק פעיל	אחרים	משמעותיים	השפעת
שווי הוגן	(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	השפעת
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים				
איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר				
12,114	-	2,047	-	-
4,426	-	30	-	-
88	-	3	-	-
473	-	473	-	-
5,537	-	5,537	-	-
330	-	126	-	-
1,643	-	1,643	-	-
201	-	-	-	-
24,812	-	9,859	-	-
ניירות ערך למסחר				
1,322	-	67	-	-
77	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
9	-	-	-	-
-	-	-	-	-
19	-	16	-	-
1,427	-	83	-	-
4,431	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
433	-	433	-	-
5,697	-	189	-	-
7,028	-	4,734	-	-
443	-	43	-	-
-	-	-	-	-
13,601	-	5,356	-	-
5	-	5	-	-
708	-	-	-	-
44,984	-	5,356	17,768	21,860
התחייבויות				
3,666	-	-	-	-
19	-	-	-	-
-	-	-	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
424	-	424	-	-
5,492	-	-	-	-
5,361	-	190	-	-
441	-	41	-	-
-	-	-	-	-
11,718	-	614	-	-
10	-	10	-	-
708	-	-	-	-
1,108	-	-	-	-
17,229	-	614	10,700	5,915

הערה:

(1) סוג מחדש בעקבות טיוב נתונים

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - מאוחד (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2022				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
		נתונים		
		נציים	מחירים	
	השפעת	נציים	מצוטטים	
סך-הכל	הסכמי	משמעותיים	אחרים	בשוק פעיל
שווי הוגן	קיזוז	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)
במיליוני שקלים חדשים				

נכסים

איגרות חוב זמינות למכירה שאינן למסחר

12,625	-	-	2,178	10,447	איגרות חוב של ממשלת ישראל
5,375	-	-	69	5,306	איגרות חוב של ממשלות זרות
89	-	-	3	86	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
549	-	-	549	-	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
5,155	-	-	5,155	-	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
325	-	-	124	201	איגרות חוב של אחרים בישראל
1,681	-	-	1,681	-	איגרות חוב של אחרים זרים
130	-	-	-	130	מניות שאינן למסחר
25,929	-	-	9,759	16,170	סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר

ניירות ערך למסחר

2,206	-	-	70	2,136	איגרות חוב של ממשלת ישראל
76	-	-	-	76	איגרות חוב של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	-	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
14	-	-	-	14	איגרות חוב של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	איגרות חוב של אחרים זרים
26	-	-	24	2	מניות למסחר

סך-הכל ניירות ערך למסחר

4,211	-	-	-	4,211	אשראי לציבור בגין ניירות ערך שהושאלו
-------	---	---	---	-------	--------------------------------------

נכסים בגין מכשירים נגזרים

423	-	423	-	-	חוזי ריבית שקל מדד
5,510	-	153	5,355	2	חוזי ריבית אחרים
4,465	-	3,260	1,201	4	חוזי מטבע חוץ
1,022	-	-	22	1,000	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
11,420	-	3,836	6,578	1,006	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
3	-	-	3	-	אחר
20	-	-	-	20	נכסים בגין פעילות בשוק המעוף

סך-הכל נכסים

התחייבויות

3,693	-	-	-	3,693	פקדונות הציבור בגין ניירות ערך שנשאלו
11	-	-	-	11	פקדונות מבנקים בגין ניירות ערך שנשאלו
-	-	-	-	-	פקדונות CLN

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

416	-	415	1	-	חוזי ריבית שקל מדד
5,185	-	-	5,185	-	חוזי ריבית אחרים
2,728	-	150	2,574	4	חוזי מטבע חוץ
1,019	-	-	19	1,000	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
9,348	-	565	7,779	1,004	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8	-	-	8	-	אחר
20	-	-	-	20	התחייבות בגין פעילות בשוק המעוף
670	-	-	-	670	מכירות בחסר של ניירות ערך
13,750	-	565	7,787	5,398	סך-הכל התחייבויות

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)**ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - מאוחד (המשך)**

2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2023					
רווחים (הפסדים) לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2023	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון	1,166	1,166	-	-	(6)
מניות שאינן למסחר	318	318	-	-	(42)
בלתי מבוקר					
30 בספטמבר 2022					
רווחים (הפסדים) לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2022	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון	443	443	-	-	2
מניות שאינן למסחר	98	98	-	-	4
מבוקר					
31 בדצמבר 2022					
רווחים (הפסדים) לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2022	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון	491	491	-	-	(21)
מניות שאינן למסחר	105	105	-	-	(14)

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - מאוחד

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	סטילוקים	רכישות	הנפקות	סך-הכל רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד	שווי הוגן לתחילת התקופה	
במיליוני שקלים חדשים									
בלתי מבוקר									
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023									
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(13)	69	-	-	8	-	-	(17)	44	חוזי ריבית שקל-מדד
(94)	193	(134)	-	(145)	-	-	(93)	379	חוזי ריבית אחרים
(1,086)	4,675	10	2	(256)	(2)	-	(1,408)	3,513	חוזי מטבע חוץ
1,167	4,937	(124)	2	(393)	(2)	-	1,518	3,936	סך-הכל
התחייבויות									
(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	-	פקדונות CLN
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(16)	9	-	-	9	-	-	(10)	10	חוזי ריבית שקל-מדד
(162)	189	34	(7)	(132)	-	-	(162)	132	חוזי ריבית אחרים
(121)	4,544	3	(1)	514	(68)	(20)	(187)	4,303	חוזי מטבע חוץ
57	4,742	37	(8)	391	(68)	(20)	(35)	4,445	סך-הכל
התחייבויות									
(2)	-	-	-	4	-	-	(2)	(4)	פקדונות CLN
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023									
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(10)	69	-	-	62	-	-	(1)	8	חוזי ריבית שקל-מדד
(74)	193	2	-	(42)	-	-	(80)	153	חוזי ריבית אחרים
(3,921)	4,675	4	(9)	(3,585)	(171)	-	(5,326)	3,110	חוזי מטבע חוץ
3,985	4,937	6	(9)	(3,565)	(171)	-	5,405	3,271	סך-הכל
התחייבויות									
(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	-	פקדונות CLN
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו									
(26)	9	-	-	39	-	-	(63)	33	חוזי ריבית שקל-מדד
(140)	189	43	(61)	(56)	-	-	(138)	125	חוזי ריבית אחרים
(4,578)	4,544	(6)	(1)	(281)	(219)	-	(4,224)	827	חוזי מטבע חוץ
4,692	4,742	37	(62)	(298)	(219)	-	4,299	985	סך-הכל
התחייבויות									
(2)	-	-	-	10	-	-	(2)	(10)	פקדונות CLN

הערות:

- (1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".
(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות והוצאות ריבית".

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 – מאוחד (המשך)

מבוקר									
					סך-הכל				
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים					רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו				
שווי הוגן					שווי הוגן				
לסוף					שנכללו				
התקופה					בדוח רווח				
התקופה					והפסד				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
במיליוני שקלים חדשים									
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו									
חוזי ריבית שקל-מדד					33 (47) ⁽¹⁾				
חוזי ריבית אחרים					125 85 ⁽¹⁾				
חוזי מטבע חוץ					827 2,588 ⁽¹⁾				
סך-הכל					985 2,626				
התחייבויות									
פקדונות CLN					(10) – ⁽²⁾				

הערות:

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות והוצאות ריבית".

ד. העברות בין רמות בהיררכיות השווי ההוגן

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 התבצעו העברות לא מהותיות אל רמה 3 או ממנה, בשל הבהרה של הפיקוח על הבנקים, לפיה מכשירים נגזרים בהם סיכון האשראי נקבע על בסיס נתונים שאינם נצפים יכללו ברמה 3.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. מידע נוסף בדבר נתונים לא ניצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים

שסווגו לרמה 3

1. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

בלתי מבוקר				
שווי הוגן ליום	טווח (ממוצע משוקלל)	נתונים לא ניצפים	טכניקות הערכה	30.09.2023
במיליוני ש"ח	באחוזים			

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון	1,166	היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות הנדל"ן	שיעורי היוון, נתונים משוק	
מניות שאינן למסחר	318	הערכת שווי	שווי החברה	

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו

חוזי ריבית שקל-מדד	69	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות האינפלציה	מ- 2.43%	עד 5.42%	(2.58%)
			סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 14.07%	(3.85%)
חוזי ריבית אחרים	193	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 7.47%	(0.13%)
חוזי מטבע חוץ	4,675	היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות	ציפיות האינפלציה	מ- 2.43%	עד 5.42%	(2.65%)
			סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 55.81%	(0.35%)

בלתי מבוקר				
שווי הוגן ליום	טווח (ממוצע משוקלל)	נתונים לא ניצפים	טכניקות הערכה	30.09.2022
במיליוני ש"ח	באחוזים			

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון	443	היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות הנדל"ן	שיעורי היוון, נתונים משוק	
מניות שאינן למסחר	98	הערכת שווי	שווי החברה	

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו

חוזי ריבית שקל-מדד	9	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות האינפלציה	מ- 2.38%	עד 4.23%	(2.81%)
			סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 6.17%	(3.90%)
חוזי ריבית אחרים	189	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 7.22%	(0.11%)
חוזי מטבע חוץ	4,544	היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות	ציפיות האינפלציה	מ- 2.38%	עד 4.23%	(2.95%)
			סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	עד 59.90%	(0.07%)

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. מידע נוסף בדבר נתונים לא ניצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

1. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מבוקר				
שווי הוגן ליום			31.12.2022	
טווח (ממוצע משוקלל)		נתונים לא נצפים	טכניקות הערכה	
באחוזים		במיליוני ש"ח		
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי בעייתי שגבייתו מותנית בביטחון		היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות	491	שיעורי היוון, נתונים משוק הנדל"ן
מניות שאינן למסחר		הערכת שווי	105	שווי החברה
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו				
חוזי ריבית שקל-מדד		היוון תזרימי מזומנים	8	ציפיות האינפלציה
חוזי ריבית אחרים		היוון תזרימי מזומנים	153	סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)
חוזי מטבע חוץ		היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות	3,110	סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)
		היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות		ציפיות האינפלציה
		סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA)	מ- 0.00%	מ- 2.28%
		עד 35.52%	עד 6.23%	עד 4.84%
		(0.42%)	(3.98%)	(2.74%)

2. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

הנתונים הלא ניצפים המשמעותיים, אשר שימשו במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, הם עקום ריבית במגזר צמוד מדד, והתאמות בגין סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA). ככל שעקום הריבית עולה (יורד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן גדל (קטן) ככל שעקום הריבית עולה (יורד) והצד הנגדי לעסקה מחויב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן קטן (גדל). מקדם סיכון אשראי צד נגדי (CVA) מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהפך.

17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי

א. הסדרים קיימים בין חברות כרטיסי האשראי ובין לבין הבנקים

1. ההסדרים תוארו בביאור 36 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.
2. **הפחתת שיעור העמלה הצולבת.** ביום 25 בפברואר 2018 הודיעה נגידת בנק ישראל על מתווה הפחתה של העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה משיעור של 0.7% באותו מועד, לשיעור של 0.5%, בחמש פעימות.

ההפחתה בעמלת המנפיק לגובה של 0.5%, התבצעה במדורג. מיום 1 בינואר 2023 עומדת עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא עולה על 0.5%. בנוסף, נקבע מתווה הפחתה לעמלה הצולבת בגין עסקאות בחיוב מידי, משיעור של 0.3% באותו מועד, לשיעור של 0.25%, בשתי פעימות. ההפחתה כאמור התבצעה במדורג. מיום 1 בינואר 2023 עומדת העמלה על שיעור ממוצע שלא עולה על 0.25%.

- ב. **הפרדת כאל.** ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק").

במסגרת יישום החוק, בשלב ראשון הופרדו חברות כרטיסי האשראי ישראלכרט ו-max (לשעבר: לאומיקארד) מבנק הפועלים ומבנק לאומי, בהתאמה, משום שהחזיקו בשווי נכסים של למעלה מ-20% ועל כן הוגדרו "בנק בעל היקף פעילות רחב". בהתאם, באותו שלב לא חלה חובה למכור את כאל.

ביחס לכאל, ביום 31 בינואר 2021 החלה תקופה של שנתיים שהסתיימה ביום 31 בינואר 2023, שבמהלכה היה שר האוצר רשאי, בהסכמת נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, להורות על הפרדת כאל מידי דיסקונט בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בסעיף 11(ד) לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות").

בהתאם להוראות סעיף 12(ב)3 לחוק אף הוקמה ועדה שבין תפקידיה להמליץ לשר בעניין הפעלת סמכותו לכפות את חובת המכירה של כאל כאמור. ביום 21 בדצמבר 2022 פרסמה הוועדה את המלצתה לשר האוצר, כפי שהתקבלה על ידי רוב חבריה, ובה העמדה כי עליו להפעיל את סמכותו האמורה. במסמך ההמלצה נכללה גם דעת המיעוט של המפקח על הבנקים, אשר לא היה שותף לדעת יתר חברי הוועדה. ביום 18 בינואר 2023, לאחר שקיבל את הסכמת נגיד בנק ישראל, פנה שר האוצר ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, וביקש את אישור הוועדה לטיטות תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023. במסגרת הפניה התייחס השר גם לאפשרות של רכישת חברת כרטיסי חיוב בידי גופים מוסדיים וציין כי על רקע התפתחויות בשוק, והוראות סעיף 10 לחוק, הורה על הקמת צוות ייעודי במשרד האוצר לבחינת הנושא.

ביום 30 בינואר 2023 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 ("התקנות"). בהתאם לתקנות, חלה על הבנק החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, זאת עד תום שלוש שנים מיום התחילה (יום פרסום התקנות ברשומות) או עד תום ארבע שנים בניסיונות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק.

בנוסף חלות, בין השאר, ההוראות הבאות:

- בתקופה שמיום התחילה ועד תום תקופה של המאוחר מבין 5 שנים או 3 שנים ממועד ההיפרדות, על הבנק לבצע את תפעול הנפקה של כרטיסי החיוב שהוא מנפיק באמצעות חברה מתפעלת, ולאפשר לה להיות צד לחוזה כרטיס החיוב;
- מתום שנה מיום התחילה ועד תום תקופה של המאוחר מבין 5 שנים או 3 שנים ממועד ההיפרדות, אסור לבנק לבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים שהוא מנפיק ללקוחותיו;
- קיבוע מנגנון חלוקת הכנסות הנובעות מתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ומפעילות הלקוחות בכרטיסי חיוב, בין הבנק לבין חברת כרטיסי החיוב, כך שחלוקת הכנסות כאמור תהיה בהתאם להסכם שנחתם בין הצדדים בשנת 2022;
- מגבלות על פניה ללקוחות בעניין חידוש כרטיס אשראי.

יועזר כי המגבלות שנוגעות לחובה לאפשר לחברת כרטיסי האשראי להיות צד לחוזה, האיסור לבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים והמגבלות על פניה ללקוחות בעניין חידוש כרטיס אשראי חלות גם על חלק מהבנקים האחרים. התקנות נכנסו לתוקף ביום 31 בינואר 2023. יצוין כי באותו מועד פורסם "קול קורא" בו הודיע שר האוצר, כחלק מהחלטתו בנושא תיקון הגדרת בנק בעל היקף פעילות רחב, על הקמת צוות במשרד האוצר בראשות הממונה על התקציבים, היועץ המשפטי במשרד האוצר והממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון, לבחינת סוגיית ההבחנה הקיימת בחוק בין רכישת חברת כרטיסי חיוב מבנק בעל היקף פעילות רחב (רכישה ראשונה) לבין רכישת חברת כרטיסי חיוב מהגוף שרכש מבנק כאמור חברה כאמור (רכישה שניה), האם נכון להותיר הבחנה זו על כנה וכן אמורה להיבחן שאלת ההשפעות האפשריות של שליטת גופים מוסדיים גדולים בחברות כרטיסי חיוב.

ביום 11 במאי 2023 פורסמו המלצות הצוות לבחינת החזקות גופים מוסדיים בחברות כרטיסי חיוב ("הצוות"). ההמלצה המרכזית של הצוות היא לתקן את סעיף 10 לחוק, כך שיבטל האיסור על גוף מוסדי גדול לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב (גם ברכישה ראשונה). המשמעות המעשית של המלצה זו, ליושם, היא שהבנק יוכל למכור את כאל גם לגוף מוסדי גדול. בנוסף, הצוות המליץ, בין היתר, כצעד משלים, על הפרדה מבנית מובהקת בין חברת כרטיסי חיוב ובין הגוף המוסדי המחזיק בה וקביעת מגבלות לעניין ממשקי פעולה מהותיים בין גופים מוסדיים ובין בנקים. למועד סמוך למועד פרסום הדוח, טרם פורסם תזכיר לתיקון הסעיף כאמור. בהמשך להחלטת שר האוצר ואישור התקנות, החליט הבנק לערוך הפרשה בגין יתרת המסים על חלקו ברווחי כאל, שבהתאם לכללי החשבונאות לא הופרשו בעבר, בסך של 50 מיליון ש"ח. ההפרשה האמורה נכללה בדוח רבעון ראשון 2023. הבנק נערך לביצוע ההפרדה ובין היתר, שכר את שירותיו של בנק השקעות זר שסייע בתהליך.

17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל על, הוקנתה לאל על בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכויות כלכליות בכאל (שוות ערך ל-8.75% מעליית השווי של כאל, מעל סך של 1,800 מיליון ש"ח). האופציה תהיה ניתנת למימוש אך ורק באירועי מכירה או הנפקה של כאל, בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם בקשר לכך, ותסולק במזומן. (ההון העצמי של כאל ליום 30 בספטמבר 2023 מסתכם ב-2,444 מיליון ש"ח). בהתאם להערכה שבידי כאל, השווי ההוגן של אופציית הפאנטום (כמשמעות המונח בכללי החשבונאות המקובלים), בהתבסס על נתונים בדבר עסקאות לרכישת חברות כרטיסי אשראי ישראלים ומקס (מידע פומבי בלבד, בדבר ההסכם במסגרתו עתידה הראל השקעות לרכוש את מלוא מניות ישראלים וההסכם במסגרתו רכשה כלל החזקות עסקי ביטוח את מלוא מניות מקס, על פי דיווחיהן לציבור) ובהנחה שכאל תמצה את אפשרויות חלוקת הדיבידנד בהתאם להסכם האופציה, במסגרת המשא ומתן העתידי לגיבוש תנאי מכירת ההחזקות בכאל הינו כ-58 מיליון ש"ח (כ-40 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס). ברבעון הראשון של שנת 2023 הכירה כאל בהתחייבות בגין האופציה האמורה. בהתחשב בהשפעת המס ובניכוי חלק הבנק הבינלאומי ברווחי כאל, רישום האופציה בסכום האמור הקטין את הרווח הנקי של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2023 בסך של כ-24 מיליון ש"ח נטו.

יודגש כי בשלב זה הבנק מצוי בשלבי היערכות ראשוניים להיפרדות מכלל ואף טרם התקבלו החלטות באשר למתווה ההיפרדות. מדובר בעסקה בהיקף הצפוי להיות משמעותי, כאשר מחיר הרכישה שייקבע עשוי להיות מושפע מדינמיקה בשוק כפי שתהיה במועד סמוך למועד ביצוע העסקה, מתוואי ההתפתחות של כאל בהשוואה למתחרותיה, מהמתווה בו תבוצע ההיפרדות, מתחרות אפשרית בין רוכשים פוטנציאליים וממשתנים מקרו כלכליים שונים. לאור האמור, מחיר הרכישה עשוי להיות שונה, באופן מהותי מאוד, ממחיר כאל הגלום לכאורה בהערכת השווי ההוגן של האופציה.

לפרטים בדבר נתוני מגזר "כאל" במסגרת מגזרי הפעילות הניהוליים, ראו לעיל בביאור 13.

2. הסדרים בעקבות חוק שטרומ. ההסדרים תוארו בביאור 36 ב' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

ג. הסכם הנפקה משותפת בין כאל ובין בנק דיסקונט. ההסכמים להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב, בין כאל ודיינרס לבין בנק דיסקונט ולבין בנק מרכנתיל דיסקונט פקעו ביום 31 בדצמבר 2022. בשלב זה, הפעילות המשותפת של כאל ודיינרס עם הבנק ועם בנק מרכנתיל דיסקונט מתקיימת בהתאם להוראות ההסכמים שהיו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2022, כאשר הצדדים החלו במשא ומתן לחידוש הסכמי ההנפקה. בהתאם לתקנות שהותקנו על פי "חוק שטרומ", על מנגנון חלוקת ההכנסות בין כאל לדיסקונט יחול קיבוע, וחלוקת ההכנסות תתבצע בהתאם להסכם תפעול ההנפקה שהיה בתוקף נכון ליום 1 בינואר 2022 עד תום שלוש שנים ממועד ההפרדה או עד תום חמש שנים מיום פרסום התקנות (30 בינואר 2023), לפי המאוחר.

ד. רכישת זכויות המימון בדיינרס. ביום 24 בספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תביעה כספית נגד כאל, בגדרה מתבקש בית המשפט לחייב את החברה לשלם לתובעות (אלון רבוע כחול ישראל בע"מ דור אלון פיננסים בע"מ), סך של כ-21 מיליון ש"ח, בגין עסקת מכירת מניות של "דיינרס" לכאל. ביום 9 ביולי 2023 הגישו התובעות תצהירי עדות ראשית ועל כאל להגיש תצהירי עדות ראשית עד ליום 31 בדצמבר 2023. קדם משפט קבוע ליום 21 בפברואר 2024.

ה. הארכת רשיון הסליקה של כאל ושל דיינרס. ביום 15 במרס 2023 הוארך היתר הסליקה הזמני של כאל ושל דיינרס, וזאת עד ליום 31 במרס 2024 או עד לקבלת רישיון קבוע, לפי המוקדם.

18. עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים

א. עסקאות תשלום מבוסס מניות – תגמול הוני לנושאי משרה ולעובדים בכירים

(1) מתאר להקצאת אופציות. בביאור 24 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תואר מתאר המאפשר הענקה של אופציות לא סחירות לנושאי משרה ולעובדים בכירים. ביום 12 בספטמבר 2023 פורסם מתאר מתוקן, במסגרתו הוגדלה כמות האופציות ל-13 מיליון אופציות ונוספה האפשרות להעניק אופציות לנושאי משרה בחברות שבשליטת הבנק.

(2) הקצאה נוספת בחודש יוני 2023. ביום 12 ביוני 2023 אישר הדירקטוריון הענקה בפועל נוספת של 298,895 אופציות על פי המתאר ל-5 עובדים בבנק, שהינם מנהלים בכירים, מדווחי סמנכ"ל, המועסקים בבנק בחוזה אישי. מחיר המימוש בגין כל אופציה שהוקצתה לניצעים בהקצאה זו הינו 19.58 ש"ח (בכפוף להתאמות על פי המתאר). השווי ההוגן של האופציות שהוענקו במסגרת הקצאה זו, נכון למועד אישור ההקצאה על ידי הדירקטוריון, הינו כ-1.5 מיליון ש"ח.

(3) הקצאה נוספת בחודש ספטמבר 2023. ביום 11 בספטמבר 2023 אישר הדירקטוריון הענקה בפועל נוספת של 128,715 אופציות על פי המתאר לסמנכ"לית, חברת הנהלה, המועסקת בבנק בחוזה אישי. מחיר המימוש בגין כל אופציה שהוקצתה לניצעת בהקצאה זו הינו 19.97 ש"ח (בכפוף להתאמות על פי המתאר). השווי ההוגן של האופציות שהוענקו במסגרת הקצאה זו, נכון למועד אישור ההקצאה על ידי הדירקטוריון, הינו כ-576 אלף ש"ח.

(4) הקצאה נוספת בחודש אוקטובר 2023. ביום 16 באוקטובר 2023 אישר הדירקטוריון הענקה בפועל נוספת של 171,514 אופציות על פי המתאר לסמנכ"ל חבר הנהלה, המועסק בבנק בחוזה אישי. מחיר המימוש בגין כל אופציה שהוקצתה לניצע בהקצאה זו הינו 20.5 ש"ח (בכפוף להתאמות על פי המתאר). השווי ההוגן של האופציות שהוענקו במסגרת הקצאה זו, נכון למועד אישור ההקצאה על ידי הדירקטוריון, הינו כ-577 אלף ש"ח.

18. עסקאות תשלום מבוסס מניות ודיבידנדים (המשך)

ב. דיבידנדים

פרטים בדבר מדיניות הדיבידנד של הבנק הובאו בביאור 24 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

מועד הכרזה	מועד תשלום	סך דיבידנד ששולם במיליוני ש"ח	שיעור מהרווח באחוזים	דיבידנד למניה באגורות
8 במרס 2022	30 במרס 2022	105.8	20	9.09
22 במאי 2022	9 ביוני 2022	196.6	20	15.89
11 באוגוסט 2022	30 באוגוסט 2022	135.9	20	10.99
23 בנובמבר 2022	13 בדצמבר 2022	178.6	20	14.44
13 במרס 2023	30 במרס 2023	187.8	20	15.18
16 במאי 2023	6 ביוני 2023	380.7	30	30.78
13 באוגוסט 2023	3 בספטמבר 2023	356.1	30	28.79

ביום 13 באוגוסט 2023 אישר דירקטוריון הבנק עדכון במדיניות הדיבידנד של הבנק, לפיו יוכל הבנק לחלק מדי רבעון דיבידנד בשיעור של עד 40% מהרווח הנקי הראוי לחלוקה על פי הדוחות הכספיים המאוחדים לרבעון שחלף, חלף שיעור חלוקה של עד 30%. עדכון מדיניות הדיבידנד אושר נוכח עמידת הבנק במתווה ההון שלו והשיפור העקבי בתוצאות העסקיות של הקבוצה.

מוברר כי, אין לראות במדיניות זו התחייבות של הבנק לבצע חלוקת דיבידנד או בדבר שיעור הדיבידנד שיחולק, וכי כל חלוקה בפועל תהיה כפופה לאישורים הנדרשים על פי כל דין, לרבות אישור פרטני של הדירקטוריון לביצוע החלוקה על פי שיקול דעתו, ובכפוף לעמידה בהוראות הדין החלות על חלוקת דיבידנד, בין היתר, על פי חוק החברות והוראות בנק ישראל. עוד יצוין, כי החלוקה בפועל כפופה לעמידה ביעדי הלימות ההון שקבע המפקח על הבנקים וביעדי ההון הפנימיים, שנקבעו ויקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. הדירקטוריון יהיה רשאי לבחון מעת לעת את מדיניות חלוקת הדיבידנד, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין והאסדרה החלות על הבנק, על שינויים במדיניות הדיבידנד, לרבות שיעור הדיבידנד שיחולק, וכן רשאי להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

במכתב מיום 12 בנובמבר 2023 ביקש הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, זאת על רקע הגידול בחוסר הוודאות לגבי הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק. לאור האמור ולאור מחויבות הבנק להמשיך את התמיכה בלקוחות ובצרכי האשראי שלהם, הן במהלך המלחמה והן "ביום שאחרי", החליט דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 26 בנובמבר 2023, על חלוקת דיבידנד בשיעור של 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, בסך של כ-122.6 מיליון ש"ח, המהווה כ-9.91 אג' לכל מניה רגילה א' בת 0.1 ש"ח ע.נ. (זאת, לעומת דיבידנד בשיעור של 30% מרווחי הרבעון השני של שנת 2023).

19. מיסוי

בביאור 8 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 תואר הליך ערעור על שומות מע"מ המתנהל בבית המשפט המחוזי בתל אביב בעניין כאל ובעניין חברות כרטיסי אשראי נוספות. כאל נערכת להגשת סיכומים בתיק.

ביום 12 בפברואר 2023 התקבלו בכאל שומות מס ערך מוסף לשנים 2018-2022, בסך כולל של 192 מיליון ש"ח, כולל ריבית והצמדה. הסוגיות בשומות האמורות דומות בעיקרן לשומות שיצאו בגין תקופות החיוב הקודמות.

כאל מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה הכספיים, בסכום של כ-243 מיליון ש"ח.

20. מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק וחברות הבת העיקריות בישראל לקמפוס דיסקונט

במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק לקמפוס דיסקונט בוצעו, בין היתר, העסקאות הבאות:

- ביום 1 במרס 2022 השלים הבנק את עסקת המכר של שניים מנכסיו, הממוקמים ברחוב הרצל 156 והרצל 160 בתל אביב. ברבעון הראשון של שנת 2022 רשם הבנק רווח בסך של כ-315 מיליון ש"ח, לאחר השפעת המס. הנכס הושכר לבנק עד המעבר המתוכנן לקמפוס דיסקונט.
- ביום 23 במרס 2022 חתמה כאל על הסכם למכירת בית כאל בגבעתיים בתמורה לסך של 336 מיליון ש"ח, בתוספת מע"מ והיטלי השבחה. נוכח השלמת העסקה, ביום 30 במרס 2023, הכירה כאל ברווח לאחר מס, בסך של 231 מיליון ש"ח (כאשר חלקו של הבנק ברווח האמור הוא כ-142 מיליון ש"ח).
- ביום 8 באוגוסט 2022 אישר דירקטוריון בנק מרכנתיל דיסקונט את התקשרות הבנק בעסקה למכירת שטחים במגדל היוכל בתל אביב המשמשים את הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות שלו. השלמת העסקה ומסירת החזקה בנכס צפויה היתה עד ליום 30 ביוני 2023. לבנק מרכנתיל דיסקונט יש אופציה לדחות את מועד המסירה ב-180 ימים, עד ליום 31 בדצמבר 2023 (לרבות במספר דחיות), ולאחר מועד זה לבנק יש גם אופציה לשכור את הנכס לתקופה של עד שנתיים. ביום 30 באפריל 2023 מסר בנק מרכנתיל דיסקונט הודעה לרוכשים על מימוש אופציית הארכת מועד המסירה, עד ליום 15 באוגוסט 2023 וביום 12 ביולי 2023 מסר הבנק הודעה נוספת לרוכשים על מימוש האופציה האמורה, כך שמועד המסירה צפוי להיות עד ליום 31 בדצמבר 2023. על פי הערכה, בנק מרכנתיל דיסקונט צפוי להכיר ברווח של כ-80 מיליון ש"ח, לאחר השפעת המס, הרווח יוכר בהתאמה למועד השלמת מסירת החזקה בנכס.

21. הנפקת מכשירי חוב

- **הנפקת מכשירי חוב במסגרת הנפקה פרטית בינלאומית.** ביום 26 בינואר 2023 השלים הבנק הנפקה פרטית בינלאומית של איגרות חוב דולריות אשר הונפקו למשקיעים מוסדיים. תמורת ההנפקה ברוטו הסתכמה בסך של כ-799.48 מיליון דולר ארה"ב.
- **הנפקת כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (Coco).** ביום 15 ביוני 2023 השלים הבנק, באמצעות מנפיקים, הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (הרחבה של סדרה ט'), בהיקף כולל של כ-385 מיליון ש"ח.
- **הנפקת איגרות חוב.** ביום 15 ביוני 2023 השלים הבנק, באמצעות מנפיקים, הנפקה של איגרות חוב (הרחבה של סדרה טו'), בהיקף כולל של כ-1,568 מיליון ש"ח.

22. שיעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

- א. ברבעון הראשון של שנת 2023 הבנק יצר לטובת בנק ישראל שעבוד על זכויותיו בגין ובקשר עם הלוואות מגובות משכנתא (לרבות כל התקבולים וההכנסות הנובעים מהן). זאת במסגרת וכחלק מפריקט שעבוד זכויות בגין משכנתאות לטובת בנק ישראל, לשם שיפור הנזילות של הבנק (על ידי שחרור איגרות חוב ממשלתיות ששועבדו לבנק ישראל בתחילת משבר הקורונה). כחלק מהתהליך, נדרש הבנק לעמוד באמות מידה מחמירות (בקשר לתיק ההלוואות שישועבד) שנקבעו בנהלי בנק ישראל בנושא. יתרת הנכסים המשועבדים במסגרת שיעבוד זה ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה בסך של 8,096 מיליון ש"ח.
- ב. ברבעון הראשון של שנת 2023 הבנק הפקיד פקדון כספי בחשבון שנפתח על שם מס"ב במערכת זה"ב בבנק ישראל וברבעון השני הבנק הפקיד פקדונות כספיים שנפתחו על שם שבא כרטיסי חיוב ועל שם שבא ATM בחשבון הסליקה בבנק ישראל. זאת, במסגרת הסדר כשל סליקה, שמטרתו להבטיח את השלמת הסליקה היומית במועדה (בנק מרכנתיל דיסקונט ביצע הפקדות דומות). יתרת הנכסים שהופקדו כאמור על ידי הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה בסך של כ-346 מיליון ש"ח.

23. תשקיף מדף

ביום 27 ביוני 2023 פרסם הבנק תשקיף מדף (חלף תשקיף המדף מיום 17 ביוני 2020), על בסיס הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 31 במרס 2023.

24. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

- (1) ביום 16 באוגוסט 2023, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את תנאי הכהונה וההעסקה של מר אבי לוי, המנהל הכללי של הבנק.
- (2) לפרטים בדבר פוליסה קבוצתית לביטוח דירקטורים ונושאי משרה, ראו ביאור 10 סעיף 6.

25. חברת Greenland

ביום 5 במרס 2023 חתם הבנק עם Ezbob Ltd, חברה המאוגדת באנגליה ("איזיבוב"), על מזכר הבנות לא מחייב להקמת מיזם להעמדת אשראי צרכני ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים, ללקוחות כל הבנקים, באמצעות חברה שתהיה בשליטת הבנק (תאגיד עזר) ("החברה").

ביום 1 באוגוסט 2023 התקבל בבנק אישור המפקח על הבנקים לשלוט לבדו ולהחזיק במישרין באמצעי שליטה בתאגיד העזר גרינלנד פתרונות פיננסיים בע"מ, שיעסוק במתן אשראי צרכני ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים, וכן בכל פעולה אחרת הנלווית לעיסוקים אלה או הנדרשת לשם ביצועם, בתנאים שפורטו באישור המפקח.

ביום 18 בספטמבר 2023, הבנק, החברה ואיזיבוב חתמו על הסכם בעלי מניות מחייב. כמו כן, החברה ואיזיבוב חתמו על הסכם רישיון ושירותים מחייב, לפיו צפויה החברה להעמיד ולנהל אשראי באמצעות מערכות טכנולוגיות חדשניות של איזיבוב. למועד האמור, התקיימו התנאים המתלים לפי ההסכמים.

70% מהון המניות הרגילות של החברה מוחזקים על ידי הבנק ו-30% מוחזקים על ידי איזיבוב. על פי הסכם בעלי המניות, הבנק מעמיד לחברה הון בסכום של 163 מיליון ש"ח, ואיזיבוב מעניקה לחברה רישיון שימוש בטכנולוגיה ללא הגבלת זמן (Perpetual License), בשווי של כ-70 מיליון ש"ח. בנוסף, הבנק מעמיד לטובת החברה קו אשראי בסך של 100 מיליון ש"ח. הבנק העניק לחברה אופציה ל-100 מיליון ש"ח נוספים, כנגד הקצאה של מניות בכורה, אשר יצברו ריבית שתשולם רק לאחר שמחזיקי המניות הרגילות יקבלו תשואה בשיעור של 15% לשנה על ההשקעה הראשונית שלהם (בסך של 233 מיליון). כמו כן, הבנק התחייב להעמיד לחברה מסגרות אשראי בתנאי שוק.

26. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה מלחמת "חרבות ברזל" בעקבות מתקפת פתע של ארגון הטרור חמאס ושותפיו על עוטף עזה, שבמהלכה רצחו ארגון הטרור ושותפיו כ-1,200 אזרחים ישראלים וזרים ונטפו כ-240 אזרחים ישראלים וזרים. מתקפת הפתע התחילה בחסות מטח רקטות כבד לעבר עוטף עזה ואזורים נוספים. המתקפה התנהלה כמסע טבח באזרחים בעוטף עזה, שכלל גם השתלטות על בסיסי צה"ל, חטיפת חיילים ואזרחים, בהם נשים, ילדים, קשישים ואזרחים זרים, תוך ביצוע פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה, ובכלל זה הטבח במסיבת הטבע ליד רעים.

בעקבות המתקפה, מדינת ישראל נכנסה למצב חירום לאומי והוכרז מצב מלחמה. צה"ל גייס 360 אלף חיילים, גייס המילואים הגדול ביותר בתולדות המדינה. בימים שלאחר פרוץ המלחמה יזמו ארגון הטרור חיזבאללה ושותפיו אירועי תקיפה שונים בגבול הצפון, הן בגבול עם לבנון והן בגבול עם סוריה (ירי רקטות, נסיונות חדירה, שיגור כטב"מים ועוד), שהתפתחו לעימותים בעצימות נמוכה.

26. מלחמת "חרבות ברזל" (המשך)

בעקבות האירועים פונו עשרות יישובים בדרום ובצפון, ולמעלה מ-100 אלף תושבים הפכו לפליטים בתוך שטחי המדינה. מקומות עבודה הושבתו, עובדים רבים נאלצו להעדר ממקומות העבודה, בין היתר לאור השבתת חלקים גדולים ממערכת החינוך וגיוס המילואים, ועובדים רבים אחרים הוצאו לחל"ת.

ביום 28 באוקטובר 2023 החלה כניסה קרקעית של כוחות צה"ל לרצועת עזה, במסגרת תמרון קרקעי רחב היקף אשר נמשך גם בימים אלה, כמו גם מטחי טילים ורקטות על איזורים נרחבים בארץ, הן מרצועת עזה והן מגבול הצפון.

אתגרי סביבת המקרו ובכלל זה ההשפעה של המלחמה על רמת האינפלציה ומתווה הריבית, שערי החליפין ורמת התעסוקה במשק, צפויים להשפיע בצורה מהותית על הכנסות ורווחיות המערכת הבנקאית ולהוביל לעליה בסיכון, בדגש על סיכונים אשראי, מודל עסקי ושוק.

הסיכון המובנה באשראי עלה לרמה גבוהה. עם זאת, בשלב זה מוקדם לעדכן את הערכות הסיכון השיווי אשר משמשות בסיס להערכת הסיכונים המוצגת בטבלת גורמי סיכון. הקבוצה עוקבת מקרוב אחר התפתחות החשיפות לרבות ניטור הדוק אחר התפתחות החשיפות, בין היתר באמצעות שימוש בתרחישים ברמות חומרה שונות.

להערכת הבנק, מלחמת "חרבות ברזל" תשפיע על מצבם של לווים ועל יכולת ההחזר שלהם, אך עם זאת קיימת אי וודאות בדבר משך המלחמה ועוצמתה, ובהתאמה, בדבר השפעותיה על הלווים כאמור. על רקע האמור החליט הבנק להגדיל ברבעון השלישי של שנת 2023 את ההפרשה הקבוצתית, בכדי לשקף את הגידול בהפסדי האשראי המוערכים לתקופה בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו וכן לווים שייפגעו בשל המלחמה (היינו לווים אשר המידע לגביהם אינו מעלה בשלב זה את הצורך לערוך בגינם הפרשה פרטנית להפסדי אשראי).

הערכות הבנק בדבר השלכותיה האפשריות של מלחמת "חרבות ברזל", עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהמוערך על ידי הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

פעילות הקבוצה לפי מגזרי	192	ממשל תאגידי ופרטים נוספים -	185
פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים		רשימת לוחות	
הפעילות בתחום כרטיסי האשראי	196	ממשל תאגידי וביקורת	186
שיפורים טכנולוגיים וחדשנות	197	הדירקטוריון וההנהלה	186
קווי התפתחות עיקריים בארץ	198	הביקורת הפנימית בקבוצה	187
ובעולם בתשעת החודשים		עסקאות עם בעלי עניין וצדדים	187
הראשונים של שנת 2023		קשורים	
חקיקה ופיקוח	202	ועדה מיוחדת ובלתי תלויה -	187
הליכים משפטיים	210	הליכים באוסטרליה	
הליכים של רשויות	211	פרטים נוספים בנוגע לעסקי	188
		התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	
		תרשים מבנה האחזקות של בנק	188
		דיסקונט	
		רכוש קבוע ומתקנים	189
		ההון האנושי	189
		סביבה, חברה וממשל (ESG)	189
		תמיכה בקהילה בתקופת מלחמת	190
		"חרבות ברזל"	
		דירוג התחייבויות הבנק וחברות	191
		בת מסוימות	

ממשל תאגידי ופרטים נוספים - רשימת לוחות

עמוד	
192	התפתחות בשוק המשכנתאות
192	ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים
198	השינויים במדדי מניות נבחרים שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023
198	תשואות איגרות החוב הממשלתיות
198	השינויים בדולר מול מטבעות נבחרים בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023
199	השינויים במדדי סחורות נבחרים בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023
199	השינויים שנרשמו בהשקעות המשק מול חו"ל
200	מקורות לשינויים בבסיס הכסף
200	השינויים שנרשמו במדדי מניות בתשעת החודשים הראשונים בשנים 2022 ו-2023
200	שינויים במדדי אג"ח נבחרים בתשעת החודשים הראשונים בשנים 2022 ו-2023
201	התפלגות תיק הנכסים שבידי הציבור

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון וההנהלה

שינויים בדירקטוריון

מינוי דירקטורים. באסיפה כללית שנתיית מיום 16 באוגוסט 2023 הוחלט למנות כדירקטורים לתקופה של 3 שנים, את גב' איריס אבנר (דירקטורית מכהנת שנבחרה מחדש) החל מיום 23 במרס 2024, ואת מר אהרן אברמוביץ (דירקטור מכהן שנבחר מחדש), החל מיום 30 באוקטובר 2023. באסיפה האמורה הוחלט למנות כדירקטורים, לתקופה של 3 שנים, את גב' סיגל רגב ואת מר ארי פינטו. עוד הוחלט למנות את מר עופר לוי כדירקטור חיצוני, כמשמעות המונח בחוק החברות, התשכ"ט-1999. הכל כמפורט בדוח מידי מיום 16 באוגוסט 2023 (מס' אסמכתא 2023-01-094740), שהמידע המפורט בו בעניינים שצוינו לעיל מובא כאן על דרך ההפניה.

ביום 10 באוקטובר 2023 החל מר ארי פינטו את כהונתו כדירקטור בבנק. ביום 12 באוקטובר 2023 החל מר עופר לוי את כהונתו כדירקטור חיצוני בבנק. ביום 16 באוקטובר 2023 החלה גב' סיגל רגב את כהונתה כדירקטורית בבנק. הכל כמפורט בדוח מידי מיום 10 באוקטובר 2023 (מס' אסמכתא 2023-01-114513), בדוח מידי מיום 12 באוקטובר 2023 (מס' אסמכתא 2023-01-115401) ובדוח מידי מיום 16 באוקטובר 2023 (מס' אסמכתא 2023-01-116034), בהתאמה, שהמידע המפורט בהם בעניינים שצוינו לעיל מובא כאן על דרך ההפניה. יו"ר הדירקטוריון, הדירקטוריון והמנהל הכללי מאחלים לגב' רגב ולה"ה פינטו ולוי הצלחה בכהונתם.

סיום כהונת המנהל הכללי

ביום 15 באפריל 2023 הודיע המנהל הכללי, מר אורי לוי, על כוונתו לסיים את תפקידו, לאחר 9 שנים בהן כיהן בתפקידים בכירים בבנק ובקבוצה, מתוכן כ-3.5 שנים כמנהל הכללי. ביום 5 ביוני 2023 החליט דירקטוריון הבנק לקבל את המלצות ועדת האיתור, בראשות יו"ר הדירקטוריון מר שאול קוברינסקי, ולמנות את מר אבי לוי, סמנכ"ל, לכהונת מנכ"ל הבנק. מר לוי החל את כהונתו כמנכ"ל הבנק ביום 9 ביולי 2023, במקומו של מר אורי לוי אשר סיים את תפקידו באותו מועד, הכל מפורט בדוח מידי מיום 5 ביוני 2023 דוח משלים מיום 21 ביוני 2023 (מס' אסמכתא 2023-01-061773 ו-2023-01-068328, בהתאמה).

יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון מודים למר אורי לוי ומוקירים את תרומתו המשמעותית להתפתחות הבנק והובלתו את הבנק להישגים מרשימים. יו"ר הדירקטוריון והדירקטוריון מאחלים למר אבי לוי הצלחה בכהונתו.

סיום כהונת יושב ראש הדירקטוריון

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 6 בנובמבר 2023, נבחר מר דני ימין לכהונת יושב ראש דירקטוריון הבנק. המינוי יכנס לתוקף ביום 11 בדצמבר 2023, עם סיום כהונתו של מר שאול קוברינסקי, יושב ראש הדירקטוריון המכהן.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, קיים הדירקטוריון 20 ישיבות. כן התקיימו 54 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

שינויים בהנהלה ושינויים ארגוניים

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 12 ביולי 2023, הוחלט לאשר את המינויים והשינוי הארגוני כמפורט להלן: מר ברק נרדי, סמנכ"ל, סיים את תפקידו כראש חטיבת אסטרטגיה, כספים, ואחזקות, ועומד בראש חטיבה חדשה שהוקמה - חטיבת אחזקות דיסקונט. בנוסף, מחליף מר נרדי את עו"ד אתי דויטש, אשר סיימה את כהונתה, בתפקיד יו"ר בנק מרכזי דיסקונט ויו"ר קאל, ומכהן כדירקטור במספר חברות בת נוספות.

מר אסף אלדר, סמנכ"ל, סיים את תפקידו כראש חטיבת תפעול ונכסים, ומונה כראש החטיבה הבנקאית חלף מר אבי לוי, אשר סיים ביום 9 ביולי 2023 את תפקידו כראש החטיבה ומונה כמנכ"ל הבנק.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 10 באוגוסט 2023, הוחלט לאשר מינויים בהנהלת הבנק, כמפורט להלן:

מר אסף פסטרנק, סמנכ"ל, סיים את תפקידו כראש חטיבת שווקים פיננסיים, ומונה כראש חטיבת אסטרטגיה וכספים, חלף מר ברק נרדי.

מר אלעד פישר, מונה כחבר הנהלת הבנק, בתואר סמנכ"ל, ועומד בראש חטיבת שווקים פיננסיים חלף מר אסף פסטרנק.

גב' אפרת קינן, מונתה כחברת הנהלת הבנק, בתואר סמנכ"לית, ועומדת בראש חטיבת תפעול ונכסים, חלף מר אסף אלדר.

לאחרונה הודיע מר עידן אנגל, סמנכ"ל, ראש חטיבת דיגיטל, דאטה ושיווק, על כוונתו לסיים את תפקידו. טרם נקבע מועד סיום הכהונה. ביום 21 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במבנה הארגוני, במסגרתו יועברו יחידות חטיבת דיגיטל, דאטה ושיווק כלהלן: אגף השיווק יועבר לחטיבת אסטרטגיה וכספים. אגף דאטה ואנליטיקה וענף הדיגיטל יועברו לחטיבת טכנולוגיות. מינהלת חוויית לקוח תועבר לחטיבת הבנקאית. יו"ר הדירקטוריון, הדירקטוריון והמנהל הכללי מודים למר עידן אנגל על פועלו ותרומתו בתקופת כהונתו בבנק ומאחלים למר ברק נרדי, מר אסף פסטרנק, מר אלעד פיישר וגב' אפרת קינן הצלחה בכהונתם.

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה נכללו בדוח שנתי 2022 (עמ' 270-272).

עידכונים. ברבעון השלישי של שנת 2023 הוגשו ונדונו דוחות כלהלן:

- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השני של שנת 2023 הוגש ביום 23 באוגוסט 2023 ונדון בוועדת הביקורת ביום 13 בספטמבר 2023;
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השלישי של שנת 2023 הוגש ביום 29 באוקטובר 2023 וטרם נדון.

עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 1 באפריל 2023, התקשר הבנק בפוליסה קבוצתית לביטוח דירקטורים ונושאי משרה, המכונים ואשר יכהנו מעת לעת בבנק לרבות בגין כהונתם מטעם הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה. לפרטים נוספים, ראו ביאור 10 סעיף 6 לתמצית הדוחות הכספיים. ביום 16 באוגוסט 2023, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את תנאי הכהונה וההעסקה של מר אבי לוי, המנהל הכללי של הבנק. הכל כמפורט בדוחות מיידיים מיום 12 ביולי 2023 (מס' אסמכתא: 2023-01-079239) ומיום 16 באוגוסט 2023 (מס' אסמכתא: 2023-01-094740).

ועדה מיוחדת ובלתי תלויה – הליכים באוסטרליה

נגד הבנק ונגד בנק מרכנתיל דיסקונט ("הבנקים") התנהלו הליכים שונים באוסטרליה ובישראל הנוגעים לחשבונות בבנקים שניהלו בני משפחה אוסטרלית מסוימת וחברות הקשורות אליהם. עיקרם של הליכים אלה בתביעות אזרחיות (כספיות) שהוגשו באוסטרליה על ידי מפרקי החברות הקשורות, בטענות לנזקים שנגרמו לחברות בשל שומות מס מתוקנות שנקבעו על ידי רשות המיסים האוסטרלית. התביעות התבססו על הטענה (המוכחשת) כי הבנקים העמידו ללקוחות שירותי בנקאות שסייעו להם להתחמק מתשלום מס באוסטרליה.

ביום 31 בינואר 2021 חתמו הבנקים על הסדרי פשרה בנוגע להליכים האמורים ולהליך אפשרי נוסף, לסילוק כל תביעה וטענה של התובעים כנגד קבוצת דיסקונט, לרבות בקשר להליכים, בני המשפחה והחברות הקשורות, וזאת מבלי להודות באחריות. בהתאם להסדרים האמורים סכום הפשרה עומד על סך של 138 מיליון דולר אוסטרלי, שהינו כ-343 מיליון ש"ח.

במקביל הגיע הבנק להסדר לפיו ישולם לבנקים על ידי המבטחים סך של כ-55 מיליון דולר ארה"ב שבגינן נרשמה הכנסה של כ-47.5 מיליון דולר ארה"ב (כ-151 מיליון ש"ח).

לפרטים נוספים, ראו ביאור 26 ג' 11.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 193-195).

לפי דרישת המפקח על הבנקים, החליטו הדירקטוריונים של שני הבנקים להקים ועדה משותפת לשני הדירקטוריונים, שתהיה ועדה מיוחדת ובלתי תלויה, אשר בראשה תעמוד כבוד השופטת (בדימוס) הגב' הילה גרסטל. ביום 15 באוגוסט 2021 מונה כבוד השופט (בדימוס) מר יעקב שיינמן, לכהן כיו"ר משותף של הוועדה, לצידה של כבוד השופטת (בדימוס) גרסטל. הוועדה מונתה לבחון את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את התנהלות הבנקים, שהביאה להליכים שבגינם נחתמו הסכמי הפשרה, תוך התייחסות בין השאר להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות הדירקטוריון וההנהלה הבכירה ובכלל זה תקבע מסקנות והמלצות כלליות ואישיות כלפי נושאי משרה ועובדים, ככל שנדרש, לרבות בהתייחס להטבות שכר שניתנו לנושאי המשרה בתקופה הרלבנטית.

בהתבסס על כל הטענות, המידע, המסמכים והראיות שעמדו בפניה, העריכה הוועדה את ההסתברות להטלת אחריות על נתבעים אפשריים, לפי עילות התביעה השונות, ואת המשמעות הכרוכה בניהול הליכים מבחינת הבנקים. הוועדה, בתפקידה כוועדת תביעות בלתי תלויה, הגישה לדירקטוריונים של הבנקים דוחות נפרדים ביחס לבנק דיסקונט וביחס לבנק מרכנתיל דיסקונט. הוועדה, בתפקידה כוועדת בדיקה מוסדית ותהליכית, תגיש דוח נוסף חסוי בהתאם לדרישת בנק ישראל בו יוצגו התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה שנבחנו על ידיה אשר יוגש לבנק ישראל.

במסגרת הדוחות, המליצה הוועדה לדירקטוריוני הבנקים שלא לנקוט הליכים משפטיים נגד הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים בגין הפרת חובת אמונים, מאחר שהיא סבורה שסיכוייה של עילת תביעה כאמור, בנסיבות העניין, הם נמוכים מאד. בהתאם לכך, סבורה הוועדה גם שאין מקום לדרוש מהדירקטורים ונושאי המשרה האחרים השבה של תגמולים שקיבלו במסגרת כהונתם בבנקים בתקופה הרלוונטית, ואין מקום לנקוט הליך משפטי בעניין זה.

לגבי ששה עובדים (לרבות עובדים לשעבר) בבנק ושלוש עובדים לשעבר בבנק מרכנתיל דיסקונט שאינם נושאי משרה, קבעה הוועדה כי התקיימה הפרה לכאורית של חובת הזהירות המוטלת עליהם כעובדי הבנקים. עם זאת, לאחר שבחנה את טובת הבנקים במונח הרחב, ובכלל זה את התועלות, הנזקים, העלויות והרווחים האפשריים הכרוכים בניהול תביעה כאמור, הוועדה המליצה לדירקטוריון הבנקים שלא לנקוט בהליך משפטי נגד עובדים אלה.

הוועדה קיימה משא ומתן עם המבטחים של הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים ובמסגרת הדוחות המליצה להגיע להסדר פשרה, בכפוף לאישורו של בית המשפט המחוזי במסגרת הבקשה לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגד ששה עובדים. נשוא ההליכים באוסטרליה, כאמור בביאור 1.126 לדוח הכספי של הבנק לשנת 2022 ("הבקשה לגילוי מסמכים") שכולל תשלום לבנקים בגין כלל העילות והטענות האפשריות נגד דירקטורים, נושאי המשרה האחרים והעובדים בשני הבנקים בסכום כולל, סופי ומוחלט של 18.1 מיליון ש"ח. מתוך סכום זה, סך של 15.5 מיליון ש"ח ישולם לבנקים וסכום של 2.6 מיליון ש"ח ישולם בעבור שכר טרחה, הוצאות וגמול (כאשר את רכיב המע"מ בלבד על הסכום האחרון ישלמו הבנקים מתוך סכום הפשרה). הוועדה ציינה כי לאחר שנערכו עמם פגישות והוצגו בפניהם ממצאי הוועדה והמלצותיה, סכום פשרה זה מקובל גם על באי כוח המבקש בבקשה לגילוי מסמכים.

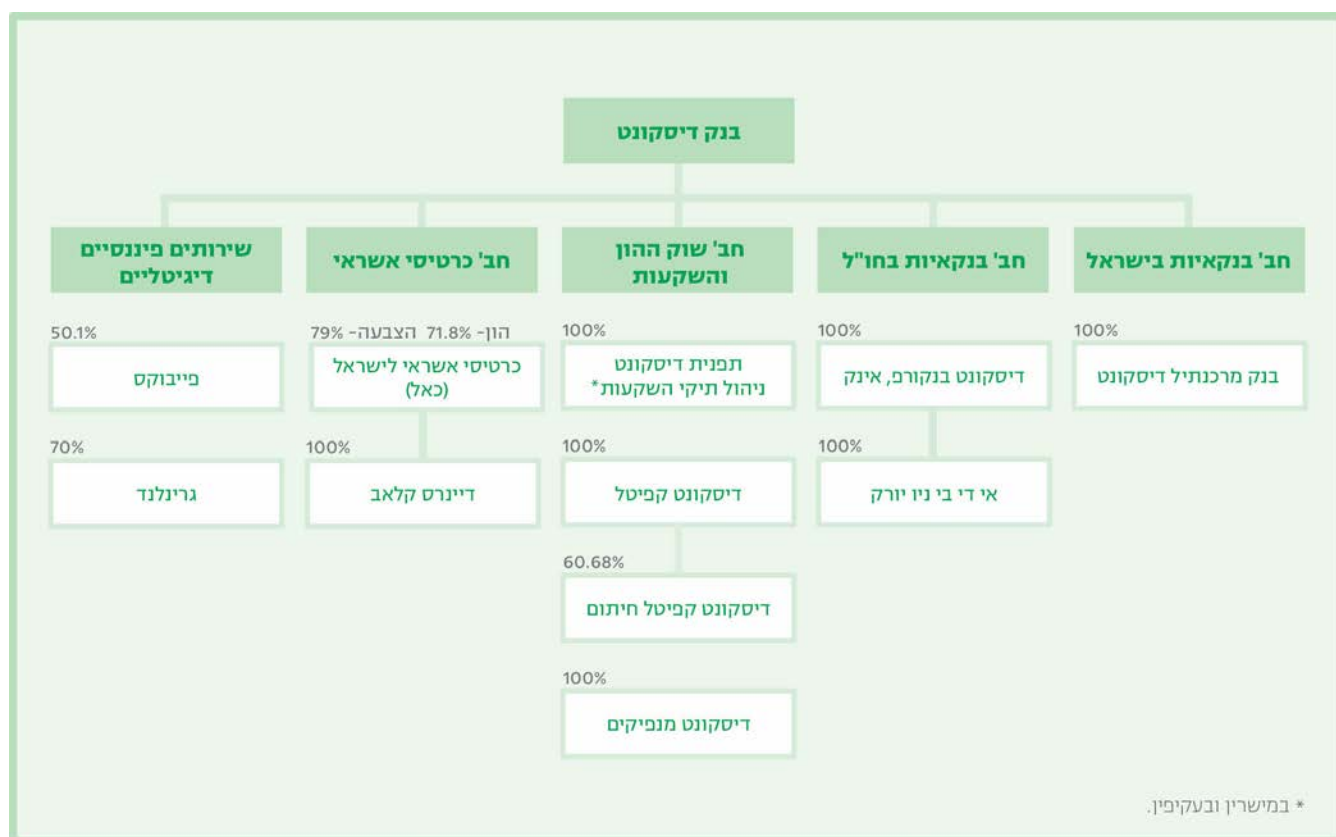
דירקטוריון הבנק ודירקטוריון בנק מרכנתיל דיסקונט דנו במספר ישיבות בדוחות הוועדה ובהמלצותיה, ובישיבותיהם מהימים 20 בנובמבר (בנק מרכנתיל דיסקונט) ו-26 בנובמבר (הבנק), בהתאמה, החליטו לאמץ את הממצאים, המסקנות והמלצות הוועדה במלואן, תוך שהם מנחים את הנהלות הבנקים והיועצים המשפטיים לפעול לגיבוש ומימוש הסדרים בהתאם.

בכוונת הבנקים להגיש בתקופה הקרובה לבית המשפט הודעה בדבר אימוץ המלצות הוועדה ובדבר כוונתו להגיע להסדר מפורט עם הגורמים הרלוונטיים, על מנת שניתן יהיה להגיש לבית המשפט בקשה לאישור ההסדר כאמור.

הכל כמפורט בדוח מיידי שהבנק מפרסם במקביל לפרסום הדוח לרבעון השלישי (דוח זה), שהפרטים הכלולים בו בענין זה מובאים כאן בדרך של הפניה.

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט

רכוש קבוע ומתקנים

בניינים וציוד

הקמת קמפוס דיסקונט. לפרטים ראו לעיל "טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים", בדוח שנתי 2022 (עמ' 280) וביאור 10 סעיף 5 לתמצית הדוחות הכספיים. להערכת הבנק, המעבר לקמפוס יגדיל את הוצאות הפחת השנתיות בכ-100 מיליון ש"ח. **מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק לקמפוס דיסקונט.** לפרטים, ראו ביאור 20 לתמצית הדוחות הכספיים.

מערכות מידע ומחשוב

לפרטים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 281-282). **כאל - החלפת תשתית מערכת ליבה.** הפרויקט מצוי בשלבים מתקדמים של בדיקות המסירה ועובר להתמקד בבדיקות עסקיות, בדיקות מול גורמי החוץ השונים, ותרגול תהליכי העלייה לאוויר. הפרויקט עתיד להסתיים עד סוף שנת 2024. היקף הפרויקט כולו, לרבות תשומות פנימיות שיושקעו בו, נאמד בכ-230 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 282).

ההון האנושי

פעולות עיקריות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023

המעבר לקמפוס דיסקונט. השלמת ההיערכות בהיבטי משאבי אנוש למעבר לקמפוס דיסקונט, לרבות גיבוש והטמעה של סביבה ותרבות עבודה שנועדו לאפשר לעובדים חוויית עבודה טובה ומתקדמת.

מחבורות וחווית עובד. בעקבות סקר הערכת עובדים שבוצע ברבעון השלישי של שנת 2022, שממצאיו נותחו במהלך הרבעון הרביעי, נבנתה תכנית עבודה עשירה ומפורטת לשיפור המחבורות וחווית העובדים. בתחום הניהול והמנהיגות הורחבו הכשרות המנהלים בכלל הדרגים בנוסף לפורומים ניהוליים ברמת הבנק והחטיבות (פורום המוביל, פורום ה-400). תהליכים ארגוניים רחבי היקף מתוקשרים במפל תקשורת מסודר בו המנהלים מקבלים את כל המידע הנדרש הן במפגשים והן בערכות מפורטות המאפשרות מענה מסודר לעובדים.

ברבעון השלישי של שנת 2023 נערך כנס מנהיגות גדול בו השתתפו כ-400 מהמנהלים בבנק והוטמעו בו ערכי מודל המנהיגות באופן חווייתי ורותם. בתחומי חווית העובד הוסדר יישור קו ופירמול של כ-70 פקידים שהיו מעל שנה בתפקיד והם מונו בחודש ספטמבר למנהלים בבנק.

במהלך שלושת הרבעונים הראשונים טופלו סוגיות שעלו בסקר ופגמו בחווית העובד כגון נושאי נוכחות, "יום ברזל", ימי עבודה המשלבים נוכחות בבית ובמשרד, הסדרת נושא הארוחות בסניפים במקביל להסדרי ההסעדה בקמפוס ואפשרות לדווח נוכחות באופן עצמאי וידידותי באמצעות אפליקציה. בנוסף, מונתה ממונת מוביליות כדי להאיץ את תהליכי ההתפתחות והתנועה בין תפקידים, כלל המשרות בבנק מפורסמות לכולם, וניתנה אפשרות לכל העובדים ובכל העיסוקים להיות מועמדים לתפקידים ניהוליים. בנוסף הורחבו תהליכי "חבר מביא חבר" ושפת מיתוג המעסיק הוטמעה גם בעולמות אלו.

חתימת הסכם קיבוצי. ביום 12 בנובמבר 2023 נחתם הסכם קיבוצי בין הנהלת הבנק לנציגות העובדים בנושא שינויים בהסכם קיבוצי בנושא שכר ומענקים מיום 23 בדצמבר 2021 והסכמות נוספות ביחס לתגמול מנהלים ולקידום פקידים לדרג ניהולי בבנק. בהתאם להסכם, פעימות תוספות השכר האחוזיות לעובדים במעמד מן המניין בדרג ניהולי, שהיו אמורות להיות משולמות בחודשים יולי 2023 ויולי 2024 אוחדו לפעימה אחת של תוספת שכר שקלית, שתשולם במשכורת חודש אפריל 2024. עוד הוסכם על איחוד שתי פעימות התשלום של המענק בגין השינויים בחוקת העבודה, שהיו אמורות להיות משולמות למנהלים בחודשים יולי 2023 ויולי 2024, כך שישולם למנהלים או לחלקם מענק מאוחד דיפרנציאלי, בחלוקה ל-4 מדרגות, בחודש אפריל 2024.

סביבה, חברה וממשל (ESG)

דוח סביבה, חברה וממשל 2022 (ESG). הדוח עומד לעיון באתר הבנק. **דירוג "מעלה" 2023.** ביום 17 ביולי 2023, פורסם דירוג מעלה לשנת 2022. הבנק וכאל דורגו בקבוצת פלטינה פלוס (הבלטה של חברות עם ציון אבסולוטי מעל 90).

תמיכה בקהילה בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"

מייד בסמוך לפרוץ המלחמה, הבנק ועובדיו נחלצו לסייע לתושבי העוטף והדרום. הוקם צוות ייעודי משותף לחטיבת משאבי אנוש ולחטיבת אסטרטגיה, לטיפול בדרישות הסיוע וביוזמות תמיכה לגורמים שונים, בניית תמיכה כספית והתאמת התנדבויות לפעילויות שונות. הבנק מקצה כספים לגורמים שונים, לתמיכה ישירה בנפגעים, לגופים תומכים וללוחמי צה"ל.

בכלל זה הועמד סיוע ממוקד לתושבי העוטף שנותרו ללא כל לרכישת ציוד ראשוני והתארגנות; סיוע לעיריות הדרום ותושבי הסביבה; סיוע לקיבוץ רעים לרכישת ציוד ואבזור דירות חלופיות, שיזם ועד עובדי דיסקונט, בשיתוף תרומות ימי חופשה וכסף של עובדי הבנק; מימון מאות חדרי מלון במרכז הארץ עבור תושבי הדרום שביקשו לצאת למקום בטוח; מימון טיפולים פסיכולוגיים וסיוע נפשי למאות ילדים ובני נוער באמצעות מרכזי חוסן שביישובי הדרום והעוטף; רכישת ציוד ללוחמי צה"ל; תרומות לבתי חולים המטפלים בפצועים מאיזורי הלחימה לרכישת ציוד מציל חיים; למגן דוד אדום ולזק"א לתגבור צוותי הצלה; לתמיכה בצה"ל ובכוחות הביטחון; לעמותות סביונים לסיוע בהפעלת אמבולנסים להסעת חולים, נכים ואנשים עם צרכים מיוחדים; לכפר נהר הירדן שפתח את שעריו למשפחות לילדים עם נכויות מורכבות, אשר פונו מבתיהם בעוטף וביישובי הדרום; לתמיכה בקיום הפעילות החקלאית של מושב עין הבשור; להפעלת פודטראק מפנק לחיילי צה"ל, בשיתוף עם מושיק רות וקבוצת קרנף, תרומות לחמ"לים שהוקמו לתמיכה בלוחמי צה"ל ולאזרחים ועוד.

כמו כן, מאות רבות מעובדי הבנק מתגייסים מתחילת המלחמה לפעילויות התנדבות שונות ברחבי הארץ כגון אריזת מוצרים אישיים (ביגוד, צעצועים וכו') לחיילים ולתושבי העוטף והדרום בשיתוף עמותת 'פתחון לב', הכנת כריכים לחיילים ולתושבי העוטף; אריזת ארוחות חמות לכוחות הביטחון, בתי החולים, הכנת מארזי תוצרת חקלאית במרלוג של "לקט ישראל", קנייה ואריזת מחשבים וטבלטים לילדים ונוער בשיתוף עמותת "יד לילד המיוחד", אירוח ציוד אישי נדרש ליחידות הצבאיות אותן הבנק מאמץ, ביצוע טלפונים אישיים לאוכלוסיית קשישים לבירור צרכים בשיתוף "עוגה בהפתעה", סיוע לחקלאים בקטיף ועוד.

כדי לעודד ולאפשר הרחבה של ההתנדבות, הנהלת הבנק הגדילה את מסעות שעות ההתנדבות במסגרת שעות העבודה. במקביל, יחידת פרט וקהילה בבנק שוקדת על ייזום והנגשה של פעילות התנדבותית מגוונת לעובדים.

'קרן אור' - קרן למען ילדים ונוער שנפגעו במהלך המלחמה. קבוצת דיסקונט הקימה את 'קרן אור' קרן סיוע ייעודית עבור ילדים ובני נוער שנפגעו בקו העימות במהלך המלחמה. הקרן, בהקמת בנק דיסקונט ובנק מרכזני, תעמוד על סך 50 מיליון ש"ח ותפעל לספק מענה הוליסטי רחב היקף וארוך טווח עבור צרכיהם של הילדים ובני הנוער, לטובת ריפוי הגוף והנפש הרכה ובמטרה להשיב להם את הבטחון האישי והקהילתי. 'קרן אור' תנוהל על ידי ועדה מקצועית אשר תקבע תכנית פעולה כוללת שתגובש עם גורמי מקצוע מהמערך הפסיכולוגי, הנפשי, הרפואי והחינוכי, לרבות החינוך המיוחד. 'קרן אור' תפעל באמצעות עמותת 'הזנק לעתיד' בשיתוף פעולה עם גורמים בקהילות. הקרן תספק מענה לצרכים מגוונים, במטרה לאפשר לאותם ילדים לחזור לתפקוד מיטבי בחייהם, בהם: הענקת מעטפת ביטחון וליזוי אישי לכל אחת ואחד מהילדים, מתן מענה לצרכים פיזיים, טיפולים פסיכולוגיים, טיפולים רגשיים במגוון אמצעים, סדנאות להעצמה אישית וקבוצתית, פעילויות העשרה והפוגה, פעילות לחיבור לקהילה ולמנהיגות חברתית, תמיכה לימודית ולצרכים נוספים שיעלו מהשטח. לצורך כך, הקרן תפעל בשיתוף פעולה עם מרכזי החוסן בדרום, לצד גורמים שונים בקהילה. עם הקמת הקרן, יתקיים תהליך שבו ימופו ויוגדרו תבחינים למסגרת הפעילות, כמו גם סדרי עדיפויות לזיהוי הצרכים הספציפיים והשימושים בכספי הקרן. הכל, בכפוף להתייעצויות עם הקהילות, מרכזי החוסן ושאר ארגוני הסיוע.

בשלב ראשון נבנתה תוכנית עבודה לחודש נובמבר, אשר מתרכזת באזור ים המלח ומתוכננת להתרחב גם לאילת עוד החודש. התוכנית כוללת פעילויות לילדים בני 10-18 והיא כוללת סדנאות מגוונות: פוטותרפיה, העצמה באמצעות תאטרון, פעילויות חווייתיות אתגריות (O.D.T), סדנת אומניות רחוב וציור, פעילויות אתגריות ורכיבה על אופניים, העצמה בספורט, סימולטורים ועוד. הפעילות מתבצעת בשיתוף גופים שונים.

קבוצת דיסקונט מאפשרת גם לציבור הרחב לתרום לקרן והתחייבה להכפיל את סכום התרומות שיתקבל. ההתחייבויות לקרן, של קבוצת דיסקונט ושל תורמים, הסתכמה במועד סמוך למועד פרסום הדוח בסך של כ-51.2 מיליון ש"ח.

כאל. כאל, ביחד עם ארגון "לקט ישראל" ושותפים נוספים, סייעה בחלוקת 8 מיליון ש"ח למשפחות שפונו מביתן באמצעות הטענת כרטיסי אשראי נטענים, ללא עלות. בנוסף, כאל תרמה תרופות, ציוד רפואי, מטענים ניידים וציוד חיוני ללוחמים ולמתנדבי ארגוני ההצלה. כאל תרמה תרומות כספיות לתושבי עוטף עזה, עודדה את עובדיה לעסוק בפעילות התנדבותית על חשבון שעות העבודה וכן תרמה ציוד ומזון לתושבי עוטף עזה שפונו מבתיהם.

תמיכת קבוצת דיסקונט בקהילה הסתכמה במועד סמוך למועד פרסום הדוח בסך של כ-70 מיליון ש"ח.

דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות

הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבנק

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/אישור הדירוג
בנק דיסקונט				
Standard & Poor's, Ma'alot	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AAA	שלילי	31 באוקטובר 2023
	דירוג מנפיק טווח קצר	il A-1+		31 באוקטובר 2023
	כתבי התחייבויות נדחים ⁽¹⁾	il AA+	שלילי	31 באוקטובר 2023
	כתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ו', ז', ח', ט')	il AA-	שלילי	31 באוקטובר 2023
מידרג	איגרות חוב (סדרות יג', יד', טו')	il AAA	שלילי	31 באוקטובר 2023
	פקדונות לזמן ארוך	Aaa.il	יציב	15 בנובמבר 2023
	פקדונות לזמן קצר	P-1.il		15 בנובמבר 2023
	כתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ו', ז', ח', ט')	Aa3.il (hyb)	יציב	15 בנובמבר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	דירוג מנפיק טווח ארוך	Aa3.il	יציב	15 בנובמבר 2023
	דירוג מנפיק טווח ארוך	BBB+	שלילי	31 באוקטובר 2023
	פקדונות מט"ח לטווח ארוך	A2	יציב	31 בדצמבר 2022
	דירוג מנפיק לטווח ארוך	A	יציב	23 בפברואר 2023
בנק מרכנתיל דיסקונט				
Standard & Poor's, Ma'alot	דירוג מנפיק (כולל פקדונות)	il AAA	שלילי	31 באוקטובר 2023 ⁽²⁾
	דירוג מנפיק טווח קצר	A-1		31 באוקטובר 2023
	כתבי התחייבויות נדחים	il AA+	שלילי	31 באוקטובר 2023
	איגרות חוב סדרה ב'	il AAA	שלילי	31 באוקטובר 2023
אי די בי ניו יורק				
Kroll Bond Rating Agency	פקדונות	A-	יציב	27 בינואר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	דירוג מנפיק טווח ארוך	BBB+	שלילי	31 באוקטובר 2023

הערות:

- (1) הדירוג מתייחס גם לכתבי התחייבויות נדחים (הון רובד 2 תחתון) שהונפקו על ידי מנפיקים.
- (2) בנק מרכנתיל דיסקונט הוגדר כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד ערכית בין דירוג הבנק לבין דירוג בנק מרכנתיל דיסקונט.
- (3) תאריך הדירוג: 18 ביוני 2020.

דירוג האשראי של מדינת ישראל. חברת הדירוג Fitch אשררה בראשית חודש מרס את דרוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+, עם תחזית דרוג "יציבה". Fitch ציינה, בין היתר, שמספר מדינות שעברו רפורמה מוסדית משמעותית הגיעו כדי הפחתת דירוג האשראי שלהן וכי בשלב זה לא ברור האם לרפורמה המוצעת בישראל תהיה השפעה נרחבת דומה.

ביום 14 באפריל 2023 פרסמה חברת הדירוג מודיס את דירוג האשראי של מדינת ישראל, והותירה אותו על "A1". מנגד, מודיס הורידה את תחזית הדירוג מ"חיובית" ל"יציבה" בשל הערכה שהאירועים הקשורים ליישום הרפורמה המשפטית מצביעים על היחלשות החוסן המוסדי של ישראל. ביום 12 במאי 2023 פרסמה סוכנות הדירוג S&P את דירוג האשראי של מדינת ישראל והותירה אותו על "AA-" ואת תחזית הדירוג "יציבה", על רקע ההנחה שתושג הסכמה לבני הרפורמה המשפטית.

ביום 24 ביולי 2023 אישרה הכנסת, במסגרת מהלך הרפורמה המשפטית, את החוק לצמצום עילת הסבירות. למחרת פרסמה סוכנות הדירוג מודיס דוח מיוחד על ישראל, בעקבות אישור החוק. במסגרת הדוח הצביעה מודיס על הסיכונים בהמשך המתיחות הפוליטית והחברתית בישראל ועל ההשפעות המסתמנות על כלכלתה.

ביום 27 ביולי 2023 פרסמה גם סוכנות הדירוג S&P דוח מיוחד בעקבות אישור החוק כאמור. להערכת S&P, אם הממשלה והאופוזיציה לא יגיעו להסכמה, יגבר העימות הפוליטי בישראל והדבר יכביד על הצמיחה הכלכלית לטווח הבינוני. בטווח הקצר, אי ודאות פוליטית נמשכת בשילוב עם ביצועים כלכליים חלשים יותר והידוק המדיניות המוניטרית יביאו להאטה בצמיחה בישראל.

יצוין כי על רקע הקמת ממשלת החירום, ההערכה היא כי המשך קידום הרפורמה יושעה עד סיום המלחמה. ביום 17 באוקטובר 2023 הודיעה סוכנות הדירוג Fitch על הצבת הדירוג של מדינת ישראל תחת "מעקב שלילי" (Rating watch negative), וזאת בשל שינוי בתפיסת הסיכונים לאור המלחמה. ביום 19 באוקטובר 2023 הודיעה סוכנות הדירוג מודיס על הצבת דירוג האשראי של מדינת ישראל, העומד על רמה של A1, תחת מעקב הורדת דירוג (Review for downgrade) בשל שינוי בתפיסת הסיכון הגיאופוליטי שנגרם עקב המלחמה. ביום 24 באוקטובר 2023 הודעה גם סוכנות הדירוג S&P על הורדת דירוג האשראי של ישראל מ"יציבה" ל"שלילית" על רקע ההרעה המשמעותית בסיכונים הגיאופוליטיים והבטחוניים עימם מתמודדת ישראל בעקבות המלחמה.

לפרטים בדבר ההשפעה הישירה על הלימות ההון של הבנק, אם ירד דירוג האשראי של מדינת ישראל, ראו "הון והלימות ההון" לעיל.

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים

מגזר משקי בית (פעילות בישראל) - פרטים נוספים

התפתחויות במגזר

סינוף. בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023 פעלו בקבוצת דיסקונט 173 סניפים בישראל (100 סניפים של הבנק ו-73 סניפים של בנק מרכנתיל דיסקונט). בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נפתחה בכפר יונה שלוחה של סניף נתניה ושלושה של סניף אשקלון בשכונת ברנע בעיר.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 293-294).

פעילות המשכנתאות

כיום פועלים בבנק 73 סניפים בפריסה ארצית בהם ניתן שירות בתחום המשכנתאות. הבנק מתמקד במתן משכנתאות ככלי לעיגון לקוחות קיימים וכן לגיוס לקוחות חדשים.

התפתחות בשוק המשכנתאות

ליום 30 בספטמבר			שינוי %
	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים			
סך האשראי לדיור שניתן על ידי הבנקים, לא כולל מיחזורים פנימיים	96,414	55,440	(42.5)
אשראי מכספי מדינה	300	268	(10.7)

ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	2022	לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שינוי %	במיליוני ש"ח
		2022	2023		
מכספי בנקי	17,765	14,522	7,906	(45.6)	
מכספי האוצר	48	34	37	8.8	
סך-הכל הלוואות חדשות	17,813	14,556	7,943	(45.4)	
הלוואות שמוחזרו	1,534	1,261	2,146	70.2	
סך-הכל ביצועים⁽³⁾	19,347	15,817	10,089	(36.2)	

הערות:

- כולל ביצועי הלוואות חדשות שניתנו במשכון דירת מגורים בסך של 398 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לעומת 183 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ו-270 מיליון ש"ח בשנת 2022.
- כולל הלוואות עומדות בסך 14 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 לעומת סך של 14 מיליון ש"ח בתשעת החודשים של שנת 2022 ולעומת 19 מיליון ש"ח בשנת 2022.
- בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הוראת ניהול בנקאי תקין 251 - התאמות לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה). ביום 31 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח את ההוראה, המאריכה מספר מועדים הקבועים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור, ובכלל זה את המועדים שבהם על הבנק להמציא ללקוחות מכתב כוונות, אישור סילוק ואישור לשעבוד נכס בדרגה שניה. עוד נקבע שההוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 בנושא פישוט הסכמים ללקוח לא תחול בעת בקשת לקוח לדחיית תשלומי הלוואת משכנתא לפי מתווה סיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל שפירסם בנק ישראל, על מנת שלא לעכב את יישום המתווה. נקבע שלא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשתו לדחיית תשלומים, אם מדובר בדחייה לפי מתווה הסיוע, ובלבד שתתקבל הסכמת הלקוח ותתועד. בנוסף הוארך המועד ליישום תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 העוסק בממשק מקוון בין הבנקים בתהליך מיחזור הלוואה לדיור. ביום 21 בנובמבר פורסם עדכון להוראת השעה האמורה, במסגרתו ניתנו הקלות נוספות, ובין היתר הוארך גם המועד למתן אישור עקרוני ונקבע שלא תידרש חתימת לווה על מסמכי הלוואה לדיור עם שני לווים ויותר, כאשר קיים קושי של אחד מהלווים לחתום. לפרטים נוספים ראו "חקיקה ופיקוח".

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 בנושא הלוואות לדיוור. ביום 19 ביולי 2023 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 451 במסגרתה נכללו הנחיות שנועדו להקל על ביצוע פירעון מוקדם של הלוואה לדיוור, לרבות באמצעות מחזור הלוואה קיימת באמצעות תאגיד בנקאי או גוף פיננסי אחר. במסגרת התיקון, פעולות מסוימות של הודעה על פרעון מוקדם וכן קבלת מסמכים הדרושים לשם מחזור הלוואה קיימת באמצעות תאגיד בנקאי אחר יבוצעו מרחוק וללא צורך בהגעת הלקוח לסניף הבנק.

חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023-2024), התשפ"ג-2023. ביום 6 ביוני, 2023 פורסם ברשומות חוק ההסדרים במסגרתו נקבע, בין היתר, כי על תאגיד בנקאי לשלוח מידי חודש הודעה ללקוח על הריבית והעמלות שנגבו במסגרת הלוואות משכנתה בגין החודש שחלף. מועד התחילה נקבע ליום 2 ביוני 2024. לפרטים נוספים, ראו להלן "חקיקה ופיקוח".

חוק חוזה הביטוח (תיקון - העברת מוטב בביטוח חיים בין תאגידים בנקאיים), התשפ"ג-2022. ביום 11 ביולי 2023 אושר התיקון, שמטרתו להקל על נוטלי משכנתה לבצע מיחזור של ההלוואה באמצעות גוף מוסדי אחר, מבלי שהלווה יצטרך לרכוש פוליסת ביטוח חיים חדשה בשל המיחזור. בהתאם לתיקון שאושר הלווה רשאי לבקש מהחברה המבטחת להחליף מוטבים בפוליסה מהגוף המממן הראשון לגוף המממן החדש במסגרת אותו חוזה ביטוח בעסקאות של מיחזור משכנתא. בכך יבוטל חסם הקיים כיום במיחזור משכנתאות לפיו בשל התקדמות גיל הלווה או שינוי במצבו הרפואי, עלות הביטוח מתייקרת ולעיתים אף לא מתאפשר להקים פוליסת ביטוח חדשה.

מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל) - פרטים נוספים

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ליום 30 בספטמבר 2023, לא היתה חריגה מהמגבלות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313. כמו כן, ליום 30 בספטמבר 2023, לא היתה חריגה ממגבלת "אנשים קשורים". בהתאם להבהרה שהתקבלה מהפיקוח על הבנקים, השקעת הקבוצה בניירות ערך של סוכנויות פדוליות בארה"ב, לצורך חישוב החבות לפי הוראה 313, משוקללת ב-50%.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים. הוארכה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ההחרגה ביחס לחבות של קבוצת לוויים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי, מהמגבלה הכמותית הקבועה בסעיף 4(ב)(2) להוראה. כן נקבע כי חבות זו לא תיכלל במגבלה המצרפית של לוויים גדולים בהתאם לסעיף 4(ה) להוראה.

התפתחויות בחוב הסקטור העסקי

בסוף חודש אוגוסט 2023⁶, הסתכם החוב של הסקטור העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) ב-1,316 מיליארד ש"ח, עליה של כ-6% לעומת סוף חודש דצמבר 2022 (כל שיעורי השינוי הינם במונחים נומינליים, ומושפעים משינויים בשערי החליפין ובמדד המחירים). העליה בסך החוב נגזרת בחלקה הגדול מעליה בחוב לבנקים (8.2%). בנוסף, נרשמה עליה בחוב לגופים המוסדיים (כ-5%), כתוצאה מעליה ביתרת האג"ח שבידי המוסדיים (6.5%) ועליה מתונה ברכיב ההלוואות (כ-3%). בנוסף, נרשמה עליה של כ-4% בחוב המגזר העסקי לתושבי חוץ, כאמור, עליה נומינלית שמבטאת, למעשה, ירידה ריאלי, לנוכח הפיחות החד במהלך התקופה, ועליה של כ-1% בחוב למשקי הבית. המגמות האמורות הובילו לעליה במשקל הבנקים בסך החוב של הסקטור העסקי מ-53.4% ל-54.4%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 גייס המגזר העסקי, ללא בנקים וחברות ביטוח, איגרות חוב בהיקף של כ-36 מיליארד ש"ח (בבורסה בתל אביב ובאמצעות אג"ח לא סחיר), לעומת כ-38 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המרווח בין אג"ח חברות, הנכללות בתל-בונד 60, לאג"ח ממשלתי, לסוף חודש ספטמבר 2023, היה 1.53%, בהשוואה ל-1.69% בסוף חודש יוני 2023.

המרווח בין אג"ח חברות, הנכללות בתל-בונד השקלי, לאג"ח ממשלתי, לסוף חודש ספטמבר 2023, היה 1.87%, בהשוואה ל-2.1% בסוף חודש יוני 2023. ירידת המרווחים במהלך הרבעון השלישי של השנה התרחשה במקביל לעליות בשוק המניות, בעוד שבמהלך המחצית הראשונה נצפתה עליית מרווחים, שעלתה בקנה אחד עם הירידות בשוק המניות.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 301-304).

6 הנתונים העדכניים ביותר שהיו זמינים במועד הבאת הדוח לבית הדפוס.

פעילות בניה ונדל"ן

התפתחויות בשווקים של הפעילות

נדל"ן למגורים. על רקע עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה, חלה בחודשים האחרונים האטה בשוק הנדל"ן למגורים. קצב המכירה איטי מבעבר המשתקף בירידה משמעותית בביקוש למשכנתאות כאשר הקבלנים מציעים הטבות שונות במסגרת מבצעי שיווק ממוקדים.

נדל"ן מניב משרדים. לא נרשמו התפתחויות משמעותיות בענף זה במהלך הרבעון.

נדל"ן מניב מסחר. פוטנציאל הצמיחה מתואם עם ביצועי המסחר הקמעונאי ובמעגל רחב יותר עם כוח הקניה של הצרכן הישראלי ועלול להיות חשוף לפגיעה בתרחיש האטה כלכלית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

המגבלות שתוארו לעיל, בקשר למגזר העסקי, חלות אף על פעילות בניה ונדל"ן. בנוסף, ראוי לציין כי במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 315 חלה מגבלה על ריכוזיות אשראי ענפית, וזאת כאשר חלקו של האשראי באחריות התאגיד הבנקאי (כולל אשראי חוץ מאזוני) הניתן לענף מסוים, כהגדרתו בהוראה, עולה על 20% מסך האשראי לציבור שבאחריות התאגיד הבנקאי. ריכוזיות האשראי הענפית של הבנק לענף הנדל"ן עמדה על 16.87% ליום 30 בספטמבר 2023, לעומת 17.03% בסוף שנת 2022.

דרישה להקצאת הון נוספת. ביום 22 במאי 2022 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 במסגרתו נקבע כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV). זאת למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן. התיקון האמור נכנס לתוקף ביום 30 ביוני 2022 ואולם התאגידים הבנקאיים היו רשאים לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון בגין הלוואות קיימות, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023.

הוראת ניהול בנקאי תקין 251 - התאמות לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה). ביום 1 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח תיקון להוראה, במסגרתו נקבעו, בין היתר, הקלות זמניות לעניין שיעור המימון בהלוואות המיועדות לרכישת קרקע, לפיה עליה בשיעור המימון בהלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה מעל רף של 80% הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר 7 באוקטובר 2023 לא תובא בחישוב שיעור המימון.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 304-305).

מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל) - פרטים נוספים

חברות ריאליות

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תת המגזר

ביחס להשקעה לא מהותית של חברה-בת של הבנק בתאגיד הפועל בתחום הפיננסי, בחודש מרס 2023 בעלת השליטה באותו תאגיד דיווחה על חציית הרף הכספי לעניין סיווג בעלת השליטה והתאגידים בשליטתה, כתאגידים ריאליים משמעותיים. בהתאם להוראות חוק הבנקאות (רישוי), תאגיד בנקאי אינו רשאי להחזיק למעלה מ-10% ביותר מתאגיד ריאלי משמעותי אחד וב-1% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגידים ריאליים משמעותיים נוספים. ביום 1 ביוני 2023 הנחה נגיד בנק ישראל את הבנק למכור את ההחזקות העודפות בתאגיד בתום שנה ממועד הפיכתו לתאגיד ריאלי משמעותי. עד למועד המכירה כאמור, הנחה הנגיד את הבנק שלא להשתמש בזכויות ההצבעה או בזכויות אחרות המוקנות לו מכח אמצעי השליטה המוחזקים בשיעור שמעבר למותר בחוק (10%), למעט הזכות לקבלת דיבידנדים.

ליום 30 בספטמבר 2023, אין חריגה ממגבלת ההשקעה בתאגידים ריאליים בהתאם לסעיף 23 א' (א) לחוק הבנקאות (רישוי). לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 309).

תיק ההשקעות הריאליות – נתונים עיקריים

היקף התיק. סך תיק ההשקעות הריאליות של דיסקונט קפיטל הסתכם ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 2,204 מיליון ש"ח. יתרת ההתחייבות ההשקעה של דיסקונט קפיטל הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2023 בסך של 1,052 מיליון ש"ח (275 מיליון דולר), מרביתה בקרנות אשר טרם סיימו את תקופת ההשקעה שלהן.

הכנסות. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, רשמה דיסקונט קפיטל הכנסות נטו מההשקעות ריאליות בסכום כולל של כ-101 מיליון ש"ח. זאת, לעומת הכנסות נטו בסכום כולל של כ-128 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 307-309).

פעילות בחו"ל – פרטים נוספים

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות בחו"ל

מגבלת החשיפה לשלוחות בחו"ל. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, דירקטוריון תאגיד בנקאי, שפועל או שבכוונתו לפעול באמצעות שלוחות חו"ל, נדרש לדון ולאשר מסמך מדיניות מקיף בנושא הפעילות בשלוחות חו"ל. במסגרת המסמך האמור, דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש, בין היתר, לקבוע מגבלה, או מערכת מגבלות, על החשיפה לפעילות שלוחות חו"ל, אשר ישקפו את תיאבון הסיכון לגבי פעילות שלוחות חו"ל, ובלבד שעיקר פעילות התאגיד הבנקאי והקבוצה הבנקאית תהיה בישראל.

שיעור החשיפה המחושבת של הבנק לשלוחות חו"ל עמד על 14.04% מסך נכסי הסיכון ביום 30 בספטמבר 2023, בהשוואה לשיעור של 13.91% ביום 31 בדצמבר 2022. שיעור החשיפה האמור עומד במגבלות החשיפה שקבע הדירקטוריון, במסגרת הצהרת תיאבון הסיכון של קבוצת דיסקונט (מגבלת שיעור החשיפה כאמור עמדה ביום 31 בדצמבר 2022 על 25%). הבנק עוקב אחר התפתחות נכסי הסיכון בגין פעילותו בשלוחות חו"ל.

אי די בי ניו יורק – יחס מבוסס סיכון ויחס מינוף להון. החל מיום 1 בינואר 2015, אי די בי ניו יורק כפופה לכללי ההון החדשים של באזל III, המבוססים על הכללים הסופיים שפורסמו על ידי ה-FRB בחודש יולי 2013 ("כללי ההון של באזל III"). הכללים החדשים יוצרים מסגרת הון כוללת חדשה למוסדות בנקאיים בארה"ב.

הכללים חלים על כל המוסדות המקבילים פקדונות ועל חברות אחזקה בנקאיות, בעלי נכסים במאחד בסכום של 500 מיליון דולר ארה"ב או יותר. בין היתר, הכללים החדשים יוצרים דרישה חדשה להון עצמי רובד 1 מזערי ("CET1") ורמה גבוהה יותר של הון רובד 1 מזערי, וכן מייחסים משקל סיכון גבוה יותר (150%) לחשיפות לחובות בפיגור של למעלה מתשעים יום או בסיווג של אי צבירת ריבית, או לגבי נכסי מקרקעין מסחריים המממנים רכישה, פיתוח או בניה של מיזמי נדל"ן. הכללים מגבילים גם חלוקות דיבידנד על ידי מוסדות בנקאיים וכן תשלומי מענקים לפי שיקול דעת הבנק באם המוסד הבנקאי אינו מקיים "כרית לשימור ההון", המהווה סכום נקוב של הון עצמי רובד 1 בנוסף לסכום הדרוש לעמידה בדרישות ההון המזעריות המבוססות סיכון. התחולה ההדרגתית של הכרית לשימור ההון נכנסה לתוקף החל משנת 2016. כללי ההון של באזל III נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015, בכפוף לתקופת החלה הדרגתית. יחסי ההון המזעריים הנדרשים ליום 1 בינואר 2016, הינם כלהלן:

- 4.5% הון עצמי רובד 1 (CET1) לנכסי סיכון;
- 6.0% הון רובד 1 לנכסי סיכון;
- 8.0% הון כולל לנכסי סיכון; ו-
- יחס מינוף 4.0%.

אי די בי ניו יורק עומד בדרישות.

חקיקה אמריקאית. בעקבות חצית הסף של 10 מיליארד דולר בסך הנכסים בשנת 2020, אי די בי ניו יורק הוגדר כ-"בנק גדול" (Large Bank) וחלות עליו דרישות רגולטוריות שונות. עם חציית הסף, פעילות אי די בי ניו יורק כפופה גם לפיקוח על ידי ה-Consumer Financial Protection Bureau, אשר סמכויותיו נוגעות לציות להוראות שונות שנועדו להגנת לקוחות. בנוסף, יש שינוי בתכיפות ועומק הביקורות הרגולטוריות על אי די בי ניו יורק, מטעם FDIC ו-NYDFS (ביחד: "המאסדרים האמריקאיים"), כך שהן רחבות יותר ורציפות באופן שמציב ציפייה פיקוחית גבוהה יותר. למאסדרים האמריקאיים סמכויות לנקוט צעדי אכיפה פומביים ושאינם פומביים, במקרים שונים, לרבות אם זוהו חולשות פיננסיות או תפעוליות, ליקויים בממשל התאגיד או ליקויים אחרים וכן במקרה של הפרות רגולטוריות. במסגרת צעדי אכיפה אלה, המאסדרים האמריקאיים עשויים להורות על צעדים שונים, לרבות, נקיטת צעדים לריפוי ליקויים או חדילה מפרקטיקות מסוימות, וכן על הגדלת הון, הגבלת צמיחה, הגבלה על חלוקה, סיום כהונת נושאי משרה וכן תשלום קנסות או פיצויים אזרחיים.

BSA/AML. כנדרש בהתאם לרגולציה בארה"ב - ה-USA PATRIOT ACT וה-Bank Secrecy Act (ביחד: "BSA"), אי די בי ניו יורק אימץ תכנית ציות הכוללת מדיניות, פרוצדורות ובקורות למניעת הלבנת הון ומימון פעילויות טרור. כתוצאה מזיהוי של סוגיות מסוימות ביחס לתכנית הציות שלו במסגרת ביקורת נמשכת של המאסדרים האמריקאיים, ביום 24 במאי 2023 חתם אי די בי ניו יורק על צווים מוסכמים מקבילים מול שני המאסדרים האמריקאיים (לשם הנוחות, ביחד: "הצו המוסכם") (Consent Order). הצו המוסכם כולל, בין היתר, התחייבויות להמשיך לבצע שיפורים והתאמות במדיניות, בנהלים, בבקורות ובמצבת כח האדם, ובחינת עסקאות עבר בתוך פרקי זמן שהוגדרו לכך בצו המוסכם.

אי די בי ניו יורק מצוי בהליכי ביצוע הפעולות והתהליכים אשר אותם הוא נדרש לבצע במסגרת הצו המוסכם. לנוכח האמור, חלה עליה בכח האדם ובעלויות התפעוליות באי די בי ניו יורק.

הצו המוסכם אינו כולל קנסות או עונשים וכן אינו כולל דרישה להזרמת הון נוסף, או מגבלות נוספות על פעילותו השוטפת של אי די בי ניו יורק או על יישום התכנית האסטרטגית של אי די בי ניו יורק; עם זאת, הוצאת הצו המוסכם עלולה להגביל את יכולת אי די בי ניו יורק לקבל אישורים רגולטוריים לפעילויות עסקיות חדשות שדורשות אישורים כאמור ועלולה להביא לפגיעה אפשרית במוניטין. אי עמידה בהוראות הצו המוסכם עלולה להוביל לפעולות אכיפה כלפי אי די בי ניו יורק. החל ממועד החתימה על הצו המוסכם, הצו המוסכם הינו בתוקף ואכיף נגד אי די בי ניו יורק עד שישונה, יושעה או יבוטל על ידי המאסדרים.

הבנק מעריך שלצו המוסכם לא תהיה השפעה כספית מהותית על תוצאות הבנק.

מידע צופה פני עתיד. חלק מהמידע האמור הינו מידע צופה פני עתיד והינו בגדר הערכה המתבססת על המידע הקיים בידי הבנק במועד פרסום הדוחות. מידע זה כולל, בין היתר, התייחסות לאירועים עתידיים אשר התממשותם אינה וודאית, על בסיס הערכות ונתונים המצויים בידי הנהלת הבנק, ומונתה בהתקיימות גורמים שונים, שהתקיימותם איננה וודאית, בין היתר בהתייחס להשפעותיו האפשריות של הצו המוסכם.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 309-310).

מגזרים נוספים

לפרטים נוספים בדבר מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 297-298). לפרטים נוספים בדבר מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 299-300). לפרטים נוספים בדבר מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 300-301). לפרטים נוספים בדבר מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 300).

הפעילות בתחום כרטיסי האשראי

התפתחויות בפעילות

מלחמת "חרבות ברזל". פעילות כאל מושפעת במישורין מפעילות המשק בישראל, ולפיכך למלחמה עשויה להיות השפעה מהותית על היקפי מחזורי העסקאות של כאל (אשר למועד סמוך למועד פרסום הדוח, הירידה בהם נאמדת על ידי כאל בכ-15%-20% ביחס להיקפי המחזורים קודם לפרוץ המלחמה), על היקפי הביקוש לאשראי וכן עשויה להיות לה השפעה על הפסדי האשראי של כאל, בגין לקוחות או בתי עסק אשר ייפגעו מהשלכות המלחמה.

החברה מעריכה כי ברבעון הרביעי של שנת 2023 ובתחילת שנת 2024 תחול השפעה לרעה בשל קיטון בגביית עמלות בשל הטבות שיינתנו ללקוחות, בשל ירידה בהיקפי הפעילות של ישראלים בחו"ל (ובהתאמה, תיתכן עמידה חלקית ביעדי הארגונים הבינלאומיים, כתלות בהיקף הפגיעה), מקיטון בהכנסות מעמלה צולבת הנובעת מהיקפי הפעילות בענפים שנפגעו, ומקיטון של הכנסות סליקה. בשלב זה, נוכח אי הוודאות בדבר משך המלחמה, עוצמתה, היקפה והשלכותיה, לא ניתן לאמוד את ההשלכות הכספיות הכוללות של המלחמה.

השקת כרטיס לילדים. בחודש ספטמבר 2023 השיקה כאל כרטיס אשראי לילדים, My Cal, שיופק לילדים בכל גיל, ויאפשר להורים טעינה מיידית בערוצים דיגיטליים. הכרטיס החדש מציע 10% חוזר ("קאש בק") ברשתות מובילות לילדים.

הסכם לשיתוף פעולה עם אלקטרה מוצרי צריכה ובנק הפועלים. ביום 9 באוגוסט 2022 חתמה כאל על הסכם משולש עם אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ ("אמ"צ") ועם בנק הפועלים, לשיתוף פעולה בקשר עם פעילות מועדון לקוחות מבוסס כרטיס אשראי חוץ בנקאי בהנפקת כאל, ללקוחות ביט וללקוחות הרשתות הקמעונאיות של אמ"צ, בו ייכללו לקוחות מועדון ביט-כאל וללקוחות מועדון Family 365 ("המועדון"), לתקופה בת כ-12 שנים ממועד קיום התנאים המתלים לפי ההסכם.

ביום 30 באפריל 2023 התקבל אישור רשות התחרות למיזוג מועדוני הצרכנות של ביט-כאל ושל אלקטרה, וכן ניתן פטור בתנאים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסכם (לרבות תנאי שמורה לצדדים לוודא שעיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות ואין בו כדי להגביל או לפגוע משמעותית בתחרות). הפטור ניתן למשך תקופת ההסכם אך הממונה על התחרות רשאית לסיים את תוקפו במועד שתקבע. בהמשך לדיונים מול רשות התחרות ולתנאים שנקבעו בפטור, לרבות בנוגע לאשראי, עדכנו הצדדים חלק מההסכמות המסחריות שבהסכם. ביום 6 באוגוסט 2023 התקיימו התנאים המתלים והעסקה הושלמה. מועדון הלקוחות הושק בהשקעה רכה ביום 15 באוגוסט 2023.

השקת כרטיס אשראי חדש. ביום 29 במאי 2023 השיקה כאל את כרטיס "Cash Cal pro", כרטיס "קאשבק" לעסקאות בארץ ובחו"ל, אשר מעניק למחזיקים בו החזר כספי (קאשבק) של עד 1.5% על כל קניה בארץ ובחו"ל, עמלה מופחתת על עסקאות במט"ח וכניסה מוזלת ללמעלה מ-1,200 טריליני טיסה ברחבי העולם.

מימון אשראי לרכב. בחודש מאי 2023 השיקה כאל פעילות למימון אשראי לרכישת רכבים. הכניסה לתחום המימון לרכישת רכב תאפשר לכאל להגדיל את היקפי יתרות האשראי הצרכני שלה, תוך ניהול הסיכון והתבססות על מוצר מגובה בטוחה.

התקשרויות בהסכמי מאגד במותגים "דיינרס" ו-"אמריקן אקספרס". ביום 23 ביולי 2023 חתמו דיינרס (הסולקת ומנפיקה את מותג כרטיסי החיוב "דיינרס" בישראל) וחברת ישראל כרטיס על הסכם מפורט בקשר להתקשרות בהסכם מאגד, אשר במסגרתו יתאפשר לישראל כרטיס לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "דיינרס". בנוסף, כאל ופרימיום אקספרס בע"מ חתמו על הסכם מפורט בקשר להתקשרות בהסכם מאגד, אשר במסגרתו יתאפשר לכלל לשמש כמאגד של בתי עסק בישראל במותג "אמריקן אקספרס". ההסכמים כוללים תנאים המקובלים בהסכמי מאגד, והינם בתוקף ל-12 חודשים ויתחדשו מאליהם לתקופות נוספות של 12 חודשים כל פעם, עד ל-5 שנים בסך הכל, אלא אם מי מהצדדים הודיע על רצונו לבטל איזה מההסכמים קודם לכן, בהתאם לקבוע בהם.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 312).

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

כללי. בין יעדי התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוצב היעד של יישום אמצעים טכנולוגיים והעצמת חווית הלקוח. **בנקאות פתוחה.** תחום הבנקאות הפתוחה הוגדר בבנק כתחום אסטרטגי ובהתאם, הבנק ממשיך לפתח את שדרת השותפים ללקוחות הפרטיים והעסקיים ולהוספת שותפים עסקיים בעלי שירותי ערך מוסף ללקוחות, כמו גם להרחבת השירותים הניתנים במסגרת הפלטפורמה. **שיתוף פעולה אסטרטגי להקמת חברת פינטק חדשה למתן אשראי דיגיטלי.** לפרטים, ראו "טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים" לעיל.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 318).

ערוצים ישירים

במסגרת הפעילות השוטפת, עלו במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 חידושים ועדכונים בתחומים הבאים:

עו"ש ומטבע חוץ

הרחבת תמיכה בהפקת דפי חשבון קודמים. הורחבה האפשרות להפקת דפי חשבון מ-3 שנים לעד 6 שנים אחורה. **הסרת חשבונות מט"ח סגורים בדוח אישור ניהול חשבון.** תוקנה התקלה שבמסגרתה בדוח אישור ניהול חשבון הופיעו חשבונות מט"ח סגורים וגם תצוגת שמות הלקוחות תוקנה.

דיגיטל לעסקים

הגדלת הספים בהפקת שיקים. הגדלת הספים היומיים והחודשיים בהפקת שיקים. לקוחות פרטיים: סכום הסף היומי להפקת שיקים גדל מ-100 אלף ש"ח ל-150 אלף ש"ח וסכום הסף החודשי גדל מ-150 אלף ש"ח ל-250 אלף ש"ח. לקוחות עסקיים: סכום הסף היומי להפקת שיקים גדל מ-150 אלף ש"ח ל-350 אלף ש"ח וסכום הסף החודשי גדל מ-300 אלף ש"ח ל-500 אלף ש"ח. **מיון מוטבים לפי תאריך העברה אחרון.** בתהליך "העברה בין חשבונות" נוספה אפשרות לזהות את המוטב הנכון מהר יותר, באמצעות מיון חדש לפי תאריך ההעברה.

הצגת תמונת המחאה דחיה בשאלת תנועות אחרונות. נוספה הצגת תמונת המחאה של המחאה הדחיה כשמגיע מועד הפירעון שלה. **בקשה להעברת מט"ח.** התווסף קישור חדש ונוח יותר לשליחת בקשה לבנקאי להעברת מט"ח בסכום העולה על התקרה המותרת בדיגיטל. **הוספת מזהה מוטב בשאלת 'העברות שבוצעו'.** בהעברות זה"ב, ישתקף מזהה המוטב שהלקוחות הקלידו גם בהעברות שבוצעו, כולל בהדפסה ובייצוא לקובץ אקסל.

צירוף קבצים ב-CRM עסקי. התווספה אפשרות לשליחת מסמכים גם ללקוחות שהסניף שלהם מקושר ל-CRM עסקי. לקוחות אלה יוכלו לשלוח פניות בנושא תעודות ומסמכים, פוליסות ביטוח רכב, ייעוץ השקעות וביטול עיקולים.

המחאות

גריעת המחאה דחיה. נוספה אפשרות למשוך המחאה שהופקדה כהמחאה דחיה, ולגרוע אותה ממלאי השיקים הדחיים בדיגיטל (אפשר לבצע פעולה זו על המחאות שהופקדו לגביינא בלבד, ועד 3 ימים לפני מועד הפירעון).

הוספת שינוי מועד פירעון המחאות דחיות לתפריט הפעולות. נוספה אפשרות להיכנס לתהליך גם מתפריט הפעולות באתר וגם להוסיף לתפריט המחאות באפליקציה.

חוות לקוח

הבנקאות הפתוחה ממשיכה להתרחב. שיתוף פעולה חדש עם חברת EcoBill, שמצטרפת ל"שדרת השותפים" בתפריט הראשי באפליקציה. EcoBill היא חברת פינטק ישראלית המציעה שירות לניהול החשבונות הביתיים (ארנונה, חשמל, מים, גז, תקשורת ועוד). החיבור של EcoBill עם דיסקונט, יאפשר ללקוחות הבנק לקבל את כל החשבונות הביתיים במקום אחד, לעקוב אחריהם, לזהות חריגות, לקבל התראות ולשלם אותם בקלות ובאופן מאובטח בהעברה בנקאית באמצעות המערכת (יפתח בהדרגה, נפתח בשלב הראשון במספר סניפים).

קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023

התפתחויות בכלכלת העולם

כללי. הכלכלה העולמית המשיכה להתרחב, תוך שונות גבוהה מאד בין המדינות. בארה"ב, נמשכה צמיחה מהירה, בקצב שנתי של 4.9% ברבעון השלישי, וכתוצאה, חלה ירידה משמעותית בחששות באשר לכניסת הכלכלה האמריקאית למיתון. מנגד, בגוש האירו נרשם קיפאון ברבעון השני וברבעון השלישי של השנה, וצמיחה אפסית קודם לכן. האינפלציה בעולם מתמתנת, אולם נותרה גבוהה מיעדי הבנקים המרכזיים. כתוצאה, בנקים מרכזיים בעולם המשיכו להעלות את הריבית. הפד העלה את הריבית לרמה של 5.25%-5.5%, וה-ECB העלה ל-4%.

שווקים פיננסיים. עליות השערים שאפיינו את המחצית הראשונה של השנה נמשכו עד סוף חודש יולי, ולאחר מכן נרשמה ירידה, כאשר הפד האמריקאי העביר לשוק מסרים שהאינפלציה לא מתמתנת כרצוי, והנתונים הכלכליים מוסיפים להיות טובים. לפיכך, עלה החשש שתהליך העלאות הריבית לא הגיע לסיומו, ושוק המניות הגיב בירידות.

השינויים במדדי מניות נבחרים שנרשמו בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023

מדד	2023	2022
P&S 500	12.1%	(25.0%)
DAX	9.4%	(24.2%)
MSCI Emerging Markets	(0.4%)	(28.8%)

מגמת עליית התשואות, שהחלה במהלך הרבעון השני של השנה, במקביל לירידה בחששות בדבר כניסה למיתון, צברה תאוצה במהלך הרבעון השלישי. כתוצאה, נרשמה באג"ח הממשלתי האמריקאי עליית תשואות חדה, ובסוף חודש ספטמבר 2023 היתה התשואה ל-10 שנים גבוהה בכ-70 נקודות בסיס בהשוואה לסוף הרבעון השני, ולעומת סוף שנת 2022. במקביל, בגרמניה, התשואה ל-10 שנים עלתה במהלך הרבעון השלישי בכ-30 נקודות בסיס, והיתה גבוהה בכ-30 נקודות בסיס לעומת ראשית השנה.

תשואות איגרות החוב הממשלתיות

תשואות אג"ח ל-10 שנים	30.9.23	31.12.22
ארה"ב	4.6%	3.9%
גרמניה	2.84%	2.56%

בניגוד למחצית הראשונה של השנה, במהלך הרבעון השלישי התחזק הסל הדולרי ("הדולר אינדקס") בשיעור של כ-3%, כתוצאה מההערכות שכלכלת ארה"ב תחוזה "נחיתה רכה", ועליה בפער הריביות.

השינויים בדולר מול מטבעות נבחרים בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023

שער חליפין	2023	2022
אירו	(0.8%)	(13.8%)
יין יפני	(12.4%)	25.6%
פאונד בריטי	1.3%	(17.5%)

לאחר ירידה במחירי הסחורות והנפט בסיכום המחצית הראשונה, חלה במהלך הרבעון השלישי עליית מחירים, על רקע ההערכה שההאטה בכלכלה העולמית מתונה מהצפוי. מנגד, מחירי הזהב שעלו במחצית הראשונה, ירדו לנוכח העליה בתשואות הריאליות, שמפחיתה את האטרקטיביות של הזהב.

השינויים במדדי סחורות נבחרים בתשעת החודשים הראשונים של השנים 2022 ו-2023

2022	2023	
8.9%	3.2%	מדד הסחורות - GSCI
13.1%	10.9%	מחיר הנפט (BRENT)
5.7%	18.0%	מחיר הנפט (WTI)
(9.6%)	0.5%	זהב

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי

כללי

ברבעון השלישי של שנת 2023 צמח המשק בקצב שנתי של 2.8%, לעומת 3.5% במחצית הראשונה של השנה. הצריכה הפרטית מוסיפה להפגין חולשה, עם ירידה (-0.1%) בצריכה הפרטית לנפש, וההשקעות בנכסים קבועים רשמו ירידה קלה. מנגד, היצוא צמח בשיעור חד, והצריכה הציבורית התרחבה בקצב יחסית מהיר. שוק העבודה הוסיף להפגין עוצמה, כאשר שיעור האבטלה המשיך לרדת במהלך הרבעון השלישי, ועמד בחודש ספטמבר על 3.2%, לעומת 3.6% ביוני ו-4.2% בדצמבר 2022. עם זאת, נמשכה הירידה בשיעור ובהיקף המשרות הפנויות, אם כי קצב הירידה התמתן.

התפתחות בפעילות המשק מול חו"ל

בחדשים ינואר-ספטמבר 2023 חלה ירידה חדה בהשקעות הישירות (באמצעות הבנקים) של תושבי חוץ בישראל, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף, חלה נסיגה משמעותית בהשקעות הפיננסיות של תושבי חוץ בניירות ערך סחירים. המשקיעים הזרים מימשו בחודשים ינואר-ספטמבר 2023 מק"מ בהיקפים גדולים מאד, ומנגד רכשו אג"ח ממשלתי בהיקף גדול. זאת, בהשוואה לרכישת מק"מ בהיקף גדול בשנת 2022 ומימוש אג"ח ממשלתי. במקביל, רכשו תושבי חוץ מניות בהיקף מצומצם, בהשוואה לשנת 2022. באותה עת מימשו תושבי ישראל מניות בחו"ל בהיקף רחב ולעומת זאת, הגדילו בשיעור ניכר את ההשקעה באג"ח.

השינויים שנרשמו בהשקעות המשק מול חו"ל

ינואר- ספטמבר 2022	ינואר-ספטמבר 2023	השקעות תושבי חוץ בישראל
מיליוני דולרים		
14,324	9,852	סך-הכל השקעות ישירות (באמצעות הבנקים)
8,017	2,982	סך-הכל השקעות פיננסיות
4,308	2,306	מזה: אג"ח ממשלתי ומק"מ
3,515	328	מניות

ינואר- ספטמבר 2022	ינואר-ספטמבר 2023	השקעות תושבי ישראל בחו"ל
מיליוני דולרים		
94	860	סך-הכל השקעות ישירות (באמצעות הבנקים)
(2,597)	3,152	סך-הכל השקעות פיננסיות

התפתחות שערי חליפין ואינפלציה

בדומה למגמה הגלובלית, האינפלציה בישראל נמצאת במגמת האטה, אם כי עדיין גבוהה מהיעד. האינפלציה ואינפלציית הליבה עמדו בחודש ספטמבר 2023 על רמה של 3.8%. ציפיות האינפלציה לשנה נעו במהלך הרבעון השלישי סביב 2.85%. השקל המשיך להיחלש גם במהלך הרבעון השלישי של השנה, ב-3.1% מול הדולר וב-1.5% מול סל המטבעות, בהתאמה, ובמסגרת מתחילת השנה ב-8.4% וב-5%, בהתאמה. היחלשות השקל במהלך הרבעון השלישי הינה על רקע ההתקדמות ביישום הרפורמה המשפטית, התחזקות הדולר בעולם והירידות בנאסד"ק.

מדיניות פיסקלית ומוניטרית

מדיניות פיסקלית. במהלך הרבעון השלישי המשיך הגירעון להתרחב, וב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר, עלה הגרעון לרמה של 1.5% תוצר, לעומת גירעון של 0.8% בחודש יוני, ועודף של 0.6% תוצר בחודש דצמבר. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 רשמו ההכנסות ממסים ירידה ריאלית של כ-7%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ומזה, ההכנסות ממסים ישירים ירדו בכ-9%. החל מהמחצית השנייה של שנת 2022 יורדות ההכנסות ממסים בקצב שנתי של 6% לעומת השיא של המחצית הראשונה.

מדיניות מוניטרית. במהלך הרבעון השלישי של השנה הותיר בנק ישראל את הריבית ללא שינוי, לאחר שהעלה אותה במהלך המחצית הראשונה מ-3.25% ל-4.75%. הריבית המגולמת לעוד שנה עמדה בסוף חודש ספטמבר על כ-4.5%.

שינויים בבסיס הכסף. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמה ירידה של כ-17% במצרף הכסף M1 (מזומן בידי הציבור ופקדונות עו"ש בשקלים) בהשוואה לירידה של כ-3% במצרף זה בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת מפיקדונות העו"ש, שרשמו ירידה של כ-21%, זאת, לנוכח המשך הצמצום המוניטרי והעלאת הריבית החדה. במקביל, נרשמה ירידה של כ-4 מיליארד ש"ח בבסיס הכסף, שנובעת מספיגה של הממשלה בהיקף גדול, לצד הזרמה של בנק ישראל, שקיזזה חלק מהספיגה האמורה.

מקורות לשינויים בבסיס הכסף

30 בספטמבר	31 בדצמבר 2022	2023
במיליארדי שקלים חדשים		
פעולות בשוק הפתוח	(30.1)	(99.1)
מכרז לפקדונות שקליים	47.5	121.0
הלואה מוניטרית	-	(12.2)
המרת מט"ח	1.1	-
פעילות הממשלה	(8.7)	(20.0)

שוק ההון

בניגוד למחצית הראשונה של השנה ולמגמה הגלובלית, נרשמו בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון השלישי, עליות שערים. מדד הבנקים רשם עליה בשיעור דו-ספרתי, ומדד תל-אביב 35 עלה ב-5.5%.

השינויים שנרשמו במדדי מניות בתשעת החודשים הראשונים בשנים 2022 ו-2023

מדד	2023	2022
ת"א 35	2.7%	(7.1%)
ת"א 125	3.4%	(8.4%)
ת"א בנקים	16.7%	(2.0%)
ת"א גלובל בלו טק	6.4%	(28.8%)
נדל"ן	(4.5%)	(4.9%)

בדומה למגמה הגלובלית, תשואות איגרות החוב של ממשלת ישראל עלו גם הן במהלך הרבעון השלישי של השנה, אם כי בשיעור מתון יותר. כך, נרשמה באג"ח ל-10 שנים עליית תשואות של כ-45 נקודות בסיס, וכתוצאה, נפתח פער תשואות שלילי של 30 נקודות בסיס מול איגרות החוב האמריקאיות.

שינויים במדדי אג"ח נבחרים בתשעת החודשים הראשונים בשנים 2022 ו-2023

מדד	2023	2022
אג"ח כללי	1.5%	(7.7%)
אג"ח ממשלתי כללי	(1.5%)	(8.8%)
אג"ח ממשלתי שקלי	0.6%	(8.6%)
אג"ח ממשלתי צמוד	(0.9%)	(9.1%)
אג"ח קונצרני כללי	3.5%	(5.7%)
אג"ח קונצרני צמוד	3.7%	(6.6%)
תל בונד שקלי	1.6%	(7.1%)

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 נרשמה בשוק האג"ח הקונצרני עליה של כ-0.5% בתל בונד השקלי, במקביל לירידה מתונה במרווח מול האג"ח הממשלתיים, ומתחילת השנה עליה של 1.6%, תוך עליה מסוימת במרווח. בתל-בונד 60 נרשמה מתחילת השנה עליה של 3%, במקביל לירידה מתונה במרווח.

בתשעת החודשים הראשונים עמד היקף הנפקות האג"ח של חברות ישראליות (בבורסה בתל אביב ובאמצעות אג"ח לא סחיר) על כ-52 מיליארד ש"ח, מזה: המגזר העסקי, ללא בנקים וחברות ביטוח, הנפיק כ-36 מיליארד ש"ח. זאת, לעומת כ-64 וכ-38 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בהתאמה.

תיק הנכסים שבידי הציבור

במהלך החודשים ינואר-אוגוסט⁷ 2023 עלה שווי תיק הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור בכ-4% בהשוואה לחודש דצמבר 2022, והסתכם בסוף התקופה בכ-5.08 טריליון ש"ח. העליה בשווי התיק מוסברת על ידי עליה חדה בשווי רכיב המניות בחו"ל (כ-20%), עליה ברכיב הצמוד למט"ח (כ-7.5%), עליה מתונה בצמודי המדד וברכיב המניות בארץ (כ-3%), וקיפאון ברכיב השקלי.

התפלגות תיק הנכסים שבידי הציבור

31.12.2022	31.08.2023	
23.7%	25.1%	מניות
39.2%	37.7%	נכסים לא צמודים
25.3%	25.1%	נכסים צמודים למדד
11.8%	12.1%	נכסים צמודים למט"ח

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים אוקטובר - נובמבר 2023⁸

נתוני שוק העבודה בארה"ב לחודש אוקטובר הפתיעו כלפי מטה, שיעור האבטלה עלה ל-3.9%, וקצב השכר התמתן ל-4.1%. האינפלציה האטה לקצב שנתי של 3.2% ואינפלציית הליבה - ל-4%.

בישראל, ביום 7 באוקטובר פרצה בדרום הארץ מלחמת "חרבות ברזל", לאחר התקפה רצחנית שביצע ארגון החמאס על ישובי עוטף עזה ביום 7 באוקטובר. כתוצאה, נרשמה ירידה ניכרת בהיקף הפעילות במשק, עם דגש על ענף התיירות, הצריכה הפרטית, בעיקר צריכת שירותים, וענף הנדל"ן. מנגד, חלה עליה חדה בהוצאות הממשלה, לנוכח גיוס רחב היקף של אנשי מילואים, לצד עליה חדה בקניות מערכת הביטחון ובהוצאה האזרחית. כתוצאה, נרשמה עליה חדה בגירעון התקציבי לרמה של 2.6% תוצר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש אוקטובר, לעומת 1.5% תוצר בספטמבר. ההוצאות בינואר-אוקטובר עלו בכ-10%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ובמקביל, חלה ירידה של כ-7% בגביית מיסים, מזה 9% בגביית מיסים ישירים.

על רקע המלחמה, הכניסו חברות הדרוג מודיס ופיץ את ישראל לרשימת מעקב, וחברת S&P הודיעה על הפחתת תחזית הדרוג מציבה לשלילית. לנוכח פיחות חד בשקל, הודיע בנק ישראל על תוכנית התערבות בשוק המט"ח - מכירה של עד 30 מיליארד דולר, מתוך דרבות המט"ח שברשותו, והזרמת נזילות לשוק, באמצעות עסקות החלף בהיקף של עד 15 מיליארד דולר. במקביל, הודיע הבנק המרכזי על שורת הקלות למשקי בית ולעסקים. בנוסף, חידש את ההלוואה המוניטרית לבנקים המסחריים, בהיקף של עד 10 מיליארד ש"ח, לצורך מתן אשראי לעסקים קטנים בתנאים מועדפים. מנגד, הריבית נותרה ללא שינוי. במסגרת ההתערבות בשוק המט"ח, מכר בנק ישראל, במהלך חודש אוקטובר, כ-8 מיליארד דולר. גם הממשלה הודיעה על צעדי תמיכה באוכלוסיה, לרבות הקלות בתשלומי מיסים.

תשואות אג"ח ממשלת ארה"ב ל-10 שנים המשיכו במגמת העליה, שהחלה, כאמור, במהלך הרבעון השני של השנה, והגיעו לקראת סוף חודש אוקטובר לרמה של כ-5%. עם זאת, בעקבות פרסום נתונים כלכליים שהצביעו על התמתנות בפעילות הכלכלית, לצד מסרים של הפד שלא צפויה העלאת ריבית נוספת, החלה מגמה של ירידת תשואות. כך, ירדו התשואות בכ-50 נקודות בסיס לרמה של כ-4.4%. במקביל למגמה הגלובלית ובשילוב עם המלחמה, עלו בחזות תשואות האג"ח של ממשלת ישראל, ובסוף חודש אוקטובר נסגר הפער השלילי מול האג"ח האמריקאיות. נכון למועד כתיבת שורות אלו, עומד הפער על כ-10(-) נקודות בסיס.

באותה עת, נרשם פיחות בשקל בשיעור של כ-7%, עד לרמה של 4.08 ש"ח לדולר, לקראת סוף חודש אוקטובר, אולם, מאז התחזק השקל בכ-9% מול הדולר, לכ-3.73 ש"ח לדולר, כתוצאה מהתערבות בנק ישראל, סנטימנט חיובי בשווקים והיחלשות הדולר בעולם. בשוק המניות המקומי, נרשמו עד סוף חודש אוקטובר, ירידות מחירים, ולאחר מכן עליות. כך, נרשמה עליה של כ-12% מרמת השפל, ובסך הכל, לעומת סוף הרבעון - ירידה של כ-4%. מדד ה-S&P500 עלה מסוף הרבעון בכ-6%.

פרמיית ה-CDS של ממשלת ישראל עלתה מכ-60 נקודות בסיס ערב המלחמה לכ-140 נקודות בסיס, אולם, במהלך השבועות האחרונים ירדה לכ-119 נקודות בסיס.

7 הנתונים העדכניים ביותר שהיו זמינים במועד הבאת הדוח לבית הדפוס.

8 כל הנתונים מתייחסים לתקופה מיום 1 באוקטובר 2023 ועד ליום 23 בנובמבר 2023.

חקיקה ופיקוח

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויחזמות חקיקה רלבנטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עלולים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

אסדרה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

בעקבות ארועי ה-7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל", פרסמו רגולטורים שונים סדרת הקלות והתאמות שמטרתן להקל על הציבור ועל הסקטור העסקי ולאפשר המשכיות עסקית במשק בכלל ובבנקים בפרט.

דגשים והקלות של הפיקוח על הבנקים בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 12 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים דגשים למערכת הבנקאית שעניינם ממשקי הציבור מול התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי. הפיקוח ציין את תפקידם החיוני של הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לעמוד כבסיס איתן לצד לקוחותיהם, תוך הפעלת רגישות מוגברת ונקיטת גישה פרואקטיבית במציאת פתרונות ומתן הקלות ככל שניתן ללקוחות הנמצאים במצוקה; לשמור על רציפות במתן שירותים; ולנהל את מכלול הסיכונים התפעוליים והפיננסיים היחודיים לתקופה. לצורך כך על המערכת הבנקאית לוודא כי בפעילותה היא מביאה בחשבון, בין היתר, את ההיבטים הבאים: לשמר זמינות ורציפות השירותים, לפרסם לציבור מידע עדכני אודות ערוצי השירותים הזמינים, לנהוג ברגישות ייחודית בכל הנוגע לפניות המתייחסות לחשבונות נעדרים או הרוגים, לקבוע נהלים לזיהוי ואימות קרובי משפחה, לקבוע תהליכי עבודה לצורך מתן מענה וטיפול מהיר ברגישות בהתייחס לחשש לשימוש לרעה באמצעי תשלום. יש להמשיך לקדם יוזמות שתכליתן הקלה בנטל העמידה בתשלומים והתחייבויות על הלקוחות, בדגש על תושבים באזורי החירום, חיילי צה"ל המגויסים ומשפחותיהם ועסקים קטנים שנפגעו מהמצב. יש לשקול בחיוב מתן הקלות במקרים המתאימים ובכלל זה: דחיית תשלומי הלוואות תוך גילוי מלא של ההשלכות; הקפאת הליכי גבייה; הימנעות מגביית עמלות בהתאם לנסיבות; ושכירת פיקדונות והפחתת עלויות נלוות. עוד צוין כי על הבנקים להיערך להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר המכוונות כלפי המערכת הבנקאית וככלל לבחון בניטור גובר את כלל הסיכונים ולרבות התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון.

מתווה מקיף לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל. לפרטים, ראו לעיל "תמיכה בלקוחות בתקופת מלחמת "חרבות ברזל".

דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור. ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים את המסמך, לפיו הפיקוח מעודד תאגידים בנקאים לפעול ולאפשר באופן זמני, ללווים אשר הושפעו מהמלחמה, גמישות בפירעון ההלוואות. מצב הפיגור של חובות יקבע לפי התנאים החוזיים של החוב - חוב שלא היו בגינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב בפיגור; חובות שהיו בגינם תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה במועד תחילת המלחמה. במסגרת הדיווח לציבור יש לתת גילוי לחובות לווים שהושפעו מהמלחמה שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים.

תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד-2023. ביום 26 באוקטובר 2023 פורסמו התקנות, שעיקרן קביעת סייגים לחוק שיקים ללא כיסוי, כך ששיקים שסורבו או צפויים להיות מסורבים מסיבת "אין כיסוי מספיק", במהלך מלחמת "חרבות ברזל", בתקופות שהוגדרו בתקנות, יגרעו ממניין השיקים הנספרים לצורך הטלת הגבלה על החשבון. זאת, על מנת למנוע הגבלת חשבונות בנק בעת הזו.

הוראת ניהול בנקאי תקין 251 - התאמות להוראות נב"ת לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל". ביום 22 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח את ההוראה, הכוללת התאמות רגולטוריות דחופות הנדרשות עקב המצב. ההוראה כוללת, בין היתר, הקלות בטיפול בחריגות ממסגרות בעובר ושב בסכומים שלא יעלו על 5,000 ש"ח, אפשרות לשלוח הודעות דחופות ובעלות השפעה מהותית בערוצי בנקאות בתקשורת ללקוחות שאינם מנויים על השירות, הקלות בהליכי זיהוי ואימות הנדרשים במתן שירות בבנקאות בתקשורת, הגדלת היקפי פעילות מותרים בחשבונות סליקה שנפתחו באופן מקוון ודחייה במועדי הכניסה לתוקף של מספר הוראות ניהול בנקאי תקין שהיו אמורות להיכנס לתוקף בקרוב. בנוסף, הוגדלו עד סוף השנה היקפי הפעילות המותרים באפליקציות תשלום (דוגמת פייבוקס), לטובת גיוס כספים עבור סיוע למשפחות הנפגעים והנעדרים, או לתמיכה בפעילות גופי הביטחון וכוחות ההצלה והסיוע. ביום 1 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח תיקון להוראה, במסגרתו נקבעו, בין היתר, הקלות זמניות לעניין שיעור המימון בהלוואות המיועדות לרכישת קרקע. ביום 21 בנובמבר 2023 פורסם תיקון נוסף להוראה, במסגרתו נכללו הקלות נוספות ביחס להוראות הפיקוח לאור התמשכות הלחימה. ההקלות נוגעות, בין היתר, להשתתפות דירקטורים בישיבות דירקטוריון באמצעי תקשורת מתקדמים, אפשרות להגדיל את מסגרת הטעינה בכרטיסים נטענים מסוימים, וזאת בין היתר בתנאי שהנפקת הכרטיס היא עבור עמותות הפועלות לסיוע על רקע המלחמה, הקלה בחובות החתמת לווים על מסמכי הלוואה לדירור.

בנוסף פרסם הפיקוח הנחיות מקלות לעניין זיהוי לקוחות חסרי תיעוד רשמי, הקלות בנוגע להפעלת סניפים באזור העימות, והיתר להעתקת סניפים והפעלת סניפים ניידים.

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים. ראו "חלוקת דיבידנדים".

הקלות שונות

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חחזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023. ביום 18 באוקטובר 2023, הכנסת אישרה את החוק, המעניק לזכאים (לרבות חיילים בשירות סדיר ומילואים, תושבים ביישובים שהתפנו, וכן חברה או שותפות שבשליטת אדם העונה על אחד הקריטריונים הקבועים בחוק) פתרון משפטי מוסדר לדחיית מועדי תשלום או דחיית פעולה, הנובעים מחחזה, פסק דין או תשלום לרשות ציבורית - וזאת לתקופה של 60 יום או עד 31 בדצמבר 2023, לפי המוקדם.

עמדת אי אכיפה בנושא ייעוץ דיגיטלי. בין היתר, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (בפועל) הודיע כי לא ינקוט צעדי אכיפה נגד תאגידי בנקאיים שיעניקו ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות קיימים המיועצים בסניפי בנק בהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל.

חיקה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2017

ביום 1 בספטמבר 2016 פורסמו המלצות הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים ("ועדת שטרומ"). בהמשך לכך, ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק" או "חוק שטרומ"), שעיקר הוראותיו מבוססות על המלצות ועדת שטרומ. תחילתו של החוק ביום פרסומו ("יום התחילה") ואולם לגבי חלק מן ההוראות נקבעו מועדי תחילה מאוחרים יותר. להלן עיקרי החוק:

- 1.1 איסור על בנק ששווי נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 20% מסך שווי הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית ("בנק בעל היקף פעילות רחב"), לעסוק בתפעול הנפקת כרטיסי חיוב, לעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב ולשלוח או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בעיסוקים כאמור. בהוראה זו אין כדי לגרוע מהאפשרות של בנק בעל היקף פעילות רחב להתקשר עם אחר לצורך תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב או להתקשר עם סולק כספק. תחילתו של האיסור בתום שלוש שנים מיום התחילה, ולגבי תאגיד בנקאי גדול, שמכר לפחות 60% אחוזים ממניותיו בחברת כרטיסי אשראי ובלבד שלפחות 25% ממניותיו הונפקו לציבור - ארבע שנים מיום התחילה. למועד פרסום חוק שטרומ הבנק לא הוגדר כ-"בנק בעל היקף פעילות רחב", כהגדרת המונח בחוק.
- 1.2 בתקופה שהחלה ביום 1 בפברואר 2021 ומסתיימת ביום 31 בינואר 2023 מוסמך שר האוצר לקבוע, בהסכמת נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, כי האיסור האמור יחול גם על תאגיד בנקאי שמחזיק שיעור נמוך מעשרים אחוזים, ובלבד שלא יפחת מעשרה אחוזים, וזאת בשם לב, בין השאר, למצב התחרות בשוק האשראי.
- בהתאם לכך, ביום 31 בינואר 2023 פורסמו ברשומות תקנות הבנקאות רישוי (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 ("תקנות בנק בעל היקף פעילות רחב" או "התקנות") המפחיתות את שיעור שווי הנכסים בהגדרת בנק בעל היקף פעילות רחב לשווי העולה על 10%. לפיכך, תחול על הבנק חובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור.
- 1.3 נקבעו הוראות שונות שיחולו על תאגידים בנקאיים במטרה להבטיח את הגברת התחרות במתן השירותים הפיננסיים, כמפורט להלן:
 - 1.3.1 תאגיד בנקאי לא ישנה לרעה תנאים בהסכם התקשרות עם לקוח רק בשל כך שהלקוח התקשר או מעוניין להתקשר בהסכם קבלת שירותים פיננסיים מגוף פיננסי אחר.
 - 1.3.2 נאסר על תאגיד בנקאי למנוע, במעשה או במחדל, מגוף פיננסי העוסק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב שמנפיק התאגיד הבנקאי ("גוף מתפעל"), להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי, ללקוחות התאגיד הבנקאי. תאגיד בנקאי גם לא יגביל גוף מתפעל במתן שירותים כאמור.
 - 1.3.3 תאגיד בנקאי לא ימנע, במעשה או במחדל, מגוף מתפעל, המפוקח על פי דין, לעשות שימוש במידע שהגיע לגוף המתפעל אגב ביצוע הנפקה או אגב ביצוע תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב, לצורך מתן שירותים כמנפיק, לצורך מתן אשראי ולצורך פעילות נלווית למתן שירותים כמנפיק או למתן אשראי, וזאת בתנאי שהלקוח נתן את הסכמתו מראש לשימוש כאמור.
 - 1.3.4 החל מתום שנתיים מיום התחילה, יציג התאגיד בנקאי, לבקשת הלקוח, מדי יום או מדי תקופה ארוכה יותר, את יתרת חשבון העובר ושכ של הלקוח לגוף פיננסי, המפוקח על פי דין, שהלקוח ביקש שמידע כאמור יימסר לו.
 - ליישום הוראה זו, ביום 25 בדצמבר 2017 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367 בדבר בנקאות בתקשורת. התיקון מסדיר, בין היתר, את העברת מידע בדבר יתרת הלקוח בחשבון עו"ש, מתאגיד בנקאי לגוף פיננסי לשם מתן אשראי, לבקשת הלקוח. התיקון נכנס לתוקף ביום 31 ביולי 2018.
 - 1.3.5 החל מתום שנתיים מיום התחילה, אם פנה לקוח לתאגיד בנקאי בבקשה להתקשר עמו בחחזה להנפקת כרטיסי אשראי, או שהתאגיד הבנקאי פנה ללקוח להציע לו להתקשר בחחזה כרטיס אשראי, יחוייב התאגיד הבנקאי להפיץ גם את כרטיסי האשראי של מנפיקים הקשורים עם התאגיד הבנקאי בהסכם הפצה (לפרטים בדבר טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא הפצה ראו להלן).
 - 1.3.6 תאגיד בנקאי לא יסרב סירוב בלתי סביר להתקשר עם מנפיק בהסכם הפצה. לעניין זה מוצע כי התניית תנאים בלתי סבירים תיחשב כדין סירוב בלתי סביר.

1.3.7 החל מתום שנתיים מיום התחילה, יציג התאגיד בנקאי, לבקשת הלקוח, מידע על עסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי החיוב של הלקוח (לרבות עסקאות שנעשו באמצעות כרטיסי חיוב שהנפיק מנפיק אחר, שאינו התאגיד הבנקאי) שהתשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון העובר ושב של הלקוח בתאגיד הבנקאי. ביום 31 בינואר 2019 פורסם צו הדוחה את מועד תחילתה של ההוראה האמורה ליום 31 בינואר 2020.

ביום 13 בנובמבר 2018 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470 "כרטיסי חיוב", במסגרתו התווספו הוראות בדבר הצגת מידע כאמור. בנוסף, ביום 3 בפברואר 2019 פורסמו תקנות הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת מידע ממנפיק לתאגיד בנקאי), התשע"ט-2019, הקובעות את החובות החלות על מנפיקים ביחס לסוגי המידע ומועדי העברת המידע מהמנפיקים לתאגידים הבנקאיים.

1.3.8 החל מתום חודשיים מיום התחילה, חל איסור על תאגיד בנקאי לסרב סירוב בלתי סביר לבקשת לווה למתן הסכמתו לשעבוד נוסף של נכס, נחות בדרגה, לטובת נושה אחר. כן נקבע כי מימוש שעבוד לטובת נושה אחר - יעשה רק בהסכמת התאגיד הבנקאי. התאגיד הבנקאי לא יסרב לתת את הסכמתו אלא מטעמים סבירים. הוראות אלו לא יחולו ביחס לשעבוד שנוצר בטרם חלפו חודשיים מיום התחילה.

1.4 נקבע כי במהלך תקופת מעבר שתחל ביום התחילה ותסתיים בתום חמש שנים מהמועד האמור, ולגבי בנק בעל היקף פעילות רחב - עד תום שלוש שנים ממועד ההפרדה או עד תום חמש שנים מיום התחילה, לפי המאוחר ("תקופת המעבר"), יחולו מגבלות על בנק המנפיק כרטיסי חיוב שעבר יום פרסום החוק שלט או החזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב. בהתאם לתקנות בנק בעל היקף פעילות רחב נקבעה תקופת מעבר נוספת, אשר תחל ביום פרסום התקנות ותסתיים בתום חמש שנים מהמועד האמור, ולגבי בנק בעל היקף פעילות רחב - עד תום שלוש שנים ממועד ההפרדה או עד תום חמש שנים מיום התחילה של התקנות, לפי המאוחר ("תקופת המעבר הנוספת"). לגבי תקופת המעבר נקבעו ההגבלות הבאות:

1.4.1 בנק יבצע את תפעול ההנפקה של כרטיסי החיוב שהוא מנפיק באמצעות חברה מתפעלת, ויאפשר לחברה המתפעלת להיות צד לחוזה כרטיסי החיוב.

1.4.2 מתום שנתיים מיום פרסום החוק ועד תום תקופת המעבר וכן מתום שנה מפרסום התקנות ועד תום תקופת המעבר הנוספת, לא יבצע בנק, באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מ-52% מסך כרטיסי האשראי החדשים שמנפיק הבנק ללקוחותיו. שר האוצר רשאי לשנות את השיעור האמור בכל עת במהלך תקופת המעבר בתנאים שנקבעו בחוק. התקשרות של בנק עם חברה מתפעלת לצורך ביצוע תפעול הנפקה לכרטיסי אשראי חדשים שהבנק מנפיק ללקוחותיו, תעשה לאחר עריכת הליך המקנה לכל חברה מתפעלת הזדמנות נאותה והוגנת להציע את שירותיה.

1.5 במהלך תקופת המעבר ותקופת המעבר הנוספת יחולו על בנק בעל היקף פעילות רחב, אשר מנפיק כרטיסי חיוב, הוראות נוספות, בין היתר בנוגע לחלוקת ההכנסות הנובעות מתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב ומפעילות הלקוחות בכרטיסי חיוב, בין בנק כאמור לבין חברת כרטיסי החיוב; למועד הפניה ללקוח בעניין חידוש כרטיס אשראי; למגבלות לעניין סך מסגרות האשראי בכרטיסי החיוב של לקוחותיו (ראו להלן).

1.6 מתום שנה מיום התחילה ועד למועד שיקבע שר האוצר וכן מתום שנה מיום פרסום התקנות ועד למועד שיקבע שר האוצר, לא תסרב חברה מתפעלת להתקשר עם בנק או עם בעל רישיון לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, לשם תפעול הנפקה של כרטיס חיוב שמנפיק הבנק או בעל הרישיון, מטעמים בלתי סבירים.

1.7 במהלך תקופת המעבר ותקופת המעבר הנוספת רשאית חברת כרטיסי חיוב לעשות שימוש בפרטי ההתקשרות של לקוח שהגיעו לידיה כדין לפני או במהלך תקופת המעבר אגב ביצוע תפעול ההנפקה של כרטיס חיוב בעבור בנק, לשם פנייה ללקוח לצורך הצעה למתן שירותים כמנפיק או לצורך הצעה למתן אשראי, גם מבלי שהלקוח נתן את הסכמתו.

1.8 נקבעו הוראות בנוגע לאיסור רכישת אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב. כך בין היתר בנק לא ירכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב. בנוסף, אדם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב אחת, לא ישלוט בחברת כרטיסי חיוב נוספת ולא יחזיק בה יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה. לעניין זה, יראו חברות כרטיסי חיוב שעבר יום התחילה נשלטו בידי אותו אדם, כחברת כרטיסי חיוב אחת.

1.9 נקבעו הוראות לעניין שליטה, החזקת אמצעי שליטה ומינוי דירקטורים במפעיל מערכת ממשק בין מנפיק לסולק לאישור עסקאות בכרטיסי חיוב - נקבע כי גורם אחד לא ישלוט ולא יחזיק יותר מ-10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה במפעיל של מערכת ממשק כאמור. הנגיד, בתנאים הקבועים בחוק, יהיה רשאי לקבוע שיעור שונה מהאמור לעיל. מי שהחזיק במפעיל ערב יום התחילה, יהיה רשאי להחזיק באותם אמצעי שליטה עד תום ארבע שנים מיום הפרסום, ובלבד שאמצעי השליטה שהוא מחזיק מעל 10% לא יקנו לו זכויות הצבעה וזכויות למינוי דירקטורים במפעיל החל מיום 1 ביוני 2017.

(בעקבות מגבלות אלה, נדרש הבנק למכור את החזקותיו בחברת שירותי בנקאות אוטומטיים בע"מ העולות על 10%, וזאת עד ליום 1 ביוני 2021. בהתאם, הבנק מכר במסגרת הצעה לציבור של מניות שב"א, שהושלמה ביום 5 ביוני 2019, מניות המהוות כ-9.3% בשב"א. ביום 4 בספטמבר 2019 העביר הבנק מניות המהוות 0.7% בשב"א לבנק מזרחי טפחות בע"מ. בעקבות המכירה וההעברה כאמור, ירד שיעור החזקותיו של הבנק בשב"א ל-10%).

1.10 במסגרת החוק תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, ונוסף לו פרק בנושא שירות להשוואת עלויות פיננסיות. ביום 6 באוגוסט 2018 הודיע בנק ישראל כי החל בפרויקט של הסדרת סטנדרט API לבנקאות פתוחה בישראל, אשר תאפשר לצדדים שלישיים לקבל מבנקים, בהסכמת הלקוח, מידע פיננסי על הלקוח (ראו להלן).

1.11 איסור לסירוב בלתי סביר להתקשרות סולק עם מאגד או למניעת התקשרות בין מאגד לספק.

1.12 עד ליום 31 בינואר 2018 יבצע משרד האוצר אחד מאלה: לפרסם, בהתייעצות עם בנק ישראל, מכרז להקמת תשתית טכנולוגית לאספקת שירותי מחשוב ותפעול לגופים פיננסיים; לקבוע כללים למתן מענקים, הלוואות או ערבויות שיאפשרו אספקת שירותי מחשוב ותפעול לגופים פיננסיים (ראו להלן "כתב עקרונות להגברת התחרות במערכת הפיננסית" בעניין מתן סיוע להקמת לשכת שירות ומחשוב בנקאי).

1.13 בתום 18 חודשים מיום התחילה, בהתקיים תנאים מסוימים שנקבעו בחוק, רשאי שר האוצר, בהתייעצות עם הנגיד והממונה על הגבלים עסקיים, לקבוע כי בנק שאינו בעל היקף פעילות צר (בנק בעל היקף פעילות צר - בנק ששווי נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, אינו עולה על 10% מסך שווי הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית), חייב למכור ולתפעל שירותי מחשוב המשמשים בעיקר את הבנק, ולהשכיר מקרקעין המשמשים את הבנק לצרכים אלה, לגופים פיננסיים.

בחוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, שפורסם ביום 6 ביוני 2023, תוקן חוק שטרם כן שבטלה ההוראה המחייבת בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי אשראי במסגרת האשראי בכרטיס אשראי שינפיק ללקוחותיו החל מיום 1 בפברואר 2024 (ראו להלן); בוטלה ההוראה בחוק שטרם לפיה בנק בעל היקף פעילות רחב יהיה רשאי לפנות ללקוח בעניין חידוש כרטיס אשראי רק בתוך 45 ימי עבודה שלפני המועד לסיום חוזה כרטיס האשראי, זאת החל מיום 1 ביוני 2025; תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח) באופן שנקבע כי על תאגיד בנקאי לאפשר לנזף המתפעל הנפקה של כרטיס חיוב, לקבל את הסכמת הלקוח לעשות שימוש במידע שהגיע לנזף המתפעל אגב ביצוע הנפקה או תפעול הנפקה, לצורך מתן שירותים פיננסיים ללקוח שלגביהם אותו גוף מפוקח. בנוסף נקבע כי תאגיד בנקאי לא ימנע מגוף מתפעל, במעשה או במחדל, לקבל את הסכמת הלקוח כאמור. לפרטים נוספים אודות החוק, ראו להלן.

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום ויזום תשלום, תשפ"ג-2023. ביום 6 ביוני 2023 פורסם החוק כחלק מחוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. החוק הוא הסדר משלים לחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 הקובע חובות צרכניות על נותני שירותי תשלום ביחס ללקוחותיהם ונועד להגביר את התחרות בתחום התשלומים ולהסדיר את העיסוק בשירותי תשלום על ידי קביעת משטר פיקוח ורישוי חדש. החוק קובע כי גופים חוץ בנקאיים נדרשים לקבל רישיון שירותי תשלום ו/או רישיון שירותי יזום תשלום וכי נותני שירותי תשלום זרים שיבקשו לפעול בישראל ידרשו לרישיון אך יוכלו לקבל הקלות ביחס לחלק מהחובות. לעניין פעילותן של חברות תשלומים נקבעו הגבלות בתחומי העיסוק ובמתן אשראי. בנוסף נקבעה חובת קישוריות בין אפליקציות תשלומים לבין עצמן ולבין מנהלי חשבונות תשלומים, כך שכל העברות הכספיים ביניהם תבצע על ידי זיהוי באמצעות מספר הטלפון הנייד של הלקוח (לפרטים אודות גיבוש עקרונות בעניין פרט מזהה על ידי בנק ישראל, ראו להלן). עוד נקבעו חובות מנהלי חשבונות תשלום בקשר עם שירותי יזום בסיסי ושירותי יזום מתקדם, ובין היתר, הוראות בנוגע למתן גישה לנתוני שירות יזום תשלום לחשבון תשלום של לקוח לצורך כתיבת הוראות תשלום באמצעות מערכת ממשק למתן הוראות תשלום. החוק ייכנס לתוקף ברובו החל מיום 6 ביוני 2024.

מסגרות אשראי בכרטיסים בנקאיים. בחוק שטרם נקבע, כי מתום ארבע שנים ממועד תחילת החוק ועד שבע שנים ממועד תחילתו, מסגרות האשראי בכרטיסי האשראי של לקוחות הבנקים הגדולים לא יעלו על 50% מסך מסגרות האשראי בכרטיסי אשראי של אותם בנקים כפי שהיה בשנת 2015. בחודש נובמבר 2020, התקין שר האוצר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, צו לתקופה מוגבלת של שנה אחת, שבמסגרתו נקבע כי סך מסגרות האשראי בכרטיסי האשראי של לקוחות בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב בשנה זו לא יעלה על 55% מסך מסגרות האשראי בכרטיסי האשראי של לקוחות הבנק כפי שהיה בשנת 2015; כי בחישוב סך מסגרות האשראי כאמור, יובאו בחשבון מסגרות אשראי של לקוחות הבנק הגבוהות מ-7,500 שקלים חדשים בלבד; וכי לא תופחת מסגרת אשראי של לקוח לסכום נמוך מ-7,500 שקלים חדשים רק בשל האמור בסעיף זה.

ביום 31 בינואר 2022 התקין שר האוצר, בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, צו נוסף בנושא. הצו האריך את הוראות הצו הקודם בשנה אחת נוספת.

בהתאם לתקנות בנק בעל היקף פעילות רחב, שפורסמו ביום 31 לינואר 2023, הוארכה התקופה של הוראה זו כך שתחול מתום ארבע שנים מיום פרסום התקנות ועד תום שבע שנים מיום פרסומן.

ביום 1 בפברואר פורסם צו נוסף בנושא. בהתאם לצו, סך מסגרות האשראי בכרטיסי אשראי של לקוחות בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב, בכל שנה, לא יעלה על 75% מסך מסגרות האשראי בכרטיסי האשראי של לקוחות הבנק כפי שהיה בשנת 2015. בחישוב סך מסגרות האשראי כאמור, יובאו בחשבון מסגרות אשראי של לקוחות הבנק הגבוהות מ-10,000 ש"ח. לא תופחת מסגרת אשראי של לקוח לסכום נמוך מ-10,000 ש"ח רק בשל האמור בסעיף. כמפורט לעיל במסגרת חוק התוכנית הכלכלית בוטלה ההוראה המחייבת בנק בעל היקף פעילות רחב המנפיק כרטיסי חיוב לצמצם את מסגרות האשראי בכרטיס אשראי שינפיק ללקוחותיו וזאת החל מיום 1 בפברואר 2024.

חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. ביום 6 ביוני 2023 פורסם החוק, המתייחס לתחומים שונים, בכלל זה תחומים המשליכים על המערכת הבנקאית. בנוסף לתיקונים לחוק שטרם וחוק הבנקאות (שירות ללקוח) שפורטו לעיל בוצעו תיקונים נוספים לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) באופן שעל תאגיד בנקאי המסרב לפתוח חשבון עו"ש זכויות שיקלי לגופים בעלי רישיונות בתחום הפיננסי, או שלא נתן שירות זה לאחר שלושה חודשים, ליתן הודעה מנומקת על כך למפקח על הבנקים; לחייב את הבנקים לשלוח ללקוח הודעה חודשית בדבר סכומי עמלות וריביות שהבנק גבה בחודש החולף ולחייב תאגיד בנקאי ליידע את לקוחותיו במסגרת התעריפון המלא והתעריפונים המצומצמים כי הוא רשאי לגבות סכומים נמוכים יותר מאלו הנקובים בהם. בנוסף, נקבע איסור על תאגיד בנקאי לגבות עמלה שלא בהתאם לתעריפון המלא או המצומצם, שלא בהתאם להסכם עם הלקוח לפיו תיגבה עמלה בסכום או בשיעור הנמוך מהסכום או השיעור שנקבעו בתעריפון המלא או התעריפון המצומצם ובעד שירות שלא ניתן בפועל; ולתקן את פרק העונשין והעיצומים בחוק, בין היתר, בקשר עם תיקונים אלו.

טיטות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 - הודעות בתקשורת. ביום 20 באוגוסט 2023 פורסמה טיוטה מעודכנת המסדירה את אופן משלוח ההודעות ללקוחות אודות סכומי העמלות והריביות שגבו בנקים מלקוחותיהם.

טיטות הוראת ניהול בנקאי תקין 424 - פתיחת חשבון עבור ושב ביתרת זכות לגופים פיננסיים. ביום 6 ביולי 2023 הופצה הטיוטה, בהתאם לסמכות שניתנה למפקח בחוק ההסדרים. מטרת ההוראה להסדיר את הדרישות החלות על התאגיד הבנקאי אגב פתיחת חשבון וניהולו לגופים פיננסיים הנותנים שירותים פיננסיים חוץ בנקאיים. בכלל זה, מסירת הודעה מנומקת בכתב ללקוח במקרה של סירוב לפתוח חשבון או עיכוב במתן החלטה בנושא; דיווח לפיקוח על הבנקים במקרה של סירוב לפתוח חשבון או עיכוב בפתיחת החשבון.

חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. החוק, שפורסם ביום 6 ביוני 2023, תיקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, כך שגוף מוסדי (חברה מנהלת חברת ביטוח) לא יהיה רשאי לסרב "סירוב בלתי סביר" להתקשר עם יועץ פנסיוני בהסכם הפצה או לסיים התקשרות כזו.

חקיקה ואסדרה בנושא פקדונות, עו"ש וצרכנות בנקאית

דיון מיוחד בנושא הריביות על הפיקדונות, העו"ש וההלוואות במערכת הבנקאית. ביום 20 ביוני 2023 קיימו נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים דיון מיוחד עם מנכ"לי הבנקים בנושא שבנדון במסגרתו העלה הנגיד בפני הבנקים את היעדים במרכזיים הבאים: (1) תמסורת ריבית נאותה על יתרות זכות של משקי הבית; (2) עידוד אקטיבי מתמשך של לקוחות בעלי יתרת עו"ש מעל רף מסוים להסטת כספים המוחזקים בעו"ש לאפיקים משתלמים יותר; (3) סיוע אקטיבי לבעלי המשכנתאות המאובחנים כבעלי הקשיים המשמעותיים ביותר; (4) הקלת הנטל ללקוחות בעלי יתרה שלילית בחשבונות העו"ש. הנגיד הנחה את מנכ"לי הבנקים לדווח למפקח על הבנקים בדבר היערכות להשגת היעדים שהציג.

פתיחת הליך היועצות בעניין הכרזה על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות. ביום 29 ביוני 2023 פרסמה רשות התחרות הודעה לתקשורת לפיה הממונה על התחרות החלה בהליך היועצות עם נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים ביחס לאפשרות להכריז על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות ולתת הוראות לבנקים בתחום הפקדונות והעו"ש. הודעה זו פורסמה בעקבות בדיקה שהרשות עורכת מחודש ספטמבר 2022 לגבי תחום הפקדונות. לפי הרשות, בהתאם לממצאים ראשוניים של בדיקתה קיימת תחרות מוגבלת בין הבנקים בתחום קבלת הפקדונות במגזר הקמעונאי. נמסר כי בדיקות הממונה טרם הושלמו ורשות התחרות עדיין בשלבי גיבוש נוסח ההוראות הנשקלות והיועצות עם רגולטורים נוספים. ככל שהממונה תכריז על קבוצת ריכוז, יתקיים שימוע לעניין ההכרזה וההוראות הנשקלות על ידי הממונה (לפרטים נוספים, ראו להלן "הליכים של רשויות").

הצעה לתיקוני חקיקה לפיתוח שוק הכסף. ההצעה פורסמה ביום 30 באוגוסט 2023 על ידי רשות ניירות ערך לאחר שאושרה על ידי מליאת הרשות ביום 29 באוגוסט 2023. בהצעה מוצע לתקן את חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 ואת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 במטרה לאפשר השקת קרנות כספיות חדשות המאפשרות השקעה סולידית ושקופה ביחס לתשואה הצפויה המשוערת, תוך הרחבת ערוצי הפצה של קרנות אלו במטרה להנגיש אותן לכלל הציבור ללא הבחנה באשר לגובה ההשקעה. ביום 30 ביולי 2023 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק קרנות כספיות (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023. במסגרת התיקונים מוצע לתת הסמכה בחוק לקביעת כללים למאפייני הקרנות הכספיות, באופן שיאפשר פיתוח של קרנות כספיות חדשות בעלות מאפיינים הדומים למאפייני הפקדונות הכספיים; הרחבת אפשרות התיווך על כל קרן כספית במועד קבוע של עד שנה, במטרה לשפר את הנגשת הקרנות הכספיות לציבור הרחב; ומתן הסמכה בחוק כך שניתן יהיה להעביר תשלום לגורמים מתווכים בעבור תיווך הקרנות הכספיות.

קול קורא לקבלת התייחסות הציבור לעניין הגברת התחרות בתחום הפקדונות הבנקאיים. ביום 12 ביולי 2023 פרסם משרד האוצר קול קורא להתייחסות הציבור בעניין בחינת חלופה אפשרית לקידום התחרות בפקדונות באמצעות 'פקדון ברירת מחדל', וזאת על מנת להגביר את התחרות בתחום הפקדונות הבנקאיים עבור משקי הבית. בהתאם לקול קורא, מטרה זו תושג באמצעות הליך תיחור בין הבנקים לגבי פקדונות מסויימים. הבנקים יחויבו להציע ללקוחותיהם את הפקדון הזוכה בלחיצת כפתור בשיטת המערכת הסגורה.

טיטוט תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 367 - בנקאות בתקשורת. ביום 5 ביולי 2023 פרסם המפקח על הבנקים טיטוט תיקון להוראה 367 כך שניתן יהיה לפנות לכלל הלקוחות באמצעות מסרונים, ללא צורך בכריתת הסכם בנקאות בתקשורת, בנושא עידוד לקוחות להם יתרת עו"ש חיובית מעל רף מסוים להסית את הכספים לאפיקים נושאי ריבית כדאיים יותר ובנושא סיוע של הבנק לנטולי משכנתא המאובחנים ככאלה הנמצאים או צפויים להיקלע לקשיים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 67) (הודעה על סיום הטבה בנקאית), התשפ"ג-2023. ביום 30 ביולי 2023 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את ההצעה לתקן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 כך שבנקים ומנפיקים יחויבו להודיע ללקוח על סיום הטבה בנקאית (כהגדרת המונח בהצעת החוק) שמשכה עולה על שלושה חודשים. הודעה כאמור תישלח ללקוח 21 ימים לפני מועד סיום ההטבה. **טיטוט תיקון לכללי העמלות בנוגע לעמלת דמי ניהול פיקדון ניירות ערך.** ביום 28 בספטמבר 2023 הפיץ הפיקוח על הבנקים טיטוט של התיקון המוצע, שעיקרו שינוי מבנה עמלת דמי ניהול פיקדון ניירות ערך ומועד גבייתה. זאת, במטרה לפשט עבור הלקוחות את מנגנון הגבייה, לייצר שקיפות לגביי ולהקל על הלקוחות לבצע השוואת מחירים.

טיטוט תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 - פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה. ביום 28 בספטמבר 2023 פורסמה הטיטוט שנועדה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית ולעודד פריקות מוצרים. בטיטוט מבקשים לייצר מערכת תפעולית נוחה (במערכת סגורה) עבור ביצוע הפקדה ו/או העברה של פיקדון של לקוח, לבנק שהוא לא מחזיק בו את החשבון השוטף שלו. זאת, בתנאי שבסיום הפיקדון הכספים יועברו חזרה לבנק המעביר.

טיטוט הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "שיעורי ריבית על פקדונות ויתרות זכות בחשבון" וטיטוט תיקון משלימה בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992. ביום 28 בספטמבר 2023 פורסמו הטיטוטים. התיקון בכללי הגילוי מעדכן את הכללים לעניין פרסום המידע לציבור אודות שערי הריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון. כפועל יוצא מהתיקון, מוצע לקדם הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה שתקבע כללים ומבנה אחיד להצגת המידע לציבור, כך שבין היתר תתאפשר השוואה בין הבנקים ותוגבר השקיפות.

חקיקה פרטית

נוכח עליית שיעור ריבית בנק ישראל במהלך השנים 2022 ו-2023, הונחו לאחרונה על שולחן הכנסת מספר הצעות חוק פרטיות בנושא הריבית על פקדונות, תשלום ריבית על העו"ש והריבית בהלוואות לדיור. כך, לדוגמא, הצעות החוק מבקשות לקבוע כללים שיחולו על בנק לתשלום ריבית על הפקדונות, לחייב בנק לשלם ריבית על כספי הלקוחות בעו"ש ולקבוע כללים בקשר עם הגבלה של עליית הריבית בהלוואה לדיור במקרה של עליית ריבית בנק ישראל. בנוסף, הונחו מספר הצעות חוק פרטיות המבקשות לקבוע כללים למיסוי רווחי היתר של הבנקים הנובעים מעליית שיעור הריבית. כלל הצעות החוק הפרטיות שהונחו כאמור נמצאות בשלב מקדמי ולכן בשלב זה לא ניתן להעריך את אפשרות או סיכויי קידומן.

שוק ההון

הצעת חוק הסדרת עסקאות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023. ביום 30 ביולי 2023 פורסם התזכיר, בין היתר על רקע דוח הצוות לקידום האיגוח בישראל שפורסם בחודש נובמבר 2015, והוא כולל ארבעה עיקרים: (1) הסדרת עסקת איגוח ותוצאותיה המשפטיות; (2) הסדרת ההצעה לציבור של תעודות התחייבות שהנפיק התאגיד הייעודי לביצוע האיגוח לפי חוק ניירות ערך; (3) מתן אפשרות לתאגיד הייעודי להנפיק תעודות התחייבות ולתת אשראי כאחת לפי חוק הבנקאות (רישוי); (4) הסדרת היבטי המס של עסקאות האיגוח. בד בבד עם הפצת התזכיר הופץ תזכיר לתיקון פקודת מס הכנסה ובו הסדר המס שיחול על עסקאות איגוח, לצורך עידודן.

תיקון תחולת דיני ניירות ערך בנוגע לנכסים דיגיטליים. ביום 14 באוגוסט 2023 פרסמה רשות ניירות ערך הצעה מעודכנת לתיקון חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות בנאמנות, חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות וחוק איסור הלבנת הון. ההצעה נועדה להסדיר, בין היתר, את החלת דיני ניירות ערך על פעילויות שנעשות בנכסים דיגיטליים רלבנטיים.

הוראות המפקח על הבנקים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בדבר ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות. ביום 26 במרס 2023 פורסמה ההוראה, שמעגנת עקרונות למתן שירות הולם ללקוחות הבנקים בערצוי השירות השונים ובהם אתר האינטרנט, אפליקציה, מוקד שירות טלפוני, צ'אט עם בנקאי, מכשיר אוטומטי לביצוע פעולות, קבלת קהל בסניפים ועוד. העקרונות המעוגנים בהוראה הם קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי, תקשורת מועילה עם הלקוחות, מניעת נזק והטעה, זמינות ואיכות לאורך כל תקופת ההתקשרות, שירות ותמיכה מותאמים ללקוח ומתן שירות במגוון ערוצים. עוד נקבעה בהוראה חובת פרסום פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות, ובכלל זה פירוט כל השירותים שניתן לקבל בכל ערוץ שירות, בין היתר לצורך סיום התקשרות, דרכים לזימון תורים, ו-SLA למתן שירות ותמיכה בנושאים מסוימים. מרבית סעיפי ההוראה יכנסו לתוקף שנה מיום הפרסום, פרט למספר סעיפים שנכנסו לתוקף 3 חודשים מיום הפרסום. הוראה אחת (חובת דיווח רבעונית ביחס לזמני המתנה בפועל בהתייחס לכל אחד מערצוי השירות) תיכנס לתוקף שנתיים מיום הפרסום. בשל מלחמת "חברות ברזל", דחה הפיקוח בשלושה חודשים את כניסתה לתוקף של מרבית סעיפי ההוראה.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עובר ושבת בירות זכות וניהול. ביום 26 במרס 2023 פורסם נוסח מעודכן של ההוראה. במסגרת התיקון נקבע כי אין לקבוע כללים גורפים לחסימת פעילות של לקוח בחשבונו או למניעת אמצעי תשלום בסיסיים, רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסיה מסוימת, וכי יש לבחון כל בקשה לגופה, תוך הפעלת שיקול דעת. בנוסף, הורחבו שירותי התשלום הבסיסיים שנקבעו בהוראה שלגביהם אין לסרב סירוב בלתי סביר. נקבע כי ככלל, יש לאפשר ללקוחות לבצע תשלומים ולקבל שירותים ומידע בחשבונם, לרבות באמצעות ערצוי בנקאות בתקשורת. תחולת ההוראה הורחבה, מעבר לניהול חשבון עו"ש ביתרת זכות, גם לניהול חשבון עו"ש ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת בחשבון. בשל מלחמת "חברות ברזל", מועד תחילתה של ההוראה נדחה ליום 26 ביוני 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין בדבר פעילות תאגיד בנקאי כברוקר-דילר. ההוראה פורסמה ביום 19 ביולי 2023 יחד עם מסמך שאלות ותשובות בנושא. מועד התחילה של ההוראה בחודש ינואר 2025. ההוראה נועדה להבטיח שוק הוגן, איכות גבוהה בביצוע עסקאות ושקיפות מלאה שייעו בהגנה על לקוחות התאגיד הבנקאי ויגבירו את אמונם בשוק ובמערכת הבנקאית. ההגנה על הלקוחות נועדה בעיקר לצמצם את הפערים המובנים שבינם לבין התאגידים הבנקאיים ברמת הידע והמומחיות, כמו גם בשל החשש ליגודי העניינים העולה מעיסוקם של התאגידים הבנקאיים במגוון פעילויות. בנוסף, תאגיד בנקאי נדרש ליישם בפעילויותיו כברוקר-דילר עקרונות נאותים של ניהול סיכונים תפעוליים. הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 461 ו-419 יבוטלו עם כניסת ההוראה החדשה לתוקף.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 - חשבונות משותפים. ביום 11 ביוני 2023 פורסמה ההוראה המתקנת שמטרתה להגביר את המודעות של שותפים בחשבון לקיומו של תנאי היוותרות בחיים ולמשמעויותיו, לקבוע הנחיות בעניין ולהקל על השותף הנותר בחיים לטפל בהתחייבויות קיימות באמצעי תשלום, אשר הונפקו לשימוש השותף שנפטר. בנוסף, התיקון מעגן את חובת הבנק להגביר את המודעות בנוגע לתנאי היוותרות בחיים במעמד פתיחת החשבון, וליצור מנגנוני בקרה נאותים אשר ייקבעו בנהלים פנימיים. בשל מלחמת "חברות ברזל", ההוראה המעודכנת (למעט סעיף אחד) תיכנס לתוקף במועד נדחה - 11 בספטמבר 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 - עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. ביום 12 ביוני 2023 פורסמה ההוראה הקובעת עקרונות שעל פיהם תאגידים בנקאיים יידרשו לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים. התאגידים הבנקאיים נדרשים, בין היתר, לפתח ולהטמיע תהליך סדור להבנה ולהערכה של ההשפעות הפוטנציאליות של גורמי סיכון שקשורים לאקלים על עסקיהם ועל סביבת פעולתם, וכן להקצות באופן ברור את תחומי האחריות שקשורים לאקלים לחברי הדיקטוריון והנהלה הבכירה ו/או לוועדותיהם ולהפעיל פיקוח אפקטיבי על הסיכונים הפיננסיים שקשורים לאקלים. ההוראה תיכנס לתוקף שנתיים מיום פרסומה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 473 - הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגיד בנקאי בהסכם הפצה. ביום 29 ביוני 2023 פורסמה ההוראה, במסגרתה נקבעו הוראות לעניין תהליכי הפצת כרטיסי אשראי לפי סעיף 17 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). ההוראה מתייחסת לתנאי הסכם ההפצה, אופן ההפצה, הפרטים שהתאגיד הבנקאי מחויב להציג ללקוח, תנאים שיראו אותם כבלתי סבירים, ואופן הדיווח לפיקוח. תחילתה של ההוראה מיום פרסומה.

טיטוט תיקון היתר למתן שירותים בנקאיים מסוימים (לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981). ביום 28 בספטמבר 2023 פורסמה טיטוט התיקון, על פיו יורחבו השירותים שתאגיד בנקאי רשאי לספק ללקוחות מחוץ לכותלי הסניף. ההיתר המוצע יאפשר לספק לכלל הלקוחות שירותים בנקאיים בסיסיים מחוץ לכותלי הסניף, וללקוחות שיש להם קושי אובייקטיבי להגיע לסניף - את כלל השירותים הבנקאיים, וזאת בכפוף לגיבוש מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה, ניטור ניתוח ובקרת סיכונים ונטילת אחריות על נזק שיגרם ללקוח. ההיתר המוצע יוסיף על האפשרות הקיימת כיום, לספק שירותים בנקאיים מחוץ לסניף ללקוחות בעלי כשרות פיננסית.

חקיקה ותקינה בנושאי גביה

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי התשע"ח-2018. ביום 28 בפברואר 2023 פורסם חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 4 - הוראת שעה) (תיקון - הארכת תוקף) התשפ"ג-2023, לפיו הוארך תוקפו עד ליום 17 במרס 2024. ההארכה נועדה לאפשר גיבוש המלצות לטווח הארוך בכל הנוגע לצורך במסלול ייחודי לעידוד הסדרי חוב.

חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' 9), התשפ"ב-2022, והצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 71) (ריבית ודמי פיגורים), התשפ"ב-2022. ביום 13 בנובמבר 2023 אושר התיקון בחוק פסיקת ריבית והצמדה ובהתאם אושרו התאמות נרחבות בחוק ההוצאה לפועל ובחוקים רבים נוספים. התיקונים המהווים רפורמה להפרדת מנגנון הריבית מדמי הפיגורים. התיקון קובע, בין היתר, כי דמי הפיגורים לא יחולו לגבי חייבים המשלמים את חובם בתשלומים. כמו כן, ובשונה מהמחצב שהיה קיים, הוספת דמי הפיגורים על הסכום תעשה פעם בשלושה חודשים ולא באופן יומיומי והם ייצברו בנפרד ולא יצורפו לקרן העדכנית. כן נקבע כי בחוב של בנק שלגביו לא חל חוק פסיקת ריבית והצמדה, ריבית הפיגורים המוזנת בתיק ההוצאה לפועל בו הבנק מוגדר כזוכה, תופחת כאשר מדובר בחייב משלם (חייב העומד בצו חיוב בתשלומים במשך 3 חודשים). ההפחתה תהיה הגבוהה מהשניים: 25% פחות מגובה הריבית בתיק או הפחתה בגובה דמי הפיגורים שיקבעו על ידי שר האוצר.

חקיקה ואסדרה בנושא סליקה ומערכות תשלומים מבוקרות

מסמך עקרונות לתשלום באמצעות פרט מזהה (PROXY) בתשלומים המידיים של מס"ב. במסמך מיום 3 ביולי 2023, קבע בנק ישראל עקרונות אחידים ליישום פרט מזהה על ידי כלל נותני שירותי התשלום הפועלים במערכת התשלום המידי של מס"ב. המסמך מתייחס, בין השאר, לסוגי הפרטים המזהים שמנהל חשבון התשלום נדרש לתמוך בהם לצורך זיהוי לקוח מוטב עסקי/פרטי בחשבון ברירת המחדל של הלקוח, ולהסמכת הלקוח לקבל זיכויים מידיים ובקשות תשלום באמצעות פרט מזהה.

כמו כן, נקבע שעד לחודש יוני 2024, נותן שירותי התשלום נדרש לפנות ללקוחותיו הפרטיים/עסקיים המוטבים ולקבל את הסמכתם להשתתף בשירות ה-proxy, וכן לשייך חשבון ברירת מחדל לפרטים המזהים בהתאם לאמור במסמך ולבחירות הלקוח.

מסמך עקרונות ליישום P2R (Request To Pay) באמצעות התשלומים המידיים של מס"ב. בקשת תשלום בסיסית היא שירות נלווה על גבי שירות התשלום המידי של מס"ב, המאפשר למוטב לבקש באופן דיגיטלי תשלום ממשלם. המסמך מפרט, בין היתר, את אופן הטיפול בבקשות תשלום שמתקבלות, אופן צירוף הלקוחות לשירות, שדות פרטי בקשת התשלום, תיעוד, הגורמים שיכולים לפעול בשירות במס"ב, ניהול הסיכונים בקשר עם השירות ועוד. ביום 18 באוקטובר 2023 הודיע בנק ישראל על דחיית מועד היישום לשירות מחודש מרס 2024 לסוף חודש יוני 2024.

מכתב למס"ב לשב"א ולמשתתפים במערכות תשלומים בדבר גישה למערכות - חובת ייצוג בסליקה. המכתבים שנשלחו למנהלי המערכות והמשתתפים בהן, מבהירים את חובת הייצוג שהמשתתפים בסליקה נדרשים ליישם בכל אחת מהמערכות. חובת הייצוג כוללת, בין היתר, הוראה לפיה משתתף בסליקה לא יסרב סירוב בלתי סביר לייצג בסליקה נותן שירותי תשלום ובלבד שהוא עומד בתנאי הגישה למערכת, ולוודא שאינו מתנה תנאים בלתי סבירים בייצוג. משתתף מייצג רשאי לגבות עמלות בגין שירות הייצוג ולקבוע כללים לניהול הסיכונים הכרוכים בייצוג.

מדריך גישה למערכות התשלומים המפוקחות בישראל. בחודש יוני 2023 פרסם בנק ישראל "מדריך הגישה למערכות התשלומים" המפרט לגופים חוץ-בנקאיים, כולל חברות פינטק מקומיות ובין-לאומיות, כיצד ניתן להצטרף למערכות הליבה של המגזר הפיננסי בישראל, לצד הבנקים, ולספק שירותים לציבור. המסמך כולל פירוט על מערכות התשלומים השונות וסוגי ההשתתפות האפשריים במערכות, תהליך ההצטרפות של גופים חדשים למערכות התשלומים המפוקחות, וכולל את השלבים והדרישות מול כל הגורמים הרלוונטיים עד להתחלת הפעילות במערכת.

פטור מהסדר כובל - ההסכם להכרה הדדית. בחודש יולי 2023 התקבלה החלטת פטור מהסדר כובל בקשר עם ההסכם להכרה הדדית, המאריכה את תוקף הפטור הקודם על כל תנאיו למשך שנה. ההסכם מסדיר הסכמה הדדית לשימוש של לקוחות שמחזיקים כרטיס חיוב שהונפק בידי צד להסכם, במכשירים אוטומטיים למשיכת מזומנים של הצדדים האחרים. חברים בהסכם הבנקים פועלים, לאומי, דיסקונט, מזרחי, הבינלאומי, ירושלים, יהב וואן זיר, וכן כספונט וחברת מטריקס. לפי תנאי הפטור הקודם, מחודש יוני 2018, על הצדדים להסדר הוטל, בין היתר, תנאים המחייבים אותם לספק שירותי סליקת ATM בישראלים לכל גוף שיצטרף להסכם. בהחלטה זו נקבע כי ככל ששב"א תקים מערכת מרכזית לסליקת ATM, התנאים הללו יפוגו. בהחלטה החדשה מחודש יולי 2023 צוין כי שב"א עדכנה את הממונה שהחלה בהפעלת מערכת ההתחשבות וסליקת ATM מרכזית, באופן שצפוי לכאורה לייתר את הצורך בהתקשרות בילטרלית בין הצדדים לצורך פעילות סליקת ATM. לאור הודעה זו, הוחלט לארוך את החלטת הפטור הקודמת, על תנאיה, לתקופה נוספת של שנה, שלאחריהם תיבחן בקשת הפטור והתנאים בה בהתאם להשלכות השינוי כאמור.

הודעת בנק ישראל בדבר צעדים לקידום שוק התשלומים ומענה לצרכי השוק בעת מלחמת חרבות ברזל. ביום 19 בנובמבר 2023 פרסם בנק ישראל הודעה בדבר הצעדים והמענה כאמור: הגדלת מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולר מ-50,000 ש"ח ל-100,000 ש"ח; הסטנדרטיים הבסיסיים שנדרש ליישם בתחומי אבטחת מידע, הגנת סייבר והמשכיות עסקית בשרשרת ביצוע עסקה בכרטיס חיוב; הקצאת קודי זיהוי לשלושה שחקנים חוץ-בנקאיים בתחום שירותי תשלום; מתן אפשרות לסולקים בינלאומיים בעלי רישיון ממדינה מוכרת להתחיל בתהליך הצטרפות למערכת שירותים בכרטיסי חיוב שמופעלת על ידי שב"א, ללא התחלת פעילות סליקה בפועל, זאת לפני הגשת בקשה לרישיון שמאפשר מתן שירותי סליקה בישראל; פרסום העמלות והמשמעות של הצטרפות כמשתתף במערכת זה"ב, גם לגופים חוץ בנקאיים; הרחבת קודי הזיהוי במגזר הפיננסי עד סוף דצמבר 2026 על מנת לאפשר ליותר גופים חוץ בנקאיים לפעול במערכות התשלומים; ועדכון בדבר פעילות של מגוון מועדוני צרכנות בתשתית קיימת לכרטיסי אשראי.

הגנת הפרטיות

תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי), התשפ"ג-2023. ביום 7 במאי 2023 פורסמו התקנות המטילות חובות שונות על בעל מאגר מידע ששמור בו מידע אישי (כהגדרתו בתקנות) שהועבר מהאזור הכלכלי האירופי, למעט מידע אישי שהועבר על ידי נושא המידע עצמו. החובות הן לאפשר לנשוא המידע לבקש את מחיקת המידע אם המידע נאסף בניגוד לדין או שאינו נחוץ עוד למטרה שלשמה נאסף, חובה בנוגע להגבלת החזקת מידע שאינו נחוץ חובת תיחזוק ודיוק המידע במאגר, וחובת יידוע של נושא המידע ביחס לקבלת המידע והעברתו. החובות יחולו על מנהל מאגר המידע במקרים המפורטים בתקנות ובכפוף לחריגים שנקבעו בהן. לגבי מידע חדש שהתקבל מהאזור לאחר פרסום התקנות, התקנות נכנסו לתוקף ביום 7 באוגוסט 2023, ואילו לגבי מידע שכבר קיים במאגר מידע בישראל והתקבל מהאזור, התקנות יכנסו לתוקף שנה מיום הפרסום. לגבי מידע שקיים במאגר מידע בישראל ולא התקבל מהאזור אך הוא נשמר במאגר יחד עם מידע שהתקבל מהאזור - התחילה תהיה ביום 1 בינואר 2025.

מסמך הנחיות של הרשות להגנת הפרטיות בעניין המעקב אחר עובדים בעבודה מרחוק. ביום 17 במאי 2023 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות מסמך הסוקר את נושא המעקב אחר העבודה מרחוק, את הסיכונים המרכזיים לפרטיות במעקב שכזה ואת הוראות הדין הרלבנטיות. המסמך מספק הנחיות בדבר אופן איסוף המידע, יידוע וקבלת הסכמת העובדים והנחיות נוספות בדבר האמצעים בהם ניתן להשתמש. כן פרסמה הרשות ביום 26 ביולי 2023 גילוי דעת בנושא איסוף נתוני מיקום של עובדים באמצעות אפליקציות ומערכות איכון המותקנות ברכב. בגילוי הדעת מודגש כי מעסיקים המבקשים לעשות שימוש במערכות אלה בכלי רכב נדרשים לעמוד בהוראות דיני הפרטיות ולפעול במידתיות.

ממשל תאגידי

הצעה לתיקוני תקנות בעניין גיוון בדירקטוריונים של תאגידים מדווחים, קרנות נאמנות וחברות ניהול תיקים גדולות. בישיבתה מיום 28 בפברואר 2023 אישרה מליאת רשות ניירות ערך הצעה לתיקוני תקנות בעניין גיוון מגדרי בדירקטוריונים של תאגידים מדווחים, קרנות נאמנות וחברות ניהול תיקים גדולות. במסגרת ההצעה מוצע להטיל חובת גילוי הנוגעת לגיוון מגדרי בדירקטוריון וכן למדיניות בעניין גיוון ההון האנושי.

הצעת תיקון מס' 37 לחוק החברות - ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה (התשפ"ג-2023). ביום 12 ביולי 2023 הונחה הצעת החוק על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה. הצעת החוק מבקשת לתקן את חוק החברות באופן שיתאים את כללי הממשל התאגידי הקיימים לחברות שבהן מבנה הבעלות מבוזר. במסגרת ההצעה מוצע, בין היתר, לתקן את הגדרת "בעל שליטה" כך שחזקה על אדם ששולט בתאגיד ציבורי אם הוא מחזיק 25% או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד, וכן מציעה שינויים שונים בסמכויות והרכבי ועדות דירקטוריון, דוגמת ועדת ביקורת, ועדת תגמול וועדת מינויים, כך שיהיו חייבות למנות רוב של דירקטורים בלתי תלויים.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 - עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים. התיקון פורסם ביום 3 ביולי 2023, במסגרתו צמצם המפקח על הבנקים את הנטל הרגולטורי על תאגידים בנקאיים בכל הקשור לעסקים עם אנשים וגופים המוגדרים "קשורים". במסגרת התיקון, בין היתר, הוחל החריג של הגדרת "איש קשור", כך שתאגיד בו לבנק אין החזקה מהותית או שליטה לא יחשב כ"איש קשור" לעניין תאגיד בנקאי שנשלט על ידי הבנק, ניתן פטור מאישור ועדת ביקורת בכל סוגי העסקאות עם חברות שנותנות שירותים אך ורק לבנק והוסרה חובת דיווח על רשימת אנשים קשורים לפיקוח על הבנקים. התיקון נכנס לתוקף ביום 29 ביוני 2023.

לפרטים נוספים בנושאי "חקיקה ופיקוח", ראו דוח שנתי 2022 (עמ' 324-337) וכן במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

הליכים משפטיים

בדוח שנתי 2022 (עמ' 191-196) ובביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים מתוארות תובענות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחזות שלו.

הליכים משפטיים נוספים

1. **פניה בהתאם לסעיף 198 לחוק החברות.** ביום 14 בדצמבר 2016, התקבלה פניה שכותרתה "פניה בהתאם לסעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 - דרישה בטרם הגשת תביעה נגזרת לקבלת הבהרות ומסמכים בדבר התנהלות הבנק ובנק מרכזית דיסקונט בנוגע ללקוחות אוסטרליים". ביום 26 בדצמבר השיב הבנק לפניה ודחה את הדרישה ואת הטענות שנטענו בפניה. (ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים, סעיף 11.3). ביום 6 ביוני 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות, במסגרתה התבקש בית המשפט להורות לבנק דיסקונט ולבנק מרכזית דיסקונט למסור לעיון המבקש מסמכים המנויים בבקשה, לשם בחינת הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת או הגנה נגזרת בשם בנק דיסקונט ו/או בנק מרכזית דיסקונט.
- ביום 24 ביוני 2018 ניתן תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים לפיה תימחק הבקשה ללא צו להוצאות תוך שמירת זכות בלעדית למבקש להגיש מחדש בקשת גילוי לפי סעיף 198 א' לחוק החברות ו/או בקשה לאישור תביעה נגזרת וזאת תוך 90 יום ממועד מתן פסק דין ו/או אישור הסדר פשרה במסגרת אחד או יותר מההליכים שמתנהלים נגד המשיבים באוסטרליה.
- ביום 6 בפברואר 2020 הוגשה שוב לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות, במסגרתה התבקש בית המשפט להורות לבנק דיסקונט ולבנק מרכזית דיסקונט למסור לעיון המבקש מסמכים המנויים בבקשה, לשם בחינת הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת או הגנה נגזרת בשם בנק דיסקונט ו/או בנק מרכזית דיסקונט.
- ביום 20 באוקטובר 2020 הגישו הבנק ובנק מרכזית דיסקונט בקשה לעיכוב ההליכים בבקשה ולחלופין לדחיית מועד הגשת תשובתם. בית המשפט קבע דיון במעמד הצדדים ליום 3 במרס 2021 בבקשה לעיכוב ההליכים, ופטר את הבנקים ממתן תשובה בשלב זה. במהלך הדיון מיום 3 במרס 2021, התקבלה עמדת הבנק וההליך עוכב בהסכמה. לפרטים בדבר המלצות הוועדה, לרבות המלצתה בדבר הגעה להסדר פשרה בכפוף לאישור בית המשפט בהליך זה, ובדבר החלטת דירקטוריון הבנק לאמץ את המלצותיה, ראו לעיל "ועדה מיוחדת ובלתי תלויה - הליכים באוסטרליה".
2. ביום 26 במרס 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק. בבקשה נטען כי הבנק מחייב לקוחות בעמלת קורספונדנט אולם אינו מזכה לקוחות בהטבות, אם וככל שמתקבלות מהקורספונדנט; צוין כי סכום הנזק לכלל חברי הקבוצה הוא מעל 2.5 מיליון ש"ח. בקשות דומות הוגשו נגד בנק מרכזית דיסקונט, וכן נגד בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק מזרחי-טפחות, בנק אגוד, והבנק הבינלאומי. ביום 16 בפברואר 2023 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענות נגד כל הבנקים כייצוגיות. לבקשת הבנקים, הורה בית המשפט המחוזי ביום 20 במרס 2023 על עיכוב ביצוע. ביום 31 במאי 2023 הגישו הבנק ובנק מרכזית דיסקונט בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. ביום 1 ביוני 2023 הגיש המבקש נגד הבנק ערעור על החלטת האישור בטענה העיקרית לפיה יש לאשר את בקשת האישור גם בעילה הבנקאית (ולא רק בעילת השליחות שאושרה). הדיון בבקשת רשות הערעור שהגיש הבנק ובערעור שהגיש המבקש נקבע ליום 8 בינואר 2024.
3. ביום 3 בספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק. בבקשה נטען, בין היתר, כי בעת רכישה, פדיון ומכירת ניירות ערך הנסחרים בחו"ל, הבנק רשאי לגבות מהלקוח רק את התשלום ששולם בפועל לצד השלישי בו נעזר הבנק בביצוע הפעולות הנ"ל ובזיקה לשירות וללקוח הספציפי, וכי ככל שקיבל הבנק החזרים כספיים מאותם צדדים שלישיים עליו להשיבם. בקשות דומות הוגשו גם כנגד בנק הפועלים, בנק אגוד ובנק מזרחי-טפחות. ביום 27 ביוני 2023 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית נגד הבנק. במסגרת בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה, הודיע הבנק לבית המשפט כי ככוונתו להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה. ביום 17 במרס 2023 הורה בית המשפט המחוזי על עיכוב ביצוע כאמור. ביום 2 בנובמבר 2023 הגיש הבנק את בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון.
4. ביום 16 במרס 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק. בבקשה נטען, בין היתר, כי הריבית שהבנק גובה מלקוחות השייכים לקבוצות מסוימות בקשר עם מסגרת אשראי, היא בשיעור גבוה משיעור הריבית שהבנק פרסם מעת לעת עבור קבוצות אלה. הצדדים נטלו חלק בהליך גישור, וביום 24 במאי 2023 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 29 באוקטובר 2023 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור פשרה ונתן לה תוקף של פסק דין.
5. **בקשה לגילוי מסמכים לשם בחינת הגשתה של תביעה נגזרת בעניין הפטור של הסליקה הצולבת.** ביום 13 בספטמבר 2022 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לפי סעיף 198 לחוק החברות התשנ"ט-1999, נגד כאל, נגד הבנק ונגד דיינרס. בבקשה נטען כי ביום 12 בספטמבר 2022 פורסם באתר רשות התחרות שכאל חתמה על צו מוסכם במסגרתו היא התחייבה לשלם סך של 10 מיליון ש"ח. ראו "הליכים מול רשויות" להלן (סעיף 4). לטענת המבקש, נכונותה של כאל לשלם את סכום הצו המוסכם מובעת מהפרה של הוראות פטור הסליקה הצולבת. ביום 27 בספטמבר 2023 התקיים דיון בבקשת הגילוי במהלכו הציע בית המשפט מתווה דיוני. הצדדים נדרשו להגיש הודעה בעניין עד ליום 3 בדצמבר 2023.
6. **בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות בעניין תגמול נושאי משרה בכירה בבנק.** ביום 28 במרס 2023 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לפי סעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, נגד הבנק. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק נקט בפרשנות מרחיבה ביחס להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג, התשע"ו-2016), הפר את הוראות ניהול בנק תקין הרלבנטיות וכן כי לא התקבלו האישורים הנדרשים להתקשרויות עם נושאי משרה. בקשות דומות הוגשו גם נגד שני בנקים אחרים. הבנק הגיש את תשובתו לבקשה ביום 13 באוגוסט 2023. דיון בתיק קבוע ליום 13 בדצמבר 2023.

7. **בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198 לחוק החברות בעניין צו מוסכם בעניין אי די בי ניו יורק.** ביום 16 ביולי 2023 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לפי סעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, נגד הבנק. בבקשה נטען, בין היתר, כי ביום 24 במאי 2023 חתם אי די בי ניו יורק על צו מוסכם מול הרשויות בארה"ב לפיו הוא התחייב לנקוט פעולות לתיקון ליקויים וחולשות בהיבטים מסוימים בתכנית הציות שלו ועקב כך נגרמו נזקים כגון עליה בהוצאות תפעוליות. ראו לעיל "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית" בסעיף "פעילות בחו"ל - פרטים נוספים". על הבנק להגיש את תשובתו לבקשת הגילוי עד ליום 7 בינואר 2024.
8. ביום 21 באפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק וכנגד שלושה בנקים נוספים. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים גובים בגין העברות מט"ח בין חשבונות של לקוחות בארץ, עמלות בסכומים העולים על הקבוע בתעריפונים ומחייבים את הלקוחות בהוצאות שונות. ביום 7 בספטמבר 2023 ניתנה החלטה המאשרת את ניהול התובענה כתובענה ייצוגית.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 338-339).

הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023

1. לפרטים בדבר תביעה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, אשר ביום 9 במרץ 2023 ניתן פסק דין המאשר את הסדר הפשרה בין הצדדים, ראו ביאור 26 ג' סעיף 10.8 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 (עמ' 195-196).
2. לפרטים בדבר תביעה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, אשר ביום 29 באוקטובר 2023 אישר בית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה שהוגשה, ראו לעיל "הליכים משפטיים נוספים", סעיף 3.

הליכים של רשויות

1. **דרישת נתונים מרשות התחרות.** בחודש יוני 2022 התקבלה בבנק דרישת נתונים בנוגע לעיסקת השקעה שביצעה חברה בת בחברה אחרת. בחודש פברואר 2023 התקבלה דרישת נתונים נוספת בנושא זה. בחודש ספטמבר 2023 התקבלה דרישת נתונים נוספת בנוגע לעסקת ההשקעה והפעלת הזכויות שנרכשו מכח העסקה. בהמשך לדרישת נתונים שנשלחה בשנת 2022 בעניין תחום הפקדונות, בחודשים מרץ, מאי ואוגוסט 2023 התקבלו בבנק דיסקונט ובבנק מרכנתיל דיסקונט דרישות נתונים נוספות בעניין מוצרים בנקאיים, פקדונות ויתרות חובה. לפרטים בדבר פתיחת הליך היועצות בעניין הכרזה על קבוצת ריכוז בתחום הבנקאות, ראו לעיל "חקיקה ופיקוח".
2. **הרשות להגנת הפרטיות.** בהמשך להודעת הרשות להגנת הפרטיות לבנק על פתיחת הליך פיקוחי מינהלי לפי חוק הגנת הפרטיות, לבדיקת נסיבות אירוע פייבוקס (ראו בדוח שנתי 2020, עמ' 80), ביום 16 באפריל 2023 הודיעה הרשות לבנק כי קיבלה חלק מטענות הבנק בשימוע שהתקיים, וקבעה, בניגוד לעמדת הבנק, כי הופרו חלק מתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017. ביום 30 באפריל 2023 הבנק השיב לרשות כי הוא סבור שעמדתה ונימוקיה שגויים, וביקש כי קביעות הרשות יישקלו בשנית. ביום 4 ביוני 2023 השיבה הרשות כי לאחר בחינת טענות הבנק, היא אינה משנה מהחלטתה האמורה מיום 16 באפריל 2023.
3. ביום 14 ביוני 2023 התקבלה בבנק דרישת ידיעות ומסמכים מרשות הגנת הפרטיות, בקשר לאירוע אבטחה שארע בחצרי ספק שירותים משפטיים של הבנק, המחזיק במידע מאחד ממאגרי המידע של הבנק, עליו דיווח הבנק לרשות ביום 6 בנובמבר 2022. הבנק השיב לדרישה, שהועברה במסגרת הליך פיקוח מינהלי שפתחה הרשות נגד הבנק בעקבות הדיווח האמור.
4. **רשות התחרות - צו מוסכם.** ביום 6 בפברואר 2020 התקבלה בכאל דרישת נתונים מרשות התחרות, מכוח סעיף 46(ב) לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 ביחס לבתי עסק המקבלים מכאל, או מאדם קשור לה, שירותי סליקת כרטיסי חיוב. בהמשך ובעקבות הנתונים שנמסרו נתקבלו דרישות נוספות, וזאת במסגרת בדיקה שביצעה הרשות בנושא. כאל מסרה את הנתונים הנדרשים. ביום 12 בספטמבר 2022 הודיעה כאל לרשות התחרות על הסכמתה לתשלום סך של 10 מיליון ש"ח לאוצר המדינה, במסגרת צו מוסכם, וזאת בהתאם לסעיף 350 לחוק. בכפוף לתשלום הסך האמור, הממונה על התחרות לא תנקוט כל צעדי אכיפה כנגד כאל או מי מטעמה בגין מקרים שהתרחשו בין השנים 2018-2020 בהם, על פי הנטען, הוצעו תנאים מסחריים מיתביים לשירותי סליקה של כרטיסי חיוב מהמותג "דיינרס" ללקוח שירכוש או ימשיך לרכוש מכאל שירותי סליקה של כרטיסי חיוב ממותגים אחרים. יובהר כי אין בצו המוסכם או בחתימתה של כאל עליו משום קביעה, הודאה או הסכמה מטעם כאל, או מי מטעמה, כי הפרו את החוק, החלטות הממונה או כל דין אחר באופן כלשהו. ביום 12 ביולי 2023 אישר בית הדין לתחרות את הצו המוסכם.
5. **הודעה בנושא הסרת שיעבודים.** ביום 4 ביולי 2022 התקבלה בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט הודעה לפי סעיף 8א (א) לפקודת הבנקאות בעניין ליקויים חוזרים בהסרת שיעבודים בעקבות סילוק החיובים שלהבטחתם נרשמו השיעבודים. הבנקים נוקטים בפעולות הנדרשות לשם קיום הדרישות בהתאם להודעה.

6. **הודעות על כוונה להטיל עיצומים מכוח פקודת הבנקאות וחוק איסור הלבנת הון.** ביום 8 ביוני 2023 התקבלו בבנק שתי הודעות של המפקח על הבנקים, על כוונה להטיל על הבנק עיצומים. הודעה אחת על כוונה להטיל עיצום בגובה מיליון ש"ח מכוח פקודת הבנקאות, בשל הפרת שתי הוראות הכלולות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בדבר ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור. הודעה שניה על כוונה להטיל עיצום (ללא ציון סכום) מכוח חוק איסור הלבנת הון, בשל הפרת הוראות בצו איסור הלבנת הון. ההפרות הנטענות בהודעות נוגעות לעדכון רשימות המוכרזים בבנק, עדכון הליכי הכר את הלקוח בחשבונות שהתקבלו לגביהם צווי תפיסה, ובדיקה של שדה כתובת מול רשימות מוכרזים בעת ביצוע העברות. לאחר שהוצגו טענות הבנק, במסגרת שימוע שנערך, הודיע המפקח על הבנקים כי הוחלט שלא להטיל על הבנק עיצום מכוח פקודת הבנקאות. אשר להודעת העיצומים השניה, מכוח חוק איסור הלבנת הון, התקיים שימוע בעל-פה והבנק הגיש לוועדת העיצומים השלמת טיעון בכתב.
7. לפרטים בדבר הליכים בעניין סוגיות מסוימות ביחס לתכנית הציות של אי די בי ניו יורק, ראו לעיל "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית" בסעיף "פעילות בחו"ל - פרטים נוספים".

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2022 (עמ' 339-340).

נספחים לדוח הרבעוני

נספחים - רשימת לוחות	215
נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	216
נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך	224
נספח מס' 3 - פירוטים נוספים	226
נספח מס' 4 - מילון מונחים	229
נספח מס' 5 - אינדקס	231

נספחים - רשימת לוחות

עמוד	
216	נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
224	פרטים בדבר התפלגות איגרות החוב בתיק הזמין למכירה, בחתך של ענפי משק
224	(1) פירוט איגרות חוב בענף שירותים פיננסיים בתיק הזמין למכירה
224	(2) פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה
224	(3) פירוט בחתך מדינות של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה
225	פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק
225	פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק
226	(1) פירוט בחתך דירוגים של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים
226	(2) פירוט בחתך דירוגים של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים
227	(3) פירוט לעמודות "אחרים" בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
228	נתונים בחתך של ממשלות בהתייחס לכלל תיק ניירות הערך

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022			2023		
שיעור הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	ההכנסה ⁽¹⁾	שיעור הכנסה ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	ההכנסה ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים
נכסים נושאי ריבית:					
אשראי לציבור: ⁽³⁾					
בישראל	217,276	3,717	6.84	195,738	2,326
מחוז לישראל	30,389	588	7.74	28,972	364
סך-הכל אשראי לציבור	247,665	*4,305	6.95	224,710	*2,690
אשראי לממשלה:					
בישראל	2,976	45	6.05	2,522	22
סך-הכל אשראי לממשלה	2,976	45	6.05	2,522	22
פקדונות בבנקים:					
בישראל	5,846	56	3.83	5,175	10
מחוז לישראל	222	3	5.41	267	– ⁽¹¹⁾
סך-הכל פקדונות בבנקים	6,068	59	3.89	5,442	10
פקדונות בבנקים מרכזיים:					
בישראל	44,891	538	4.79	53,838	206
מחוז לישראל	630	7	4.44	548	3
סך-הכל פקדונות בבנקים מרכזיים	45,521	545	4.79	54,386	209
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
בישראל	1,000	11	4.40	1,338	4
סך-הכל ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,000	11	4.40	1,338	4
איגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה: ⁽⁴⁾⁽⁵⁾					
בישראל	35,230	278	3.16	31,975	112
מחוז לישראל	10,912	84	3.08	9,381	48
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה	46,142	362	3.14	41,356	160
איגרות חוב למסחר: ⁽⁵⁾					
בישראל	8,255	84	4.07	2,128	13
מחוז לישראל	68	1	5.88	72	– ⁽¹¹⁾
סך-הכל איגרות חוב למסחר	8,323	85	4.09	2,200	13
נכסים אחרים:					
מחוז לישראל	928	10	4.31	831	5
סך-הכל נכסים אחרים	928	10	4.31	831	5
סך-כל נכסים נושאי ריבית	358,623	5,422	6.05	332,785	3,113
חייבים בגין פעילות בכרטיס אשראי					
	8,384			7,389	
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית: ⁽⁶⁾					
	32,446			30,309	
סך-כל הנכסים	399,453			370,483	
מזה: סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוז לישראל	43,149	693	6.42	40,071	420
* עמלות שנכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור	80			81	

הערות לטבלה ראו בעמ' 219.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022			2023		
שיעור	הוצאות	יתרה	שיעור	הוצאות	יתרה
ההוצאה ^(ט)	ריבית	ממוצעת ^(ז)	ההוצאה	ריבית	ממוצעת ^(ז)
באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים	באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים
התחייבויות נושאות ריבית:					
פקדונות הציבור:					
0.74	68	36,784 ^(ט)	2.81	244	34,692
1.54	482	125,107	4.17	1,708	163,906
1.36	550	161,891	3.93	1,952	198,598
1.38	71	20,523	4.69	267	22,769
1.51	27	7,159	4.36	91	8,348
1.42	98	27,682	4.60	358	31,117
1.37	648	189,573	4.02	2,310	229,715
פקדונות הממשלה:					
-	- ^(ט)	47	-	- ^(ט)	58
-	- ^(ט)	71	5.06	1	79
-	-	118	2.92	1	137
פקדונות מבנקים מרכזיים:					
0.04	1	9,726	0.06	1	7,221
0.04	1	9,726	0.06	1	7,221
פקדונות מבנקים:					
2.44	22	3,604	4.25	58	5,462
1.21	5	1,647	3.79	18	1,899
2.06	27	5,251	4.13	76	7,361
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
3.42	21	2,459	5.89	154	10,457
-	-	-	9.04	4	177
3.42	21	2,459	5.94	158	10,634
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים:					
3.94	136	13,823	4.15	169	16,277
3.94	136	13,823	4.15	169	16,277
התחייבויות אחרות:					
-	- ^(ט)	93	-	- ^(ט)	69
-	-	-	-	- ^(ט)	3
-	-	93	-	-	72
1.51	833	221,043	4.00	2,715	271,417
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית			68,326		
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי			13,076		
התחייבויות אחרות שאינם נושאות ריבית ^(ט)			17,133		
344,989			369,952		
25,494			29,501		
370,483			399,453		
2.23	2,280		2.05	2,707	
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ^(ט) :					
2.68	1,963	292,714	3.04	2,395	315,474
3.16	317	40,071	2.89	312	43,149
2.74	2,280	332,785	3.02	2,707	358,623
מזה: סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
1.40	103	29,400	4.58	381	33,275

הערות לטבלה ראו בעמ' 219.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022			2023		
שיעור הכנסות (הוצאות) הריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	ההכנסה (ההוצאה) ⁽¹⁾	שיעור הכנסות (הוצאות) הריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	ההכנסה (ההוצאה) ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים
מטבע ישראלי לא צמוד:					
3.44	2,080	242,046	6.14	3,953	257,317
(0.97)	(343)	(142,160)	(3.30)	(1,336)	(162,018)
2.47	1,737		2.84	2,617	
מטבע ישראלי צמוד למדד:					
6.77	447	26,404	5.31	433	32,618
(5.40)	(172)	(12,748)	(3.65)	(142)	(15,548)
1.37	275		1.66	291	
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ):					
2.74	166	24,264	5.37	343	25,539
(2.34)	(215)	(36,735)	(5.65)	(856)	(60,576)
0.40	(49)		(0.28)	(513)	
סך פעילות בישראל:					
3.68	2,693	292,714	6.00	4,729	315,474
(1.52)	(730)	(191,643)	(3.92)	(2,334)	(238,142)
2.16	1,963		2.08	2,395	

הערות לטבלה ראו בעמ' הבא.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר			
2023 לעומת 2022			
גידול (קטון) בגלל שינויים ⁽¹⁾			
שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני שקלים חדשים			
נכסים נושאי ריבית:			
אשראי לציבור:			
1,391	1,023	368	בישראל
224	197	27	מחוץ לישראל
1,615	1,220	395	סך-הכל אשראי לציבור
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
645	632	13	בישראל
49	35	14	מחוץ לישראל
694	667	27	סך-הכל נכסים נושאי ריבית אחרים
2,309	1,887	422	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית:			
פקדונות הציבור:			
1,402	1,041	361	בישראל
260	220	40	מחוץ לישראל
1,662	1,261	401	סך-הכל פקדונות הציבור
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
202	107	95	בישראל
18	13	5	מחוץ לישראל
220	120	100	סך-הכל התחייבויות נושאות ריבית אחרות
1,882	1,381	501	סך-כל הוצאות הריבית
427	506	(79)	הכנסות ריבית, נטו

הערות:

- (1) הנתונים מובאים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדירים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח מוחזקות לפידיון נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של 365 מיליון ש"ח; 2022 - בסך של 429 מיליון ש"ח.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של (4) מיליון ש"ח ו-(1,539) מיליון ש"ח, בהתאמה; 2022 - בסך של (6) מיליון ש"ח ו-(1,076) מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת פער הריבית בשינוי ביתרה הממוצעת בין התקופות. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת היתרה הממוצעת בתקופה המקבילה אשתקד בשינוי בפער הריבית בין התקופות.
- (10) חושב מחדש בעקבות סיווג מחדש של היתרות - ראו ביאור 7 א לתמצית הדוחות הכספיים.
- (11) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ה' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022			2023		
שיעור הכנסות ריבית	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור ההכנסה באחוזים	הכנסות ריבית ממוצעת ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
ההכנסה באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים
נכסים נושאי ריבית:					
אשראי לציבור: ⁽³⁾					
בישראל	213,112	10,714	6.70	188,830	6,108
מחוז לישראל	29,767	1,630	7.30	27,648	846
סך-הכל אשראי לציבור	242,879	*12,344	6.78	216,478	*6,954
אשראי לממשלה:					
בישראל	2,864	124	5.77	2,544	58
סך-הכל אשראי לממשלה	2,864	124	5.77	2,544	58
פקדונות בבנקים:					
בישראל	6,014	159	3.53	4,227	18
מחוז לישראל	202	5	3.30	259	– ⁽¹¹⁾
סך-הכל פקדונות בבנקים	6,216	164	3.52	4,486	18
פקדונות בבנקים מרכזיים:					
בישראל	44,965	1,481	4.39	48,282	272
מחוז לישראל	1,638	55	4.48	1,196	5
סך-הכל פקדונות בבנקים מרכזיים	46,603	1,536	4.39	49,478	277
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
בישראל	1,078	34	4.21	1,330	5
סך-הכל ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,078	34	4.21	1,330	5
איגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה: ⁽⁵⁾⁽⁴⁾					
בישראל	34,758	776	2.98	31,637	289
מחוז לישראל	10,370	225	2.89	9,231	127
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה	45,128	1,001	2.96	40,868	416
איגרות חוב למסחר: ⁽⁵⁾					
בישראל	6,385	214	4.47	1,562	27
מחוז לישראל	72	3	5.56	68	– ⁽¹¹⁾
סך-הכל איגרות חוב למסחר	6,457	217	4.48	1,630	27
נכסים אחרים:					
מחוז לישראל	904	29	4.28	797	15
סך-הכל נכסים אחרים	904	29	4.28	797	15
סך-כל נכסים נושאי ריבית	352,129	15,449	5.85	317,611	7,770
חייבים בגין פעילות בכרטיס אשראי					
	8,012			6,925	
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית: ⁽⁶⁾					
	31,150			28,395	
סך-כל הנכסים	391,291			352,931	
מזה: סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוז לישראל	42,953	1,947	6.04	39,199	993
* עמלות שנכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור	245			236	

הערות לטבלה ראו בעמ' 223.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ו' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר					
2022			2023		
שיעור	הוצאות	יתרה	שיעור	הוצאות	יתרה
ההוצאה	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	ההוצאה	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים
התחייבויות נושאות ריבית:					
פקדונות הציבור:					
0.36	82	30,300 ⁽¹⁾	2.50	668	35,682
1.01	859	113,237	3.79	4,372	153,690
0.87	941	143,537	3.55	5,040	189,372
0.69	114	21,963	4.20	702	22,281
1.06	44	5,521	4.02	252	8,368
0.77	158	27,484	4.15	954	30,649
0.86	1,099	171,021	3.63	5,994	220,021
פקדונות הממשלה:					
1.10	1	121	2.47	1	54
-	- ⁽¹⁾	69	3.46	2	77
0.70	1	190	3.05	3	131
פקדונות מבנקים מרכזיים:					
0.07	5	9,726	0.06	4	8,551
0.07	5	9,726	0.06	4	8,551
פקדונות מבנקים:					
1.35	34	3,362	3.73	154	5,508
1.13	11	1,293	3.03	33	1,453
1.29	45	4,655	3.58	187	6,961
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
3.43	24	933	5.97	352	7,861
-	-	-	9.04	4	59
3.43	24	933	5.99	356	7,920
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים:					
4.53	443	13,043	4.61	524	15,159
4.53	443	13,043	4.61	524	15,159
התחייבויות אחרות:					
-	- ⁽¹⁾	79	-	- ⁽¹⁾	69
-	-	-	-	- ⁽¹⁾	1
-	-	79	-	-	70
1.08	1,617	199,647	3.64	7,068	258,813
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		104,318 ⁽¹⁾			74,180
		11,696			12,648
		13,124			17,145
		328,785			362,786
סך-כל האמצעים ההוניים					
		24,146			28,505
		352,931			391,291
2.18	6,153		2.21	8,381	
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁸⁾ :					
2.55	5,329	278,412	3.20	7,427	309,176
2.80	824	39,199	2.96	954	42,953
2.58	6,153	317,611	3.17	8,381	352,129
סך-הכל תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית					
0.78	169	28,846	4.11	993	32,239

מזה: סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל

הערות לטבלה ראו בעמ' 223.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ז' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

2022			2023		
שיעור ההכנסה (ההוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור ההכנסה (ההוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים	במיליוני שקלים חדשים
מטבע ישראלי לא צמוד:					
2.85	4,954	231,408	5.81	11,056	253,539
(0.55)	(530)	(129,150) ⁽¹⁾	(2.86)	(3,355)	(156,664)
2.30	4,424		2.95	7,701	
מטבע ישראלי צמוד למדד:					
7.89	1,464	24,744	6.54	1,478	30,114
(6.20)	(595)	(12,802)	(4.86)	(495)	(13,574)
1.69	869		1.68	983	
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ):					
2.15	359	22,260	5.06	968	25,523
(1.49)	(323)	(28,849)	(5.27)	(2,225)	(56,336)
0.66	36		(0.21)	(1,257)	
סך כל הפעילות בישראל:					
3.25	6,777	278,412	5.82	13,502	309,176
(1.13)	(1,448)	(170,801)	(3.57)	(6,075)	(226,574)
2.12	5,329		2.25	7,427	

הערות לטבלה ראו בעמ' הבא.

נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ח' - ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר		
2023 לעומת 2022		
גידול (קטון) בגלל שינויים ⁽⁹⁾		
שינוי נטו	מחיר	כמות
במיליוני שקלים חדשים		

נכסים נושאי ריבית:

אשראי לציבור:		
בישראל	1,221	3,385
מחוץ לישראל	116	668
סך-הכל אשראי לציבור	1,337	4,053
נכסים נושאי ריבית אחרים:		
בישראל	188	1,931
מחוץ לישראל	39	131
סך-הכל נכסים נושאי ריבית אחרים	227	2,062
סך-כל הכנסות הריבית	1,564	6,115

התחייבויות נושאות ריבית:

פקדונות הציבור:		
בישראל	1,220	2,879
מחוץ לישראל	99	697
סך-הכל פקדונות הציבור	1,319	3,576
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:		
בישראל	276	252
מחוץ לישראל	6	22
סך-הכל התחייבויות נושאות ריבית אחרות	282	274
סך-כל הוצאות הריבית	1,601	3,850
הכנסות ריבית, נטו	(37)	2,265

הערות:

- (1) הנתונים מובאים לאחר השפעת מכשירים נגזרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח מוחזקות לפידיון נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של 380 מיליון ש"ח; 2022 - בסך של 208 מיליון ש"ח.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של (6) מיליון ש"ח ו-(1,526) מיליון ש"ח, בהתאמה; 2022 - בסך של (4) מיליון ש"ח ו-(721) מיליון ש"ח בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת פער הריבית בשינוי ביתרה הממוצעת בין התקופות. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת היתרה הממוצעת בתקופה המקבילה אשתקד בשינוי בפער הריבית בין התקופות.
- (10) חושב מחדש בעקבות סיווג מחדש של היתרות - ראו ביאור 7 א לתמצית הדוחות הכספיים. ליום 31 במרס 2023 הסיווג כאמור הסתכם בסך של 29,465 מיליון ש"ח.
- (11) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך

1. איגרות חוב זמינות למכירה - נתונים לפי ענפי משק

פרטים בדבר התפלגות איגרות החוב בתיק הזמין למכירה, בחתך של ענפי משק

30 בספטמבר 2023			
רווח כולל אחר מצטבר			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווחים	הפסדים
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
2,202	2,155	23	70
7,860	7,053	12	819
10,062	9,208	35	889
איגרות חוב ממשלתיות			
4,406	4,300	-	106
16,834	16,173	18	679
260	226	-	34
21,500	20,699	18	819
31,562	29,907	53	1,708

* הסכום כולל את השקעת אי די בי ניו יורק באג"ח מוניציפליות בארה"ב. מזה, שלושת ההשקעות הגדולות ביותר הינן בסכום של 160-84 מיליון ש"ח כל אחת, באגרות חוב של מדינת וושינגטון, של מדינת טקסס ושל מדינת ניו-יורק.

(1) פירוט איגרות חוב בענף שירותים פיננסיים בתיק הזמין למכירה

30 בספטמבר 2023			
רווח כולל אחר מצטבר			
עלות מופחתת	שווי הוגן	רווחים	הפסדים
במיליוני שקלים חדשים			
369	368	4	5
5,364	4,577	-	787
50	42	-	8
59	52	-	7
2,018	2,014	8	12
7,860	7,053	12	819

(2) פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעה באגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה

70	71	1	-
79	75	-	4
220	222	3	1
369	368	4	5

(3) פירוט בחתך מדינות של ההשקעה באגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה

53	53	-	-
17	18	1	-
70	71	1	-

נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך (המשך)

2. איגרות חוב מוחזקות לפדיון - נתונים לפי ענפי משק

פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק

30 בספטמבר 2023			
הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	שווי הוגן
שטרם הוכרו	שטרם הוכרו	שווי הוגן	שווי הוגן
מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
8	-	58	66
567	-	3,229	3,796
575	-	3,287	3,862
987	-	8,977	9,964
1,562	-	12,264	13,826
סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות			
סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות			
סך-הכל איגרות חוב בתיק לפדיון			
*להלן פירוט איגרות חוב מוחזקות לפדיון בענף שירותים פיננסיים:			
553	-	3,109	3,662
7	-	51	58
7	-	69	76
567	-	3,229	3,796
סך-הכל שירותים פיננסיים			

3. איגרות חוב למסחר - נתונים לפי ענפי משק

פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק

30 בספטמבר 2023			
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שטרם מומשו	עלות מופחתת	שווי הוגן
מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
1	-	7	8
1	-	7	8
25	-	6,647	6,672
26	-	6,654	6,680
סך-הכל איגרות חוב לא ממשלתיות			
סך-הכל איגרות חוב ממשלתיות			
סך-הכל איגרות חוב בתיק למסחר			

נספח מס' 3 - פירוטים נוספים

1. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכוני אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ראו לעיל "גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי" בסעיף "ניהול סיכוני האשראי".

בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, על בסיס מאוחד. להלן יובאו פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

(1) פירוט בחתך דירוגים של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	במיליוני שקלים חדשים
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד בנקים זרים		
228	281	בדירוג AA-
259	72	בדירוג A+
5	-	בדירוג A
148	147	בדירוג A-
-	10	בדירוג BBB+
-	-	בדירוג B+
1	-	לא מדורגים
641	510	סך-הכל כנגד בנקים זרים
-	69	סך-הכל כנגד בנקים ישראלים
641	579	סך-כל היתרות המאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

(2) פירוט בחתך דירוגים של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	במיליוני שקלים חדשים
יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד בנקים זרים		
269	201	בדירוג AA-
893	965	בדירוג A+
186	53	בדירוג A
118	204	בדירוג A-
5	13	בדירוג BBB+
-	-	בדירוג B+
8	8	לא מדורגים
1,479	1,444	סך-הכל כנגד בנקים זרים
258	209	סך-הכל כנגד בנקים ישראלים
1,737	1,653	סך-כל היתרות החוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

נספח מס' 3 - פירוטים נוספים (המשך)

1. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

(3) פירוט לעמוד "אחרים" בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2023	
במיליוני שקלים חדשים			
3	2	3	חקלאות
			תעשייה:
287	336	437	מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני
173	236	307	כרייה, תעשייה כימית ומוצרי נפט
39	45	46	אחר
499	617	790	סך-הכל תעשייה
			בינוי ונדל"ן:
151	171	260	רכישת נדל"ן לבניה
43	58	47	אחזקות נדל"ן
8	6	22	אחר
202	235	329	סך-הכל בינוי ונדל"ן
569	552	489	חשמל ומים
253	392	233	מסחר
68	26	103	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
93	131	115	תחבורה ואחסנה
51	138	53	תקשורת ושירותי מחשב
			שירותים פיננסיים:
226	377	196	מוסדות כספיים (למעט בנקים)
2,067	2,536	2,459	לקוחות פרטיים הפעילים בשוק ההון
424	332	561	מוסדות אחזקה פיננסיים
-	-	-	שירותי ביטוח וקופות גמל
2,717	3,226	3,216	סך-הכל שירותים פיננסיים
21	31	33	שירותים עסקיים ואחרים
29	20	24	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
8	8	8	אנשים פרטיים - אחר
4,513	5,380	5,396	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ובגין בטחון במזמן שהתקבל
4,513	5,380	5,396	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים (בניכוי מכשירים פיננסיים ובטחון במזמן)

נספח מס' 3 - פירוטים נוספים (המשך)

2. פירוט ההשקעה באיגרות חוב ממשלתיות

בביאור 5 לדוחות הכספיים מובאים, בין היתר, פרטים בדבר השקעה באיגרות חוב ממשלתיות בתיק המוחזק לפדיון, בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר, בחתך של איגרות חוב ומלוות של ממשלת ישראל ואיגרות חוב ומלוות של ממשלות זרות.

נתונים בחתך של ממשלות בהתייחס לכלל תיק ניירות הערך

30 בספטמבר 2023		31 בדצמבר 2022		
הערך במאזן	שווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
במיליוני שקלים חדשים				
של ממשלת ישראל	32,702	31,715	26,328	25,486
של ממשלת ארה"ב	4,382	4,382	5,254	5,254
של ממשלות אחרות	226	226	197	197
סך-הכל	37,310	36,323	31,779	30,937

הערה:

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

נספח מס' 4 - מילון מונחים

אופציה	חוזת בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.
איגרת חוב	נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרת החוב), את הקרן שנקבעה באגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באגרת החוב).
ארצות פחות מפותחות - LDC - Least Developed Countries	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.
הון פיקוחי	רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות ההון) ומורכבים משני רבדים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבונאי לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202).
חבות	ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.
חוב בהשגחה מיוחדת	אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחופי מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313. חוב בהשגחה מיוחדת - חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלה, אשר לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב בעייתי	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב נחות	חוב המסווג כ"לא צובר", "נחות" או "בהשגחה מיוחדת".
חוב לא צובר	חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד, אם הליקויים לא יתוקנו.
חוב שגבייתו מותנית בביטחון	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.
יחס הלימות הון כולל	חוב לא צובר שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטחונות שהועמדו להבטחתו, בלבד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.
יחס יסווי נזילות LCR - Liquidity Coverage (Ratio)	היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.
יחס מימון יציב נטו NSFR - Net Stable Funding (Ratio)	היחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל- 30 הימים הבאים, בתרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה עתידית של 30 יום.
יחס מינון	היחס בין כל מקורות המימון היציבים הצפויים בהסתברות גבוהה לעמוד לרשות הבנק בשנה הקרובה, לבין כל השימושים שהבנק צפוי להמשיך לממן בשנה הקרובה.
יתרת חוב רשומה של חוב	היחס (באחוזים) שבין "מדידת ההון" לבין "מדידת החשיפה".
כללי באזל	יתרת חוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.
כתבי התחייבות נדחים	כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקות בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
מכשירי אשראי חופי מאזניים	כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מכשיר נגזר	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מידע צופה פני עתיד	מכשיר פיננסי או חוזה אחר שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאי דורשים או מתירים סילוק נטו.
	חלק מהמידע המפורט בדוח הדיסקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
	תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מאקרו-כלכליים, שינויים במצב הגיאו-פוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי-התאמות ההערכות ו/או שינויים בתכניות העסקיות של הבנק.
	מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים, כגון: "מאמין", "צופה", "מעריך", "מתכוון", "נערך ל...", "יכול ש...", "יתכן" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "רצון", "צפי", "כוונה", "צפייה", "הערכה", "תחזית" וכיו"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלה, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, הערכות לגבי מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחול, שיעורי האינפלציה וכיו"ב, וכן ביחס להשפעת הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון ובתחומים אחרים, שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

נספח מס' 4 - מילון מונחים (המשך)

מידע צופה פני עתיד (המשך)

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק וחברות הבת שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק וחברות הבת שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

מכשיר פיננסי

מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חוזה המקיים שני תנאים, כדלקמן:

א. המכשיר מטיל על צד אחד מחויבות חזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון.

ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.

משך חיים ממוצע (מח"מ)

נגזר OTC (Over the counter)

סיכון אשראי צד נגדי - CVA

Credit Valuation

(Adjustment)

שוק פעיל

שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.

שיעור המימון - LTV (Loan to Value Ratio)

היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".

ICAAP (Internal Capital

Adequacy Assessment

Process)

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

נספח מס' 5 - אינדקס

עמוד	המנוח	עמוד	המנוח
76-75	אומדנים חשבונאיים קריטיים	68	מימון ממונף
29-127, 113-116, 149-162	האשראי לציבור	177-167, 226-227	מכשירים נגזרים
37-127, 39-127	הון והלימות ההון	16-17, 21-22, 44-46, 50, 65, 72, 74, 93, 161, 181-182, 190, 192, 194, 196, 201, 202, 203, 209	מלחמת "חרבות ברזל"
29	הוצאות משכורות	34-36, 100-112, 224-225	ניירות ערך
189	ההון האנושי	36-37	נכסי לקוחות
75-118, 122	הטבות לעובדים	50-74	ניהול סיכונים
25-27, 216-223	הכנסות ריבית	189	סביבה, חברה וממשל (ESG)
17-18, 178-179, 203-206	החוק להגברת התחרות	50-68, 113-116, 149-162	סיכון אשראי
17-18, 179-179	הפרדת כאל	59-61	סיכונים אשראי בהלוואות לדיור
127-129, 210-211	הליכים משפטיים	62-65	סיכון אשראי לאנשים פרטיים
27-29, 113-116, 216-223	הפרשה להפסדי אשראי	65-67	סיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן
20, 181	הנפקות	72-73	סיכון נזילות ומימון
187-188	ועדה מיוחדת ובלתי תלויה – הליכים באוסטרליה	74	סיכונים ציות
49-50	חברות מוחזקות עיקריות	68-72	סיכון שוק
34-157, 160	חובות בסיווג בעייתי	22	סיכונים מובילים ומתפתחים
40-179, 180	חלוקת דיבידנד	73	סיכונים תפעוליים
58	חשיפה למדינות זרות	29	עמלות
16-22	טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים	20	פייבוקס
126	יחס המינוף	36-37, 117	פיקדונות הציבור
126	יחס כיסוי הנזילות	49, 178-179, 196-197	פעילות כרטיסי אשראי
13-15	יעדים ואסטרטגיה עסקית	19, 129, 180, 189	קמפוס דיסקונט
40-44, 135-148, 192-196	מגזרי פעילות	75, 167-177	שווי הוגן
75-93, 94	מדיניות חשבונאית	197-198	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
58-59	מוסדות פיננסים זרים	19, 181	Greenland

המשרד הראשי

קמפוס דיסקונט. ראשון לציון, רחוב דיסקונט 1
website: www.discountbank.co.il

חברות בת בישראל

בנקאות

בנק מרכנתיל דיסקונט

שוק ההון והשקעות

תפנית דיסקונט ניהול תיקי השקעות
דיסקונט קפיטל
דיסקונט קפיטל חיתום
דיסקונט מנפיקים

כרטיסי אשראי

כרטיסי אשראי לישראל
דיינרס קלאב

שירותים פיננסיים דיגיטליים

פייבוקס
גרינלנד

חברה בת בנקאית בחו"ל

Israel Discount Bank of New York, USA
website: www.idbbank.com

Head Office: 1114 6th Avenue, New York

Staten Island, NY Branch:

201 Edward Curry Avenue, Suite 204

Brooklyn, NY Branch:

705 Avenue U

Short Hills, NJ Branch:

150 JFK Parkway

Beverly Hills, CA Branch:

9401 Wilshire Boulevard, Suite 600

Downtown Los Angeles, CA Branch:

888 South Figueroa Street, Suite 550

Aventura, FL Branch:

Harbour Centre, 18851 NE 29th Avenue,
Suite 600

משרדי נציגות: ישראל / צילה / אורוגוואי /
נציגות מקומית בלונג איילנד